

μένον. δούτερον, προσφέρειν ἄνθρωπον τῷ Ἀλεξάνδρᾳ, λέγουσαν περὶ τοῦ πατρὸς αὐτῆς τότε τῷ Ἀλεξάνδρῳ ταῦτα, Πάσας τὰς ἐν Βουετίᾳ Ἐκκλησίας χρυσία ποσότητα ἱκανὴν ἐκτίως ἀναμένειν ὑπὸ τῶν βασιλικῶν ταμείων ἐκείλῳ, τῇ ῥῆτοί ἐπ' ὀνόματι τοῦ ἀναγγελιστῆ Ἀποστόλου Μάρκου Ἐκκλησίᾳ ὑποφόρος ἀπαντας τὰς ἐκ Μέλφης, ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ἐργαστήρια κατέχοντας, πεποιήκε, καὶ τὰ ὑπὸ τῆς παλαιᾶς ἑβραϊκῆς Σκάλας μέχρι τῆς καλυμμένης Βίβλος διήκοντα ἐργαστήρια, καὶ τὰς ἐν τῷ τῷ διαστήματι τότε ὑπερεκχωρήσας Σκάλας ἐδώρῃσαν, καὶ ἐτέρων πολλῶν ἀκινήτων δωρεὰς ἐν τῇ βασιλεύσει καὶ τῇ πόλει Δουρὸν ἔχουσιν, καὶ ὅπῃ ποτ' αὐτοὶ ἐκείνοι ἡγήσαντο, βιβλίῳ ἐκτὸν. τέτατον λέγουσιν, ὅτι ὁ Βασιλεὺς Ἰωάννης, ἦτοι ὁ υἱὸς τοῦ Ἀλεξίου ἐπέμψεν αἰ τῷ Ρώμῳ πρέσβει, ζητῶν ποιῆσαι ἐν ὧν μετὰ τῶν Λατίνων. τέτατον, ὅτι ὁ Βασιλεὺς Μανὴλ πρὸς Κορράδον τὸν βασιλεῖα τῶν Ἀλαμανῶν, κακῶς παθόντα ὑπὸ τῶν Τερμάνων, γράφει ταῦτα, Ἀνδρώποισι, οἷς καὶ κατὰ βραχὺ τὴν φρονεῖν μέτεσιν, ἐσὼν αὐτοῖς τύχαις τὰ πρᾶγματα θεωρεῖν ἔθελον, ἀλλ' αὐτὰ καὶ αὐτὰ περιπετῆας ἔξω τινός, ἔτε τοίνυν ἀφ' αὐτῶν σοι ὑπὲρ τῷ Ἀλεξίῳ προσφέρειν ἐγνωρῶ, ἀλλὰ νῦν γε μετρίως δυσπραγῇσάντων, τοῖς αὐτοῖς καὶ πάλιν σε δεξιῶσαι ἔκων ὀκνήσω. οἷς καὶ ὁ δεύτερον, ὅσα καὶ ἐγγυγενῆ καὶ τληκέντων ἐθελῶν ἄρχοντας τιμᾶν ἡμῖν. Δὲ πρὸς τὸν, ἔμμελλουσιν τὰ παριστάμενα τῶν ἐρημίων τε οἷον, καὶ τὴν ὁμοθρήσκους ἡμῶν ἀλλήλοις εἶναι. ταῦτα Ἰωάννης Κινάμῳ βιβλίῳ δούτερον. πέμπτον, ὑπὸ τῷ αὐτῷ Κινάμῳ προσφέρειν πρεσβείαν Ἰνὰ, ἣν ἐποίησεν ὁ ἐπίσκοπος Ρώμης πρὸς τὴν στρατηγὸς τῷ Μανὴλ, ἐν Ἰταλίᾳ ὄντας, καὶ πολέμοντας τῷ Ἰσχυρὶ Σικελίας. λέγει γὰρ ὁ Κινάμῳ ταῦτα, ἔν ᾧ δὲ ταῦτα ἐγένετο, πρέσβεις πρὸς τὸν Ρώμης Ἀρ-

χιεῖος ἐπὶ τοῖς Ρωμαίων ἡλθον στρατηγὸς, ὃν Πάπαν Λατίνους ὀνομάζον ἔθελον εἶναι, ἐβέλτερον δὲ αὐτοῖς ἡ πρεσβεία ἢ ἄμφω, ἣ ἦν ἕνα αὐτῶν ἐπὶ Ρώμην ἔλθαι περὶ μεγάλων τῷ Ἀρχιερεὶ κοινωνησόμενον, ἥδη γὰρ ἔφασαν διωάμεν ὡς πλάσας αὐτοῖς ἡθροικῶς, Ρωμαίοις συμμαχήσαν ἐν ὁμοθρήσκῳ γεγενῆσαι, αἱ δὲ Ρωμαῖοι στρατηγοὶ πρὸς μὴν τῶν, γράμμασιν ἀπάντησαν, βασιλῆιον δὲ τίνα ἐς τὰς τῶν βασιλέως πελέσαντα ὑπογραμμάτων, τότε σφίσιν ἐπέμψον καὶ αὐτῶν συνὸν χρυσίον ἐφ' ᾧ ἰππίας ἐκείθεν μισθὸν ἀγαγεῖν, ἔστειλον, βιβλίῳ τετάρτῳ. εἰπόν, προσφέρειν Ἰωάννην τινὰ φωναῖν ὁμοκαλεσόμενον, ἐν ᾧ ἔγραψε περὶ τῶν ἁγίων τόπων, λέγοντα περὶ τῶν Μανὴλ, ἀνοικοδομήσαντες καὶ ζωγραφίσαντες τὴν μέγαν Ναὸν ἐν τῇ Βεθλεὲμ, λέγει γὰρ, ἰσχυρὸν καὶ τῶν πὴν περικαλέσαντο Ναὸν καὶ πάμμεγαν ἡ τῶν κοσμοσώσεως βασιλέως ἀνιγερῶν φιλότιμος χάρις, καὶ ψήφισι κεχρυσασμένοι ὅλοι τὸν Ναὸν κατεκόσμησαν, ἐφ' ᾧ ὁ πᾶν ἐν τῇ χώρᾳ παρέρχεται Λατίνων ποιμὴν τὴν ἀνικητέρα τάχα τῆς 20 μεγαλοψυχίας ἀμβρόσιος, ἐν ἀφύρῳ τοῖς καὶ ἐν αὐτῷ τῇ θυσιασθῆναι τῶν ἁγίων ὑπερθεῶν Σπηλαίᾳ τῷ ὁρῶν ἐκείνῃ μορφῇ ἀνέστηλωση. ἐβδόμον, προσφέρειν Νικήταν τὸν Σινεάτιον, ἰσορῶντα τὴν συμβαίναν ἐπὶ τῷ Μανὴλ, τὴν περὶ τῶν Θεῶν τῶν ἐθελῶν 25 καὶ κακῶς φρονεῖν, καὶ αὐτοκαμῶν αὐτῷ τῆς ἱεραῆς συνόδου ἔσσης. λέγει γὰρ ὁ Χανεάτης, ὁ Βασιλεὺς ἀγαθὸν κατὰ τῆς συνόδου, διπλά τε μέζονος συνόδου συγκρότησιν, καὶ πᾶσι μετ' αὐτῶν τῶν Πάπα τῆς πρεσβυτέρως Ρώμης τῶν ἀσκεμένων ἐπὶ μόνῳ 30 σφίσιν, βιβλίῳ ἐβδόμῳ. ἐκ τῶν δὲ φασὶ γίνεσθαι δῆλον, ὅτι καὶ οἱ τρεῖς Βασιλεῖς ἔτοι Λατίνους συνειφάνων περὶ τῶν πῶν, καὶ ὁμοθρήσκους αὐτοῖς εἶχον.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ 5'.

Περὶ ἐλέγχου ἐκείνης τῶν Λατινικῶν θύσεων, καὶ ἀποφανείας ἀποδείξεως, τὴν ἀνωτέρω Βασιλεῖς σὺν τοῖς ἑβραίοις μὴ ὁμοθρήσκους ὑπάρχειν τῇ τῶν Λατίνων αἰ τῷ ἀποδείκνυν καὶ τὸ δόγμα κακοπορίᾳ ἀποδεικνύσης.

Ἀλλὰ εἰπὴν πρὸς μὴ τὸ πρῶτον, ὅτι εἴρηται ἐν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ περὶ τῶν ὁμοθρήσκων τῶν Παπῶν καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τόποις ἀνωτέρω, ποίας μαρτυρίας διχομεῖται ἐν τοῖς ὁμοθρήσκῳ πρᾶγμασι, καὶ ὅτι ἔσται τυχεύουσα. δούτερον, ὅτι αἰ τὸν τῷ Πάπα Ἀγάθῳ καὶ τῆς κατ' αὐτὸν ἐν Ρώμῃ ἁγίας συνόδου ἀποσταχθεῖσαι χρήσεις τῶν πατέρων ἐξητάθησαν ἐν τῇ ἐκτῇ Οἰκουμένη, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω βιβλίῳ ἐκτὴ κεφαλῇ οὐδόμῳ, πᾶς ἡ αὐτῇ βιβλίῳ ὁμοθρήσκων, καὶ ὑπὸ τινος σηματοῦσα εἰς μαρτυρίαν δευτῇ; τῶν ταῦτόν ἐστιν ἐκείνοις ἄλλα ἀπομνημονεύματα βιβλίων ἐβδόμῳ κεφαλῇ πρῶτος Παραγράφῳ ἐκὼς δούτερον. ὡς γὰρ ἐκὼς μὴ διωάμεν οἱ παπῆς αὐτῶν τῇ ἀποδείξει, ἢ βεβαιώσαι τὰς ψευδολογίας αὐτῶν, σοφιστικοί, ἔφασαν εἰς μαρτυρίαν ὅσα ἐκὼς ἀπομνη-

μονεύματα καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς τόποις Δὲ τῷ αὐτῷ αὐτῶν φέρουσι βεβαιώσαι τινὰς ἀποδείξεις γραμματολῆγας, καὶ τέως τὸν ἐκείνους καὶ τὰς μετοχίτας, οἷον οἱ ποῖα φρονήματος καὶ ὁποῖα ὑπολήψεις ἦσαν, ἐξ ἑκτῶν ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ. τρίτον, ἐν ποῖᾳ κατὰ τὴν 45 ἐν ποῖᾳ τόπῳ ἐγένετο ἡ τοιαύτη συνὸς; καὶ ποῖοι καὶ ποῖοι ἦσαν οἱ ἐν αὐτῇ πατέρες; καὶ ποῖοι ἦσαν οἱ ἐν αὐτῇ ἐξάρχοντες; καὶ ποῖα τὰ πρακτικὰ αὐτῆς; ὁμοία ἐστὶν ἡ ἀποδείξις τῆς συνόδου ταύτης τῶν σφισιν. καὶ τοῖς τραγελάφοις, καὶ τῶν μόνον ἐχούσιν τὸ καὶ 50 χημὸν οἱ παπῆς, ὅτι διωάμεν τὰ δίκαια τὰ ὄντως, περὶ τῶν μὴ ὄντων μὴ ὄντων προσφέρουσιν εἰς βεβαιώσιν. τέτατον, ψεύδεις λαμπρῶς ἀποδείκνυνσι τότε Μαρτυρίαν καὶ αὐτοῖς τὰς παπῆς τὰ γεγενῆσθαι ὑπὸ Ἀλεξίου καὶ ὁμοθρήσκων κατ' αὐτῶν, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω.

5 αὐτοὶ δὲ τὸ δούτερον ῥητέον, ὅτι οἱ Ἀρεταῖοι αὐθιματί-
 σθησαν ὑπὸ τῆς Οἰκουμενικῆς πρώτης Συνόδου, καὶ ὑπὸ
 μερικῶν Συνόδων ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν Ἀντιοχείᾳ,
 ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐν Ἱερουσολύμοις, ἐν Ῥώμῃ, ἐν Γα-
 10 λλίᾳ, ἐν Ἰσπανίᾳ, καὶ ἄλλα καὶ, καὶ κατεκρίθησαν καὶ
 λόγοις καὶ συγγράμμασι καὶ ἐπιτιμίοις ὑπὸ πᾶν τό-
 τε ἐγκρίτων πατέρων εὐτε τῇ Ἀνατλή καὶ Δύσει,
 Ἀρκτῷ καὶ Μεσημβρίᾳ. καὶ οἱ ὁρθόδοξοι βλέποντες πως
 αὐτοὺς ὑποκρινομένους, ἔχοντο οὐνομία, καὶ ἔ-
 15 χον αὐτοὺς συγκοινωνῶν, καὶ ἦσαν μετ' αὐτῶν μία
 Ἐκκλησία, καὶ τὸ αὐτίον πρεσβυτον, ἡλπιζον γὰρ
 πᾶν ὅτι τὸ ἀρχαῖον καὶ τῆς ὁρθοδοξίας αὐτῶν
 ἐπαυλάσειν. γυναικίς ὅμως τῆς ἐν Σαρδικῇ Συνόδου,
 οἱ δὲ Συνόδοι πατέρες ἰδόντες αὐτοὺς, ἦτοι τὰς Ἀρετας
 20 λίαν ἀναιχμηστῶν καὶ ἀνιάτως ἔχοντας, ἀπέβαλον
 αὐτοὺς τῆς κατὰ μέρος ὁρθοδόξου κοινωνίας, καὶ γὰρ ἔ-
 κρινον τὴν τοιαύτην κοινωνίαν ἀπλῶς τοῖς διόλου ἀκοινωνή-
 τοις. ἔτω καὶ ἐν τῇ συμβάσει ὡς αὐτοὶ πᾶν Λα-
 25 τίνων, εἰ καὶ ἀπεκόπη τὸ μνημόσυμον τῆς Πάπας ἐπὶ
 τῇ Πατριάρχῃ Σερίῃ, καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία
 κατεκρίθη σιωδικῶς ἐπὶ τῇ Μονομάχῃ. καὶ τὸ ἀ-
 ποδεχθῆναι αὐτῶν σωρὸν ἀποπημάτων, ὅμως ἐπι-
 30 μελῶς καὶ ἀπαρηκτῶς σιωμύλῃ αὐτοῖς, καὶ πᾶσι τρέ-
 ποις διηλέγοντο μετ' αὐτῶν οἱ Ἀνατλικοὶ, ὁμόνον ἐπὶ
 35 πᾶν ἡμερῶν πᾶν παρόντων Βασιλέων, ἀλλὰ καὶ μετα-
 ταῦτα, καὶ οἱ γὰρ καὶ ἐν τῇ ἐν Νικίᾳ ἐπὶ Γερμανῶν τῇ νέῃ,
 καὶ ἐν τῇ κατὰ τὴν Βέκκῃ, καὶ ἐν ταῖς κατὰ Βαρλαάμ
 καὶ Ἀκινδύνος, καὶ ἐν ἄλλαις Συνέδοις ἀπεκήρυξαν αὐ-
 40 τοὺς ὡς ἀποτρεχόμενους. ἀλλὰ πάλιν ἐκοινωνῶν αὐτοῖς κα-
 τάτι καὶ Διεφέρεως, καὶ ἀδελφικῶς διηλέγοντο μετ' αὐτῶν,
 ἡλπιζόντες πᾶν εἰς πᾶν ὁρθοδόξῃ αὐτῶν ἐπαναστροφῇ.
 γενομένης ὅμως τῆς ἐν Κωνσταντίνῃ Συνόδου, καὶ φα-
 45 νεραῆς γυναικίς ἐπ' ὅψει τῆς οἰκουμενικῆς πάσης
 τῆς ὡς αὐτοὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, γυναι-
 50 κῆς καὶ ἐξολοκλήρως ἀπεστρέφθησαν αὐτοῖς. ἐνταῦθα
 δὲ δὴλον ἐστὶ, τίνας χάριν ἐπὶ τέτων πᾶν Βασι-
 λέων πᾶν τριῶν ἐγένετο μερικὴ σιωμύλῃ καὶ
 55 σιωμύλῃ πᾶν ὁρθοδόξων μετὰ πᾶν Λατίνων, ὅθεν
 ὡς λέγει ἡ Ἀλεξίς, ἐπεδὴ ἐβοήθησαν τῇ Ἀυτοκρά-
 60 τει Ἀλεξίᾳ κατὰ τῇ Ῥομπέρτῳ οἱ Βενετίκοι, ἐτί-
 μισαν ὁ Βασιλεὺς τὸν Δόκκα τῇ Πρωτοσεβαστῇ ἀξιώ-
 ματι, καὶ ἐδώκεν αὐτῷ Ἐκκλησίᾳ τῆς Βενε-
 τίας πρεσβυτον καὶ βοηθόν, καὶ ὅτι οἱ οὐκ ὀμίζον,
 65 ἦ ἔχῃ τὰς Λατίνους ὁμοπίστους. αὐτοὶ δὲ πᾶν τριῶν ῥη-
 70 τέον, ὅτι οἱ Ὀικουμενικοὶ ἔστειλαν εἰς πᾶν Ῥώμῃ πρέσ-
 βος περὶ πολιτικῶν ὑποθέσεων, καὶ ὡς πολλοὶ πᾶν
 75 αὐτοὶ καὶ μετ' αὐτῶν Ἀυτοκράτορες, τῇ δὲ Πάπᾳ
 ὅτε ἐμνημόνευσεν ποτε, ὅτε τῇ Ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ-
 γνώθη, ἀλλ' ἦν ὁμοιος πάντες τῇ ἀληθείᾳ, καὶ τῇ
 80 οἰδίῳ πατρὶ, ὅτι οἱ ὡς αὐτοὶ συγκληρονομοῦν ἐν τῇ Ἐκ-
 κλησίᾳ πᾶν πρωτόκων, πᾶν ὑπογεγραμμένων ἐν Οὐ-
 ρανοῖς. αὐτοὶ δὲ τὸ τέταρτον ῥητέον, ὅτι τὸν Κορβρά-
 δον ἔπειν ὁ Μανηλ ὁμόθυρον κατὰ τὸν αὐτῶν
 85 τριῶν, καὶ ὅτι ἔδωκεν ὁ Ἀλέξιος πρεσβυτον ταῖς
 Ἐκκλησίαις τῆς Βενετίας, καὶ κατὰ πᾶν λεκτικῶν

συνήθων, καὶ ἦν λέγοντες Χριστιανὸς καὶ τὰς Σχι-
 σματικὰς καὶ Αἰρετικὰς, ὁμολύμενος ὁμοῦ καὶ τῇ
 μόνῃ πᾶν λέξιν. δούτερον, καὶ πᾶν ἀρχαῖον τῆς
 ὁμοσεβείας συγκρίσαν, καὶ ὅτι τριῶν ἔλεγον ὁ Φίλων,
 ὅτι ὁ Μανηλ τὰς διαφθείραντας τὰς Μανηλῖτας Ἰσρα-
 ηλῖτας πρεσβυτον θεοεὶκαθάρσει τὰ μύσους, Ἀρκαδίων
 κεφαλῇ τριακοσῶν πρώτῳ, εἰχὼ ἑκοσὶ τέταρτῳ.
 καὶ ὁμῶς Βασίλειον τὰς ἐν πολέμῳ κτείναντας
 ὁρθοδόξους Στρατιώτας ὑπὸ Κανόνα βέλεται μετα-
 νοίας εἶναι, καὶ ἰδε αὐτῶν βιβλίον ἐβδόμῃ κε-
 90 φαλαίς δεκάτῃ ἐνταῦθα Παράγραφον ἔβδομον. αὐτοὶ
 δὲ τὸ πέμπτον ῥητέον, ὅτι ὁ Πάπας ἐκέρχεται τὰς
 Ῥωμαῖκας εἰς πᾶν Ῥώμῃ ἵνα βοηθήσῃ ὡς ὁμοθρήσκους,
 ἀλλ' ἵνα ἀπατήσῃ ὡς ἀποτρεχόμενους, ὅθεν καὶ ἐδου-
 νήθη ἀπατήσῃ αὐτοὺς. ὅτι δὲ οἱ τότε Πάπαι ἐγίνωσκον
 ἀκοινωνήσαν γεγεννημένων πᾶν Ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ
 95 ὑπὸ τῆς Ἀνατολικῆς, δὴλον ἐστὶ καὶ τὸν αὐτῶν
 Κινάμῃ, Κονταρέφον γὰρ τὸν Στρατηγὸν τῇ Ἀυτο-
 κρατίᾳ Μανηλ μαχομένων πᾶν Ῥήν Σικελίας δε-
 ξαμένων ἵνα Ἰταλιῶν, καὶ βοηθόντων αὐτῷ, λέγει ὁ
 Κινάμῃ, ὅτι ἐφ' οἷς χαλεπήνας ὁ Ἀρχιερεὺς, ὁμό-
 100 νον εἶχον ἐπιτιμῶν τὸν δῆμον καθυποβάλλει, μη-
 δοῦ μετὸν εἶναι λέγων Ῥώμῃ τῇ νεωτέρᾳ αὐτοῖς
 πρεσβυτέρων, πάλαι διπρόστατον, καὶ δὲ μάλ-
 λον τῇ Σικελίᾳ ἀμύνειν διώσει, μέγα γὰρ αὐτῶν
 105 ὄντι, ἔτα κακῶς παθόντι τῇ αὐτοῖς πολὺ αὐτῶν κρεί-
 ῖονα Διὰ γινώσκῃ, μὴ βοηθηθῆναι, αὐτοῖς. τῷ
 δὲ τὸ ἐπιτιμῶν ὁλαβηθεὶς ἦδη τις, ἀφίσταται μὲν
 πᾶν τῇ Βασιλείᾳ περιεπόντων, εἰς δὲ τὸν Ἀρχιερέα
 110 παλιμβόλῳ μετετίθετο γνώμη, ὅτι οἱ τῇ Ῥωμαίων
 πρεσβυτέρων, τῶν μὲν μὴ βίᾳ πολλῇ ἐκείθεν ἀπέσ-
 πασαν, ὡς δὲ πᾶν ἀπίστῃ αὐτῷ ἐκλιτῶσαν, βαρ-
 βαρὸν τινα τριῶν καὶ ἀπερκαλίας ἐπὶ ῥῶν τιτὸς
 115 πᾶν παντοῦχίαν καὶ τὸν ἵππον ἐπὶ ξύλῳ τινὸς ἡρ-
 τηρῃ, τὸν καλῶν ἄφῃκαν φέρεσθαι, ἐπὶ τε
 τὸν Ἀρχιερέα ἐμφανῶς ἦδη συσάπτες, ἀκοντα πᾶν
 120 ἐπιτιμῶν ἀεὶναι τὰς αὐτῶν ἀνέπεισαν, βιβλίῳ
 τέταρτῳ. Ἐν τῷ τοῖς σημείωσαι, ὅτι μόνῃ ὁ Πάπας
 ἔπειν ἐπ' αὐτοφῶν, ὅτι αἱ Ἐκκλησίαι Ἀνατολῆς καὶ
 125 Δύσεως εἰς διακεχωρισμῶν. δούτερον, ὅτι τῇ ὡς αὐ-
 τῷ καὶ τυράννῳ διώσει ἐβοήθει, τῇ δὲ γυναικὶ
 Ἀυτοκράτει ἐπεβόλῃ. τριῶν, ὅτι ἀφώρσει τὰς
 130 βοηθῶντας τῇ Βασιλείᾳ. τέταρτον, ὅτι βιαθεὶς ὁ νο-
 μίζων αὐτῶν εἶναι ὑπὲρ τὰς Βασιλεῖς, μετέβαλε τὸ
 135 ἐπιτιμῶν, καὶ μὲν ἀλλὰ καὶ ἐπὶ Ἀλεξίᾳ τῇ Κομνηνῇ ἰσο-
 ρεῖ ἡ Ἀλεξίς, ὅτι ἐνοχλήσῃ ὁ Ἀυτοκράτωρ Ἀλέ-
 ξιος ὑπὸ τῇ τῇ Βαϊμένῃ, καὶ πολεμῶν αὐτῷ, εἶχε
 140 καὶ Σκύθας εἰς βοήθειαν ὑπὸ τῆς ἀνάγκης, ἐξ' αὐτῶν
 δὲ συλλαβῶν ἵνας ὁ Βαϊμένδῃ, αὐτοῖς γὰρ τῷ τότε
 145 Πάπᾳ εἰπὼν, ὅτι βαρβαρὸς ὁ Ἀλέξιος κατὰ πᾶν
 Χριστιανῶν ἐμειδῶσα, ὁ δὲ Πάπας ὁμογνωμονήσας
 αὐτῷ, πᾶν ἐπὶ τῇ Ἰλαρικῶν ἐπέστρεψε περὶ αὐτοῦ,
 150 βιβλίῳ δωδεκάτῳ. ἐξ' ἐκείνου καὶ ὅτι οἱ τότε Πά-
 παι ἦσαν συμεργοὶ τοῖς τυράννοις κατὰ τῆς βασι-
 λεῖας πᾶν Ῥωμαίων, καὶ περὶ πᾶν πίσιν ἑτεροδόξοι,
 καὶ

καὶ ἀπερρίμθαι· πρὸς δὲ τὸ αὐτὸν ῥητέον, ὅτι ὁ Μανηὴλ ἀνακοδόμῃσεν τὸν ἐν τῇ αἰγῇ Βηθλεὲμ ναὸν, καὶ δὴ καὶ ἐζωγράφησεν (ὁν σαφροῦς, ἡμῖς ἐλέα Θεῷ ἀνεκρίνοισιν) ὡς ῥηθήσεται) εἰ δὲ καὶ ὁ Μανηὴλ κατέχον οἱ παπισταὶ τὸν αἶγιον ἐκείνον τόπον, ἀλλὰ πάντες αἱ αὐτοῦ ἦν, καὶ ἐπὶ, καὶ ἔσται, ὁ Θεὸς ἐβασιλεύς ὡς κληρονόμῳ τῆς βασιλείας Κωνσταντίνου καὶ Ἰουλιανῶν τῶν μεγάλων, ἀνεκρίνοισι τὸ ὑπ' ἐκείνων κτιζοῦν, καὶ ὁ τότε Ἐπίσκοπος αἰκῆς Λατίνῳ ἦν, ἀλλ' ἐζωγράφησεν τὸν ἐνεργέτην, ὃς Δαὶ τὸ ἐμόδοξον εἶναι, ἀλλὰ Δαὶ τὸ πρεσβυτέρον καὶ αἰὲν βοῦθραν παρ' αὐτῶν, ὃς Δαὶ τὸ λατινικὸν δόγμα, ἀλλὰ Δαὶ πᾶσι τὰ τότε διηγεῖται ἀμύτητα· πρὸς δὲ τὸ ἐβδόμου ῥητέον, ὃς ἐπὶ θαυμαστὸν, ἵνα ὁ λέγων τὸ μὴ ὄντα Θεὸν Θεὸν ἀληθινόν, καὶ τὸν ἐγκανυχώμενον εἶναι Θεὸν ὅτι γαίης καλέσῃ ἐς Συνοδὸν τῆς πασμοῦς αὐτῶν, καὶ μάλιστα ἔχον ὡς ἀνάγκη τὸν Μακεδόνα Βασίλειον, ὃς φανεύς ὡς τὰ Βασιλείως Μιχαήλ, διὰ τὸ ἐκκλησιαστικῶς καὶ κανονικῶς ἐλέγ-

χθῆναι ὑπὸ τῶν ἀγαπῶντων Θεοῦ, ἐξήλθεν συναίλον ἐπ' ἀδικίᾳ καὶ βλασφημίᾳ τὸν Πάπαν Ἀδριανὸν καὶ τὰς ψευδοπροφητείας τῶν Πατριαρχῶν τῆς Ανατολῆς, ὡς καὶ λέων ὁ σοφὸς Δαὶ πᾶσι ἀθέμιτον τετραγαμίαν βοηθὸν ἤρετο τὸν Πάπαν Θεόδωρον, πᾶσι σημειώτεον, ὃν παρελθόντων τῶν κληρῶν τῆς Συμῆς καὶ τῆς ὁμοθυμίας, ὁ μὲν Δαὶ μάλιστα καὶ ἀγίας Συνοδὸς ὑποκατέστησεν τὸν σεβασμιώτατον Θωμάτιον ἐς τὸν θρόνον αὐτῶν, ὁ δὲ νόμος ἔθετο, κηλύνοντα τὰ λοιπὰ πᾶσι ἀθέμιτον τετραγαμίαν, ὡς καὶ ὁ πατριάρχης Μανηὴλ, εἰ καὶ νικηθεὶς ὑπὸ ἀγῶνι φιλοτιμίας, διηπάλησεν ὅσοις τὰ αὐτῶν δόγματα ἀφαιρούσιν μείζονα Συνοδὸν, ἐπὶ ᾗ παρῆναι εἶπε καὶ τὸν Ἐπίσκοπον Γάμοις, ἀλλ' ὡς μονάρχην, ἢ ἄλλοις Ἀρχιερεῶν, ἢ ἀναμάρτητων Ἀγγέλων, ἀλλὰ μέρες τῆς Συνοδῆς, καὶ ὅσοι πλέον· φανερὸν ἐνέγενετο καὶ ἐκ τῶν τῶν ὡς ἀρχὴ βεβαιωθῶν, ἦτοι τὸ, ὃν καὶ οἱ τρεῖς Ἀυτοκράτρες ἔτοι διέσαντο κατὰ τὸ σέβας τῶν Λατίνων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ'.

Οἱ οἱ Λατῖνοι ἐκ τῆς πρὸς Βασίλειον Θεσσαλονίκης ἐπιστολῆς τῆς Πάπας Ἀδριανῶν, καὶ τὰ αὐτῶν πρὸς τὸν αὐτὸν, τὸ εἶναι πρεσβυτέρον πᾶσι καθόλου Ἐκκλησίᾳ μόνον τῶν Ῥώμης συναγόντες, ἐλέγχονται ἐν ταύτῃ ἐκ τῆς νοήματός τῆς τῆς Θεσσαλονίκης ἐπιστολῆς, καὶ τῆς παπισμῆς μάλιστα ὥστε, καὶ περὶ τῆς ποταχῆς οἱ Χρῆστοι πᾶσι πρεσβυτέρους Ἐπισκόπους λέγονται, καὶ ποταχῶς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος.

Οὗτος Πάπας Ἀδριανὸς, ὁ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματι τέταρτος Ἐπίσκοπος Ῥώμης, ὁ Πατριαρχώσας ἐν ἑτῇ χιλιοστῇ ἑκατοστῇ ποταχῆς τέταρτος, πέμψας δύο πρεσβυτάς πρὸς τὸν Αυτοκράτορα Μανηὴλ τὸν Κομνηνόν, ἔγραψε καὶ πρὸς τὸν Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης Βασίλειον τὸν Ἀλφεινόν, σοφὸν καὶ ἐπ' ἀρετῇ Διδάσκοντα ὄντα, ἡντινα ὁ Πάπας λαβὼν ὁ Βασίλειον, αὐτέγραψεν αὐτῷ κατὰ τὸ εἶκος· λέγουσιν οἱ Ῥωμαῖοι, ὅτι ὁ Βασίλειος ἔτ' ὁμολογεῖ ἐν ταύτῃ τῇ πρὸς τὸν Πάπαν Ἀδριανὸν αὐτῶν ἀντιγραφῶν ἐπιστολῇ, πρώτῃ, ὅτι αὐτὸς καὶ οἱ Κωνσταντινουπολίται εἰσὶ πρεσβυτάς τῆς Πάπας· δεύτερῃ, ὅτι τὸν Πάπαν λέγει Ἀρχιεπίσκοπον· τρίτῃ, ὅτι λέγει, ὅς ἐστι λόγος κηρύττειται, καὶ ὁ αὐτὸς ἀμνὸς θύεται ἐν ταῖς δυσὶν Ἐκκλησίαις Ῥώμης καὶ Κωνσταντινουπόλεως· τέταρτον, ὅτι λέγει, βραχέα πρεσβυτέρους εἰσὶ τὰ ποιήσαντα τὸ ἐν δύο, ἦτοι τὰς δύο Ἐκκλησίας, αἵτινες ἔσονται ἡνωμέναις αἰς εἰς, ἔχουσιν ἀπ' ἀλλήλων καὶ ἐποίησε δύο· πέμπτῃ, ὅτι ὁ Πάπας εἰκὼν ὡς τῆς Χρῆστου καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ Δαὶ τὸν θρόνον, Δαὶ πᾶσι γινώσκιν καὶ Δαὶ πᾶσι τὸ βίβλα μυστήριον, διώκεται συναΐψαι τὰ δύο, ὥστε γινέσθαι εἰς, ὡς ἦσαν καὶ πρὶν· ἕκτον, ὅτι αὐτῶν βεβαιώσῃ ὁ Πάπας ποιῆσαι, ἔξα σύμπαν καὶ συνεργὸν τὸν Αυτοκράτορα Μανηὴλ, ὃ καὶ ἡμεῖς ὑποέχομεν καὶ ὑποτρέψομεν ὡς δεῖται τῇ Δεσποτῇ· ταῦτα ἐν λέγων ἐν τῇ ὁμοθυμίᾳ ὁ Βασίλειος, δακρύουσι, φασὶν, ὅτι ὁ Ἐπίσκοπος τῆς πρεσβυτέρους Ῥώμης μονάρχης ἐ-

στὶν ἐν τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ, ὅπερ καὶ ὁ Ἀδριανὸς βεβαιώσῃ ἐν ταύτῃ τῇ πρὸς τὸν Βασίλειον ὁμοθυμίᾳ, λέγων, Πατέρων τῶν Ἐκκλησιῶν τὰ πρῶτα ἀπλῶς 30 πᾶσι ἀγίας Ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ ἔχον ἐκέλευσαν οἱ αἱμοπατέρες, καὶ πρὸς πᾶσι αὐτῶν γνώμην πάντων πᾶσι κρίσιν πετυπώσασιν ἀναφέρειν· ταῦτα οἱ παπισταὶ· Ἀλλὰ ῥητέον, πρὸς μὴ τὸ πρῶτον, ὅτι ὁ Βασίλειος ὁρθόδοξος ὢν καὶ σοφὸς, καὶ γράφων πρὸς 35 τὸν Ῥώμης τὰς αἰτίας τῶν ὁμοθυμίας, καὶ ὡς ἀνάγκη περὶ ἐνώσεως, πρώτῃ μὲν ἐξ ὧν εἶπον ὁ Πάπας, ἐξ ἐκείνων ἐπεχέρας· δεύτερῃ, μὴ ἔχον σκοπὸν πρεσβυτέρους ἐλέγχει, ἀλλ' ἀρήναι, ἐπῆναι, ἐνεκομιάζει, καὶ ἐτίμα τὸν Πάπαν· τρίτῃ, τὰ κληρονομήματα τῆς 40 Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ τὰς ἐν τῇ ὁμοθυμίᾳ μέμψας, ἢ μάλλον εἶπεν τὰς λοιδορίας τῆς Πάπας καὶ τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τὸ ἀκατατόμητον περὶ πᾶσι κρίσιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας ταπεινῶς ἔλεγε καὶ σωφρόνως, οἷον Δαὶ τῶν πατέρων 45 τῶν παλαιῶν ποιῆσαι τὸν Πάπαν, ἢ ἴσως ἀφέλεια ταῖς Ἐκκλησίαις πρεσβυτέρων, ἀλλ' ὡς ἔδωκεν, ἡμεκάρτερον ἢ ταπεινότερον καὶ ἰσοφροσύνην, καὶ τῶς ἡ οἰκονομία τῆς βασιλείας πρεσβυτέρων μοναρχίας τῆς Πάπας· ἔσται ἐν τῇ ἐφέσει ἐν τῇ ἐσσει τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὴν 50 μακαρίαν Πάπαν, ὁ ἱεραὶς Ἀλέξανδρος Δαλαφύριος τοῖς Ἐφεσίοις, καὶ πᾶσι κατὰ πᾶσαν πᾶσι κρίσιν, ἔλεγε δημηγορῶν, τίς γάρ ἐστιν ἀνθρώπος, οἱ ἐμνήσθη πᾶσι Ἐφεσίων πόλιν Νικαίαν εἶναι τῆς μεγάλης Θεᾶς Ἀγνέμειδος καὶ τῆς Διοπετῆς καὶ δὲ τῶν τῶν

πὸν λόγον ἐκ ἐφρόνησον ὁ Ἀλέξανδρος εἶναι πῶς
 Ἀρτεμιν μεγάλην Θεὸν, ἢ ὅλως Θεὸν, ἀλλὰ καὶ
 ὁκέτους ἐλάλῃσε, καὶ ἔτω ποιήσας αὐτὰς ὄντας, καὶ
 ἐπερὶ τὰς περὶ τῆς, ἔπαυσε πῶς εἶναι, πρῶτον
 5 κεφαλαίῳ δεκάτῳ ἐνάτῳ. κατὰ τὴν τρέπον τῆς
 εἶπον ὁ μακάριος Παῦλος τοῖς εἰδωλομανῶσιν Ἀθη-
 ναίοις, ὅν ἔα ἀγνοῶντες, ὡς ἐβεβῆτε, πρῶτον κεφα-
 λαίῳ δεκάτῳ ἐβδόμῳ. καὶ ὁ Νεαμαὶ εἶπε πρὸς συ-
 νῶν οὐ τῷ οἴκῳ Ρεμμὰν, ὡς ἐβεβῆτε γενόμενος οὐ
 10 τῷ εἰδωλαίῳ, καὶ ἐκ ἐκώλυσεν αὐτὸν ὁ πρὸς τῆς Β' λι-
 σαίῳ, ἀλλ' εἶπεν αὐτῷ, πορεύεσθ εἰς εἰρήνην. καὶ οἱ
 Θεολόγοι τῆς παλαιᾶς καὶ νέας Ἐκκλησίας ἀναλε-
 γόμενοι μετὰ Αἰρετικῶν καὶ μετὰ διόλως ἀπίστων, πρὸς
 σπῆνδρος διαλέγοντο καὶ ἐυφρόνως. καὶ ἡ ἀγία γραφή
 15 ἐστὶν ὅτι περὶ τῶν εἰδωλῶν καὶ αὐτῶν τῶν Δαι-
 μόνων ἐυφρόνως λαλεῖ, καὶ Θεὸς ἀδιαφόρως ὀνομά-
 ζει. ἔτα εἴρηται ἀνωτέρω, ὅτι ἕως τῆς ἐν Φλασκου-
 τῆς Συνοδῆς Δεῦ τῶν ἐλπίδα τῆς διορθώσεως οἱ
 Ἀνατολικοὶ περιποιῶντο τὰς Δυτικὰς, καὶ ἐτίμων
 20 χεδὸν ὑπερφυῶς, καὶ πολλάκις ἀγωνίζοντο, πα-
 ρηγάτω τὸ ἀκριβές, ὡς πεποίηκεν αὐτῶν ὁ Βασί-
 λειος. τέταρτον, ὁ ταῦτα λέγων Βασίλειος, κα-
 τὰ τὴν ἀποδόχῃ πῶς εἶναι τὰς Ἀνατολικὰς ἀρέβωτα
 τινὸς ἐτέρου, ἀλλ' ἡ μόνον τῆς Χρυσῆς, ὅθεν ἔλεγε
 25 τῷ Πάπῃ, μὴ ἔτις αὐτὸς περὶ ἡμῶν, ἥτοι ὅτι ἐσμέν
 δευχμὴ ἀφανισθῆσα, ἡ νεκρὸς ἐντάφῳ κείμην
 πολυήμερος, ἢ ἀρέβωτα πλανηθέντα, ἔτε γὰρ θε-
 μέλιον ἄλλον ἔδομον πρὸς τὸν κάμενον. πέμπτον,
 30 ὅτι ἀρέβωτα λέγονται εἶναι οἱ εὐσεβεῖς Ἰνὸς Ἐπι-
 σκόπος διττῶς, ἢ οἱ ὑπὸ τῶν Ἐπαρχίαν αὐτῆς, ὡς
 λέγει ἐν ταύτῃ τῇ ὑποσημειῶσιν ὁ Βασίλειος τῷ Πάπῃ,
 τὰ αὐτὰ σοι πρὸς βέβωμον καὶ διδάσκοντες ἐγώ τε καὶ
 πάντες οἱ τῆς μεγάλης καὶ ἀποστολικῆς τῆς Κωνσταν-
 τινῆς πόλεως θρόνους, καὶ εἰς ἐν ἀμφοτέροις ταῖς Ἐκ-
 35 κλησίαις ὁ λαλῶμενος λόγος τῆς πίστεως, καὶ ὁ
 αὐτὸς ὁμῶς θύεται ἐν τε τοῖς κατὰ Δύσιν Ἀρχιε-
 ρόσι τοῖς ὑπὸ τῶν πῶν τελεῖται κορυφαίαν ἀκρότη-
 τα, καὶ ἡμῖν τῆς ἐξ Ἡλίας ἀνιόντος τῆς ὑψηλῆς
 τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνου δεχομένων τὰς τῆς Γ' ἐ-
 40 ρουσίας αὐγὰς. ἐν ταύτῃ ὁ Βασίλειος τινὰς ὑπο-
 κείσθαι λέγει τῷ Πάπῃ, καὶ τινὰς τῷ Κωνσταντινου-
 πόλεως, ἰδε ἀνωτέρω βιβλίῳ ἐβδόμῳ κεφαλαίῳ ὀγ-
 δῷ Παράγραφον πέμπτον. ἡ πάντες οἱ Χριστιανοὶ
 λέγονται πάντων τῶν Ἐπισκόπων ἀρέβωτα, καὶ χεδὸν
 45 οἱ Ἐπίσκοποι Ἐπισκόποις ἀρέβωτα, ὅθεν ὁ Κυπριανὸς
 γράφων πρὸς Στέφανον Ρώμης Φησὶν, ὡσαύτως καὶ περὶ
 πολλοὶ ἐσμέν Ποιμένες, μίαν ποιῶν ὁμῶς βοσκό-
 μῳ, καὶ ἀπαντα τὰ ἀρέβωτα, ἃ ὁ Χρυσὸς ἐν τῷ αἵματι
 καὶ τῷ πᾶσι αὐτῶν ἐζήτησεν, ἀγαθὴν καὶ ἀγαθὴν
 50 πρὸς ἐνὶ ἑνὶ, ἰδε κατωτέρω βιβλίῳ δεκάτῳ μέρεος
 πέμπτου κεφαλῆαιον πρῶτον. ἐκ τῆς ἑνὸς γίνεται δὴ-
 λον, ὅτι ὁ Βασίλειος ἐκ εἶπον ἑαυτὸν ἀρέβωτα τῷ
 Πάπῃ, ὡς εἶναι τὸν μὲν Πάπαν γενικὸν ἐν τῇ Ἐκ-
 κλησίᾳ Ποιμένα, τὰς δὲ Ἐπισκόπους ἀρέβωτα ὡς
 πρὸς λογιζόμενοι ἑαυτὰς οἱ Ῥωμαῖοι, ἀλλ' οἰκονομικῶς

εἶπον ὅπερ ἔδει ποιῆσαι, πρὸς δὲ τὸ βούτερον ῥητέον,
 ὅτι τὸ ἀρχιεπισκοπικὸν λέγεται διττῶς, ἢ γὰρ λέγονται
 οἱ Μητροπολίται ἀναφερόμενοι πρὸς τὰς Ἐπισκόπους,
 ἢ οἱ Πατριάρχαι ἀναφερόμενοι πρὸς τὰς Μητροπολί-
 τας καὶ Ἐπισκόπους, ὅπερ ἐδὲ μίαν ἀποδείξεως εἶ-
 ται, καὶ τὰ πρὸς τὰς τὰς, ἢ λέγονται Ἀρχιεπισκοπικῶς
 πολλοὶ τῶν Μητροπολιτῶν καὶ Ἐπισκόπων Δεῦ τὸ ἀκρι-
 βές καὶ σωφρονιστὴς διδασκαλίας, καὶ ἰδε κατωτέρω βι-
 βλίῳ δεκάτῳ μέρεος τρίτου κεφαλῆαιον ἐβδόμον. πρὸς
 δὲ τὸ τρίτον ῥητέον, ὅτι τὰ αὐτὰ πρὸς βέβωμον ἢ ῥω-
 μαϊκὴ καὶ ἡ Κωνσταντινουπόλεως Ἐκκλησία, καὶ ὁ αὐ-
 τὸς λόγος κηρύττειται περὶ τῆς ἀγίας Τριάδος, τὸν
 σάρκας οἰκονομίας καὶ τῶν μυστηρίων, καὶ ὁ αὐτὸς Ἀμὶνός
 θύεται ἐν ταῖς δυὶ Ἐκκλησίαις, ἀλλ' ἐκ τῶν τῶν
 αὐτὸν τρέπον, ἐκ τῆς γὰρ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκ-
 κλησίας ἐκ τῆς Τριάδος ἡ διοικητὴ καὶ οἱ καταλη-
 πτικοὶ τρόποι γενήσεως καὶ ἐκπορεύσεως, καὶ ἡ αὐ-
 τίθις, καὶ ἐν τοῖς μυστηρίοις πολλὰ, ὧν τὰ μὲν εἴ-
 ρηται ἀνωτέρω, τὰ δὲ ῥηθῆσεται κατωτέρω, εἰς δὲ
 τῷ Θεοῖαν ἐκ τῆς πολλὰ, ἐν οἷς καὶ τὰ ἄξιμα,
 περὶ ὧν, ἥτοι περὶ τῶν κληρονομῶν ὁ Βασίλειος ἐλέγ-
 χων ἡμέρα τὸν Πάπαν, ἀντιγράφει αὐτῷ, Ἐσημαρ-
 θεῖ χάριτι ἐπὶ τῇ τῇ μακαρίῳ Πέτρῳ ὁμολογία ἀ-
 σφαλῶς τε καὶ ἀκλινῆς, καὶ ὅν ἐκένος ὁμολόγησε
 καὶ ἐκήρυξεν, ὁμολογῶν τε καὶ κηρύσσοντι, μὴ κα-
 νιζόντες ἢ τῶν τοῖς ἀγίοις πατέρεσι συνοδικῶς δε-
 δογμένων, μὴ πρὸς τῶν τοῖς ἀναγγελικῶς καὶ
 ἀποστολικῶς λόγοις, ἀλλ' καὶ μίαν κεφαλήν ἡ ἰδέτα
 εὐός, ἐμάθομεν γὰρ οἱ οἱ ἐπὶ τῇ κήρυκι τῶν ἐν τῷ
 βαρὺ τὸ ὑπερεμῶν ἐπιτίμιον τοῖς τὰ τοιαῦτα ῥω-
 μῶσι, καὶ γὰρ ἐγώ, Φησὶν, ἡ Ἀγγελος ἐξ Οὐρανοῦ ἐυ-
 αγγελίζηται ὑμῖν παρ' ὁ παρελῆσθε, ἀνάθεμα ἔσω.
 τῆς φοβερῆς καὶ τῶν ζωντοῶν καὶ ἀναιμάκτων θυσι-
 αν ὡς ὁ παραλαβὼν ὑπὸ τῆς Κυρίας παρέδωκεν ἡμῖν
 ἔτις ἐπιτελεῖται, τῶν μὲν ἐκ τῆς ταπεινότητος καὶ
 τῶν τῆς Νόμου σκιά ὑπερανταβαίνοντες, εἰς δὲ τὸ ὑπε-
 ρῶν τῆς ὑψηλῆς χάριτος μετὰ τῆς ἰησοῦ καὶ τῶν αὐ-
 τῶ μαθητῶν ἀναβάντες, καὶ ἄρτον ἐδίδοντες, ἐκ τῆς
 τῆς κακώσεως ὡς ὁ Νόμος φησὶν, ἀλλὰ τὸν τῆς
 ἀφ' ὧν, καὶ ὅντως καρδίαν ἐκτείνοντα. ταῦτα
 ὁ Βασίλειος, ἐν οἷς σημείωσεν, ὅτι ἐσυγκατάθεσις
 εἰς ταῦτα πρὸς τὰ νεωτέρωματα τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκ-
 κλησίας, ἀλλὰ ἀντίστασις καὶ ἀπκήρυξις αὐτῶν πρὸς
 Φανῆς. πρὸς δὲ τὸ τέταρτον ῥητέον, ὅτι βερεῖα πρὸς
 σκόμματα εἶπε τὰ κληρονομήματα τῶν Ῥωμαίων ἐνεκα
 δύο τινῶν, οὗτος, ὅτι ἐν ἑνὶ ἡμεῶν τὰ πρὸς σκόμ-
 ματα καὶ ἡ ἀποβολὴ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ὑπὸ
 τῆς καθολικῆς, ἀφ' ἧς ἐγένετο χεδὸν ἐκατὸν ἔτη πα-
 ρεβρύη, ἢ γὰρ ἐπὶ τῇ Κρητικῇ Συνοδῷ ἐγένετο
 ἐν τῇ χιλιεσῇ πονητικῇ τρίτῳ, ὁ δὲ παρὼν Ἀδρια-
 νὸς ἐπατριάρχους ἐν τῇ χιλιεσῇ ἐκατοστῇ πονη-
 τικῇ τετάρτῳ, τὸ δὲ μὴ παγιωτὸν καὶ τῷ μακρῷ
 χρόνῳ ἐδιδόν, οὐκ ὁλως ἴσως ἀναλεῖσθαι. καὶ ἐτέρω,
 ὅτι ὁ Πάπας ἐποίησε τὰς κληρονομίας πρὸς σκόμ-
 ματα, αὐτὸς ἐν δυνάμει ἀνακαίνισαι τὰ ἀρχαῖα, καὶ
 τὰ

τὰ προσκόμματα Ἀχρεῖα ἐλμέσθαι, αὐτὸς ἐποίησε τὸ
 οὐδύο, παρατησάμενος ὅτι εἶναι οὐκ ἔστι μόνον Θεμέ-
 λιον τῆς Ἐκκλησίας τὸν Χριστὸν, καὶ εἰσπηδήσας
 ὡς ἐπὶ τῆς θυμῆς καὶ τύραννος ἐπὶ τῇ οὐκ ἐκ Θεμελίῳ,
 καὶ λυμηνάμενος τὴν ἀμπελον ὡς ἐφύτευον ὁ Χρι-
 στός ὡς ἴς ἐκ δρυμῶν, καὶ κατανέμας αὐτὴν ὡς μο-
 νιὸς ἀγροῦ, ὁ αὐτὸς διώκει μεταποιῆσαι, καὶ τὰ
 δύο εἰς ὁ συνάψαι, καὶ τὰ Ἀχρεῖα καὶ διεργη-
 μένα συρράψαι, ἀφαιρέμενος ἐαυτὸν τῷ Θεμελίῳ,
 καὶ ἀφ᾽ ἐκ Θεμελίου μόνον τὸν κείμενον, ὃν ὁ ἀρχιπέ-
 των Παῦλος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ Ἀπόστολοι ἐνέστηκαν,
 διπλαζόμενοι τὸ ἀνάθεμα τῶν κατὰ καὶ δευτέρω Εὐαγ-
 γελίῳ, καὶ μάλιστα ὅτι διώκει τὸ ποιῆσαι, ἐπα-
 δὴ πέθονται αὐτῷ ὡς τῷ Χριστῷ οἱ Δυτικοὶ Χριστιανοί
 καὶ Ἀχρεῖα τὸν θρόνον, ὅτι νομίζουσιν αὐτὸν εἶναι τὸ
 Πέτρον καὶ αὐτὸ τὸ Χριστὸν Ἀνάδοχον, καὶ Ἀχρεῖα
 γινώσκον, ἥτοι τὴν σοφίαν, καὶ Ἀχρεῖα τὴν λαμπρότητα
 τῆς ζωῆς, ἥτοι τὴν ἐνάρετον (ὡς αὐτὸ τὸ Ἀδριανὸν,
 καὶ γὰρ νομίζουσιν τὸ Πάπα εἶναι ἀκόνα τῷ Χριστῷ
 καὶ ἀφομοίωμα, ὃν τρόπον ψάλλει ἡ Ἐκκλησία πε-
 ρὶ τῶν μεγάλων Βασιλέων λέγεται, Εἰκὼν τῷ Πατρὶ
 ὁ γίγνεται, καὶ τῷ τῷ Πνεύματι πέφνεται, σὺ δὲ τῷ
 Πνεύματι ὡς Βασίλειος ἀκηλίδων ἐσοπτεται. καὶ ἔ-
 χοντι καὶ σοφίαν καὶ βίαν λαμπρότητα, πάντως ἐ-
 δέει αὐτῶν τὴν Δυτικὴν ἀντιθεῖν διώκεται, ἐγὰρ τῆς ἐ-
 πὶ ὅτι ἐδιώκεται, γελοῖόν τι λέγει καὶ ἀπὸς, καὶ ἡ
 τὰς Λατίνους ἀσεβεῖς. πῶς γὰρ ἔχεται καὶ διαιρησάται
 καὶ κληρονομήσεται καὶ περὶ τῆς ἰσχύος, συναγα-
 γῆν δὲ, σὺν δόξῃ καὶ ἀναμνηστικῇ καὶ ἀφαιρέσεται ἐδιώκεται,
 ὡς ἔλεγε καὶ Μάρκος ὁ Ἐφέσιος ἐν τῇ ἐν Φλωρεντίᾳ
 Συνόδῳ, Εἰς τὸν Πάπα ἐνδοξαίοντα Θελήσει, Χρεία,
 ἵνα καὶ ἐν πάσῃ τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ ἡ εἰνῶσις γνω-
 σθῇ, ὅπως ἵνα γένηται, Χρεία Συνόδου Οἰκουμενικῆς,
 ἵνα κοινῇ ψήφῳ γένηται τὸ κοινόν των ἀγαθόν, καὶ

ἔξαι εἰς τὸ τοῦ Πάπα σύμπαν καὶ συνεργοντὶ τὸν κρη-
 τατότατον Αὐτοκράτορα Μαυρίλ, τὸν μέγιστον ἐν Βασι-
 λείᾳ καὶ ἀκρότατον τὴν Δυσέβειαν, καὶ κατὰ τὴν ἰσ-
 χίαν ἀποσώμαχον, καὶ τὴν φρόνησιν ἀνυπερέβλητον,
 καὶ ἐν ἀπάσι τοῖς καλοῖς πατὴρ τῶν ἀπ' αἰῶνος θαι-
 μαζομένων ὀνομαστότατον, καὶ πάντως τοιούτους ὡς,
 φροντίσει τὰ περὶ τῆς Συνόδου, ὃς, τε Πάπας καὶ
 ἐγὼ ὁ Θεσσαλονίκης ὑπαρχοῦν εἰς τὴν συνελθόντων, καὶ
 ὡς δέλοι τῇ Δεσποτῇ ὑπερηγετοσύνη, ποιῶντες τὰ κα-
 θεκόντα κατὰ τὴν ἀνέκαθεν ὀκνησιαστικὴν καὶ κα-
 νονικὴν σωτήριαν, καὶ ὑπερθεσιν τῶν ἀφαιρέσεων
 πατέρων ἐν ταῖς νομίμοις καὶ κανονικαῖς Οἰκουμενικαῖς
 Συνόδοις πρὸς τελεωτάτῃν εἴωσιν τῶν ὑποβλάπτων
 Ἐκκλησιῶν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως. ἔπος ἐπὶ ὁ τῆς
 ὑπερθεσῆς τῇ Βασιλείᾳ σκοπὸς, καὶ ὁ αὐτὸν ἐπὶ κρη-
 ταῖς πᾶσι τοῖς ὅπως ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ ἀφιλοφροσύ-
 πως καὶ ἐπὶ Θεῷ ἐπόπῃ κείνηται τὰ θεία Χριστιανῶς,
 καὶ ἡμεῖς ὁ λόγος τῶν πατέρων μάταιος, ἦγεν ὅτι
 ὁ Βασίλειος ἀπλῶς ὡμολόγησεν ἐαυτὸν μὴ ἀντιβαλεῖν
 τὸν δὲ ῥωμαϊκὸν Ἐπίσκοπον Ἀρχιεπίσκοπον, ἥτοι μο-
 νάρχοντα, ὡς ἀπαιτῶν Ἀρσενίου ἐγχεῖται καὶ ὁ
 Ἀδριανὸς ἐπὶ τῶν Πάντων τῶν Ἐκκλησιῶν τὰ πρωτεῖα
 ἀπλῶς τὴν ἀγίαν καὶ ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν ἔχεν
 ἐκείλους οἱ αἱρετικοὶ πατέρες, καὶ πρὸς τὴν αὐτῇ γνω-
 μὴν πάντων τὴν κλῆρον τετυπώκασιν ἀναφέρειν, ὁ-
 περ ἐμόνον τὸ ἐν ἀρχῇ αἰτεῖσθαι εἶναι, ἀλλὰ καὶ συκο-
 φαντία πεφανῆς κατὰ τῶν ἀγίων πατέρων, οἱ-
 ἦνες ἐπὶ Πάπα τὴν πάντων κλῆρον, ἀλλὰ πρὸς τὰς
 Οἰκουμενικὰς Συνόδους τετυπώκασιν ἀναφέρειν.
 ἐπισημαστέον δὲ, ὅτι εἰ οἱ πατέρες τετυπώκασι τὸ
 ῥ, ψάλλεται ἄρα ὅτι ὁ Χριστὸς τετυπώκει αὐτὸν, καὶ
 δῆλον ὅτι εἴτι ἔχει ὁ ῥωμαϊκὸς θρόνος ὀρθοδοξὴν πεν-
 μιον, παρὰ τῶν ἀγίων ἔχει πατέρας καὶ ἐπὶ τῷ
 τῷ Χριστῷ καὶ τῷ Πέτρῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄.

Περὶ τῶν ἐπὶ τῶν Βασιλέων Ἀλέξις, Ἀνδρόνικος καὶ Ἰσαακίᾳ τῶν ἀγγέλων ἐν Κωνσταντινουπόλει γενομένων,
 καὶ τῆς ἐξουσίας καὶ εἴτα ἐπανακλήσεως καὶ ὑπαντῆς τῶν Κωνσταντινουπόλεως Θεοδοσίου, ὃς τὰς πόδας ὁ
 Βασιλεὺς Ἀνδρόνικος ἡσπάσατο, περὶ τῆς Πατριαρχίας τῶν Καταρτῶν Βασιλέων, καὶ σφαγῆς Ἀλέξις Βα-
 σιλέως ὑπὸ τῷ ἰδίῳ θείῳ Ἀνδρόνικῳ, καὶ τῆς Ἀνδρόνικος ὑπὸ Ἰσαακίᾳ, καὶ τῆς ἐν τῇ Παλατίᾳ ἀρπαγῆς, ἐν ἣ
 ἀπώλετο ἡ πρὸς Αὐγαστὸν ἐπιστολὴ τῶν Κυρίων, καὶ ὧν εἰργάσαντο Γαλιέλμος ὁ Σικελίας Ρήξ καὶ Ἀν-
 δρόνικος καὶ οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ Γαλιέλμον ἐπὶ Ἰσαακίᾳ.

Μετὰ τὸν θάνατον τῶν Μαυρίλ ἐβασίλευσεν ὁ υἱὸς
 αὐτοῦ Ἀλέξιος, ἀλλὰ ἡσχολεῖτο εἰς κωμῆσια
 καὶ ἱππηλασίας, ἔχαιρε δὲ καὶ παιδαγωγίαις παίζων,
 καὶ ὅπως εἶπεν τὸ ἡθὺς αὐτὸς κακῶς ἐτυπώθη, οἷον
 συγγνωστὸς ἀντιφθαρμένοις τὴν βασιλείαν, οἷον περὶ
 αὐτὸν Ἀρχόντες ἀφορώμενοι εἰς τὸ κερδαίνειν, ἐκ ἑ-
 μέλου αὐτοῖς περὶ αὐτῶν. ὕστερον δὲ κατήγε καὶ ὁ

Θεὸς αὐτὸν Ἀνδρόνικον ὁπότε τῷ Ἰνέῳ, καὶ παρεδωκέναι
 βιβαίως, καὶ ὑπὲρ τῶν καὶ Βασιλέων καλὸς ἄνθρωπος. πρὸς
 τῷ ἐλθεῖν δὲ τὸν Ἀνδρόνικον, περιερίχεται ὑπόπλητον
 τῶν Ἀρχόντων ἐξ αἰτίας πλασμάτων ὁ Πατριάρχης
 Θεοδοσίος εἰς τὸν Παντοκράτορα, ἀλλὰ ἀναγόμενος πᾶ-
 λιν εἰς τὸ Πατριαρχεῖον, ὑπαντάμενος ὑπὸ τῷ θήμῃ
 πατρὸς καὶ τῶν Ἀρχόντων, καὶ ἀφηνεῖται τῶν
 ὡς

ὥστε καὶ ἐπέστρωσαν αὐτῷ πλῆθος οὐδὲν μετὰ αὐτῶν καὶ
 μύρων, καὶ ἐκάπνισαν τὸν αἶρα ἐνυαλίῃ ἀμπετή-
 τῳ. ὅτε δὲ ἦλθεν ὁ τύραννος Ἀνδρόνικος εἰς τὸ Σα-
 ταρι, ἀπῆλθεν ὁ Θεοδόσιος εἰς ὑπαντῶν αὐτῷ.
 5 ἔξελθὼν δὲ ὁ Ἀνδρόνικος τῆς σκηνῆς, ἔπειστο ὅππῃ
 παύσων καὶ περσεκυήσων αὐτὸν, καὶ ὕστερον ἐφί-
 λησε καὶ τὰς πόδας αὐτοῦ. καὶ σημείωσαι κατὰ πα-
 πιδῶν, καταβαλόντων τινὰς τοιούτους φιλήσαντας τὰς
 πόδας τοῦ Πάπα, ὡς δὴ θρονόμον αὐτῶν εἰς τὴν Βα-
 10 κλησίαν. σημείωσαι ἔτι, ὅτι Νηφάνος τινὸς ἐξύρι-
 στε πλῆθος γυναικῶν καὶ ἐδέσμευσεν αὐτὸν ὁ Πατριάρχης
 Μιχαὴλ, υποκλιθεὶς μὴ ὁρθεὶς ἔχων αὐτὸν περὶ πλῆ-
 θος ὁδοῦ πρὸς τὸν ἱερεῖον, καὶ ἰδεὶ τὸ δεύτερον βιβλίον τοῦ Χω-
 νεάτου περὶ τοῦ Μωυσῆ. Θελοῦντος δὲ τοῦ Ἀνδρόνικου
 15 δῆναι τῷ Ἀλεξίῳ γυναικῶν πλῆθος θυγατέρας αὐτοῦ Εὐε-
 νην, ἣν ἐρῶντος αὐτῷ Θεοδόσου ἡ ἀπὸ ἐξαδέλφου
 αὐτοῦ πρώτη ἀνέψις, καὶ γὰρ ἦν καὶ ἀδελφότητος ὁ
 τύραννος, ἀπαγορεύει πλῆθος ἀδελφότητων ἡ Συνο-
 20 δος. Θεοδόσιος δὲ ὁ Πατριάρχης φύγει εἰς πλῆ-
 θος Νήσον Τερέβινθον καὶ ἰσχυράζει, μὴ δουλωθῆς ἔτε
 σύγκλητον ἔτε πλῆθος Συνοδόν, ἔτε μὲν τὰς κολα-
 κίας καὶ ἀπειλὰς τοῦ Ἀνδρόνικου. ποιεῖ ὅμως τὸ συνάλλαγ-
 μα ὁ Βυζαντινὸς Ἀρχιεπίσκοπος παρὼν εἰς πλῆθος πόλιν, καὶ
 25 περβαλέται Πατριάρχης ὁ Βασιλεὺς ὁ Καματερός,
 ὅς καὶ ὑποκλιθεὶς συνάδοικεν τῷ Βασιλεῖ εἰς τὸν ἁ-
 θεομον γάμον. σφάττει ὅμως ὕστερον τὸν Ἀλεξίον,
 καὶ τυραννῇ τῆς βασιλείας ὁ Ἀνδρόνικος. ἔπειτα πλῆ-
 θος Εἰκόνα τοῦ Σωτῆρος, ἥτις ὡς ἀδεται λόγος ἐλάλη-
 30 σαι μετὰ τοῦ Βασιλέως Μαυρικίου, πολυτελεῖ κόσμῳ
 ἐσόλισε, καὶ πλῆθος Εἰκόνα τοῦ μακαρίου Παύλου κατα-

κοσμήσας, αὐθιχὴ τῷ αἰακωνίδεσσι ὑπὸ αὐτῷ καὶ
 τῶν ἁγίων τοσαύτων. ἰδὼν δὲ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
 τῆς Στεφανίου πλῆθος Εἰκόνα διακρίνεται (ἣν καὶ ἀπε-
 μάζατο μετὰ καθαροῦ παύλου, ἀλλ' ἐκείνη πάλιν ἐρ-
 ῖσεν ὡς πηγή) εἶπε τὸ γεγονός τῷ Ἀνδρόνικῳ
 ὅτι καὶ ὡς ἡδόμην ταῖς ἐπιστολαῖς τοῦ Ἀποστό-
 5 λου, ἐνόμισεν ἀγαπᾶσθαι ὑπὸ τοῦ ἁγίου, ὡς δὴ θρονό-
 μον φανεῖται αὐτῷ κακὸν περὶ τὸν αὐτὸν ἔχοντα,
 ἰσφάγη ὅμως, μὴ ὠφελῆθαι ὑπὸ τῶν πατρὶς τὰς
 ἁγίας τιμῶν, οὐσίαι γὰρ ἀσεβῶν, βδέλυγμα κυρί-
 ω. Σὺ δὲ σημείωσαι, ὅτι ἐν τῇ ἀναγορεύσει τοῦ Ἰσα-
 ακίου κινήσας τὸ πλῆθος κατὰ τοῦ Ἀνδρόνικου, ἤρ-
 πασαν πάντες ὅσοι ὄντες καὶ ἀπὸ τοῦ μεγάλου Πατρι-
 10 αρῆ, καὶ ἀρπαγὴν ὡς καὶ τὸ σκότος ὅσοι ἔχοντες
 ἐν τῷ ἱερῷ ἐπιστολῶν ἡ ἐπιστολὴ ὁ κύριος πρὸς τὸν
 Ἀβραάμ τοῦ Πατριάρχου Εὐδαιῶν. ἐρασίλυσεν δὲ ὁ Ἀν-
 15 δρόνικος ἔτε τὸν Εὐκρίτην Γαλιέλου ὁ ῥήξ τῆς
 Σικελίας κατὰ τοῦ Ἀνδρόνικου τῆς, καὶ ἤρπασεν τὸ
 Δυεράχιον, καὶ αὐτὸν πλῆθος Θεσσαλονίκην, ποιήσας
 πολλὰ κακὰ καὶ ἀσχημασίαν κατὰ τὸν Νικήταν
 εἰς τὸ χερσινὸν αὐτοῦ, ὥστε πλῆθος ἔχοντα ἐπιπλάσσει-
 20 σαι μετὰ τῶν Ἀναπλινῶν καὶ Δυτικῶν, καὶ μὴ μᾶ-
 ναι πλέον ἔτε ἀσυνέτηα περὶ συνέσεως, ἀλλὰ καὶ αἰ-
 ρώματι καὶ ἀφῆκον τὰς Σικελίας ἀνεκδικήτας, ἐδρα-
 μον γὰρ κατ' αὐτὸν, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς χεῖρα ὡς
 ἐποίησαν οἱ Σικελῶν τοῖς Ῥωμαίοις ὅππῃ τῆς βασιλείας Ἰσα-
 25 ακίου τοῦ ἀγγέλου, καθὼς εἶπε τὸ πλῆθος εἰς πλῆθος μονο-
 δῶν αὐτοῦ ὁ Ἀθηναῖος Μιχαὴλ, ὅς τις διὰ τὸ ἐξουσιῶν
 ἀνέχοντο ὅπως αὐτῷ εἶχε δυνάμειος.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

Περὶ καταλύσεως τῆς ἀρχῆς τῶν Ἀράβων ὑπὸ Σαλαδίνου Σελτάνου Βαβυλῶν, καὶ καταδραμόντος Συρίας
 35 καὶ Παλαιστίνης, καὶ προσβίας τῶν ἐν Παλαιστίνῃ Λατίνων χάριν βοηθείας πρὸς τὰς τῆς Δύσεως Λυθούσας.

Εἰποὺν αὐτοῖς, ὅτι οἱ Σαρακενοὶ ἔλαβον πλῆθος ἑδ-
 40 σσαν, ἀλλ' ἡχμαλώτισαν καὶ πλῆθος Λαοδικεῶν τῆς
 Συρίας, κατακλιόντες τὰς Χριστιανὰς ὡς αἶνας,
 καὶ αὐτὸν ὁμοίως τὸν Σολομῶνα τὸν Ἀρχιερέα αὐτῶν,
 ὡς βεβαιῶν τὸ ὅτι Χωνεάτης. ἀλλὰ καὶ εἰς πλῆθος Παλαι-
 45 στήν κατέστησαν τὰ πρᾶγματα τῶν Χριστιανῶν πάν-
 τα εἰς τὸ χεῖρον, καθότι ὁ Σαλαδίνος ὁ Σελταῦν
 τῆς Βαβυλῶν πολέμησας πλῆθος Ἀιγυπτίων, κατέλυ-
 50 σεν πλῆθος ἀρχὴν τῶν Ἀράβων, καὶ σωτήριον εἰς μίαν
 ἀρχὴν Βαβυλῶνα καὶ Ἀιγύπτου, καὶ κατέδραμε Συ-
 ρίαν καὶ Παλαιστίνην, καὶ πάντες ὡδύοντο εἰς τὸ μ-

ποῦτον καὶ εἰς τὴν. ἔθον δὲ φασιν ἐποίησαν οἱ ἐ-
 καὶ Μεγιστὸς παπῆς ἐκκλησιαστικοὶ τε καὶ λαϊκοὶ
 πέμψαι πρεσβείαν πρὸς τὰς Λυθούσας τῆς Δύσεως
 χάριν βοηθείας. ἀπεστάλη γὰρ μετὰ τῶν ἁγίων Ἀπο-
 5 κρισταίων καὶ ὁ λατινοπατριάρχης, καὶ Γαλιέλου
 ὁ Τύρις, ἔθον ἔπαυσεν ὁ Πατριάρχης ἔτος Λα-
 τίνος γράφει πλῆθος ἰσορίαν τῆς Ἱερουσαλὴμ. ἡ δὲ
 ἡ δὲ φασιν πρὸς τὸν λατινοπατριάρχη, ἵνα ἀπέλθῃ
 πρὸς τὸν Ῥῆγα τῆς Φράγκας καὶ πρὸς τὸν Λατίνον Πα-
 10 παν Ἀποκρυστάριον.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

50

Περὶ ἀλώσεως τῆς Ἱερουσαλὴμ ὑπὸ Σαλαδίνου τοῦ Σελτάνου, καὶ ἀναίρεσεως τῶν Ῥηγῶν Ῥαϊμάνδου.

Ὁ συγγενεὺς Ῥαγέλιος ἰσορῶν, ὅτι τότε ὑπέ-
 55 στρεψεν ἀπερχόμενος ὁ Λατίνος Πατριάρχης ὑπὸ
 τῆς Δύσεως χάριν τινὸς βοηθείας, ἔθον οἱ αἱ πλῆ-

Παλαιστίνην Χριστιανοὶ ἔτρεμον ὡς κἀλαμοὶ ὑπὸ τοῦ
 φόβου αὐτῶν. καὶ μάλιστα ὅτε ἔμαθον ὅτι εἰς Τεμ-
 60 πλέρειος ἀπείδρα εἰς τὸν Σαλαδίνον ὡς περὶ τῆς

ὅστις ἐδήλωσε τῷ Σαλαδίνῳ πῶς πλείστην ἀδωαμίαν ἦν ἔχει ἡ Ἱερουσαλήμ, ἔτινος τοῖς λόγοις πισθύνσας ὁ βασιλεὺς Σαλαδίνος, ἐκινήθη κατὰ τῆς Ἱερουσαλήμ, ἀλλὰ νενικημένος ὑπέστρεψεν ἐν ὑστέροις. ἐπαναστρέψας ὁ μὲν εἰς τὸν ἐρχόμενον χρόνον κατὰ τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ λαβὼν τῇ εὐνομίᾳ αὐτῆς τὰ πέριξ τῆς Τιβεριάδος, περιεκύκλωσε πῶς τὴν, καὶ ὅπῃ τῆς Ἱερουσαλήμ εἰς τῆς Τάξης ἦσαν ἀναριθμητοὶ Σαρακενοὶ, ὅθου ἐδὲ ἐνέμενον ἡμῖν, ἀλλ' ἡ μόνον ἡ ἐλπιζομένη θεία χάρις ἀνῶθεν ἔγγραφε τῷ Τεμπλαριῷ ὁ Ἀρχηγός, ἔτενοντα Τέλειος. ὁ δὲ Ἀμέρικος

διηγᾶται, ὅτι εἰς τὰς χιλιάς ἐκάτην ὁ γδοήκοντα ἐπὶ τῇ τετάρτῃ τῇ ἑλίας μετὰ πλάσας Στρατόμαχος ἔλθων ὁ Σαλαδίνος, ἐκίνησε τὸ χριστιανικὸν Στρατόμαχος, καὶ συλλαβὼν τὸν Ῥήγα τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ τὸν Ῥαϊμένδον φονεύσας, ἠ' ἡμαλώτουςεν ὅσων ἦθελον αἰχμαλώτους, καὶ κορεθεῖς τῶν αἱμάτων τῶν Λατίνων, ἔλαβε καὶ Ἀκκαρῶν, καὶ Καισάρειαν, καὶ Ἰόππην, καὶ Ναζαρέτ, καὶ Σεβασίην, καὶ Νεάπολιν, καὶ Λύδδαν, καὶ Ῥέμπλι, καὶ Ἀσὺρ, καὶ Χερζὼν, καὶ Βηθλέεμ, καὶ τέλος πάντων πῶς ἁγίαν Ἱερουσαλήμ ἐν ἑτα χιλιάσιν ἐκάτη 19

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

Περὶ ὧν ἔπραξον ἐν Ἱερουσαλήμ κατὰ τῶν Σταυρῶν ὁ Σαλαδίνος, καὶ περὶ τῆς Πατριαρχείας Δοσιθέου ἡ Θεοφίλου 15
δοσίου ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ ὧν λέγει ὁ Βενεδίκτος, καὶ ὧν ὁ Ἰσαάκιος τῇ αὐτῇ Σαλαδίνου φίλῃ ἐνέηργησαν ἐν Ἱερουσαλήμ.

Τὸ πρῶτον ἔργον ὃ ἐποίησαν ὁ Σαλαδίνος εἰσερχόμενος εἰς πῶς Ἱερουσαλήμ ἦν, ἵνα ἐκβάλλῃ αὐτὸν τῶν ἁγίων τάφῳ τὸν Σταυρὸν τῆς Κυρίας, ὅς ἦν ἀνῶθεν τῆς Ἐκκλησίας ἐμπνευμένη, καὶ εἰς πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτὴν ὡς ἀσθενήσαντα, καὶ μαστιγώσῃ. Διηγᾶται ὁ Βενεδίκτος εἰς πῶς πενηνταετησίαν ἐκτὶς ὕψους αὐτῆς ὡς τὸν ἐπίσκοπον Κυρτάνης, ὅτι μετὰ πῶς ἁλυντὶ Ἱερουσαλήμ ἐσπάρθη λόγος εἰς πῶς Δύσιν, ὅτι ἐγίγει τὸ τέλει τῆς κόσμου, καὶ ὅτι ἔφθασον ὁ καὶ τῶν Ἀντιχρίστῶν. ἀλλ' ὁ Ἀυτοκράτωρ Κωνσταντινουπόλεως Ἰσαάκιος ἀγγελοῦ ἐκ ἐφοβήθη τὸν Ἀντίχριστον, ἀλλὰ φιλιωθείς μετὰ τῶν Σαλαδίνων, ἐνέηργησε πολλὰ καλὰ εἰς τὰς ἁγίας τόπους, ὡς αὐτῶν

ῥηται. τότε ἐχρηστονήθη Πατριαρχὴς εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα ὁ Δοσίθεος, ὁ δὲ μαλαξὸς μαυρὴν λέγει τῶν Θεοδόσιον. ὅτι δὲ ὁ Δοσίθεος ἦν ἀνθρώπος 20
θεοφιλὴς, μαρτυρεῖ τῶν τῶν Συνοδικῶν, τὸ ἀγαπῶν σκόμῳ εἰς πῶς Κυριακῇ τῆς ὁρθοδόξου. ἠ' καὶ τὸ δυσυχὲς τῶν μηνύμα, ἦτοι πῶς αἰχμαλώτους αὐτῆς τῆς Ἱερουσαλήμ ὁ Ῥώμης Φυρβανός, καὶ ἀνέστη ὁ ἴδιος, καὶ ἐπορεύθη εἰς τὰς Βουλγίας, ὡς αὐτὸν κατα- 25
σκάσῃ νῆας, καὶ πλοῦσῃ ἐκεῖθεν εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, πλὴν κατὰ πῶς ὁδὸν τῆς Φεράρρας ἀρρώσθησας ἐξέψυχον, ὅτι ἔβλεπε καὶ τὰς χριστιανὰς λίαν ὀκνηρὰς καὶ ἀμελεῖς ὡς τὸν ἱερὸν τῶν λεγομένων πόλεμον.

30

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

Ὅτι ἡ Λατινὰ Ῥηγὸς τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ Ῥαϊμένδος 35
Ἱερουσαλήμ Κόντε Τριπόλεως ἔξει, αἵτιον τῶν ἀφανισμῶν τῆς γέγονε.

35

Ὁ ἀφανισμὸς τῆς Ἱερουσαλήμ ἦν ἡ ἔρις καὶ ἡ μῆνις, ἡ εἰζωθεῖσα μετὰ τῶν Λατινῶν τῶν Ῥηγῶν τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ τῶν Ῥαϊμένδων τῶν Κόντε τῆς Τριπόλεως, διότι ἐν ταύταις ὄντων τῶν τῶν φιλοισλαμῶν καὶ ἐχθρῶν, ἦλθεν ὁ Σαλαδίνος, καὶ μετὰ τὸ καταφθεῖραι, ὡς φασί, Ἀραβίας χιλιάδας λαόν, συνελάβε καὶ τὸν Ῥήγα εἰς πῶς Τιβεριάδα, καὶ τὰ καμπαναρεῖα ὅλα κατεκρήμνισε, ἐάσας μόνον ἐκεῖνον τῶν Ἱερῶν καὶ τῶν ἁγίων τάφῳ, ὡς διη-

γᾶται τῶν καὶ ὁ Συμωθέας εἰς τὸ πέμπτον αὐτῶν βιβλίον, κεφαλῶν ὁ γδοήκοντα ὁ δὲ τῶν, ὅστις θέλει τὸν Σαφαντίον (ἡ Σιερφαντίων) ἀφαιρεῖν καὶ πάντα τὰ ὑπόλοιπα ὅπερ ἀφῆκον ὁ πατὴρ αὐτῶν 40
ὁ Σαλαδίνος. ὅθου Γρηγόριος ὁ Πάπας ὁ ὁ γδοήκοντα πρὸς ἐταρὰ γίνεται σωτόις νησείας καὶ μεγάλας ἐγκρατείας παταχῶς ἀπὸ τῶν ἀμαρτίας τὰς συμβεβηκίας εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, ὧν ἐνεκα ἐπανεστησαν τὰ τόσα δυσυχήματα, λέγει ὁ ἴδιος εἰς τὸ δέπλωμα αὐτῶν. 45

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Σ'.

Περὶ βαλῆς κλήματος Ῥώμης οὐλικῆς τῶν Δύσεως Βασιλέων πρὸς ἀνάκτησιν τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ περὶ 50
τῶν ὀνομάτων καὶ ὀνομάτων αὐτῶν.

50

Ἐγένετο κλήμης ὁ τρίτος Πάπας, ὅστις ἠρξαμένη ἐνώσας τὰς Βασιλεῖς πρὸς τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἁγίας Ἱερουσαλήμ, δηλαδὴ τὸν Ῥήγα τῆς Φραντζας, καὶ τὸν Ῥήγα τῆς Βυγκλιτέρας, καὶ ὡς ἐν ὁ Φριδέριχος

ὁ Ἀυτοκράτωρ τῆς Δύσεως μετὰ τῶν Φιλίππων τῶν Ῥηγῶν τῆς Φραντζας, μετὰ τῶν Ῥικάρδων τῆς Βυγκλιτέρας, μετὰ τῶν Γαλιέλμων τῆς Σικελίας, μετὰ τῶν Ὀθωνῶν Δεσπότης τῆς Μικρασιατικῆς, μετὰ τῶν

Φιλίππων

Φιλίππῃ Κόντῃ τῆς Φλανδρίας, καὶ πολλοὶ ἄλλοι Ἀρχηγοὶ καὶ Μεγιστῶνες τῆς Φραντζίας σιωφώνουσιν ἄρα Σταυρὸν ὑπὲρ τῶν Ἱερουσολύμων, ἀκούοντες ὅτι ἄλλα κάτῃρα ἔκ ἀπέμειναν εἰς τὰς χεῖρας τῶν δου-

κῶν, παρέξ τῆς Τύρας, τῆς Τραπεζοῦσης καὶ τῆς Ἀντιοχείας μετὰ τῶν περιχώρων αὐτῆς, ὡς ἴσμεν τὸ ὅτι ὁ Παλμέριος.

5

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ'.

Περὶ τῆς πρὸς ἀλλήλους ἐχθρας τῶν Δύσεως Βασιλέων, καὶ ἀλώσεως τῆς ὑπὸ τὸν Ἰσαάκιον Κύπρον ὑπὸ τῶν Ἑνρίκων.

10 Ὅτι τῆς Φραντζίας ἤρξατο ἐχθροῦς Δυναστεία τῇ Ῥηγί τῆς Ἑκκλησίας, οἱ Πιστῆνοι μετὰ τῶν Βενετῶν κρινέσθαι, μόνον δὲ Ἑνρίκος ἐφθασεν εἰς τὴν Κύπρον καὶ ἔλαβον αὐτὴν, ἐκβαλόντες τὸν Ἀυθεντικὸν αὐτῆς τὸν Ἰσαάκιον τὸν Κομνηνόν (ἐπα-

δὴ ὡς ἔρηται ὁ κυρίως σκοπὸς τῶν τοιούτων πολέμων ἔκ ἢν κατὰ Σαρακηνῶν, ἀλλὰ κατὰ Ῥωμαίων) καὶ ἀφαιρῶντας αὐτὴν τὴν Νῆσον τὴν Κύπρον τῇ Ἱερουσαλήμ βασιλείᾳ, ἐποίησεν αὐτὴν καθέδραν διηνεκῇ τῇ βασιλείᾳ τῶν Ἱερουσολύμων, ὡς μαρτυρεῖ τὸ τῷ Νικήτας.

15

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η'.

Περὶ τῆς πελοπόλεως Ἀθανασίας Ἱερουσολύμων, καὶ Πατριάρχας Λεοντίου, καὶ τῆς πρὸς Γεώργιον Κερκυράς ὁπισθολή τῇ Ἀθανασίᾳ τῷ τῷ.

20

Ἐτελεύτησεν ὁ Ῥωμαῖος Ἀθανάσιος ὁ Πατριάρχης τῶν Ἱερουσολύμων, καὶ αὐτὸς αὐτὸς ἐχαιρετῆθη ὁ Λεόντιος. ὕσταται δὲ μία ὁπισθολὴ τῇ Πατριάρχῃ Ἀθανασίᾳ πρὸς τὴν μητροπολίτιν τῆς Κερκυράς

αὐτὴν τεταχισμένη καὶ ἡγιασμένη, ἀλλὰ νυνὲς ἔρημον καὶ ὡς ὁπρωτοφύλακον. ὧς, ἐνεκὸν τῶν ἀναριθμητῶν ἀμαρτημάτων καὶ ἀμετρητῶν ὀφειλῶν ἔσθ' ὡς κατεπατήθη, καὶ ἡ ἁγία Σιών κατηχμαλωτίσθη, καὶ ὁ ἅγιος τάφος, ἀφ' οὗ ἔρχεται ὁ φωτισμός μου, ἐσμικρύνθη. ἀπαζωμοῦσε κατὰ τὸν Παῦλον ἐν φιλήματι ἡ γῆ. καὶ ἄγε δὴ ἔλθωμεν εἰς τὴν σεβάν.

25 Γεώργιον ἀμοιβαία, ἧς ὁ ἀρχὴ φαίνεται τοιαύτη, Ἱερουσαλήμ, Ἱερουσαλήμ (θέλω γὰρ μιμηθῆναι τὸ παρόμιον σε τῇ Θεοτάτῃ κεφαλῇ) ἦν ποτὲ καὶ

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Θ'.

30

Περὶ τῆς μεταθέσεως Δοσιθέου Ἱερουσολύμων εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλεως Θρόνον, ὡς καὶ Κανόνας εἶναι πρὸς τὸ γινέσθαι δοκῆς, καὶ γονεῖν Διὰ Κανόνος, ὡς Θεοῦ πρὸς τὸν Βαλσαμῶν ὑπὲρ ἑαυτοῦ, μεταχειροθέντος δὲ ὑπὸ Ἰσαάκ τῷ ἀγγέλῳ ἐν τῷ Δοσιθέῳ.

35 Γράφει ὁ Νικήτας περὶ τῷ Δοσιθέῳ, ὅτι μεταθέσας εἰς Κωνσταντινοῦ πόλιν ὑπὸ τῶν Ἱερουσολύμων, ἐποίησε πιστωθῆναι τὸν Ἰσαάκιον Βασιλέα, ὅτι ὁ Φειδόμενος (ὅστις ἤρχετο μετὰ ἐκ τῶν πρωτῶν ταχιλάδων στρατῶν ὡς ἴσμεν τὸ ὅτι ὁ Ἀββαὶς Ἀρ-
40 νόλδος) ἔκ ἀπὸ τῆς τῶν Ἱερουσολύμων, ὅσον εἰς τὴν κυριότητα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ εἰς τὴν ἀληθινότητα τοῦ ὁ Δοσιθέου, ὡς καὶ αἱ περὶ ταύτης τῆς ὕλης Ἱστορίαι ἀποσαφῶς τὴν τρέπον. ἦν δὲ ὁ ῥηθὲς Δοσιθέος ἐν τῇ Μονῇ τῶν Στεδίων ἀ-
45 σκητέων, πρὸ δὲ γένοιτο αὐτὸς κατήγετο ὑπὸ τῆς Βενετίας, παρεβλήθη δὲ Πατριάρχῃ Ἱερουσολύμων με-

τὰ Νικηφόρον, ἀλλ' ὁ Ἰσαάκιος ἐκβαλὼν τῆς Πατριάρχας τὸν Καματηρὸν Βασίλειον, καὶ μεταθεῖν βασιλεὺς ποιῆσαι τὸ Δοσιθέον εἰς τὴν Θρόνον Κωνσταντινουπόλεως, Διὰ δὲ τὸ φαίνεσθαι εἶναι ὡς καὶ Κανόνας τῶν μεταθεσιν, διὸ καὶ ἐκώλυε, ἀπατῶν τὸν Ἀντιοχείας Θεόδωρον τὸν Βαλσαμῶνα, νομικὸν ὅτι τὸ εὐρεῖν Νόμον κεφάλαιον, ἵνα γινώσκῃ νόμιμος ἡ μετάθεσις, καὶ ποιῇ αὐτὸν Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ὅτε ἦν τὸ κεφάλαιον ὁ Θεόδωρος, τότε ὁ Ἰσαάκιος παρέβαλε τὸν Δοσίθεον, καὶ ἔμεινε μετὰ μόνῃς τῆς ἀμαρτίας ὁ Βαλσαμῶν, ὁ Δοσίθεος ὅμως τί ἔπαθεν, ἴδε τὸ δεύτερον βιβλίον τῶν Χωνιάτων περὶ τῷ Ἰσαάκ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ι'.

50 Περὶ τῆς Δοσιθείας καὶ ἀρχῆς εἰς Βυγαρίαν τῇ Ἀσσίᾳ, τῇ νικήσαντος τὸν Ἰσαάκιον, καὶ ἀλώσεως τῇ βασιλικῇ Σταυρῷ, ἐν ᾗ ἦν χάλα καὶ μέρος τῆς ἁγίας ζώνης τῆς Θεοτόκου, καὶ ὧν ἐποίησαν ὅτι Ἀσσίης καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῆς Πέτρος καὶ Συλοϊάννης κακώσεων καὶ φόρων τοῖς Ῥωμαίοις, καὶ αἰχμαλωσιῶν πόλεων, καὶ ὧν ἔπον, καὶ ὅπως ἀπωλέσθησαν, καὶ περὶ τῆς Δοσιθείας καὶ κακῆς καὶ τυφλώσεως Ἰσαάκ-Βασιλέως, καὶ βασιλείας τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν Ἀλεξίου.

Αὐτὸς τις Βελλήγερς αὐταρχίαν ποιήσας κατὰ τὴν Ἰσραήλ, γίνεται Ἀρχηγὸς τῶν Βελλήγερων, ὧν τῶν ὑποκειμένων Ῥωμαίων ὑπὸ Βασιλείᾳ τῶν βελλήγερον κτήν. στρατεύσας δὲ ὁ Ἰσαάκιος κατ' αὐτὴν, δειλαθεὶς ἔφοδον ἔκκει Σκυθῶν, νικᾷται, καὶ ἀλλοσκεται πρὸς τῶν Βελλήγερων ὁ βασιλικὸς σταυρὸς, ἐν ᾧ ἡ γὰλα τῆς Παναγίας, καὶ τῆς ἀγίας αὐτῆς ζωῆς μέγας, καὶ μέγας τιμὴ ξύλα. Ἰσραὴ δὲ ὁ Γεωργάφους στράβων εἰς τὸ ἑβδομον βιβλίον, ὅτι ὁ Σκυθὴς Ζάρολξις μνηστὴς πρὸς Πυθαγόρην, καὶ εἰς Αἴγυπτον ἀφίχθας, καὶ ὕστερον ἀναχθεὶς εἰς Γέτας, ὑπεκρίνετο περφεύειν, καὶ δὴ καὶ εἰς αὐτὴν λαοὶν τι οἰκῶν, ἰδοὺς θεὸς, ὡς ἐκ θεῶν τὰ περφεύματα ἐκφέρων, ἦτοι συμβαλὴν θεῶν, ὅθεν καὶ θεὸς ὠνομάσθη, ἦν δὲ τὸ αὐτὸν εἰς τὸ ὄρος Καγαίαν. ἔτιως ἐποίησαν καὶ Ἀσάπης καὶ Πέτρος ὁ ἀδελφὸς αὐτῶν οἱ ὀποσάται. οὐκισαν Ναὸν τῶν ἁγίων Δημητρίου, καὶ ἔβαλον ἐκ τῆς ἑκκοφορῆντας, δαμονιζώμενος, καὶ πλάνης, καὶ ἔλεγον εἰς τοὺς Βελλήγερος καὶ Βλάχας, ὅτι ὁ θεὸς ἀπέβαλε τοὺς Ῥωμαίους, ὅθεν καὶ τὸν ἅγιον Δημήτριον ὤρεσε μηκέτι εἶναι εἰς Θεσσαλονίκην, ἀλλ' εἰς Βλάχας καὶ Βελλήγερος, καὶ λοιπὸν ὀρίζει ὁ θεός, ἵνα οἱ τε Βελλήγεροι καὶ Βλάχοι ἐπαναστάντες ὑποκταίωσι τοὺς Ῥωμαίους, καὶ μηδὲν τῶν αὐτῶν φέδονται, ἕτε αὐτῶν ἀιχμαλωτίζωσιν, ἀλλ' ὅλως πατοικὴ κατασφάττωσι, καὶ τόσα κακὰ ἐποίησαν οἱ Βελλήγεροι καὶ Βλάχοι τοῖς Ῥωμαίοις, ὥστε λέγοντός τινος ταῦτα, εἰς ἡμέραν ἄπιστα, ἐπειδὴ ὑπερβαίνουσι πᾶσαν ἀπανθρωπίαν τὴν ἀπ' αἰῶνος τυράντων. Φορεῖ λοιπὸν βασιλικὰ ἐνδύματα ὁ Πέτρος,

ἀλλ' ὑποκταίεται πρὸς ὁ ἄθεος Ἀσάνης πρὸς ἰβόλκην τινός, ὕστερον δὲ καὶ ὁ Πέτρος, καὶ γίνεται Ἀρχηγὸς Βελλήγερων ὁ ἀδελφὸς αὐτῶν Ἰωάννης, ὅστις Σκυθαίς χρωρῶν, ἐφθαρσε τὰ Ῥωμαίων ἰσχύας, καὶ εἰς Ἀδριανόπολιν κτάνει τὸν γυνόμην Κωνσταντίνου πύλεως Βασιλεία μετὰ τῶν ὑπὸ τῶν Λατίνων ἀλώσει Βαλδεδίνον, ἔπειτα κατασκάπτει Φιλιππέπολιν, Ἡράκλειαν, Πανίον, Ράδεσον, Χαριόπολιν, Τριανόπολιν, Μάκρην, Κλαυδίαν, Μοσιόπολιν, Περθερόλιν, καὶ τὰς Ῥωμαίους ἄρας ἀπ' αὐτῶν, οἱ 10 κίβη παρ' Ἰσραὴν, ὠνομάθη δὲ ὑπὸ τῆς ἀσβεβείας αὐτῶν Σκυλοϊωάννης, καὶ θιήσκει Θεμενία εἰς Θεσσαλονίκην, καὶ ἰδεὶ εἰς πλάτος τὰ περὶ Βελλήγερων ἄς τε τὸν Χωνεάτῳ καὶ Γρηγορῶ καὶ Φραντζῶν, ὅτι βελλήγερον ἰσορὸν ἐκ ἐβωλήθημεν ὀρεῖν, καὶ τόσα 15 νώσκει καὶ Τειβαλοὶ καὶ Βελλήγεροι περὶ αὐτῶν, ὅσα καὶ μόνον ἰσορὸν οἱ Ἑλλήνες. ἦν δὲ ὁ Ἰσαάκιος ὑπέρτος ἀνδραπῶν. ὅθεν καὶ εἰς οὐκία χρώνης τῆς βασιλείας αὐτῶν, ἐξ Πατριάρχας ἤλαξεν εἰς Κωνσταντινόπολιν χωρὶς κανονικῆς ἡ ὅλως νομικῆς κώσεως, 20 ἀλλ' οἰκῶν καὶ μόνον Θελημα, ὡς ἰσορὸς Μεθόδιος, καὶ μάλιστα ὅτι πάντες ζῶντες ἦσαν. ὁ δὲ Ἐφραίμης καὶ Ἀλῆς εἶχον ἰσημέριον τῶν ὑπερτίμων τῶν Ἰσραήλ, εἰπὼν,

Ἐκκλησίας ἔθιμα κωνερῶν φύρων, 25
Ὅν μὴ καδίς Πατριάρχων εἰς θρόνον,
Ὅν δ' ἐξάγων αὐτὸν, καὶ μόνον περφεύσει.
ὅσα δὲ ἐργάσθη κατὰ τὴν θέαν Ναὸν καὶ Βικόνιον, καὶ ὅλως θέων πραγμάτων, ἄλλοι λεγόντων. τυφλῶνται ὁμῶς, καὶ βασιλοῦς ὁ ἀδελφὸν αὐτῶν Ἀλέξιος. 30

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

Περὶ τῶν μυστηρίων τῆς ἁγίας Εὐχαριστίας, καὶ Βερεγγαρίου καὶ Βασιλείου Διωκόων, καὶ Μιχαὴλ ἐξήγητῆ τῆς Εὐαγγελίας, καὶ τῆς μετὰ αὐτὸν ἐχθρας, καὶ Αἰρέσεως περὶ τὸ σῶμα τῶν Κυρίων, καὶ συνοδικῆς αὐτῶν καθαιρέσεως, καὶ μετανοίας τῶν Μιχαὴλ.

Παρέδωκεν ὁ Κύριος τὸ μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας, ἐν ᾧ ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος μεταβάλλεται εἰς τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τῶν Κυρίων ἀληθῶς καὶ κυρίως, ἥτοι ἐσιωδῶς, καὶ πάρεστιν ὁ Χριστὸς εἰς τὸ μυστήριον πραγματικῶς καὶ ἐσιωδῶς, καὶ ὡς καὶ τὸ Εὐαγγέλιον διδάσκει, καὶ οἱ Ἀπόστολοι παρέδωκαν, καὶ ἡ Ἐκκλησία παρέλαβε, καὶ οἱ πατέρες ἡμετέρους, καὶ ἡ πρᾶξις τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας διδάσκει ἕως καὶ τῆς ὥρας ταύτης. ἀλλὰ ἰσορὸς ὁ ἄθεος Ἐπιφάνιος, ὅτι τινὲς τῶν ἀρχαίων Αἰρετικῶν κακῶς ἐφρόνησαν περὶ τῶν μυστηρίων, ὡς ἦσαν καὶ μανιχαῖοι καὶ Ἐβρωνῖται καὶ ἄλλοι τοιοῦτοι, καὶ ὕστερον οἱ Βογομίλοι, πλὴν συνοπεσβέθη μετ' ὁσίων καὶ ἡ βλασφημία αὐτῶν. εἰς δὲ τῶν ἐβδόμην Συνοδὸν κατηγοροῦνται οἱ Εἰκονομάχοι, εἰκόνα τῶν σώματός καὶ τῶν αἱμάτων τῶν

Χριστῶν ἐπόντες τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον, καὶ διορίζει ὁ Οἰκουμενικὴ Σύνοδος, ὅτι μετὰ τὸν ἁγιασμόν ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος σῶμα κυρίου καὶ αἷμα Χριστοῦ λέγονται, καὶ εἰσι, καὶ πιστεύεται, συμφώνως τοῖς ἁγίοις πατέρεσι, λέγουσιν, ὅτι ἐκείνι τύπῳ ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος 45 τῆς Εὐχαριστίας, ἀλλ' αὐτὸ τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα τῶν Κυρίων. ὅπῃ δὲ Ἰσαάκιος τῶν Κομνηνῶν εἰς τῶν ἰταλίων Βερεγγαρίου τις Ἀρχιερατικῶν μετὰ ἄλλων βλασφημιῶν ὧν εἶπεν, ἐτόλμησεν εἰπεῖν, ὅτι ἐπὶ ψιλῶς τύπος ὁ ἄρτος καὶ ὁ οἶνος τῶν σώματός καὶ τοῦ αἵματος τῶν Κυρίων. ὁ δὲ καὶ ἐκάθηρε καὶ ἀνέθεματίσεν αὐτὸν πολλὰς συνοδικῶς πᾶσα ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία καθάπαξ, καὶ ὡς ἐπαθε καὶ ὅπῃ Ἀλέξιος τῶν Κομνηνῶν ὁ τῶν Βογομιλίων Αἰρεσιάρχης Βασίλειος, ὁ πρὸς τοὺς ἄλλους βλασφημήσας καὶ εἰς τὸ θάτον τῶν 50 Μυστή-

Μυστήριον . ὅπῃ δὲ Μανηὴλ τῷ Κορινθίῳ Ἰωάννῃ ὁ
Κίρκου καὶ Νικητάς ὁ Χωνεάτης, ὅτι εἰς τὸ Βυ-
ζάντιον ἦν τις Διάκονος ὀνόματι Βασίλειος, ἐξηγη-
τὴς εἰς τὸ κοινὸν τῶν ὑποσολῶν τῷ μακαρίῳ Παύλῳ,
κατεφθέρει εἰς διδάσκων τινῶν ἀντικειμένων αὐτῷ, καὶ
μάλιστα Μιχαὴλ τινος ἐξηγητῆ τῶν Εὐαγγελίων εἰς
τὴν ἁγίαν Σοφίαν, ἔτινος μαινομένη κατὰ τῶν Βασι-
λείου, σιωπῇ εἰς τὸν Ναὸν τῶν Θεολόγων Ἰωάννης τὸν εἰς
περάσειον κείμενον ἔξω εἰς τὸν Ἐβδόμον διδάσκων τὸν
Βασίλειον καὶ ἐρμηνεύων ὀψευδικὸν ῥήτον, ἐν ᾧ
εἶπον, ὅτι ὁ αὐτὸς καὶ εἰς τὸς τῶν Θεῶν γέγονε θυ-
μα, καὶ σὺ πᾶν Πατὴρ τῷ θυσίῳ ἐδέξατο . ὁ δὲ
Μιχαὴλ τὸν λόγον ἐμύμφετο λέγων, ὅτι ὁ Βασίλειος
ἐσάγαγε δύο ὑποστάσεις εἰς τὸν Χριστὸν, ἐπειδὴ λέγει τὸ
ἐν αὐτῷ τυθῆναι, τὸ δὲ τῷ θυσίῳ δεξασθαι . συ-
νηγόρησαν ποῖοι εἰς τὴν μοῖραν ταύτῃ τῷ Μιχαὴλ
καὶ σιωπῇ ῥησάντων ἐν πᾶσι ῥηθῶσι δόγ-
ματι καὶ Νικηφόρος ὁ Βασιλικὸς Διδάσκαλος τῶν
ἐπιστολῶν, καὶ Εὐστάθιος Μητροπολίτης Δυερέαρχος,
καὶ Σωτήριχος ὁ Παντοῦργος ὑποψήφιος τῶν Πα-
τριάρχων τῆς Ἀντιοχείας μετὰ τὸν θάνατον τῶν Ἀντιο-
χείας Εὐθυμίου, ἀδελφοὶ ποῖοι τῷ σοφίῳ καὶ παν-
τοδαπεῖ ὅν λόγον, ὅπῃ τῆς βασιλείας τῶν κυρῶν Μανηὴλ .
ὁ δὲ Σωτήριχος ἀλόγονον σιωπῇ καὶ Πλάτωνα, ποῖα
καὶ αὐτῷ συμφορήσας ἄποπα, ἀλλὰ τῶν Μανηὴλ συ-
νοδικῶς ἐξετάσας τὸ πᾶν βλάψημα, καὶ γοησίῳ τῆς κρεί-
στου καὶ ἀληθείας μοίρας, καθαιρέσει ὑποβάλλεται
ὁ Σωτήριχος, καὶ ὑπερεῖται τῶν θείων Ἀντιοχείας,
συγκαθαίρεται δὲ καὶ Εὐστάθιος ὁ Ἐπιδαμνῖν καὶ
Μιχαὴλ ὁ ῥήτωρ ὁ ἐρημῶν, καὶ αὐτὸς ὁ Βασιλείου,
φωχθεὶς ἀτόπων πρεσβύων ἐσμὸν . ἦν δὲ εἰς τὴν
Συνόδον ὁ Κωνσταντινουπόλεως Κωνσταντῖνος, καὶ ὁ ἱε-
ροσολύμων Ἰωάννης περὶ ἐξάρχοντες . ἡ θέρμη δὲ ἐν
ἔτει ἐξακισχιλίσσῳ ἐξακισσῶ ἐξηκοστῷ τετάρτῳ .
σημείωσαι ὅτι ὁ Μιχαὴλ ἔπος μετημελήθη, ἐπὶ δὲ
ἡμετέραν αὐτῶ αὐτῇ, Μιχαὴλ τῶ Θεσσαλονίκης τῶ

Μαύρορος τῶν ῥητόρων Διδασκάλος τῶν Εὐαγγελίων,
καὶ Πρωτεύδικος τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας Κωνσταν-
τινουπόλεως ἡ περὶ τῶν τελευτῶν, ἐξομολόγησε, ἐφ'
οἷς περὶ ἐπίστασι καὶ καθήρεθη ὅτι τὸ λέγειν ὅτι, ὁ μέ-
γας καὶ πρῶτος ἀρχιδύτης Χριστὸς περὶ φέρων ἰδὲ
καὶ περὶ φέρων ἐστίν, ὁ περὶ φέρων δὲ καὶ περὶ
λαμβάνων ὁ αὐτὸς τὸ θυμα, ἀλλὰ περὶ φέρων,
ἡτοι περὶ λαμβάνων ὡς τῶν Πατέρων, καὶ τοιαῦ-
τα ἔτερα, ὅπερ ἡ Ἐκκλησία ἀπεβάλετο . ἡ δὲ ἐξο-
μολόγησις ἔχει ἔτω, περὶ τῶν ἐπὶ ζήτησιν περὶ
τῶν δόγματος ἐξ ἐμῆς ἀφροσύνης καὶ κακοῦ τρεχάσας.
αὐτῷ γὰρ ἔχει τὸ ἀληθές, καὶ ἐξ αὐτῆς ἀρχῆς συ-
νεπεσόμενον ἔως ἔχεν, ὡς ἡ ἁγία Σύνοδος ἐδογμα-
τίσει, καὶ ὅτε ἐπράξατο ἡ κατὰ τὸ Πατριάρχαιον πα-
ρὰ ἐρωτηθεὶς ἀπεκρινάμεν, ὅτι καθὼς φερνῇ ἡ ἁ-
γία Σύνοδος, ἔτω φερνῇ, καὶ ἐξ ὁκείας Θεῶν χάριτι ἐν
τῇ ἡμετέρῃ ἡδραζόμενῃ λόγῳ, ὅτι τὸ δούτερον κυρωθέντος καὶ
ἐν τῇ Παλατίῳ, ἀναθεματίζω καὶ καταθεματίζω καὶ
ἐμμενῶν καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι μὴ φερνῶσι σιωπῇ τῇ ἁγίᾳ
Συνόδῳ, καὶ ὅπῃ τῶν τῆς περὶ φέρων τῶν δόγματι,
καὶ δέομαι, καὶ πικρὴν ὀλοφύεσθαι συγχωρηθῆναι
μοι ὡς τῆς ὑμῶν ἀγιότητος εἰς τὴν ἀφ' ἡμετέρων
καὶ ἐπὶ φέρων καὶ ζῆμιαν ἀνθρώπων τῶν οὐκ ἐμμενῶν
χερδὸν ἐσάλωσα ὁ ἀνάξιος τῶ κόσμῳ παντὸς, καὶ,
Χριστιανοὶ Δεσπότες συγχωρήσατέ μοι, καὶ αἰτήσα-
δε ὑπὲρ ἐμῶν, ἵνα μὴ λόγος ἀπαιτηθῇ καὶ ὑπὲρ
τάς μεγάλας . Ἡ Ἱστογραφὴ, ὁ ἀνάξιος Διάκονος
τῆς τῶ Θεῶν μεγάλης Ἐκκλησίας Μιχαὴλ ὁ
Πρωτεύδικος . σημείωσαι πρῶτον, ὅτι ὁ Ἀντιοχίτης
Μανηὴλ ἔπεμψεν εἰς πόλιν καὶ χώρας τὰς ὑπο-
φάσας τῆς Συνόδου ταύτης, καὶ Νικόλαον τὸν σο-
φώτατον Ἐπίσκοπον Μεθώνης ἐπελύντα τὰς πύλας
πρὸς τὴν εὐσέβειαν . σημείωσαι δεύτερον, ὅτι ἡ πα-
ρὰ Σύνοδος ἐξέδωκε κεφάλαια τέσσαρα περὶ τῶν μυ-
στηρίων, ὅτινα καὶ τῶν ἀναγιγνώσκονται ἐν τῇ Συνοδικῇ
τῆς πρώτης Κυριακῆς τῆς μεγάλης τεσσαρακοστῆς .

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

40 Περὶ Σικιδίης τινος ἀρχηγῆς Αἰρέσεως, ἃρα φθαρτὴν ἢ ἀφθαρτὴν εἰς τὴν Μυστήριον τὸ σῶμα τῶν Κυρίων λέγοντες,
καὶ τῆς ἀφ' αὐτῆς Συνόδου, καὶ τῶν τῶ Κωνσταντινουπόλεως Εὐτυχίου ἀφ' αὐτῆς μυστικῶν ἱερουργῶν σφραγίδος καὶ
φωνῆς ὡς ἀδευμάτων .

45 Ἀλέξιος ἀδελφὸς τῶ Ἰσαακίου βασιλεύοντος, Μο-
ναχὸς τις Σικιδίτης ὀνόματι ἀρχηγὸς Αἰρέσε-
ως ἐγγόνος, ἔλεγε γάρ, ἃρα ἀφθαρτὴν εἰς τὸ σῶ-
μα τῶν Κυρίων εἰς τὸ Μυστήριον καθὼς ἦν μετὰ τὸ πά-
θος καὶ τὴν ἀνάστασιν, ἡ φθαρτὴν καθὼς ἦν πρὸ τῶ πά-
θους καὶ τῶ θανάτου, καὶ οἱ μὲν ὀρθὰ φερνῶτες, ἀπὸ τε Κυ-
50 ρείας, χρυσοσύνης . Εὐτυχὴς Κωνσταντινουπόλεως τῶ
ὅπῃ ἱσπανικῶν καὶ Γερμανικῶν τῶ Νύκτις, ὅτι τὸ ἐν τῷ
Μυστήριον σῶμα Χριστοῦ ἐστὶν ἀφθαρτὴν ἔλεγον, ἐ-
πειδὴ ἐστὶν ὁκείον τὸ μετὰ τὴν ἀνάστασιν καὶ ἀπαθείας,
ὅτι τὸ παθὴν καὶ πρὸ τῶ πάθους, καὶ ὅστις λαμβάνει
μέρος τῶ ἁγίου εἰς τὸ Μυστήριον, ὅλον τὸν Χριστὸν λαμ-

βάνει, καὶ μετέχει ξένος θείας θεότητος εἰς ζωὴν
αἰώνιον . ἔλεγον δὲ καὶ ὡς ἀδευμάτων, ὅτι εἰς ὅλους
ὁ αὐτὸς Χριστὸς δίδεται, καὶ ἐν πᾶσιν ὁ αὐτὸς παρέσθαι, ὡς
καὶ μὴ σφραγὶς ποῖα ἐντυπῶν, καὶ ὅτι φθαρταί, ὅτε
ἀλλοιοῦνται, ὁμοίως καὶ ἡ φανή . τινες δὲ ἔλεγον τὰ ἐναντία,
βλασφημούντες . ὁ δὲ Πατριάρχης Ἰωάννης ὁ Καματη-
ρὸς, ὅπερ ἐδει ἀναθεματίζει τὸν Αἰρεσιάρχην Σικιδί-
την, καὶ ἐρμηνεύει τὰ τῶν Μυστηρίων ὀκνητικῶς, αὐ-
τὸς ἐχρητὸν λογικῶς μεθόδοις, καὶ ὑποδείξει, καὶ
συγκαταθέσει τῶν μὴ θεωρούντων τέχνης, ἀλλὰ πί-
σεις, ὡς καὶ νῦν ποιεῖσιν οἱ Ἀντιοχικαὶ ὁμοῦς ἐναντί-
ῳ τῇ μετεσίωσει . ὁ Βασίλειος ὁμοῦς ἀφ' αὐτῆς
ἐτρά-

ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀληθῶς, καὶ τὸ ψαύειν κατ' ἐλπίδα. τὰς κωνσταντινουπόλεως εὐτυχίᾳ οἱ λόγοι εἰσὶν ἔτι, ὡς σημεῖοι ὀνικητικῆς, ὅλως ἐν ἑαυτῷ τὸ αἶνον σώμα καὶ τὸ τίμιον αἷμα τῆς Κυρίας δέχεται, καὶ ἂν ἀμέλει τῶν δέξασθαι, μερίζεται γὰρ ἀμελείας οἱ ἀπασιν. Διὸ πᾶν ἐμμιζῖν, καθὼς καὶ σφραγίς μία πάντα τὰ ἐκτυπώματα αὐτῆς καὶ μορφώματα τοῖς μεταλαμβάνουσιν μεταδίδωσι, καὶ μία μὲν καὶ μετὰ πᾶν θόσον, καὶ ἐλαττωμένη καὶ ἀλλοιωμένη πρὸς τὰς μετέχοντες, καὶ ὡς τῷ αἵματι πλάσσει, καὶ ὡς καὶ μία φωνὴ ὑπότι- νει παρὰ χεῖρας, καὶ εἰς ἀέρος χεῖρας, καὶ ὡς τῷ τὰς πᾶν παρὰ τοῦ πᾶσα μὲν, καὶ ἐν τῷ αἵματι γεννημένη

πᾶσα τὰς ἀποκαὶς πάντων ἀναπέτεται, ἐξ ὧν πλεον, καὶ ἐλαττων τὰς ἐτέρων τῶν ἀκρεσάντων ἐσδεχομέ- νων, ἀλλὰ ὅλη ἐστὶν ἀδιαίρετος καὶ ὁλόκληρος καὶ πᾶσι, καὶ μύριοι τὸν αἵματι, καὶ πλεον ὧν οἱ ἀκρεσάντες, καὶ τοῖς σώματι ἀπὸ χεῖρας, ἐξ ὧν γὰρ ἐ- 5 τερων ἐπὶ φωνή, καὶ πεπληγμένη ἀήρ... μηδὲς ἐν ἀμφιβολίᾳ ἐχέτω, τὸ ἀφ' ὧν μετὰ πᾶν μυστικῶν ἐρεργίαν καὶ πᾶν ἄλλαν ἀνάστασιν καὶ ἀνάστατον καὶ ἄλλον καὶ ζωοποιὸν αἷμα τῆς Κυρίας τοῖς ἀντιτύποις ἐντιθέμενον. Διὸ τῶν ἐρεργίαν ἐλαττων τῶν παρὰ τοῦ πᾶσα μὲν 10 τῶν τὰς οἰκίας ἐν παρὰ τοῦ πᾶσα μὲν, ἀλλὰ ὅλη ἐν ὅλοις ἀνίσταται. ταῦτα ὁ εὐτυχίᾳ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

15

Ὅτι ἡ μετεσώσις λέξις ἐκ ἐφορέμα Λατίνων, ἀλλὰ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, ὡσαύτως καὶ ἡ κατ' ἐξουσίαν ὡς, καὶ τὸ ὁμοῦσιον ἐν ἑαυτοῖς.

Λέγουσιν οἱ οὐνοὶ Αἰρετικοὶ, ὅτι ἡ ΛΕΞΙΣ ΜΕΤΟ- 20 ΤΙΣΙΣ Λατίνων ἐστὶν ἐφορέμα. Ἀλλὰ ῥητέον πρῶτον, ὅτι ἐκ ἐξ ὧν Λατίνων ἡ λέξις, ἀλλὰ τῆς καθο- λικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐκ τῶν Λατίνων κληρονομία, οἱ Ἀνατολικοὶ αὐτῶν ἐκ ἐδέχοντο, καθὼς καὶ ἄλλα πολλὰ νεωτέριστα αὐτῶν ἀποβάλλουσι. ὁ δὲ ἄλλος, ὅτι ἐπε- 25 δὴ οἱ Αἰρετικοὶ κατὰ τὸ ἴδιον αὐτῶν χερσίν, ὁμοφυμί- ας, καὶ ἄλλα μὲν λέγουσιν, ἀλλὰ δὲ ὀνομάζουσιν, ἡ μὲν τῆς Ἐκ- κλησίας καθὼς ἦν πᾶν ὁμοῦσιον ΛΕΞΙΣ κατὰ τὴν βλασφημίαν τῆς Θεότητος Ἰησοῦ καὶ Πνύματος, καὶ πᾶν 30 ΕΝΩΣΙΝ ΚΑΘ' ὅΤΙ ΠΟΤΕΣΤΑΣΙΝ καὶ τῶν ἐπηρεαζόντων πᾶν ἐνανθρόπων τῶν μοιρογενῶν, ἦν πᾶν μετεσώσιον ἵνα ἀ- ποβῶνται τὰ κατὰ τὰς μυστικὰς τῶν Αἰρετικῶν σοφί- σματα. τρίτον, ὅτι κατὰ πᾶν μαρτυρίαν τῆς Παμ- 35 φίλης Ἑσπερίας ἡ λέξις ὁμοῦσιον ἐρρέθη ὑπό- τινων τῶν πατέρων καὶ πρὸς τῆς πρώτης Συνοδῆς, ἀλλ' ἡ πρώτη Σύνοδος αὐτῶν ὡς ἐκείνη. ἔτι καὶ οἱ Λατῖνοι πᾶν λέξιν ἐφῆραν, ἐπεὶ δὲ εἰς τὸ σημαντό- 40 μρον συμφωνῶσι τῇ ἑκείνῃ τῆς μυστικῆς ἀληθείας, ἡ κα- θολικὴ Ἐκκλησία ὡς ἐκείνη, ὡς καλῶς καὶ ὡς ἡ ἀγία Πνύματος ἐκείνη. καὶ γὰρ ὅσα οἱ Λατῖνοι εἶπον κατὰ τῶν Αἰρετικῶν, Διὸ τὸ αὐτὸς εἶπεν αὐτὰ, κα- 45 κάεισι, μάλιστα ἐν οἷς καλῶς ἠγνώσαντο καὶ Λα- τῖνος καὶ Καλβῖνος καὶ τῶν ἄλλων νεωτέρων Αἰρετικῶν,

ἐκ μόνον ὑποδέχομεθα αὐτὰς, ἀλλὰ καὶ χάριν αὐ- τοῖς ὁμολογῶμεν, μόνον δὲ ὅσα τῇ κοινῇ δόξῃ τῆς Ἐκ- 20 κλησίας παρὰ τοῦ Θεοῦ, καὶ ἡ ἀφ' ἧς αὐτοῖς ἐγκαλε- σθῶν, ἐλπίζοντες, ἵνα ποτε διορθωθῶντες, ὡς ἐκείνη τῇ ὑμῶν ἐκείνη ἀγία Ἐκκλησία. ἔτι καὶ ἡμία θῆσις Σε- 25 ΣΑΡΚΩΜΕΝΗ, ΛΕΞΙΣ, τῆς Αἰρετικῆς Ἀπολιωμένης ἐφορέμα. ἦν πρὸς βοήθειαν τῆς Αἰρέσεως αὐτῆς. ἀλλ' ὁ μακάριος Κύριος μετεχειρίσθη αὐτῶν καὶ τὴν δυ- 30 σεβῆς Νεστορίᾳ. τέταρτον, κατὰ τὰς ἀγίας ἡμῶν ἐ- καχόμεθα περὶ λέξεων, ἐν οἷς ἐκ ἐξ ὧν ἀγίας γρα- φῆς ἡ οἰκουμένης Συνοδῆς ὑποφάσις μὴ ἀλλοιω- 35 τεσθαι, ἀλλὰ τὰς πράξεις ζητῶν. ῥητέον δὲ δύο 40 Θεολόγους οἰομαστικῶς, τὸν Νεστορίαν καὶ τὸν Λέοντα πρὸς Ἀρετιανὸν. Δότε πᾶν δυνάμει τῆς Θεότητος, καὶ δυνά- 45 μειν ἡμῶν τῆς φωνῆς πᾶν συγχώρησιν, καὶ τὴν βα- σίλειον φάσκοντα, οὐδὲ γὰρ ἐν ἑκείνῃ ἡμῶν εἶναι πᾶν σωτηρίαν μᾶλλον, καὶ ἐν πράξεσιν. πιστεύω- 35 σταν λοιπὸν οἱ Αἰρετικοὶ περὶ τῆς μυστικῆς ἐρρέθη, καὶ συγχωρήσιν αὐτοῖς μὴ λέγειν μετεσώσιον, ἀλλὰ με- 40 ταβολῶν, μεταρρῶσιν, μετασώσιν, μετασώσιν, καὶ ὅπως ἄλλως πᾶν βέλονται. τῶν ἐκείνων ἐπὶ μαρτυρεῖ, γράφει, Ἐκκλησία, πατέρες, πρὸς τοῦ 45 σις, καὶ εὐρίσκεται ταῦτα εἰς τὰς ἰδίους τόπους, καὶ εἰς τὸ ἡμέτερον κατὰ Καλβῖνον ἐγκατέστη.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

45

Περὶ Συμεῶν καὶ Ἰωάννης Ἱεροσολύμων τῶν κατὰ Ἀζύμων γραψάντων, καὶ μαρτυρίαν Λατίνων τῆς δι' ἐνὶ μὲν λατρευτικῇ αὐτῶν, καὶ περὶ τῆς Διὸς τῆς Ἐβριωνίτας ἐκ τῆς ἀγίας ὁμολογίας, ὅτι οἱ Λατῖνοι ὡς ἐκείνη ὁμολογία 50

Εἰς ταῖς παρῶν καὶ οὐνοὶ ἦσαν Συμεῶν καὶ Ἰωάννης Ἱε- 50 ροσολύμων Πατριάρχαι, οἱ γραψάντες κατὰ Ἀζύ- μων, οἱ τῆς ὁμολογίας ἔλεγον, μάρτυς ἡ Ἐκκλη- σία, καὶ ἀρχαία πρὸς τοῦ Θεοῦ ἡ βεβαιότητα, ὅτι δι' ἐν- 55 ζύμην ἄρτος ἐποίησαν ὁ Κύριος τὸ μυστήριον. ὅτι δὲ οἱ Λατῖνοι ἐκαινοτόμησαν, παρῶντες εἰπὼν τινὰ, ἐξ

ὧν ἐγραψαν οἱ ἀρχαῖοι πατέρες, δὲ ἐκ ἐκείνων πρὸς 50 πον, ὅτι περὶ τῆς μαρτυρίας πάλιν οἱ Λατῖνοι ἀρ- κῶς, καὶ γὰρ πρὸς τῶν ἀντικειμένων μαρτυρίαν ἀξιο- πιστοτέρα εἰσι. τοῖσι λέγει ὁ Παππας, ὅτι Ἀλέ- 55 ξανδρος ὁ Πάπας, ὅς ἦν εἰς τὸ ἔπος ὑποδέχεται ἐκατα- σθὲν ἐκείνους, πρῶτος ἤρξατο ποιεῖν δι' Ἀζύμων πᾶν 60 μυστικῶν

μυσταγωγίαν· ἰδὲ λοιπὸν, ὅτι ἐκ τῆς ἀπὸ τῆς κληρῶ
τῶν Ἀποστόλων, ἀλλ' ἐπὶ κληρονομία παπική· ὅτι δὲ
καὶ ὁ Πλάτυνας χρισματικὸς ὢν, συκοφαντῶν τὸν Πά-
παν Ἀλέξανδρον, καὶ παροτρύνει δαΐσαι τὸ νεωτέρω-
5 σμα ἀρχαιότερον, μάρτυς ὁ Καρδινάλιος Βόνας, ὃς
δοκίμασεν εἰς τὸ περὶ λειτουργικῶν πραγμάτων, βι-
βλίῳ πρώτῳ, κεφαλalaίῳ ἐκκοσῶ τρίτῳ, ὅτι ὁλη-
ή αἰὶα τῶ Χριστῷ Ἐκκλησία Ἀνατολική τε καὶ Δυτική
πρωτεύοντες εἰς τὸ Μυστήριον ἄρτους ἐνζύμων, εἴ-
10 πο κατατρέχει τῶν νομισμάτων ἄζυμον πᾶσι παροτρύνει,
ἢ ἔπεμπον παρὸς κοινωσίαν τῶ σώματι τῶ Χριστοῦ Μι-
τιάδης καὶ Ἰννοκентίου· οἱ Ἀρχιερεῖς τῆς Ῥώμης,
καθότι ἦν ἐνζυμοῦ, καὶ ἐχὶ ἄζυμοῦ· ὅπερ δὲ
οἱ χρισματικοὶ συκοφαντῶντες τὸν μακαρίτην Ἀλέ-
15 ξανδρον τὸν πρώτον λέγουσι, πρώτον δηλαδὴ αὐτὸν δα-
ΐσαι τὰ ἄζυμα, ἔχει ὁ Βόνας τῶ ὡς μῦθον καὶ φλυα-
ρίαν· ἐξηγᾶται τρίτον ὁ Βόνας τὸ ῥῆτὸν τῆς Ἐπι-

φωλής, ὅπερ οἱ Ἀζυμῖται παροτρύνουσιν ὡς ἰσχυρὸν ὅπ-
λον· ἀλλ' ὅτι λέγειν τὸν Ἐπιφάνιον περὶ τῶν
Ἐβριωνίων ἐν τῇ κατ' αὐτὰς Αἰρέσει, μυστήρια δὲ
διδοῦν τελευτᾶ καταμύησιν τῶν αἰώνων ἐν τῇ Ἐκκλη-
σίᾳ· ἀλλ' ἄζυμων, καὶ τὸ ἄλλο μέρος τῶ Μυστηρίου
διδοῦν μόνον· καὶ οἱ μὲν Ἀζυμῖται, ἦτοι οἱ παπι-
σταὶ λέγουσιν, εἰ κατὰ μίμησιν τῶν αἰώνων ἐποίησαν
Ἐβριωνιοὶ τὸ Μυστήριον, ἰδὲ δὲ καὶ οἱ αἱρετικοὶ δι' ἄζυ-
ἐπέτελουν τὸ Μυστήριον, ἀλλ' ὁ Βόνας φησὶν, οὐκ ὦν-
νοεὶ ὁ Ἐπιφάνιος· ἀλλ' ὅτι πᾶσι ὅλοις τῶ Μυστηρίου, ἀλλὰ
ἀλλ' ὅτι τὸν ῥῆτον, ὅτι οὐκ ἐλαττέρευεν εἰς τὰς οἰκίας αὐ-
τῶν, καὶ μετὰ τὸν δαῖπνον, καθὼς τινες ἄλλοι Αἰ-
ρετικοὶ, ἀλλ' εἰς πᾶσι Ἐκκλησίαις· ὅτι δὲ τῶ ἔτι
ἔχει, φανερὸν, ἐπεὶ τὸ ἕτερον μέρος τῶ Μυστηρίου ἐπε-
τέλουν δι' ὕδατος μόνον, ὅπερ οὐκ ἐστὶ μίμησις τῶν αἰ-
ώνων, ἀλλὰ αἰρέτικῆς φρενοβλαβείας ἐφεύρεμα.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε΄.

20

ὅτι κατὰ τὸν Σαάρες, τὸν ἔτε πᾶσι ἀρσιν τῶν ἄζυμων, ἔτε τὸν ἀνακομίσαντα Πάπαν Λέοντα· ὡς δὲ τῇ
Θιμῶν δὲ λέγοντα, καὶ κατὰ τὸν ἰησοῦν ἐνέειπον, τὸν ἀπ' ἀρχῆς τὰ ἄζυμα μαρτυροῦντα, δαί-
κυσται· οἱ Λατῖνοι κληροτόμοι.

25 Ὅ δὲ Θωμάς μετὰ τῶν Σχολαστικῶν, τετάρτη τῶν
γεννητῶν, διαίρεσαι εὐδαιμόνιαν, ἀρτιμῶν δαΐτέρω,
ζητήματι τρίτῳ, λέγουσιν, ὅτι αἱ ἀναιρέσεις τῶ Αἰ-
ρεσάρχου Ἐβριωνίου ἀφῆκον ἢ Ἐκκλησία τὸ ἄζυμον
εἰς πολὺν κληρὸν, ὅπερ ἀνεκόμισεν εἰς πᾶσι Ἐκκλη-
30 σίαν Λέον ὁ Πάπας, καὶ περὶ σημειῶν ὁ Σαάρες Τόμω

τρίτῳ, μέρος τρίτῳ, ἀλλ' ἔτι τεσσαρακοστὴ τετάρτη
τμήματι τρίτῳ, ὅτι μήτε ὁ Θωμάς ἐρημώσεται τῶ
μήτε αὐτὸς ἐδωκέναι δύναιται πᾶσι ἦν αὐτὸς ὁ Λέων
ὁ Πάπας· ἀλλὰ καὶ Ἐνρίκος· ὁ ἰησοῦς μάρτυς ἀλλ'
πολλῶν, ὅτι ἀπ' ἀρχῆς δι' ἄζυμα ἐπέτελε τὸ μυ-
στήριον καὶ ἡ Ἀνατολική καὶ ἡ Δυτικὴ Ἐκκλησία,

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Σ΄.

ὅτι καὶ ἀπὸ τῆς ἐν τῇ Σινώδῃ τῶν Ἀρμενίων, δαίκνυ) ἢ περὶ τὰ ἄζυμα κληρονομία,

35

Σὺ δὲ σημειῶσαι, ὅτι καὶ οἱ μονοφυσῖται, ἦτοι οἱ
Ἀρμένιοι αἰς πᾶσι ἐν τῇ Σινώδῃ, ἐν τῇ αὐτῇ ἀπὸ
Χριστοῦ αἰὶνι ἀφροδισάν, κληρονομίσαντες τὰ ἄζυ-
μα, οὐκ εἶπον, ὅτι ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἔχει
40 τὰ ἄζυμα, ἢ δὲ Ῥωμαίων τὰ ἄζυμα, ἀλλ' ἀπλῶς
ἐκινήθησαν κατὰ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας· φανε-
ρὸν ἔστι, ὅτι νεωτερισμὸς ἐστὶν αἰαμφίβολος τὰ ἄζυ-

μα, καὶ μάλιστα εἰσαγωγῆς ἐξ ἀρμενίων, ὅτι γὰρ
τῶ φωτὶς ἐκ ἦσαν, ἐπειδὴ εἰ ἦσαν, ἢ λεγέον αὐ-
ταῦτα ἐκείνῳ, καὶ μόνον ὀλίγον παρὸς τῶ κληρονο-
μία ἀσπλάγησαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅσον καὶ ἐκεί-
νος καὶ ὁ Ἀντιοχείας Πέτρος πρώτοι κατήλεγξαν
τῶ κληρονομίαν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ΄.

45

ὅτι καὶ ἐκ τῶ ὅτε ἔλαβον πᾶσι πόλιν οἱ Λατῖνοι ἀρεθίστους ἐν τοῖς βασιλείοις μέρος ἐνζύμων ἄρτες ἐκ
τῶ μεταδοθῆναι ὑπὸ τῶ Κυρίου τοῖς Ἀποστόλοις, δέδοται ἢ τῶ ἐνζύμων ἄρτες δόξαι.

50

Ἰστοῦσα· ὅτι δὲ ἄρτες λέγει ἐν τῇ κατὰ τῶν ἄζυ-
μων, ὅτι ὅτε ἔλαβον οἱ Φράγγοι πᾶσι Κωνσταν-
τινέπολιν, καὶ ἐσύλησαν ὅλα τὰ ἐκείνη σκυῖα, κα-
θὼς ποτε ὁ Νικηταρχίδης τὸ Γερμέν, ἔμεν εἰς τὸ βα-
σιλικὸν σκυδοφυλάκιον τὰ αἰῶνα ξύλα, τὸν ἀκα-
θινον ἐφάνον, τὰ σαυδάλια τῶ σωτήρος, καὶ οὐκ
ἦλόν, αἶτινα εἶδε λέγει καὶ αὐτὸς ἀποψεί· ὅσον ὅμως καὶ

ἄρτον, ἔξῃ ὁ Χριστὸς μόνος αὐτὸς αἰς τὸν Δαῖπνον
τῶν μυστικῶν διένειμε τοῖς Ἀποστόλοις, ἐν ἐνὶ σκυῖα
Χριστοῦ λιθοκομήτῳ καὶ μαρμαροκομήτῳ· ἦν δὲ
ἐν τῇ σκυῖα καὶ ὁ Πιργαφῆ ἀλλ' ὑπομαρτυρῶν ἐκκλησιῶν,
λέγουσα, Ἐνθαδὲ κατὰ ὁ Θεὸς Ἄρτος, ἐν ὁ Χριστὸς
τοῖς Μαθηταῖς ἐν τῇ ὥρᾳ τῶ Δαίπνου διένειμε, εἰπὼν,
Λάβετε, φάγετε, τὸ τὸ ἐστὶ τὸ σῶμά μου· οἱ δὲ ὡς
δὲ

δὲ ἦσαν ὁ Ἐπίσκοπος Ἀλβερσιανός, καὶ ὁ Βηθλεέμ ὑποψήφιος, καὶ ἐβλήθησαν αὐτὸν κρύψαι (τὴν χλὴν διότι ἦν ἐνζύμος) ἀλλὰ θεῶς ἀνέστη καὶ ἐ-

δωθήσαν. ὁ δὲ καὶ λαμπρῶς ἐδέχθη καὶ ἐκ τῆς ἡμέρας ἡ περὶ τῆς ἐνζύμου.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η'.

Ὅτι ἐκ τῶν συγγραφομένων τριῶν λόγων κατὰ Λατίνων περὶ ἐνζύμων καὶ ἀζύμων ὑπὸ Νικολάου τῆς Ἰδρύσεως, δεικνύεται ἀσφαλὲς καὶ σαφὲς νεωτερισμὸς ἐν τῇ δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ πρὸς αἴζυμα.

Ὁ Νικόλαος εἰς τὴν ἔγγραφον πρὸς λόγους ἀλλο-
γικῶς κατὰ Λατίνων, ὡς ἐν μὲν τῇ πρώτῃ ταύτης
φασί, φέρε λοιπὸν τὴν ἀλλογον ἐκ συλλογισμῶν τῶν
πρὸς τῶν θείων καὶ φιλοσόφων ἀνδρῶν καλῶς συ-
τεθέντων συλλέγοντες εἰς μέσον καθύπερθε, καὶ ἀμάρ-
τισα ἐνωτίσθησαν πρὸς τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ τῇ
βασιλίδι τῶν πόλεων, ἐμὸντος ἀλλὰ καὶ ἐν Ἀθήναις
σοφωτάτων καὶ ἱερῶν ἀνδρῶν, τῶν μετὰ τῆς κυρῆς
Βενεδικτῆς καρδινάλιος καὶ τοποτηρητῆς τότε καθε-
στηκότος τῆς Ῥώμης ἀνέδρα Ἰννοκентίος τῆς τρίτης
ἀλλογενῶν συνεγραψάμεθα, ἐμνήμη θεμε-
νοὶ ταῦτα, ὡς ἴσως τῇ πρὸς ἀγγελίᾳ ἐκείνῃ ἐκ λα-
τινικῆς ἐξ ἐλθὼν μετεφρέσθησαν γλώττης, καὶ γὰρ
τότε διεμνηστέον ἀναμνηστὴν Γραικῶν καὶ Λατίνων
ὑπερῆχον. ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ φασί, ὡς περὶ καὶ
ὁ ῥηθὲς ἱερὸς Βενεδικτῆς, ὅς τῃ Πάπᾳ Ῥώμης Ἰν-
νοκентίῳ τῆς τρίτης τοποτηρητῆς ὡς ποτε, καὶ ἐν Κων-
σταντινουπόλει σελῆς ἀλλογενῶν πραγμάτων, τῶν ἀνα-

μεταξὺ Γραικῶν καὶ Λατίνων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀσφρη-
σταίων, οἷον καὶ σωέβη περὶ τῆς ἐνζύμου καὶ ἀζύμου ἀρετῆς λό-
γοι γενέσθαι, ἔπερ ἐγὼ ἐμνήσθην, ὡς ἐφθίμω ἐπὶ
ἐχρημάτιζον. ἀλλὰ ὁ ῥηθὲς καρδινάλιος ἐδὲ πρὸς βρα-
χυτί δοποκρίνασθαι περὶ τῆς τοιαύτης ζητήματός
ἐβλήθη, καὶ τοὶ λόγοι ὧν, καὶ τῇ θείᾳ ἐντιθεσάμ-
εως γράφῃ, ἀλλὰ ἐδὲ τῆς ἐξω παρθεσίας ἀμπερ-
εἰ καὶ καὶ τῆς ἀλλογενῆς δοποθέσθαι ἐτοιμό-
τατος. ἐν ταῖς σημείωσαι τὸ αὐτὸ, ἦτοι ἀλλὰ
τὸ εἶναι ὀλίγον τὸν καὶ ἀφ' ἑκμνηστέμῃ πρὸς αἴ-
ζυμα, ἐγίνοντο συχναὶ ἀλλογενῆς περὶ τῶν. δού-
τερον, ὁ καρδινάλιος, καὶ τοὶ σοφὸς ὧν, ἐκέδωθη ἀν-
τεπαῖν τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλὰ ἐσώπησαν ἀλλογενῆς πᾶσι
ἡ πᾶσι καὶ πᾶσι ἐπομένῃ αἰσχυρῶν. τρίτον, ὅτι ἀλλὰ
εἶναι τὰς Ἐκκλησίας κεχωρισμένας, ἐγίνοντο αἱ
ἀλλογενῆς, ποτὲ μὲν περιεχόντων τὰς αἰτίας τῶν
ἐλλογῶν, ποτὲ δὲ τῶν Λατίνων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Θ'.

Ὅτι καὶ ὑπὸ τῆς συγγραφῆς Γεωργίου τῆς Κερκύρας, δεικνύεται ἐνζύμον ἄρπιν ὑπὸ τῶν ἀποστόλων τῇ
Ἐκκλησίᾳ καθιδεδόσθαι.

Εἰ καὶ ἀνωτέρω ἐμαρτύρησε Νικόλαος Ἰδρύσεως, ὅτι
ἐβλήθη ἐκ Κωνσταντινουπόλεως μέγας ἀρετῆς ὁπὸ τῆς κυ-
ριακῆς Δέσπης, ὅτι ἐποίησε δηλοῦν αὐτὸς ὁ κύριος,
μαρτυρῆς ὁμοῦ καὶ Γεωργίου Μητροπολίτης Κερ-
κύρας, ὅς ἡμαρτε περὶ πρὸς χιλιεσὸν ἐκατοστὸν
τεσσαρεσκαιστὸν ἔκτον ἔτος, καὶ παρῆν ἐν τῇ γενονήσῃ
σωθῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ὑπὸ μακαρίᾳ τῆς Κο-
μνηνῆς, περὶ ἧς εἴρηται ἀνωτέρω κεφαλαίῳ δεκάτῳ
Παραγράφῳ τεταρτῷ, καὶ ἔγραψε κατὰ Λατίνων,
ἐν οἷς καὶ ταῦτα φασί, ἀρχὴ ὁπσημειώσεων πρὸς
ἀπερ ἐρωτήθησαν κατακεῖναι ἀδελφὸς ἐν τῇ αἰ-
νῇ Μονῇ τῶν Κασέλων πρὸς τῶν λογομάρων φρα-
τουμινῶν, οἵτινες παρὰ δόσκου καὶ καθιδεγμά-
τιζον εἶναι τι πῦρ καθαρτήριον, ἐν ᾧ οἱ τελευτῶν-
τες ἐν ἐξαγορεύσει, μήπω δὲ φθάσαντες δοποκλύ-
σασθαι τὰ εἰκῆα πλημμελήματα ἀπάγονται, καὶ
καθαρίζονται πρὸς τῆς τελευταίας κρίσεως, ἀμα
ἀφ' ὧντες σύμμαχον. τῆς τοιαύτης λόγος καὶ τὸν ἐν
αἰνῇ Γεωργίον τὸν Διάλογον. καὶ ἡ μὲν πρὸς τῆς
λατίνων, ἐκατέρω δὲ εἰς Παρθολομῶν, τοιαύτῃ

τις ἦν, θέλω μάθῃν ἀφ' ὧν τῶν Γραικῶν. καὶ
κατωτέρω τῆς αὐτῆς δούτερον σωτάγμα περὶ θείας
κοινωνίας, ἐν ᾧ καὶ ἡ δοποθεῖς ἀπλῶς ἐκ τῶν θείων
γραφῶν, ὅτι ἐνζύμος ἄρπιν τῇ Ἐκκλησίᾳ παρ-
δόθῃ πρὸς τῶν ἀποστόλων καθιδεδόσθαι, εἰ καὶ
μέχρι τῆς αἰνῆς Γεωργίου τῆς Διαλόγου τῇ Ῥώμης
καθιδεδόσθαι Ἐκκλησίᾳ. γράφει δὲ καὶ πᾶσι περὶ τῆς
τῆς Κωνσταντινουπόλεως γαρομῆναι διαλέξιν, καὶ ὅτι
ἀντεπαῖν ἐκ ἐβλήθησαν οἱ Λατῖνοι, ἀλλὰ καὶ μακάριος
ἐπήνεσαν τὸν θεὸν ἄρπιν πρὸς ἐνζύμον, καὶ ὅτι ὁ
ρεθιστὸς καὶ μερὶς ἐκείνῃ τῆς ἀρετῆς, ὅτι ὁ χρυσὸς
ἐδωκε τοῖς μαθηταῖς ἐν τῇ Δέσπῃ, ἐν τῇ τῆς μερῆς
λα Παλατίᾳ σκαλοφυλακίᾳ, πᾶσι πρὸς ἡ-
ρηκέντες. ἐν ταῖς σημείωσαι τὸ ἀνωτέρω ἐμνήσθην
περὶ τῆς μέγας τῆς κυριακῆς Δέσπης. καὶ δευτέρῃ
ὅτι καὶ πρὸς τῆς καθαρτήριου δόγμα καυότατων ἦν,
ὁ δὲ Γεωργίου δυσπρεπέστατον ἀκρίτως τῶν φρατέρων
περὶ τῆς λεγόντων, καὶ ἀκολούθως ἔγραψε κατὰ
τῆς καθαρτήριου.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ι'.

Μαρτυρία Λατίνων, ὅτι ἔως Φωτίε ἐκ ἦσαν ἄζυμα ἐν τῇ δυτικῇ Ἐκκλησίᾳ.

5 Ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς τελερώσεως τῆς Μυστηρίας Λα-
τίνες περὶ τοῦ μαρτύρου. Τοίνυν ἰσορῶν Ρί-
χαρδ^{ος} ὁ Σίμων ἐν ταῖς σημειώσεσι Γαβριὴλ τῆς Φι-
λαδελφείας περὶ Μυστηρίων ταύτων, αἵτινα καὶ ἐτυ-
πώθη ἐν Παρισίῳ ἐν ἑτῇ χιλιοστῇ ἑξακοστῇ ὁ γ-
10 δοκτος^{ος} ἐκτῷ. Φαίνεται προῦμα πιθανόν, ὅτι ἔως
τῆς κατὰ τῆς Φωτίε ἐκ ἦν ἐν τῇ λατινικῇ Ἐκκλη-
σίᾳ ἡ χερσὶ τῶν Ἀζύμων, ὁ γὰρ Φώλι^{ος} ὁ κατη-
γεγὼν τῶν Λατίνων μετὰ καὶ αὐτῶν τῶν μικροτά-

των, ἐκ ἐποίησαν ἐνθύμους ἵνα περὶ τούτου, πολλὰ
ἔσθῃ Ἀνατολικά, τὰ λαβόντα πῶς πῶς, ὁ δὲ τῶν
Γραικῶν, ποιεῖ τὸ Μυστήριον εἰς ἄρτον Ἐνζυμον, ἰα-
κωβίται δὲ ἡμετέροι καὶ Νεστοριανοὶ, ἐξ ὧς οἱ αὐτοὶ
Νεστοριανοὶ, ὡς εἰς τὰς Λατινικάς μάλιστα φαίνεται καὶ
ὁ τῆς πατρὸς, καὶ ὅν περὶ τοῦ αὐτοῦ πῶς ζύμην, ἢν ὁ λόγος
καὶ ταῖς ἰδίαις αὐτῶν χερσὶ ζυμοὶ, ὁ ἱερεὺς εἰς τόπον
Διατεταγμένον ἔειδον εἰς πῶς Ἐκκλησίαν, οἵτινες
ἔχοντες καὶ τὴν Φωτίε φαίνεται εἰς πῶς αὐτῶν Λατινικῶν.

15

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΑ'.

Ἦτοι κατὰ τὰς Διαφόρων γυναικῶν Λατινικῶν, εἰδικὸν αἴτιον τῆς Μυστηρίας τῆς Εὐχαριστίας ἐστὶν ἡ ἐπίκλησις τῆς ἱερέως.

20 Ἀναγινώσκων ὁ δὲ Γεζέ, ἦτοι ὁ δὲ ἱερεὺς
βιβλίῳ ἐβδόμῳ, πρώτῳ, περὶ τῆς Λατινι-
κῆς τῶν Νεστοριανῶν, ἡ γυναικὶς οἱ ἐν Βαβυλῶνι Χαλ-
δαῖοι, παρ' οἷς εἰσ δύο Λατινικαί, μία τῶν ἱερῶν
Ἀποστόλων, ὡς ἀποδοθεῖσα ὡς τῆς κυρίας Ἀδὰμ καὶ
κυρίας Μαρίας, καὶ ἑτέρα τῆς ἀγίας Θεοδώρου τῆς ἐρ-
25 μινότης, ὅτι εἰς ἑκατέραν τὸ εἶδος τῆς Μυστηρίας φαί-
νεται ἡ ἐπίκλησις τῆς ἀγίας Πνεύματος, δεύτερον,
τῇ Λατινικῇ τῆς Νεστορίας, τῇ ἑστῇ πλατυτέρα τῶν
αὐτῶν ἐρημῶν, μετὰ τὰ κυριακὰ λόγια ἀκολουθεῖς
πότε Φύλακα, καὶ ὅτερον ἡ ἐπίκλησις τῆς ἀγίας Πνεύμα-
30 τος· τρίτον, ἐν Σεβαστίῳ ἀνέλεσται χερσὶ γραφον, καὶ ἐπὶ
τῆς ἀγίας Ἰακώβου ἡ Λατινικῆ, ὅλιγον μικροτέρα τῆς

καὶ ἡμεῖς λεγομένης Λατινικῆς τῆς ἀγίας Ἰακώβου,
ὡς ἡ χερσὶ γραφὴ μετὰ τὰ κυριακὰ λόγια οἱ ἱερεῖς με-
γαλοφώνως λέγει, Εἰσάκουσον Κύριε, καὶ ὁ λαὸς
Κύριε ἐλέησον, καὶ ὡς ὁ λόγος τὸν ἄρτον, ὁμοίως
καὶ ἐν τῇ ποτηρίῳ. τέταρτον, τὸ αὐτὸ ἀποδοχὴν
φαίνεται ἐν ταῖς δυσὶ Λατινικαῖς τῶν μαρτυριῶν,
ὡς ἡ μία λέγεται Ἰωάννης τῆς Εὐαγγελιστῆς, ἡ δὲ ἄλλη
τῆς ἀγίας Διονυσίου· πέμπτον, ἐν τῇ Λατινικῇ τῶν Ἀρ-
μενίων, τῇ τυπωθείσῃ ἐν τῇ Ρώμῃ μετὰ τῶν τύπων τῆς
ἱερέως σωματικῶς ἐν ἑτῇ χιλιοστῇ ἑξακοστῇ τεσσαρε-
κοστῇ δαυτέρῳ, καὶ ἐν ἑτέρᾳ Λατινικῇ Αἰθιοπικῇ
ἔστι χιλιοστῇ ἑξακοστῇ τεσσαρεσκοστῇ ἐνάτῳ τὸ αὐτὸ
λέγεται.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΒ'.

35 Μαρτυρία πολλῶν ἐγκρίτων ἁγίων, ὅτι τὸ εἰδικὸν αἴτιον τῆς Μυστηρίας τῆς Εὐχαριστίας ἐστὶν ἡ ἐπίκλησις τῆς ἱερέως.

Ἰερεὺς ὁ μαρτυρεῖ ἐν τῇ τέλει τῆς δευτέρας ἀπο-
λογίας λέγει, τὴν δὲ ἑστῇς λόγος, καὶ τὰ ἐξῆς.
Κλήμης Ἀλεξανδρινὸς ἐν τῇ δευτέρῃ βιβλίῳ τῆς παι-
40 δαγωγίας, τὸ αὐτό. ὁ ἁγιώτατος Ἐρηνάιος εἰς τὸ τέταρτον
βιβλίον κατὰ Αἰγύπτου κεφαλῇ τριακῶν τρίτῳ
λέγει, Ἄρτος δεχόμενος πῶς ἐπίκλησιν τῆς Θεᾶς.
Ὁμελῶν εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον ἐπὶ ὁσίων τῶν λο-
γίων, Οὐχὶ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ σῶμα καὶ τὰ
45 ἐξῆς. Τὸ ἁγιαζόμενον βρώμα διὰ λόγους Θεᾶς καὶ ἐν-
τεύξεως. Κύριος ἱεροσολύμων κατηχήσει μυστα-
γωγικῇ πρώτῃ, τὸν ἄρτον καὶ τὸν οἶνον τῆς Εὐχαρι-
στίας ὡς τῆς ἀγίας ἐπίκλησεως τῆς πνευματικῆς
Τριᾶδος ἄρτον εἶναι καὶ οἶνον λιτὸν, ἐπίκλησεως
50 γινόμενης, ὁ δὲ ἄρτος γίνεται σῶμα Χριστοῦ, ὁ δὲ οἶνος
αἷμα Χριστοῦ. Τὸ αὐτὸ λέγει καὶ κατηχήσει τρίτῃ

Βασίλειος ὁ μέγας περὶ ἀγροφῶν νομίμων, τὰ τῆς
ἐπίκλησεως ῥήματα ἐπὶ τῇ ἀναδείξει τῶν ἁγίων τῆς
Εὐχαριστίας, καὶ τὰ ἐξῆς. Χρυσόστομος εἰς τὸ ὅπν
βιβλίον περὶ ἱεροσολύμων, ὅτε δὲ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον
καλεῖ, καὶ πῶς φεικόμενός τινι ἐπιτελεῖ θυσίαν, καὶ
τὰ ἐξῆς. Ἰδὲ τὸν Καβασίλαν ἐν τῇ ἐξηγήσει τῆς Λα-
τινικῆς κεφαλῇ εἰκοστῇ ἐνάτῳ, πῶς ἐξηγῶνται τὸ
ῥήτον ὁσίων τῆς Χρυσόστομος εἰς τὸν δεύτερον λόγον
περὶ περὶ τοῦ αὐτοῦ τῆς ἱερέως. Περὶ τοῦ περὶ τῆς
σεως τῆς Θεᾶς Λατινικῆς, διὰ ταύτων ταῖν
εὐχῶν πῶς ἐπιτελεῖται τῆς ἀγίας Πνεύματος περὶ τοῦ
κων, ὅπως τῇ αὐτῇ Θεᾷ παρρησίᾳ τὸν περὶ τοῦ
ἱεροσολύμων ἁγίων καὶ οἶνον ὕδατος μεμιγμένον, αὐτὸ
ὁσίων τὸ σῶμα καὶ αἷμα τῆς σωτηρίας ἡμῶν ἱερεῖ
55 ὡς ἀποφύνητε καὶ ἀναδείξει.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΓ'.

Μαρτυρία τῆς Ἀρεοπαγίτης καὶ Χρυσόστομος, ὅτι τὰ κυριακὰ λόγια ἐκ αἰτίου εἰδικόν, ἀλλὰ ποιητικόν.

Ζ ζ ζ ζ β

Ἀνάγνωθι

Ανάγνωθι· Διούσπον τὸν Ἀρεοπαγίτην εἰς τὸ τρίτον κεφάλαιον περὶ ἐκκλησιαστικῆς ἱεραρχίας, Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνὸν εἰς τὸ τέταρτον βιβλίον περὶ ὁρθοδόξου πίστεως διηγούμενον τὰ λεγόμενα ὡς τὰ χρυσοσόμια εἰς τὸν αὐτῶν λόγον περὶ σωδοσίας

τὰ ἴδια, ὡς φαίνεται φανερά· ἡ γνώμη τῶ χρυσοσόμια· ὅτι τὰ κυριακά λόγια ἀναφέρεται εἰς τὸ αὐτοῦ ποιητικὸν τὸ μυστήριον, ἐχὶ δὲ καὶ εἰς τὸ εἰδικόν, καθὼς ἐρμηνεύει καὶ ὁ Καθολικός, ἀκολουθεῖν τῇ γνώμῃ τῶ Δαμασκηνῶ. 5

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΔ'.

ὅτι ἱερώνυμος, Ἀνγκστίν, Ἀμβρόσιος, καὶ ὁ Θεολόγος καὶ Ἰννοκέντιος ὁ τρίτος ταῖς εὐχαῖς πᾶν ἱερέων τὸ σῶμα καὶ αἷμα τῶ κυρίου τελεσιουργεῖσθαι θέλουν. 10

Ανάγνωθι τὸν Συμεὸν ἐπὶ τὸ πρῶτον κεφάλαιον τῆς ἐν Φλωρεντίᾳ συνόδου τμήματι δεκάτῳ. ἱερώνυμος γράφων πρὸς Εὐάγγελιον περὶ Προβυτέρων λέγει ἕτω, Πρὸς ὧν τὰς εὐχὰς τὸ σῶμα καὶ αἷμα τῶ Χριστοῦ τελεσιουργεῖται. ὁ ἱερεὺς Ἀνγκστίνος εἰς τὴν πονητικὴν ἐπιστολὴν πρὸς Παυλίον. ὁ αὐτὸς εἰς τὸ τρίτον βιβλίον περὶ Τριτάτου κεφαλῇ τεταρτῷ. Ἀλλ' ἐκείνῳ τῶς λέγουσιν σῶμα Χριστοῦ, ὅπερ ἐκ τῶν καρπῶν τῆς γῆς λαμβανόμενον, καὶ μυστικῇ εὐχῇ ἱεραργηθῶν, μεταλαμβάνομεν πρὸς πνευματικὴν σωτηρίαν. Ὁ ἅγιος Ἀμβρόσιος εἰς τὸ εἰσὶν

κεφάλαιον περὶ τῶν μυστηρίων τὰ μυστήρια ἀναφέρει τὸ εἶδος τῶ μυστηρίου πρὸς τὴν εὐλογίαν, ἀδὲ λέγει μετέπειτα συνωδὸν τῶ χρυσοσόμια, πρὸς τὸ ποιητικὸν αἷτιον ἀναφέρονται, μάλιστα ὁ μέγας Γρηγόριος λέγει, ἵς ὅτι οἱ Ἀπόστολοι ἐποίησαν τὸ μυστήριον μόνῃ τῇ εὐχῇ τῆς ἀναφορᾶς. Σημείωσαι, ὅτι ἡ γνώμη τῶ νεωτέρων Λατίνων ἐκ ἥρπεν Ἰννοκέντιος τῇ τρίτῃ, ἡ ἐν τῇ καιρῷ ἐγίνετο ἡ τετάρτη συνωδὸς ἢ ἐκ Λατεραῶν κατὰ Ἀλμερίκην τινὸς ἐκ Γαλλίας, ἔτι χιλιοσῶ Δ' α' 20 ἡσποσῶ δεκάτῃ πέμπτῃ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΕ'.

ὅτι ἐκ τῶν Διολέξεων Ἀμβρόσιου τῶ Καθαρινῶ, δέκνεται εἶναι μὴ τὴν εὐχὴν τῶ ἱερέως εἶδ' τῶ μυστηρίου τῆς Εὐχαριστίας, ἀρχηγὸν δὲ τῆς νῦν ἐν τῇ μυστηρίῳ τέτῃ γνώμης τῶν Λατίνων ὡμαῦ τὸν Ἀκινάτιον. 25

Αμβρόσιος ὁ Καθαρινός, ἡ τὰ ποιήματα εἰς τὴν πωλὴν εἰς τὴν ῥώμην ἔτι χιλιοσῶ πεντακοσιοσῶ πονητικῶ δούτέρῳ μετὰ ἐπιστολῆς ἀφιερωτικῆς πρὸς Ἰάκωβον τρίτον, ἔγραψε δύο Διολέξεις ἐπὶ ταύτης τῆς ὑποθέσεως, ἐν αἷς λέγει πολλά περὶ τέτῃ, καὶ μάλιστα ἐπαινῇ τὸν αὐτῶν Ἰννοκέντιον τρίτον, λέγων, ὅτι ταύτης τῆς γνώμης τῶν Λατίνων ἀρχηγὸς ἐχρημάτισε ὡμαῖς ὁ Ἀκινάτης, καὶ ἡ γράφει καὶ λέγει πολλά. πρῶτον μὲν, ὁμολογεῖ αὐτὸς μετ' ὅρκου, ὅτι σιωποῦσιν πολλοὶ Θεολόγοι καὶ εὐσεβεῖς, ἡ μέμνηται κεχηματικῶς τινὰ ἄλλως δοξάζοντα. δεύτερον, ὅτι αὕτη ἡ γνώμη, δηλαδὴ τὸ εἶδος τῶ μυστηρίου τῆς Εὐχαριστίας εἶναι τῶ ἱε-

ρέως τῶν εὐχῶν, ἐπεκράτησεν αὐτῶν καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἕως τῶ καιρῶ τέτῃ, καὶ ὅτι ἐν ταῖς ἀγῶν περιφρήμοις 30 Ἀκαδημαῖς Θεολόγοι καὶ εὐσεβεῖς καὶ περίφημοι ἡρμήνευσαν αὐτῶν, καὶ ἐδίδαξαν καθὰ καὶ ἄλλως ἀληθινὰ καὶ κοινὰ ἀποτάσεις τῆς σχολαστικῆς Θεολογίας. τρίτον, ὅτι αὐτὸς περὶ τέτῃ ἔγραψε εἰς τὴν συνωδὸν τῶν ἐν Τριδόντῃ, καὶ ἐδυσχερένησαν οἱ σφοδρῶ 35 τερτοί πατέρες. λήγει λοιπὸν ὅλη ἡ Διολέξις τέτῃ τῶ ἀμβροσίῳ τέτοις τοῖς ῥήμασι, Γίνεται ἡν ἡμῶν σῶμα Χριστοῦ Δ' α' τῆς ἀσελεγομένης εὐχῆς καὶ ἐκ τῆς διωόμεως τῆς σιωθῆνης, σιωθῆναι ἐπὶ τοῖς λόγοις τῶ Χριστοῦ, Τετόεσι τὸ σῶμά μου, καὶ 40 τέτῃ ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΣ'.

ὅτι καὶ ἐκ τῆς κατὰ Βερεγγαρίου ῥωμαϊκῆς συνόδου, καὶ ἐκ τῆς περὶ Φωνῆς ἀντιτύπης κέρσεως τῆς 45 Νικαίας δούτέρας συνόδου, καὶ πολλῶν Διδασκάλων καὶ Σχολαστικῶν, ἡ φέρει μαρτυρας ὁ Καίσαρ Εὐπίσκοπος τῶ τάγματος τῶν Μινόρων ὁ Γονεράλης, δέκνεται τὸ μὴ μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας ταῖς εὐχαῖς τῶ ἱερέως τελεσθῆναι, τὸ δὲ τῶν Λατίνων νῦν εἶδ' τῶ μυστηρίου νόσον. 50

Ο Καίσαρ Ἀρχιεπίσκοπος Γονεράλης ὅλε τῶ τάγματος τῶν Μινόρων Δεκάπτε φόντζιαν τὰ αὐτὰ βεβαιῶν ἐν τῇ βιβλίῳ τῇ πονητικῇ αὐτῶν περὶ ἀναγκάως διορθώσεως τῆς σχολαστικῆς Θεολογίας, καὶ ἀφιερωνότι ὑπ' αὐτῶ Σίλβω πέμπτῃ, καὶ ἐν ἐτέρῳ βιβλίῳ, ὅπερ ἐποίησε περὶ τῆς τάξεως, ἡν ἐ-

φύλαξεν ὁ Χριστὸς ἐν τῇ ἐπιτελέσει τῆς ἐκκλησίας 50 αὐτῶ. ἕτος λοιπὸν λέγει πρῶτον, ὅτι ὁ Χριστὸς ἐτέλεσε τὸ μυστήριον τῆς Εὐχαριστίας πρὶν ἢ εἰπεῖν, Λάβετε φάγετε, ἡ ἄλλως γὰρ τὸ μυστήριον ἐκ αὐτοῦ ἄλλο, ὡς δοξάζει ὁ Λαθῆνος, ἀλλ' ἡ λῆψις καὶ δόσις. ὅπερ λέγει ὅτι φαίνεται καλῶς εἰς αὐτῶν τῶν ἀναγινώσκων

δικὴν ἰστορίαν, εἰς τὸ, ἀλόγησε δηλαδὴ, καὶ τὰ
 ὑπὸλοιπα. δεύτερον, ὅτι αἰπατέρες οἱ σωμαχ-
 5 δύντες εἰς τὴν συνόδον τὴν ῥωμαϊκὴν τῇ καθ' ἡμέραν
 Γρηγορίῳ ἐβδόμῃ κατὰ Βεργυλαίαν, ὅν ἔταχι-
 λιστῶ ἐβδομηκοστῶ ὁσάτω, τὸ ἄδῃ τῶ μυστηρίου ἀ-
 ναφέρουσιν εἰς τὴν εὐχὴν καὶ δέξιν τῆς ἱερέως. τρί-
 10 τον, φέρει ὁ αὐτοῦ, ὅπερ ἔκρινεν οἱ πατέρες εἰς τὴν σύ-
 νοδον τὴν δούτερον τὴν ἐν Νικαίᾳ περὶ τῆς ἀντί-
 τιπον φωνῆς, ὡς φαίνεται εἰς τὴν Λαττεργίαν τῆς
 Βασιλέως - τέτατον, περὶ τῆς πολλῆς διδασκάλους
 Σχολαστικῆς, τὴν Σκότον δηλαδὴ Ἀγγλον ἐν τῇ
 Ἀγγλικῇ συνόδῳ περὶ Εὐχαριστίας, Ραδάλφον,
 Πέτρον Τεάκβιλαν Πελβαρτον ἐν τῇ Ρόζαρίῳ τῆς
 Θεολογίας, Ματθεῖον οὐρέτζιον, ὅλως διδασκά-
 15 λους Σχολαστικῆς, ἀδελφὸς μεγάλῃς φήμης ὡς τοῖς
 Λατίνοις καὶ πᾶσι τοῖς Σχολαῖς ὀνομασθῆς, οἵτινες
 πάντες θέλουν, ὅτι τὰ ῥήματα, ΤΟΤΓΟ΄ ΕΣΤΙ ΤΟ
 ΣΩΜΑ ΜΟΥ, μὴ ἀρκεῖν, ἀλλὰ ἀναγκασίως δεῖ ταῦτα δι-
 20 σκεῖσθαι ὑπὸ τῆς θεήσεως τῆς ἱερέως. πέμπτον, πε-
 ρὶ τῆς Νικόλαον Δορβέλης, Πέτρον Ταρταρέτον δι-
 δασκάλους ἐκ Κολωνίας κατὰ Λεθέρην, οἵτινες εἰς τὸ

βιβλίον λεγόμενον Ἀντιδιδάγμα, τετυπωμένην εἰς τὸ
 Παρίσιον ἔταχιλίσθη καὶ περὶ τῆς τεσσαρακοστῆς
 ὁσάτω, λέγουσιν ὅτως, Ἐνταῦθα ὑπὸ τῆς ἀνάγκης
 σημαίνει ἡμᾶς ὅτι μεγάλην ἐστὶν ἡ ἀγνοσία τῶν νο-
 μιζόντων ὑπὸ τῆς μυστηρίου τῆς σώματος καὶ
 αἵματος τῆς Χριστοῦ αὐτοῦ τῆς καθολικῆς Εὐχῆς, ἣν
 κανόνα ὀνομάζομεν, καὶ χωρὶς τῆς ἐκκλησίας τῆς κυ-
 ριακῆς ὀνόματι. ὑπὸ τὴν περὶ αὐτὴν δῶρα. οὕτως,
 περὶ τῆς καὶ Λινδανὸν μέγαν ὑπεραρτισίαν τῆς λα-
 τινικῆς δόγματος, ὅστις τὸ νομίζομεν ὡς τοῖς Σχο-
 λαστικαῖς νυν Θεολόγοις ἔδῃ τῆς μυστηρίου καλῆς νό-
 25 θον, νέον, καὶ ἐναντίον ταῖς ὑπερβολαῖς ὡς ἀδύ-
 σαι καὶ τῇ ἔξει τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας. τέλῃ
 πρώτων, μένεται καὶ τῆς Ἀύμοι. ἐν ταῖς τῶν ὑπὸ
 30 τῶν τῆς εὐχῆς Παύλου σχολαῖς λέγουσιν τὴν ὁλο-
 γίαν καὶ τελείωσιν τῆς μυστηρίου ἀρχαῖαν ἀπὸ τῆς
 τῶν τῶν λογίων, Σὲ τοῖς ὁλοκληρικῶς πατέρες,
 καὶ τὰ ἐξῆς (καθὼς ἐστὶ εἰς τὴν Λαττεργίαν τῶν Λα-
 τίνων) ὅπερ συνειζίγει εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς καὶ
 εἰς τὰς καθ' ἡμέραν Καρλόλ Μάγνη.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΖ΄.

25 ὅτι καὶ ἐκ τῶν παλαιῶν Λατινικῶν Λαττεργίων τῶν ἀποφραδῶν τῶν νέων, δείκνυται ἡ τῆς ἱερέως ἐκκλησίας.

Ἐνταῦς Λαττεργίαις αἱς χρῶται οἱ νυν Λατῖνοι κα-
 τὰ τὸ τέλῃ τῆς λεγομένης παρ' αὐτοῖς Κανόνος εἰσὶ
 ταῦτα τὰ λόγια, Ἀὐτὴ ἡ σῶσις καὶ ἱερεργία τῆς σώ-
 30 ματος καὶ αἵματος τῆς Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ γί-
 νοιτο τοῖς μεταλαμβάνουσιν ἡμῖν εἰς ζωὴν αἰώνιον. ἐν
 δὲ ταῖς παλαιότεραις Λαττεργίαις ὅτως, Ἀὐτὴ ἡ σῶ-
 σις καὶ ἡ ἱερεργία γίνονται τῆς σώματος καὶ αἵματος

τῆς Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μάλιστα αὐτὸς Ριχάρ-
 δος Σίμων ὁμολογῶν ἔχειν μίαν παλαιωτάτην Λα-
 ττεργίαν Λατινικῶς, ἣντινα ἐχρῶτο ποτὲ οἱ ἱερεῖς
 τῆς Γαλικῆς Ἐκκλησίας, ἐν ἣ ὅτως ἀναγινώσκειτο,
 Ἀὐτὴ ἡ σῶσις καὶ ἱερεργία γίνονται σῶμα καὶ αἷμα τῆς
 Κυρίου, καὶ τὰ ἐξῆς.

35

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΗ΄.

ὅτι κατὰ τὸ ἔθῃ τῆς ἑβραϊκῆς Πάχα ἐτέλεστο ὁ Χριστὸς τὸ μυστικὸν Πάχα.

Ὅλον τὸν ὅπερ ἔπειτα, βεβαιῶται ἀπὸ τῆς τρίτης,
 40 καθ' ὃν ὑπὸ τῆς Πάχα οἱ ἱερεῖς. ὅτι ἀ-
 λόγου, περὶ τῆς εὐχαριστίας, καὶ μετέπειτα
 ἀπομνημονεύον τῆς Ἀζύμης αὐτῆς, ἔλεγον ὁ Οἰκοδε-
 σπότης, οὗτός ἐστιν ὁ αὐτός, καὶ τὰ ἐξῆς (Ἐξόδος
 κεφαλὴν ἐποστὶ τέτατον) ταῦτα τὴν τὴν συνήθειαν
 45 ἐμμελήθη ὁ Χριστὸς εἰς τὸ μυστικὸν αὐτῆς Πάχα, ὅπερ

ἐποίησαν εὐλογῶν, εὐχαριστῶν, καὶ κατὰ τὴν Εὐχὴν καὶ
 εὐχαριστίαν ἔδωκεν αὐτὸν εἰς τὴν τελευτήν, ὅτε εἶπε,
 Τὰτοῦτο τὸ σῶμά μου, τὰτοῦτο τὸ αἷμά μου. ἴδε καὶ
 50 μιχαὴλ τὸν Γλυκαῦν πρὸς Ὀλίμπιον μοναχὸν αὐτῷ
 τῷ, ὅτι συμπίπτει τὰ ἡμέτερα τῇ ἀρχαίᾳ τῆς πα-
 λαιᾶς ἀφ' ἧς Ἐκκλησίας.

50

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄.

Περὶ τῆς ἀρχαιολογίας τῶν Σέρβων, τῶν καὶ Τριβαλλῶν λεγόμενων.

Τῶν Σέρβων, οἵτινες καὶ Τριβαλλοὶ λέγονται, τὴν
 55 ὑπὸ Γούριον κόλπον κατὰ Ῥωμαίων κίνησιν, ἥ-

γεγνησὶν Στεφάνῳ, λέγει ὁ Λαόνικος εἰς τὸ πρῶτον
 βιβλίον. ζητῶντες δὲ ἡμεῖς μαθεῖν αὐτῶν ἀπὸ τῶν
 σεβαστικῶν

σερβικῶν ἱστορικῶν, ἔδούτι πλεον ὄρεσιν, ἀλλ' ἡ μόνον ἀπὸ ἐνὸς ἐκκλησιαστικῆ βιβλιδίου, ὃ ἔχον ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Πεκί, ἐμάθυον τὰ παρόντα, αἷτινα ἐκ τῆς κατὰ πῶ ἀρχὴν ἔχει τὸ μυθώδες, ὁμῶς ἐφορίσαντο ὄλονον ταῦτα σημαῖσαι. λέγουσι λοιπὸν, ὅτι Δικίνι ὁ βασιλεὺς δὸς τῆς ἀδελφῆς τῆς μεγάλης Κωνσταντίνης Κωνσταντίας γυναικὸς, ὄντινα, ἀπὸ τῆς ὑπάρχοντος τὰς τείχας τῆς κεφαλῆς αὐτῆς λούκας, ὠνόμασαν λούκοτεϊχα. ἐγέννησε δὲ καὶ θυγατέρα ὁ Δικίνιος ὀνόματι Εἰρήνῃ, ἣν χειρισάμενος ἀνέλκοντος πολλὰ τῆ πατρὸς αὐτῆς Δικίνι, ἵππος λυθῆς ἀφ' αἰμάξης σιωτέριψε πῶ χεῖρα αὐτῆς, ἰάτροις δὲ αὐτῇ ἡ Εἰρήνη, ἣτις καὶ ἄλλα πολλὰ θαύματα ἐξετέλεσεν, εὐρισκομένων τῶν γυναικῶν αὐτῆς εἰς Ἀμάσιαν. ἐπειδὴ δὲ κατεπολεμήθη ὁ Δικίνιος ὑπὸ τῆς μεγάλης Κωνσταντίνης, ὃ ὅς αὐτῆς λούκοτεϊχὰ φυγὼν εἰς γῆν Γότθων, μετωνομά-

θη Μπελορέσκη, ἔτα ἀπῆλθεν εἰς γῆν Σέρβων, καὶ ἤρξεν Ἐπαρχίας τινος, φυγαδευθεὶς δὲ ὑπὸ τῆς Βασιλείας αὐτῶν, κατήκτισεν εἰς Ζέταν πολίχνιον, ὡς θαλάσσιον τῆς Δαλματίας, καὶ λαβὼν εἰς γυναῖκα Ἀνναν θυγατέρα Ἀρχοντόστινος λατίνης, ἐγέννησεν ὅς δὲ δύο, Τεχομίλ, καὶ δεύτερον Κοντομίλ, οἵτινες ἐκτίσαν ἐκὰς Ἐκκλησίαν τῆς ἁγίας Στεφάνης, καὶ τοὶ ἐκτικνικῶς ζῶντες, ὅθεν καὶ ἐρωτικῶς ὠνομάσθησαν ὑπὸ τῆς ἐκτοπίης ὀνομα Κοντομίλ, Ἐπίσκοπος, ὃ δὲ Τεχομίλ, παπᾶς. ἐγένοντο δὲ ἀπὸ γονοῖ 10 αὐτῶν ἀδελφοὶ τέσσαρες, Ζεβίντας, Στρακόμμερ, Περβόσλαβος, καὶ Στέφανος ὁ ἐπιλεγόμενος Νεμάνις, καθότι μέγας γενεῶς, μέγα τὶ ὀνομασθεὶς εἶναι τὸ εἰς χεῖρὸν σέβας, ἐβαπτίσθη, ἐβαπτίσθη δὲ εἰς χώραν Ράσκιαν, καὶ μὲν εἰς τὸ Σαρνιβλάχι, εἰς πῶ 15 Ἐκκλησίαν Πέτρος καὶ Παῦλος, ὑπὸ τῆς Ἐπισκόπου Λεοντίου, τελεωνταετῆς ὢν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

Περὶ τῆς κατὰ τῶν Ῥωμαίων ἀνταρσίας τῆς τῶν Βελαγάρων ἀρχηγῆς Στεφάνης, καὶ ὅπως ἐμόνασε, καὶ πῶς ἐτελεύτησε, καὶ περὶ τῶν ὧν αὐτῆς, Στεφάνης, Σάββα καὶ Βόλκα, καὶ τῆς Ἀρχιερατείας τῆς Σάββα ὡς Βελαγάρ, καὶ ὧν ὠνήρησεν ὡς πῶ Χιλανταρίῳ καὶ ὡς τοῖς γάμοις τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Στεφάνης μετὰ τῆς θυγατρὸς τῆς Βασιλείας Ἀλεξίης, καὶ ὧν ἐποίησε χειροτονίαν Ἐπισκόπων καὶ ἔδωκεν ὡς Βελαγάρ.

Ἀνταρσίαν ποιήσας κατὰ Ῥωμαίων ὁ Στέφανος, ἔλαβε πῶ γῆν Ζέταν, καὶ ἄλλας τόπους τῶν Ῥωμαίων, ὡς ἰσορῶ ὁ ῥηθῆς Λαόνικος εἰς τὸ πρῶτον βιβλίον τῆς χειρὸς αὐτῆς. ἤρξε δὲ χρόνος τελεωνταετῆς, ἔτα ἐμόνασεν εἰς τὸ Μοναστήριον Στεφανίτζας, μετονομαθεὶς Συμεὼν ὑπὸ τῆς Ἐπισκόπου Καλινίης, ὅθεν μείνας δύο ἔτη, ἀπῆλθεν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος εἰς τὸ Βαρπεδιον καὶ ἔμεινε χρόνον ὅνα, ἔτα εἰς τὸ Χιλανταρίον Μήνας ὀκτώ, ὅπου καὶ ἀπέθανε. νομίζουσι δὲ αὐτὸν εἰς Σέρβοι ἅγιον, ἔζησε δὲ ὅλος χρόνος ὀγδοηκονταεξ. ἦν δὲ ἡ ἀρχὴ τῆς ἀνταρσίας αὐτῆς ὑπὸ Ἰωάννη τῆς Κομνηνῆς, καὶ ὁ Χαννατῆς μέμνηται αὐτῆς εἰς πῶ βασιλείαν τῆς Μανηλ τῆς Κομνηνῆς. ἔχει δὲ ὅς δύο, Στέφανον καὶ Σάββαν, καὶ τοῖς ὁ Χαννατῆς λέγει, ὅτι ἔχει καὶ Βόλκον υἱόν. ἐγένετο δὲ ἀπὸ αὐτῶν ὁ Στέφανος. ὁ δὲ δεύτερος κυνηγῶν, καὶ λαβὼν τὸ πλῆθος, ἔφυγεν εἰς τὸ δάσος, καὶ ἀπῆλθὼν ἐμόνασεν εἰς τὸν Ἄθω, μετονομαθεὶς Σάββας. εὐρισκομένων δὲ αὐτῶν τῶν ὡς τῆς πατρὸς ἀποσταλέντων περὶ αὐτῆς, δέξαντα τὸ χηῖμα ἀπέλυσεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτῆς. ἀπῆλθὼν δὲ εἰς τὸς Σάββας εἰς Κωνσταντινῆσιν, ἔλαβε τὸ Μοναστήριον Χιλανταρίον ἀπὸ βασιλικῆς χρυσοβύλλης ἔτα τοῖς Σέρβοις δῶρον αἰώνιον. ἔτα ἀπῆλθὼν καὶ δεύτερον δὸς τῆς Ἀθῶν εἰς Κωνσταντινῆσιν, ὑπὸ γαμβρεὺς τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς Στέφανον τῆς θυγατρὸς τῆς Βασιλείας Ἀλεξίης τῆς ἀδελφῆς Ἰσακίης τῆς ἀγγελίας. ὅθεν δὲ Θεοδώρος τῆς Λαοσκάρως τῆς συγγαμβρῆς τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς Στεφάνης, καὶ Ἀρσενίης Πατριάρχης, ὡς ἔτα ἐξ ἀκικιλιῶς ἐξακοσιοσῶ ἐκκοσῶ δαυτέρῳ, ὡς

χειρίζεται Ἀρχιεπίσκοπος Σερβίας, ἀπῆλθὼν δὲ ἐκὰς, χεῖρ τὸν ἀδελφὸν αὐτῆς Στέφανον, καὶ ὀνομάζει μέγαν Ἑπαῶν Σερβίας, χειροτονεὶ δὲ καὶ Ἐπισκόπος, πρῶτον Θαλάμπε εἰς Μοναστήριον Παναγίας. δεύτερον, εἰς γῆν Διοκλυτίας εἰς Ἐκκλησίαν Μιχαὴλ 30 τῆς Ἀρχαγγέλης. τρίτον, Τεμπρε εἰς ἅγιον Νικόλαον. τέταρτον, Μπατσαμίλ εἰς ἅγιον Γεωργίον. πέμπτον, Βαρασίε εἰς τῆς ἁγίας Ἀποστόλους εἰς τὸ Σαρνιβλάχι. ὅκτον, Φόσνας εἰς πῶ Παναγίαν εἰς πῶ Στεφανίτζαν. ἐβδόμον, Περιοζρέν εἰς Παναγίαν. ὅγδοον, Οὐρβα 35 κιανίτζης εἰς Παναγίαν. ὅκτον, Οὐρμπλίτζης εἰς ἅγιον Νικόλαον. δέκατον, Οὐμπρανιτζέβ εἰς ἅγιον Νικόλαον. ἐνδέκατον, Βελεγραδία εἰς Παναγίαν. δωδέκατον, Μωραβίας εἰς ἅγιον Ἀχίλειον. τῶς τότε ἐχειροτόνησεν, καὶ τοῖς εἰς τὸν ὕστερον κατὰ 40 λογὸν καὶ τινὰ ὀνόματα ἡλᾶχθησαν, καὶ εἰς καὶ Ἐπίσκοποι πλείονες. ἔχον δὲ τότε οἱ τοῖς τοῖς Ἐπίσκοποι ὀνόματα Μοναστηρίων, ἐπειδὴ οἱ Σέρβοι Ἐπίσκοποι κατοικῶσιν εἰς τὰς πόλεις, ἀλλ' εἰς τὰ Μοναστήρια, ὅθεν καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἔχει δύο Μοναστήρια, 45 ὡς εἰς πῶ Ζίτκιαν, καὶ ἕτερον εἰς τὸ Πέκιον, καὶ τὸ δὲ Ζίτκια ἀναμεταξὺ Βελεγραδίας καὶ Πεκί, κατὰ τῶν δὲ πρῶτον εἰς πῶ Ζίτκιαν. μετὰ δὲ πῶ ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν ἀλλων, εἰς τὸ Πέκιον. φυλάττει δὲ πῶ παλαιὰ σωθήσαν εἰς καὶ τῆς σήμερον, καὶ συ- 50 νάγονται ὅλοι οἱ Ἀρχιερεῖς κατ' ἔτος ἐν τῇ τῆς ἁγίας Γεωργίας ἑορτῇ εἰς τὸ Μοναστήριον εἰς τὸ Πέκιον, καὶ ποιεῖντες τρικην Σωμόδοι, δαδῶσι τὰ κατὰ πῶ Ἐκκλησίαν αὐτῶν ἀναγκά.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν δεινότερων ἀρχηγῶν Βυλαγῶν Στεφάνου ἡς τὰ πρῶτα Στεφάνου, καὶ τῶν κατὰ Λατίνων ἀγῶνι αὐτῶν, καὶ ὧν ἐγέννησαν αὐτῶν ἡ Βασιλὶς, καὶ αἰτία πάθος αὐτῶν ἐκδιώξαι, καὶ ὧν αὐτὴ ἐμίγη αἰδερῶν, καὶ πᾶν μετὰ
 5 Στεφάνου ἀρχηγῶν μέλει τῶν Ῥώσῃ, ὡς ἡ ἐλπίς αὐτῶν οἱ δὲ τὰ πρῶτα Στεφάνου ἀρχηγοί, καὶ ἀρχῆς Βυλακῶν.

Οὗ Στεφάνου αὐτὸς ὁ δεινότερος ἠγωνίσαστο κατὰ
 Λατίνων πᾶν καταδραμόντων τότε τῆς Σερβίας
 παρσέλασε δὲ καὶ τινὰς Ἐπαρχίας ὡς πᾶν Ῥωμαίων,
 10 καὶ ἐξέστρεψε Διοκλητείαν, Δαλματίας, Τραγωνίας,
 καὶ Ζελχιμίας, ἥτις ἐστὶ τὸ Δυρράχιον. ἐγέννησε
 δὲ κατὰ τῆς Βασιλίδου γυναικὸς ἡς τέσσαρες,
 Ῥαιτόσλαβον, Βλατίσλαβον, Στέφανον καὶ Περν-
 δίσλαβον, ὅστις καὶ ἐγένετο Μοναχὸς, καὶ τρίτος
 15 Ἀρχιεπίσκοπος, μετὰ γὰρ Σάββαν ἐγένετο Ἀρσέ-
 νιος, ἔπειτα ἔπειτα ὁ Περνδίσλαβος, μετονομασθεὶς καὶ
 αὐτὸς Σάββας. ἤρξε δὲ ὁ Στέφανος ὁ δεύτερος ἔπει-
 ἔτη τεσσαράκοντα ὀνεία. ἦν δὲ ἡ γυνὴ αὐτοῦ θυ-
 20 γάτρε Ἀλεξίη τῇ Κομνηνῇ τῇ ἀδελφῇ Ἰσακίῃ τῇ
 ἀγῶνι, ὡς ἀρετῇ αὐτῶν, ἦν τινα ἀδελφίσαν
 ὑπὸ γαλικῆς πάθος, ἔβρου αὐτίαν καὶ ἐδίωξεν εἰς Δυρ-
 ράχιον γυνὴν, καὶ ὕστερον ἔλαβον αὐτῶν εἰς γυ-
 ναῖκα Δέκας ὁ Μάρτζεφλος βασιλεύσας, ὡς ἀπελ-
 25 θόντος τῶν Μαρτζεφλῶν φυγῶντος καὶ Ἀλεξίου φυ-
 γῶντος καὶ αὐτὸν ὄντα, καὶ τυφλωθέντος ὑπὸ αὐτῇ τῇ
 Ἀλεξίῃ, μετὰ πᾶν ἄλωσιν ὀφθαλμοῦν εἰς οὐπάλαν,
 ἔλαβον εἰς γυναικα Δέων ὁ Σγερὸς, ὁ τυραννίσας Κό-
 30 ρυθον καὶ Κούπλιον μετὰ πᾶν ἄλωσιν, ἐλέγετο δὲ
 Εὐδοκία. ἐξεβλήθη δὲ τῆς Σατραπείας αὐτῇ ὁ Στέ-
 φανος ἔπειτα ὁμοῦ πάλιν ἀνέλαβον αὐτῶν, μετὰ
 δὲ αὐτὸν ἤρξεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ῥαδόσλαβος ἔτη σὺνδεκα,
 καὶ ἐκβλήθη αὐτῇ, ἤρξεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Βλα-
 35 τίσλαβος, ὁς ὤκτισε τὸ μοναστήριον Μιλωσάβ, ἔπει-
 ἤρξεν ὁ Ῥαδόσλαβος ὁ ἀνεψιὸς αὐτοῦ, ὅστις καὶ ἦν
 αὐτῇ Μιλωτίνι συζύγος πᾶν θυγατέρα Βλαυισλά-
 βα Κράλη Οὐγγρίας, ὑπέχετο αὐτῇ μετὰ πᾶν
 γάμον καὶ πᾶν ἰδίαν ἀρχὴν, ἀφαιτήσαντος δὲ αὐτῇ

τὰ συμπεφωνημένα, στρατεύει κατ' αὐτῇ ὁ υἱὸς αὐ-
 τῇ, βοηθῶντος ὑπὸ τῇ πατρὶ αὐτῇ τῇ Κράλῃ,
 καὶ λαμβάνει πᾶν ἀρχὴν πᾶν Σερβίαν, ὁ δὲ πατὴρ φεύ-
 γει εἰς Ζαχαλμίαν, ὡς καὶ ὁποθιήσκει, ὁ Μι-
 λωτὶν δὲ πρὸς ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ μετανοήσας ἀφ' αὐτοῦ
 καὶ τὸν πατέρα αὐταρσίαν, ἐμύνασε, μετονομασθεὶς
 Θεοκτίστης, καὶ ἠγεμόνευσεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ
 αὐτὸς Μιλωτίν, ὅστις εἰς πᾶν ἔφευγε καὶ καὶ τὸ Σινά
 ἔσπευε πολὺ ἔλεος καὶ βοήθειαν, ἤρξε δὲ χρόνος
 τεσσαράκοντα ἔτη, ἔχων δὲ ἡς δύο Κωσταντῖνον καὶ
 Στέφανον, καὶ ἔχων εἰς ὑποψίαν τὸν Στέφανον,
 ἐτύφλωσεν αὐτὸν, καὶ ἔπειλεν εἰς φυλάκην εἰς Κων-
 σταντινούπολιν, ὡς ἰαθῆς τῆς οφθαλμοῦ ὑπὸ
 τῇ ἀγῇ Νικολάῳ, καὶ ἐπανελθὼν εἰς πᾶν Σερβίαν,
 ἤρξε μετὰ πᾶν θάνατον τῶν πατέρων αὐτοῦ χρόνος δε-
 40 κατονεία, ὡς καὶ τὸ μοναστήριον Νεκιδάνη ἐγ-
 γύς Πεκίη. ἔχει δὲ τρεῖς υἱοὺς, Ντάσμαν, Ντόσιαν,
 καὶ Συμεών. ὁ Ντάσμαν δὲ πᾶν πατέρα ὑποπνίξας,
 ἤρξε, καὶ στρατεύσας εἰς Σέρρας ἐχειρίθη ὑπὸ τῇ
 Ἐπισκόπῃ Σερρών Ζαπαῶς. ἄρξας δὲ ἔτη εἰκοσι-
 τέσσαρα, ἐτελεύτησεν ὡς ἔτι ἑξακισχίλιος ὀκτα-
 45 κισσῶ ἐξηκοσῶ τεταρτῶ, καὶ ἔως τότε οἱ Ζαπαῶς
 Σερβίας ἠυθύνοντο κατὰ Δαδοχίαν εἰς πᾶν ἠγεμο-
 νίαν Στεφάνου τῇ Νεμαῖα. τῇ Ντάσμαν δὲ κατε-
 λείψαντος Δαδοχὸν υἱὸν νεώτατον, Ῥώσῃ λεγόμε-
 νον, ὡς ἔτι ἑξακισχίλιος ὀκτακισσῶ ἐξηκοσῶ πέμ-
 πτω, εἰς τῆς ἐκκλήσεως χρόνος τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ
 Βυλακῶν τις Ἐπαρχος αὐτῇ ὁποκνέας αὐτὸν
 κωλυεῖντα, ἐποίησε ὀκλιπὴν ἐκ τῆς ἀρσενικῆς
 50 ἀφ' τῇ Νεμαῖα Δαδοχῆς τῇ Λικινίᾳ τῇ γένῃ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

40

Ὅτι ὁ Βυλακῶν ἐξ ὧν ἔσπευον, ἐπιδότης ἦν καὶ ὑβριστής.

Οὗ Βυλακῶν ἡ μόνον ἐγένετο ἐπιδότης τῆς Σερ-
 βίαν ἀρχῆς, ἀλλὰ καὶ ὑβριστής κατὰ τῆς βασιλείας
 45 τῶν Χρυσιανῶν, ὅτι ἐφύμισεν αὐτὸν Βασιλέα, καὶ πᾶν

οὐκ ἐπείσαν ἀδελφὸν αὐτοῦ ἀνόμενος Κάισμας, καὶ
 τινα Γόγκον κατέπει Δεσπότην, καθὼς ἐποίησε καὶ
 ὁ ὡνόμοτος Μιχαὴλ εἰς πᾶν Ἑπερον.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

Περὶ τῆς ἐκ τῇ θήλῃ γένεας Λικινίᾳ Βασιλέως Δαδοχῆς πᾶν ἀρχηγῶν Βυλαγῶν κατὰ Βέλην ἡς τῇ
 50 πρῶτα Στεφάνου μέλει μηλίτζας τῆς γυναικὸς Λαζάρου, Κυνέη Σερβίας γυναικὸς μετὰ τῇ Φοιδῇ ἦναι
 τὸν Βυλακῶν ὡς καὶ μετὰ τῇ Σαλταν Μαρατ πολέμῳ, καὶ ὧν ἔπαθον ὑπὸ πᾶν Ὀθωμανῶν οἱ Σέρβοι,
 καὶ περὶ πᾶν ἡδὼν Λαζάρου.

Ἐρχόμεθα δὲ εἰς τὸν πρῶτον Στέφανον τὸν καὶ Νε-
 55 μάνιαν καὶ Συμεών, ἵνα ἀνέμωρ πᾶν δι' αὐτῶν Δα-

δοχίῳ τῇ Λικινίᾳ κατὰ τῇ μέρας τῇ θήλῃ. ἔχει
 λοιπὸν ἔπειτα καὶ ἔτερον υἱὸν ὀνόματι Βόλκον, ὁς γυνή
 Στέφα-

Στέφανον, καὶ ἕτερον Δημήτριον, καὶ ἕτερον Βάτκον, οἱ
γονοῖα Μίλιτζαν, ἥτις συζύγνυται τῷ Κινέζῃ Λαζάρῳ
καὶ πολεμῶντες τὰ ἐρημνὰ Βυλκασίνῃ μετὰ τῷ Σαλ-
ταῦ Μωράτ, τετάρτῃ ἀρχηγῷ τῶν Ὀθωμανῶν, σίτησι ἀ-
ναμεταξὺ τῶν ποταμῶν Μαρτίτζας καὶ Φιλιπποπόλεως,
καὶ γίνεται Ζεπαῖος Σερβίας ὁ Κινέζος Λαζάρος, οἱ-
τις ἀρχὰς χρόνου δεκαετηΐα, καὶ πολεμῶν μετὰ τῷ
Σαλταῦ Μωράτ, ἀπέκτενον αὐτὸν, καὶ αὐτοῦς αὐταρ-
χῆσαι ὁ ἦν τῷ Σαλταῦ Μωράτ, ἀπέκτενον εἰς τὸν
πόλεμον τὸν Λαζάρου, καὶ θάπτειται εἰς τὴν ῥάβι-
νίτζαν ἐγγυὲς Βελεγραδίας. ἔχει δὲ ὁ Λαζάρους ἕ-
τῳ ἦν τρεῖς, ἐξ ὧν αἱ ἐξακισχιλίοσῳ ὀκτακοσιο-

σῶν ὀνηνοκοσῶν ἐβδόμῳ ἔτη ἤρξαντο ὁ δὲ ὁ Στέφανος,
οἷος τέθνηκεν ἐν ἐξακισχιλίοσῳ ὀνηνοκοσῶν τρια-
κοσῶν πέμπτῳ ἔτη, καὶ διεδέξατο αὐτὸν Γκιεράκης
ὁ ἀνέψιός αὐτοῦ. καὶ ἐν ἐξακισχιλίοσῳ ὀνηνοκοσιο-
σῶν τεσσαρεσκοσῶν ἐβδόμῳ ἔτη ἀφ' αἱς τῶν διοποτίαν, 5
ἔφυγον εἰς Οὐγγρὺς. ἔχει δὲ ἦν δύο εἰς Ἀδρια-
νέπολιν ἄμπερα, καὶ πρῶτον θήσας ὁ Σαλταῦ Μωράτ,
ἐτύφλωσεν, ἐξ ὧν ἦν ὁ Στέφανος, οἷος ὡς τυ-
φλὸς ἀπαλυσθεῖς, καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸν Στρέμι, ἐξ-
σταζέμενοι τότε ὑπὸ τῶν Οὐγγρῶν, γονοῖα Ἰωάννην 10
καὶ Γκιεράκιον τὸν μετονομασθέντα Μάξιμον, καὶ γε-
νόμενον ἀρχιερέα.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε΄.

15

Περὶ τῶν αὐτῶν, δι' οὗ ὑπὸ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας ἀφωρίσθησαν ὅτε ἀρχιεπίσκοπος Πεκίε καὶ οἱ Σέρβοι.

Ἀὐτὸ δὲ ὁπερ ἄδεται, ὅτι ἡ Ἐκκλησία Πεκίε ἐπὶ
ἀφωρισμένη ὑπὸ τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ
ἐπὶ οὐκ αἰνέον ὁπερ λέγουσιν οἱ ἀρχιεπίσκοποι Ἀρχι-
επίσκοπος, ὅτι διὰ τὸ εἶναι τὸν τόπον τῷ Πεκίε Ἐπαρ-
χίαν αὐτῶν, καὶ ἀφωρεθῆναι διωασικῶς ὑπὸ τῶν
Σέρβων, ἀφώρισεν αὐτὸς ἡ Ἐκκλησία, καὶ ὅτι ἐ-
πειδὴ τὸν τύραννον Βυλκασίνου ἔσπευε Βασίλειά ὁ ἀρ-
χιεπίσκοπος Πεκίε, καθὼς ἐποίησεν ὁ ὁσάγης ἀρ-
χιεπίσκοπος Ἀρχιεπίσκοπος, σέψας ὁ ἐπάρατος εἰς Λυ-
ποκράτορα τὸν πρῶτον Μιχαήλ, καὶ τοι γὰρ καὶ ὁ

Γρηγόριος βιβλίῳ ὀδεκάτῳ λέγει, ὅτι ὁ ἀρχιεπί-
σκοπος Ἀγγέλου φάβω ἔσπευε Βασίλειά, ἔγραψαν οἱ
Πατριάρχαι τῆς Ἀνατολῆς καὶ ἀφώρισαν, καὶ αὐτὸν 20
θεμάτισαν καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον καὶ ὅλας τὰς Σέρ-
βους, ὕστερον δὲ ὁ ἐρημίτης Κινέζος Λαζάρους ἠγεμό-
νησας, καὶ χειρωνακικῶς ὧν, ἐδείκθη τῷ Ἀντο-
κράτορι Ῥωμαίων καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ συνεχώ-
ρισαν αὐτοῖς, οἷος καὶ παρήγγελλαν τῷ λοιπῷ γινώ- 25
σκαν τὰ ὅρια αὐτῶν, καὶ μέλει ἐν αὐτοῖς.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ΄.

30

Περὶ τῆς λήξεως τῆς διὰ τῶν γούνης Δικινίᾳ ἀρχῆς ἐν τοῖς Βυλγάροις, καὶ ἀρχῆς Γεωργίᾳ, τῶν βοήθων
τοῖς Ὀθωμανοῖς κατὰ τῶν Ῥωμαίων.

Μετὰ τὴν τυφλωθούσαν Στέφανον ἐξέλιπε καὶ ἀπέ-
δείκθη τῇ λήξει τῷ γούνῳ τῷ Δικινίᾳ. Γεώργιος
ὁ μέγας Δουδαίτης λέγει εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον
τῆς τετάρτης βιβλίας τῶν χρονικῶν αὐτοῦ, ὅτι ἦν
ἐπὶ τῆς αἰλώσεως Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῷ Σαλταῦ
μωαμέτ ἠγεμῶν τῶν Σέρβων Γεώργιος, καὶ θέλον-
τῳ τῷ Κράτῃ Οὐγγρίας βοηθῆσαι τοῖς Ῥωμαίοις,
ὁ Γεώργιος ἐποίησε πόλεμον κατ' οὐκείν, ἵνα ἐμπα-

ρίσῃ τὴν βοήθειαν. λέγει δὲ καὶ τῷ, ὅτι οἱ Σέρ-
βοι ἔδωκαν ἀργύρεα καὶ ἀνθρώπους τοῖς Ὀθωμανοῖς 35
εἰς βοήθειαν κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπως καὶ
οἱ Ὀθωμανοὶ μόνον ἔλεγον τοῖς Ῥωμαίοις, ὅτι ἦν καὶ
Σέρβοι μετ' αὐτοῖς εἰς τὴν ἀλώσιν. τέθνηκε δὲ καὶ ὁ
ἐπάρατος ὁ καὶ Γεώργιος εἰς τὴν χιλιόσῳ τετρακο-
σιοσὸν πενηντὸν ἐβδόμον ἔτος. 40

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η΄.

Περὶ τῆς μέλεις Ἰζρεν καὶ Μακεδονίας καταδουλικῆς τῶν Βυλγάρων ἀρχηγῶν Στέφανος, καὶ ὧν κα- 45
τέστησαν ἀρχηγῶν ἐν ταῖς ὁκα πόλεσι, καὶ τῆς φθορᾶς αὐτῶν ὑπὸ τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ περὶ τῶν σωο-
δικῶν ἀποσπασθέντων τῆς Ἀρχιεπίσκοπος Πεκίε καὶ τῶν αὐτῶν Ἐπαρχίαν.

Ὁ δὲ Καλοκοινδύλης, περὶ τῆς ἀρχῆς, λέγει εἰς τὸ
πρῶτον αὐτοῦ βιβλίον, ὅτι ὁ Στέφανος καὶ Σέρ-
βοι κατέδραμον μέλεις Ἰζρεν καὶ Μακεδονίας, πλὴν
τῆς Θεσσαλονίκης, καὶ πολλὰς ἄλλας τόπους τῶν Ῥω-
μαίων κατέφθαρσαν. κατέστησε δὲ ὁ Στέφανος καὶ
Ἀρχιεπίσκοπος, Ζάρκον μὲν εἰς τὴν περὶ τὸν Ἀξίδον (Βαρ-
δάρι) ποταμὸν Ἐπαρχίαν, ὑπὸ δὲ Ἀξίᾳ εἰς Φερ-

ρίαν, Μπόγδανον, ὑπὸ δὲ Φερρίαν εἰς Ἰζρεν, δύο ἀ-
δελφούς, περὶ δὲ τὸν Ἰζρεν Βάλκον, εἰς δὲ Τρίκλινον 50
καὶ Κασορίαν, Νικόλκον, περὶ δὲ Αἰτωλίαν, Πρε-
πάλη, εἰς δὲ τὴν Ἀρχιεπίσκοπος, Πλακίδιον. καὶ ὅτε ὁ
Στέφανος ἐτελεύτησε, πάντες ἔχον τὸ ἱερόν, καὶ
πῶτες ἐξίσαν Ἕλλησιν ἐμάχοντο, ἕως ἃς ἤρξεν
τῷ Θεῷ ἡ σιδηρὰ, ὁ Σαλταῦ μωαμέτ πάντα κατέ-
φθορεν

Φθιρον ἡ ὑπόκεινται δὲ τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Πεκίενῳ
Μητροπολίται μὲν ὁ Μπανταίης, ὁ Βελεγραίης, ὁ Πα-
ζαρόντης, ὁ Μπελοτζέροβ, ὁ Γρατζαίγας, ὁ Ἀ-
γίης Ἀχιλίας, ὁ Ράσκις, ὁ Ρούμνισκας, ὁ Σκο-
πίων, ὁ Πρατζνίσκας, ὁ Φεσαύσκας, ὁ Νόσνας καὶ ὁ
Χερσέσκας. Ἐπίσκοποι δὲ, ὁ Νύσας, ὁ Κιοσντήλ,
ἦτοι Μπαίης, ὁ Ντεμπνίσκας, ὁ Τζετζινίσκας, ὁ
Πεζέσκας, ὁ Γυγλίσκας, ὁ Βελσέσκας, ὁ Τιμισφ-
ρῆς, ὁ Μπατζκας, ὁ Σβυρνίσκας καὶ ὁ Σωφτερέ-
ισκας. ἐν οἷς σημειώσαι, ὅτι οἱ τοῦτοι Ἀρχιεπί-
σκοποι Ἐπισκόπους εἶχον ὑποκείμενους, Μητροπολί-

τας δ' ἐποίησαν ὑπερῶν τινὰς Ἐπισκόπους οἱ Ἀρχιε-
πίσκοποι, μὴ ἔχοντες τὰς ἐξουσίας. Διὰ τὴν ἐ-
πικράτειαν τῶν Ὁθωμανῶν. ὁ δὲ τερῶν, ἀπασσάθη τὸ
Πέκιον καὶ αἱ ὑποκείμεναι αὐτῷ Ἐπαρχίαι διὰ τὸ Ἀχελ-
δοσυνωδικῶς καὶ βασιλικῶς ἐν ἑταῖ ἐξακχιλίσκῳ
ἐπὶ ἀκοσῶν εἰκοσῶ ὁδοτέρῳ, καὶ διωαστικῶς, ὡς λέγου-
σιν οἱ Ἀρχιεπίσκοποι Ἀχελίδοι, περιβάλλοντες σὺν ἡμέ-
ματα πεπλασμένα, καὶ διόλου ψόδῃ. τρίτον, πε-
ρὶ τῶν Σέρβων ἰδέτω ὁ βασιλεὺς τὸν Κίνομον λέγου-
τα περὶ αὐτῶν πλεόντι, καὶ καὶ Δαλμάτας καλεῖ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Θ'.

15 Περὶ ὧν πάχιστα κακώτερον ὑπὸ τῶν Γιεζεβιτῶν οἱ ὑπὸ τῶν Γερμανῶν Σέρβοι διὰ τὴν ὁδοδοξίαν.

Ἦσαν δὲ οἱ Σέρβοι μετὰ τὴν ὑπικράτειαν τῶν Ὁθω-
μανῶν εἰς αὐτοὺς τινὰς, ἀλλὰ κινηθεῖσθαι τὰ πολ-
λέμα ἀναμεταξύ τῶν Ὁθωμανῶν καὶ τῶν Γερμανῶν
20 ἐν ἑτα χιλίσκῳ ἐξακοσίοσῳ ἡγδοκοσῳ τρίτῳ, ἡ-
πατήθησαν ὅσοι ἦσαν πέραν τῆς Δανῆβωος καὶ τῆς
Σάββα τῶν ποταμῶν, καὶ ἀπῆλθον εἰς βοήθειαν τῶν
Γερμανῶν μετὰ τῶν ἵππων καὶ ἐξόδων αὐτῶν. γυνο-
μῆτος δὲ μετὰ τῆς πολλῆς πολέμου τῆς ἀγάπης τῶν
25 δύο Βασιλέων, ἔμενον ἐν τοῖς Γερμανοῖς πέντε τὸ
πέραν Δανῆβωος καὶ Σάββα, ὁ δὲ Βασίλεὺς τῶν Γερμανῶν
ὑποχεθεὶς μετὰ μυρίων ὀρκῶν δίδου τόπον τοῖς Σέρβοις

εἰς κατοικίαν, καὶ εἶναι αὐτοὺς ἀφορρολήτους, καὶ πρὸς
τάτοις ἀβιάσαι εἰς τὴν θρησκίαν, καὶ ἐν τῇ ὑπάρχον-
ἐποίησαν, ὅθου καὶ εἰς τὴν θρησκίαν βιάζονται πολ-
λαχῶς, καὶ εἰ καὶ παρέχει ὁρισμὸς μὴ ἔχειν αὐ-
τοὺς ἀπὸ τινος ἐνόχλησιν τινὰς, ἀλλὰ διότι ἐν
βαθυτάτῃ εἰρήνῃ, οἱ Γιεζεβίται ὅπως φάσκοντες τὸν
Βασίλεα ἐξουσίαν μόνων τῶν πολιτικῶν, τὰ δὲ ἐκκλη-
σιαστικὰ εἶναι τῆς Πάπας, ἐνόχλησιν αὐτοὺς τὰ μέ-
γιστα. ὁ δὲ Θεὸς ὁ ἀγίος ὁμματα δύσπλοκα καὶ ἐπ'
αὐτοὺς ὑπὸ βλάβης, κατοικταρήσαι αὐτοὺς, καὶ ἀπαλ-
λάξαι τὰ παπικὰ μύσους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

35 Περὶ ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Λατίνων, καὶ τῶν δι' αὐτὴν ἀλώ διαφόρων αἰνῶν, καὶ φυγῆς Ἀλέξιν Βασιλέως.

Ἀφ' ἧς ἀπέθανεν ὁ Κομνηνὸς Μανουὴλ, συλλαπέ-
θανε σχεδὸν καὶ τὰ Ῥωμαίων πράγματα, κα-
θότι αἱ ἀναμεταξύ μάχαι τῶν Ῥωμαίων, καὶ τῶν ἑ-
θνῶν αἱ ἀπαντοὶ καταδρομαὶ ἐπὶ κακὸν εἶσαν ὁ
40 μὴ ἐπῆλθον τῇ βασιλείᾳ ἕως ἧς καὶ ἔφθιναν αὐ-
τῶν, ἥν δὲ αἰτία μάλιστα φθορᾶς αἰσθησθῆναι καὶ
ἐφοδοὶ τῶν Λατίνων, αἵ περ ἐγένοντο αἰτία τῆς ἰσχύος
τῆς ἑθνῆς. ὁ τοίνυν Ἀλέξιος καταβαλὼν τὸν ἀ-
δελφὸν αὐτοῦ Ἰσαάκιον ἀγγελον, καὶ τυφλώσας,
45 οὐκ ἐτήρησεν αὐτὸν ὡς ἔδει, ἀλλὰ δὴ καὶ τὸν υἱὸν αὐ-
τοῦ Ἀλέξιον ἐκβαλὼν τῆς φυλακῆς, εἶχε μεθ' ἑαυ-
τοῦ ἐλάττω. πέμψαι δὲ ὁ Ἰσαάκιος πρέσβεις εἰς
τὴν θουατέραν αὐτοῦ Ἑλένην, ἣν εἶχεν εἰς γυναικῆα
ὁ Βασίλεὺς τῆς Ἀλαμανίας Φίλιππος, ζητῶν βοή-
50 θειαν πρὸς κατάλυσιν τῆς Ἀλέξιν, ποιεῖ δὲ δόξ-
δεσθαι καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ἀλέξιον εἰς Σικελίαν, ἐ-
κείθεν δὲ εἰς τὴν γαμβρὴν Φίλιππον, ὃν οὐκ ἐπαρή-
σασα ἡ Ἑλένη, ἐκίνησε κατὰ Ῥωμαίους. τρίτον,
ὁ Ἀλέξιος ἐτίμα πλεόντων τῶν Βενετῶν τὰς Πιστάδας,
καὶ ἡ γυναικὶς αὐτοῦ Βενετῆς. τέταρτον ὁ Βασίλεὺς

Μανουὴλ ἔλαβεν εἰκοσπέντε κεντηνάρια χρυσία διὰ
τῶν Βενετῶν, καὶ ἔμεναν μερικὰ τῶν τῶν ὀφθαλ-
μῶν διδοσθῆναι αὐτοῖς ἀπὸ τῶν Βασιλέων, ὁ δὲ
Ἀλέξιος ἐκ ἀπειδίξας αὐτά. πέμψαι, ὁ δὲ τῆς
Βενετίας Ενρίκος Δαυδαλός, ἀνδραγαθὸς ὑπερη-
φανός, κακότερπος καὶ φθονερώτατος, ἦν φύσει
ἐχθρὸς τῶν Ῥωμαίων, καὶ κατέστησεν ὁμογνώμονας
καὶ τὰς λοιπὰς Βενετῆς. ἔκτον, ἦσαν καὶ με-
ρικὸι Αὐθόται τῆς Δύσεως εἰς Βενετίαν ἑτοιμοὶ
ἀπελθεῖν εἰς περιπλοκήν τῶν ἀγίων τάφων μετὰ τῶν
ἡτοὶ γαλλοῦν ἐβδομήκοντα. ἑβδόμον, ὁ τῆς Ἰσα-
κίης υἱὸς Ἀλέξιος ὑπεσχέθη εἶναι παπίσης, ὁ-
δοῦ ἐμόνον διὰ τῆς ἀλαμανικῆς Φιλίππου, ἀλλὰ καὶ
διὰ τῆς τότε Πάπας τῆς Ῥώμης Ἰννοκεντίου τῆς τρί-
της φέρει γράμματα εἰς τὸν Αὐθέντα, οἱ ἦσαν εἰς
τὴν Βενετίαν διὰ τὴν Ἱερουσαλήμ, ἵνα ἀπέλθωσι
κατὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. ὁ γδοον, ὑπάρχον-
ται αὐτοῖς αὐτοῖς ὁ Ἀλέξιος μεγάλα καὶ πολλὰ δα-
ρήματα. ἕνατον, ὑπόχεται αὐτοῖς δίδου ἱκανὴν
βοήθειαν καὶ τῶν Σαρακηνῶν. πέμψαι καὶ ὁ Στόλος,

καὶ μετὰ τὰ πολλὰ ἄλλ' ἐκέρχισεν καὶ ὁ δὸν, φθά-
νει εἰς Βυζάντιον. δὲ ὁ Βασιλεὺς Ἀλέξιος μὴ διωάμενος
ὁ αὐτιωθῆναι τοῖς Λατίνοις, ἀφῆκε πάλιν πόλιν καὶ

ἀπέδρα δὲ πάλιν ἐτιδανότητα αὐτῷ, βασιλεύσας ἔτη
ὀκτώ, Μῆνας τρεῖς καὶ ἡμέρας δέκα.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β΄.

5

Περὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ Ἰσακίου ἀγγεῖλαι τῷ τυφλῷ καὶ τῷ ἡγεαυτῷ Ἀλεξίῳ, τῶν ὁρμούντων τοῖς τῶν
Λατίνων ἡγεμόσι πάντα τὰ τε βασιλικά τὰ τε ἐκκλησιαστικά καμήλια, καὶ ὡς ἐπαίησαν οἱ Λατίνοι σωτη-
ρῶν Εἰκότων Διὰ τὸν ἐκ αὐταῖς χρυσὸν καὶ ἀργυρὸν, καὶ ἀτιμιῶν καὶ ἀρεπαγῶν καὶ πυρπολήσεων, καὶ
παύσης πᾶσι κακίαις οὔτε τῇ πόλει καὶ ταῖς πέριξ καμπούλαις, καὶ δεινὸν φορολογίαν, καὶ περὶ τῇ πνιγμῇ τοῦ
Ἀλεξίου, καὶ βασιλείας Μερτζέφλου, καὶ φυγῆς, καὶ τελείας ἀλώσεως τῆς πόλεως ὑπὸ τῶν Λατίνων.

Ἀναγορεύεται πάλιν Βασιλεὺς ὁ τυφλὸς Ἰσαάκιος
ἀγγελῶν, καὶ συμβασιλεύει καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ
Ἀλέξιος. ἦλθον δὲ εἰς τὰ βασίλεια καὶ οἱ τῶν Λα-
τίνων ἡγεμόνες, καὶ οἱ παρ' ἐκείνοις ὁπίσημοι, καὶ
συγκάθηκται τοῖς Βασιλεύσιν ὡς θύοις, ὡς περι-
ποιῶν ὁ Ἰσαάκιος ὡς σωτήρας, καὶ ὅσα ὄρεον εἰς
τὴν Εὐφροσύνην πάλιν γυναικὰ τῇ Ἀλεξίῳ (ἐκείνος
γὰρ μόνον ἀπέδρα) καὶ εἰς τὰς συγγενεῖς αὐτοῦ, καὶ
εἰς αὐτὰ τὰ βασίλεια, πάντα ἔδωκεν αὐτοῖς, ἀλλὰ ἐφ-
θασαν αὐτοῖς ὡς αἰγῶν υἱοῦ. ὁ δὲ ἔλαβε καὶ ὅσοι
τῶν Μοναστηρίων καὶ Ἐκκλησιῶν ὅσα καὶ εἶχον,
ὥστε καὶ τὰς Εἰκόνας σωτέριβον, ἀφελόμενος ἔτι
εἶχον χρυσόν, καὶ ἀργυρὸν, καὶ αὐτὰς τὰς δύσκεις
καὶ τὰ ποτήρια, καὶ εἶδεν αὐτοῖς. ἔτα ἐλεηλάτη-
σαν οἱ Λατίνοι καὶ τὰς Τύρας, οἱ ἦσαν ἐκεῖ χά-
ριν πραγμάτων, καὶ τελούτων ἔβαλον πῦρ καὶ
ἐκείνη ἡ πόλις ὅσοι θάλασσης ἕως θάλασσης, καὶ
συνεκάψαν ὅλα τὰ περιβλεπόμενα Παλάτια, καὶ τὰ
ἀγάλματα τὰ ἀρχαῖα, καὶ πᾶς κόσμος τῆς πό-
λεως, καὶ ὅ,τι ἔμενεν ἀκαυστον, συνέτριψαν οἱ Λα-
τίνοι, ὅσα δὲ ἀγάλματα ἦσαν χάλκινα, ἐχώνον

σαν αὐτὰ, καὶ ἔλαβον τὴν χακὴν, παρεκτὸς μὲν 30
νῶν δύο ἵππων, καὶ ἐφύλαξαν καὶ ἐκόμισαν εἰς τὴν
Βορείαν, ἔπειτα ὅσα Μοναστήρια ἦσαν εἰς τὸ στε-
νὸν ὁπὸ Κωνσταντινουπόλεως ἕως τῶν Κωνσταντίνων ἐλεη-
λάτησαν, ἀρπάσαντες ὅ,τι ἦν χρυσὸς καὶ ἀργυρὸς ἐκ
αὐτοῖς, κατέθρουσαν δὲ καὶ τὰς ἐκείνων οἰκοδομὰς, μὴ
αἰδομένους ἢ ὅπως τὰς ἐκ αὐτῇ κατοικούντας ἀγίους.
πρὸς τούτοις ἐξῆλθον εἰς τὰς πέριξ καμπούλας καὶ 20
ἐφορλόγησαν, καὶ ἔην κανὼν ἐδωάντο ἐποίησαν, καὶ
ὡς πᾶσι τούτοις ἐμάχετο ὁ Ἰσαάκιος καὶ ἡρ' αὐτῷ
περὶ μοιραρχίας. οἱ δὲ πολῖται ὑπερσκόωντο ἐν ποσῶ-
ταις κακοῖς, καὶ βλέποντες ὅτι τέλει ἐκ ἔχουσιν,
σωτήχθησαν εἰς τὴν ἀγίαν Σοφίαν, καὶ μετὰ τὰ 25
πολλὰ, ὑψηλίζονται Βασιλεῖα ἵνα ἴεν Κωνσταντίνον
ὁ νόμος, ὅσοι δὲ Ἀλέξιος δέκται τὸν Μερτζέφλον,
ἰσχυρὸς ὅμως καὶ μέγα ὁ Μερτζέφλος, ὃς καὶ τὸν Ἰσα-
κίον ἦν ὁποινίξας, ἔπεμψε εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον.
ὁ δὲ Ἰσαάκιος μικρὸν πρότερον τέθηκεν. ἀλλὰ 30
μετὰ δύο μῆνας καὶ ἡμέρας ἕξ, πολεμούντων τῶν
Λατίνων πάλιν πόλιν, ὁππιδιόρακα καὶ ὁ Μερτζέφλος,
καὶ ἀλλὰ τὰ ἡ πόλις κατεκράτος ὑπὸ τῶν Λατίνων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ΄.

35

Περὶ ὧν ἐγράψαμε μὲν καὶ τὰς πολῖτας οἱ Λατίνοι τῷ φανερωσάμεν αὐτοῖς τὸν πλῆθον τῆς βασιλείας
καὶ τῶν Ἀρχόντων, καὶ ὡς ἐποίησαν ἱερουσιῶν ἐν τῇ ἀγίᾳ Σοφίᾳ, καὶ καταπατήσεων ἱερῶν Εἰκότων καὶ
ἀτιμιῶν καὶ ἀρεπαγῶν καὶ χυλῶν καὶ ὕδατων ἐν τοῖς θείοις Ναοῖς, καὶ ἐν πόσῃ ἐλικίᾳ ἀνδράπων.

Ἀλέξιος τῆς πόλεως, λέγει ὁ μαλαζὸς μαυρὴλ,
ὅτι οἱ Κωνσταντινουπολίται ἔπαθον μὲν κακὰ
ἐνικαι τῷ φανερωσάμεν τὸν βίον τῆς βασιλείας καὶ
τῶν Ἀρχόντων, ὃν μὴ ὑπερσκόωντες οἱ Λατίνοι, ἐ-
φροσύνησαν τὸν Ναὸν τῆς ἀγίας Σοφίας, ὡς φάνοιται
τινὰ τῶν ἐκείνων καὶ εἰς τῆς σήμερον ὑπαστυρη-
μῆα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῇ τῇ ἀγίᾳ Μαρίᾳ. ὡ-
ς δὲ πὶ γράφει εἰς τις περὶ τῆς ἀλώσεως ταύτης,
καὶ ἡ χαλκωτίθῃ, καὶ δὴ γέγονος ἡ κυρία καὶ
παντοκτοῦς ἡ πολύολβος, καὶ ἐβεβηλώθησαν οἱ μοῖ-
οἱμοι, τὰ ἅμα, αἱ ἅμα Εἰκόνας καταπατήθησαν ἱπ-
πασαπα γέγοναν οἱ θᾶοι Ναοί, δι' ὁλίγων ἀπὸ
τὸ πᾶν ἐγκατελήφθη, καὶ ἡ θυγάτηρ τῶν ὡς σκη-
νῇ ὡς ἀμπελῶν, ἔρεμυ πᾶντες ἀρᾶς, καὶ πλῆ-
ρης παντοίων κακῶν. ὡς γοῖα. σὺ δὲ ἴδεν τὸν χυ-

ναιτὶν εἰς τὸ βιβλίον περὶ δέκα Μερτζέφλου, ἵνα
ἐπαγῶς τὰ κακὰ ἄλλ' ἐποίησαν οἱ Λατίνοι, οἱ
εἰσὶν ὑπὸ τῶν ἐποίησαν ἄλλοι τύραννοι. τὰς ἵππας
αὐτῶν ἔδωσαν εἰς τὰς Ἐκκλησίας, καὶ ἱερὰς Εἰκό-
νας καταπατήσαν. ὅπως ἐπετελεῖται ἡ Λατινική ἐκείνη 40
εἶχον τὸ μαζαρεῖον. τὰς τέρας ἀνῶρυπον τὸν τε-
θνηκότων Βασιλέων, καὶ ἄλλων ἡμῶν. τὰ θᾶα ἔρεπα-
ζον καὶ διέεμενον Στρατιώταις, μάλιστα δὲ ὑπὲρ τὰς
ἐθνεῖς οἱ Λατίνοι, ὅτι ἐκείνοι ὅτε ἔλαβον ὅλην τὴν Λα-
τίνων καὶ ἱερουσιῶν, ὡς γυναικὰ ὡς παιδίον ὡς ἄλλ' ὅσοι
ἀνδράπων ἐξυβρίζον, ἀλλὰ μετ' ἔκαστος ἐδωάντο βα-
σάται ἀφ' ἑαυτῶν αὐτὰς ἀναχωρεῖται. οἱ Λατίνοι δὲ τόσα
ἐποίησαν, ὅσα ὡς ὁ Διόσκορος ἀνὰ πᾶσι πεποιήκει, ὅπως
καὶ γυναικὰ πόρνην ἐκάθισαν εἰς τὸ ἱερὸν σωτήριον
τῆς ἀγίας Σοφίας, καὶ ὁ χυλῶν αὐτό. ὡς γοῖα
ἐποίησαν,

ἐποίησαν, ὅτι ἀρχαῖον αὐτῶν ἔργον τὰ τοιαῦτα, καὶ
 ἴδε τὸν Πολύβιον εἰς τὸ ὄγδον βιβλίον αὐτῶν, ἵνα
 γινῶς ὁ καθένας πῶς θρηνεῖ πῶς καταστροφῶν τῆς κοινῆς
 ὑπὸ τῶν Λατίνων ὅπῃ ἰκέλει καὶ τὰς. ὅτι ἐτόλμη-
 5 σαν κατὰ τῶν ἱερῶν εἰκόνων καὶ ἀγαλμάτων, καὶ
 εἰνακας εἶχον οἱ στρωγτιδῶται παίζοντες ἐπ' αὐτῶν χαρ-
 τίς, καὶ τὰ μνήματα τῶν ἀνθρώπων κατέσκηψαν
 ζητῶντες χρήματα. τὸν αἶνον τάφον ἔλεγον δι' ἑσὶ
 λαβεῖν ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν, καὶ ἡ κρύψις αὐτῶν ἐκ-
 10 λήθην ἡ ἀλλοσις τῆς Κωνσταντινουπόλεως. καὶ ἴδοις αὐ-
 πῶς τὰς πύλας καὶ τὰ ἱερά τῶν Ἐκκλησιῶν ἐποίησαν ἱμα-
 τισμὸς τὰς Παλαιὰς αὐτῶν. κατὰ τὴν εἰκὼν τῆ

χειρὸς ἰτρίθην ὡς εἰ ἀπλῶς σκεῖται, καὶ ἐκείνην το
 ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἡρήμωσαν Μοναστήρια καὶ Παρθενῶνας,
 καὶ ἐξύβρισαν εἰς πᾶσαν ἡλικίαν, καὶ διήρπασαν εἰς Λυκοὶ
 ἀρχαῖοι παῖδες τῶν ὀρθοδόξων, καὶ ἡδύθησαν ἔτε
 ἱερεῖς, ἔτε γέροντες, ἔτε πνευματικὸν καὶ ἄγιον
 ἀνθρώπων. χάρις τῇ Ναβηχοδοσόσορ ἐργάσαντε
 οἱ ἀπαθῆρες πῶς Κωνσταντινούπολιν. ἀλλ' ἔτε τὸν Πά-
 πας Στέφανον ἠυλαβήθησαν οἱ παπῖσαι εἰπόντες καὶ
 τὸν Πλάτωνα, καὶ ἄμφω ἔτε τὰς ἱερεῖς μεταχειρί-
 ζεσθαι εἰς ἐξωτερικὰς χρεῖας. μήτε Βονιφάτιον τὸν
 πέμπτου, εἰπόντες, ὅτι πάντ' ἡμερῶν ἀνάδομα ἰδεσθαι
 τὰς ἐργασίας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

15

Περὶ τῆς ἡμῶν ἀπολογίας πρὸς τὸν Πάπα Ἰννοκέντιον τὸν τέλει, καὶ τὸ μὴ πείθεσθαι τὰς Ῥωμαῖκας τῇ
 Πάπᾳ, παθεῖν τὰ τοιαῦτα εἰπόντες, καὶ ἐπιταυτὸν εἰς τὴν ψεύδα τὸ πείθεσθαι τῇ Πάπᾳ.

Εἰς ταῦτα ὁ τότε Πάπας τῆς Ῥώμης Ἰννοκέντιος
 20 τρεῖς ἀναιδέστῳ παρσώπῳ ἐφύλαξε, ὃν καὶ
 τὸ μὴ πείθεσθαι τῇ Πάπᾳ οἱ Ῥωμαῖοι ἔπαθον τὰ
 τοιαῦτα. ἀλλ' ὡς τῆς ἀναιδέας. καὶ λοιπὸν οἱ Περσῆται
 καὶ οἱ Ἀπόστολοι καὶ οἱ μαρτυρεῖς, καὶ ἀπλῶς οἱ
 ἀνθρώποι τῶν ὁσίων αἰτιμὸν διὰ τὸ κεκοσμιῆσαι, διωχ-
 25 θῆναι, τυραννιθεῖναι, καὶ πολυτρόπως πεπονθέναι
 καὶ τὸν Θεόν. ἔτσι κακοὶ, ὅτι ἔπαθον ὑπὸ τῶν ἀθέων
 καὶ τυραννῶν κακῶς, καὶ οἱ δυνάσται καὶ τύραννοι κα-
 λοὶ τῷ Θεῷ. ἔτσι ὅτε οἱ ἐθνικοὶ ἔλαβον Παλαμῆν,
 Αἰγυπτιὸν, Λιβύην, Συρίαν, Μεσοποταμίαν, ὅτε
 30 ἦσαν αἱ Ἐκκλησίαι ἡνωμέναι; ναί. καὶ τίνος τότε
 κατὰ τὰς ἐφθασας, ὅτε ὑμεῖς τὰς Λατίνους ἐδίωξαν οἱ
 Ῥωμαῖοι ὑπὸ τῆς πόλεως, οἱ Ὀθωμανοὶ ὑπὸ τῆς Καφῆ,
 Ἀμάσειδος, Νήσων καὶ τῆς Κύπρου καὶ Κρήτης, καὶ
 35 πῶς τὸν Συρίας καὶ Παλαιστίνης, καὶ κατέκοψαν
 ὑμεῖς ὡς χόρτα; τίνος Πάπα κατὰ τὰς ἐφθασας,
 ὅτε ἡ ἡμίση φρονιτῆς καὶ ὅλη ἡ φιλανθρώπων καὶ ἑγ-
 κλιτῆς καὶ σφακτῆς καὶ γότθοι καὶ Βάνδαλοι καὶ
 Δάοι καὶ Οὐγγροὶ, καὶ τὸ πλεον μέγεος Γερμανίας καὶ
 40 Λεχίας γεγόνασι Καλβῖνοι, Λατεράνοι, Ἀρεανοὶ,
 Βυαγγελισαί, Ἀνταδαμίται, καὶ ἄλλως Αἰρετικοί;

καὶ εἰς τὴν ἐρημίαν βασίλειαν πᾶντα, τὰ γελῶντα τὰ
 μυθήματα τῆς Ἐκκλησίας, καὶ χλευάζοντα τὰ ἡθῶ
 αὐτῆς, τὰ βλασφημῶντα καὶ περιπαίζοντα τὸν Πά-
 πα ὑμῶν καὶ λέγοντα αὐτῶν τὸν, Μοιρὸν, Ἀντί-
 χειρὸν, δοπιστῶν, τίνος κατὰ τὰς ἐφθασας; τῇ Πά-
 πα. καὶ πῶς ἡ κατὰ τὰς Πάπας ἐφθασας καὶ εἰς
 τὰς παπῖσας; γελοῖος ἡ Λατίνε ἀναιδέστατε, οἱ γὰρ
 Ἀναρχοὶ ἀνάχουσιν ὑπὲρ χειρὸς, εἰ δὲ καὶ δι' ἀμαρ-
 45 τίας, ἀλλ' ἔχ' ἡμεῖς τὸν Πάπα, ὅτι αἰρετώτεροί ἐσιν
 ὅλοι οἱ παρασμοὶ τῆς κόσμου, καὶ ὅλοι αἱ δακλῆες
 καὶ τὰ βάσανα τῆς πρὸς τὸν Πάπα ὑποταγῆς, τὸν
 πατέρα τῶν Διέσεων, τὸν Φθόρεα τῆς γροφῆς,
 τὸν καταφρονῶν τῶν ἁγίων πατέρων, τὸν αὐτιλέγοντα
 καὶ ἀντιπρότιοντα εἰς πᾶσαν Ἐκκλησιαστικὴν γνῶμιν καὶ πα-
 50 ράδοσιν. οἱ γὰρ παρασμοὶ ἔχουσιν μισθόν, ὑπομιμνήσκου
 γὰρ, ἵνα συμβασιλεύσωμεν, πᾶσι χυρῶν, ἵνα συνδοξασθῶ-
 μη, τὸ δὲ ὑποταχθῆναι τῇ Πάπᾳ, ταυτὸν εἶναι τὴν ὑποτα-
 χθῆναι τῇ ψεύδει, καὶ τὸ τέλος ἐστὶν ἡ αἰώνιος κέλευσις.
 ἔτσι λοιπὸν τὰ πολλὰ συμβέβηκε τῶν Πατέρων καὶ θυτικῶν
 καὶ πῶς ἐλύθησαν τῆς Ἱερουσαλὴμ, γεγόνασιν αἰτία
 τῆς καταστροφῆς τῆς χειρῶν βασιλείας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

Περὶ τῆς ψευδοκρατορίας πρὸς τὸν Κωνσταντινουπόλιν, καὶ τῶν τὰς πολίτας βιαζόντων παπίσαι Λεγάτων
 45 τῆς Ῥώμης, καὶ Μοναχῶν κρεμῶντων, καὶ τὰς Ἐκκλησίας κλειόντων, καὶ ψευδοπατεράρχας Ἀντιοχείας
 καὶ Ἱερουσαλὴμ πλάττοντων, καὶ περὶ τῶν πρὸς Λάσκαριν ἐν Νιγηρίᾳ φυγόντων.

Εἰποίησαν οἱ Λατῖνοι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ψευδο-
 πατεράρχην Θεομᾶν βοσέικον, ψαλιδῶτα φορέον-
 50 τα, καὶ τὸ γένον χάρις θρόνου ἐξουσιμῶν ἔχον-
 τα. ἔτσι καὶ ὁ Πάπας Λεγάτον τινὰ Πελάγιον ὀνό-
 ματι, ἐρυθροβαφῆ καὶ ἀλάστορα ἱμάτια ἐνδεδυμένον,
 καὶ ἐβίβαζε τὰς πολίτας παπίσαι, ἐκρέμαζε τὰς Μονα-
 χὰς, ἐδέσμιζε τὰς ἱερεῖς, καὶ τὰς Μοναχὰς τὰς ἁγίας
 ἔκλειπε, ἵνα ὁμολογήσωσιν τὸν παπισμὸν. ὅθ' αὖ ἐτοι-

μαζομένον φυγεῖν τῶν πολιτῶν, ἔρρηξεν ὁ Βυζαντινὸς
 τότε Βασίλευς τὸ δόπτομον τῇ Λεγάτῃ ἐκώλυσε,
 καὶ ἠνείκε καὶ τὰς Ἐκκλησίας. πολλοὶ ὁμῶς καὶ Μο-
 ναχοὶ καὶ κληρικοὶ καὶ Ἀρχόντες πρὸς τὸν Λάσκαριν
 ἀπεχώρησαν εἰς τὴν Νίκαιαν. καὶ ταῦτα, ὡς φησὶν ὁ
 Ἀκροπολίτης. ἀλλὰ καὶ ἐν ὅσῳ ὤλεισαν τὴν Κωνσταν-
 55 τινούπολιν. Ἀντιόχους καὶ Ἱερουσαλὴμ, ἐχρηστῶν
 οἱ Λατῖνοι ἐκ τῆς ψευδοπατεράρχας αὐτῶν. ὡς ὁμῶς καὶ
 ἐχρηστῶν.

ἐχαρατόνεν καὶ αἱ Ἐκκλησίαι Πατριάρχαι τῆς κα-
θολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ τὰ καὶ ἐπεβέβησαν αὐταῖς,
καὶ ὡς ὁπότε πλάσσειν ὁ δόλου, καθὼς ἐσημείωσε τὸ

καὶ ὁ Βαλσαμὸν τοῦ ὁδοῦ, ὃν οὐκ εἶδον οἱ Λατῖνοι α-
πελθεῖν εἰς τὴν θέρην αὐτῆς τῶν ἀντιόχειαν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε΄.

5

Ὅτι τῶν Λατίνων διανομαζόμενων ψιλῶς μόνον λόγῳ ἑαυτοῖς τὰ τῆς Οἰκουμένης κλίματα, καὶ Πελοποννήσου, καὶ τινῶν
μερῶν καταδραμόντων, ὃ ἐν Κωνσταντινῇ πόλει Βασιλεὺς αὐτῶν Βαλδύιν⁹ αἰλῆς ὑπὸ τῶν Βελγάρων, κακῶς
θανάτῳ ἐξεδόθη.

10

Σημεῖοι δὲ ὁ ἄνευ πολέμου, ὅτι λαβόντες οἱ Λατῖνοι
τῶν Κωνσταντινῶν ἐνόμισαν ἐγγίσειν μέχρι τῆς
Ὀυρανῆς, καὶ ἵππασθαι μετὰ τῆς Πηγῆς. ὅθεν ὡς
ἴσονται ὁ Χωνεαῖος, διένειμαν Αἰγυπτιον, Λιβύην,
Γάδαρα, Ἀφρικὴν, Πέρσας καὶ Ἱερικανὰς, ἱερ-
εῖας καὶ Ἀσσυρίους, καὶ τὰ βόρεια μέρη. ἦλθον δὲ
εἰς τὰς κλήρας, καὶ ἐποίησαν ἐξαδικίας, καὶ ἄλλα
τοιαῦτα ἐκατέπραξαν, πλὴν ἐκ τῶν ἐδὲ ἡπολάθη-
σαν ἑτέρων, ἀλλὰ ἡ ὅτι ἐξῆλθον καὶ κατέδραμον εἰς
Πελοποννήσου καὶ Ἀδριανῆς πόλεως, καὶ τῶν ἀσπληνῶν
μερῶν, ἐν οἷς εἶχον καὶ τὰς Ἀδριανῆς, οἵτινες ἦσαν κά-
τοιχοι εἰς τὴν Τροάδα, καὶ ὁδὸν καὶ συμμάχους αἰχ-
μαλωτίζοντες, πυρπολῶντες, λεηλατοῦντες, ὑπο-
κρίνοντες, καὶ τῶς ἐν πάσι καὶ ἡ πάντα ὑπερκα-
βέντες, ἀλλὰ κατεπολεμήθησαν ὑπὸ τοῦ ὁδοῦ τῆς
Λαοσκάρου καὶ τῶν Διδόχων αὐτῶν. εἶδε εἰς ὁδοῦ

καὶ γράψαντες ὑπερκαβέντες τοῖς Βελγάρους, κατε-
πολεμήθησαν ὑπὸ τῶν φυγόντων Ῥωμαίων καὶ τῶν
Βελγάρων καὶ Βλάχων, οἵτινες εἶχον καὶ τὰς Σκύθας
συμμάχους, ὡς καὶ Βαλδύιν⁹ ὁ υἱὸς τοῦ Βασι-
λεὺς Κωνσταντινῆς πόλεως συλληφθεὶς ἐν Ἀδριανῇ πόλει
τῶν Ἰωάννη τῶν ἀρχόντων Βελγάρων, ἀπῆλθον εἰς Τέρ-
νοβον, καὶ πρὸς τὴν ἡβλῆθη εἰς σκοτεινὴν φυλακὴν
λιμοκτονέμενος, μετὰ δὲ καὶ ἡκοῦσεν αὐτῷ ὁ Ἰωάν-
νης πελέκει τὰς χεῖρας καὶ τὰς πόδας, εἶτα ἡ κεφα-
λὴν ἐξέριψεν αὐτῷ εἰς ἴνα κρημνὸν, τὰς δὲ ἄλλας δια-
μεριδίας τὰς Βυζαντίαν εἰς Πελοποννήσου, καὶ ὁ νε-
γύντας ἀνδραποδισμῶς, φθορῶς γυναικῶν, Ἐκκλη-
σίων ἐξόντων, καὶ πάντα ποιῶντας τὰ ἀρχαῖα καὶ ἀσε-
βῆ καὶ ἀνόμιμα, μετὰ πολλὴν ἐδιδόξαν οἱ Ῥωμαῖοι, 25
καὶ μόνον ἐμαρτυροῦν αὐτοῖς ἐπὶ τῇ ἀνάστασι⁹ ἡ κακία,
καὶ ἡ ἐν πάσι ὁμότης καὶ ἐλάττη ἀσέβεια.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ΄.

30

Ὅτι ὅταν μισθὸν συμμάχους τὰ κέρει τῆς Κωνσταντινῆς πόλεως χωρὶς τοῖς Σκύθαις ὑπὸ τῶν Βελγάρων δεθούτα,
καὶ ἰδιοποιήσαντες ὑπὸ Λατίνων Σκυθῶν καὶ Βελγάρων, ἔπαυον κακῶς καὶ ὑπὸ τῶν τριῶν τῶν γενομένων.

Οἱ Βελγάρους ἐφύλασαν βοηθοὶ κατὰ τὴν τοῖς Ῥωμαίοις,
ὅμως ἦσαν ὑπὸ καρδίας ἐχθροὶ, καὶ πρὸς τούτοις
ἐρύδοντες ὅτι κατέκοιπον οἱ Ἕλληνας, πάλιν διὰ τὸ
ἐφύλασσαν αὐταῖς, ὅθεν πρὸς τοῖς κακοῖς οἷς ἐπέστησαν
ἀρπάζοντες καὶ θανατοῦντες πολυτρόπως τὰς Ῥωμαῖους,
καὶ διαφθείροντες, καὶ κατασκάπτοντες ἐκ Σεμελίων
αὐτῶν, καὶ καὶ ἡρώας, ἔδωκαν δὲ τὸν μισθὸν τοῖς
Σκύθαις, εἰ εἶχον συμμάχους, τὰ χωρὶς, ἀπερ ἦσαν
περὶ τὸ Βυζάντιον, καὶ ὑπέσταντο τοῖς ἐν τῇ Βυζαντίᾳ

Λατίνοις, ἅπαντα οἱ Σκύθαι πᾶσι τρόποις καταφθέ-
ραντες καὶ ἀχμαλωτίσαντες, καὶ πολλὰς γυναικας 35
τύψαντες ἀνιλεῖς, ἔθυσαν ὑστέρῃ τῆς τοῖς κα-
τῶν, καὶ ὅτι τότε ἔκ ἐτι ἦσαν δεδεδυμένοι τῶν θρη-
σκῶν τῶν Ὀρθομανῶν, ἀλλὰ καὶ εἴτι ἔμαρτε πόλι-
σμα ἡ χωρὶς, εἰ μὴ ἐπαίδοιτο τοῖς Λατίνοις, οἱ Βελ-
γάρους ἐκφράζον αὐτὰς εἰς νηπίον, ὡς δὲ τῶν ἐχ- 40
θρῶν, εἰ δὲ ἐχ ὑπὸ τῶν Βελγάρους, ἐφύλασσαν αὐ-
τὰς τὰ ἴμοια οἱ Λατῖνοι, ὡς δὲ τῶν ἀντικειμένων αὐτοῖς.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η΄.

45

Περὶ τῆς βίαις τῶν παπιστῶν πρὸς τὰς Ῥωμαῖους τῆς παπίσαι, καὶ τῆς ἐκείνης κατ' ὅτι πόλις ὑπὸ τῶν Λατίνων ἐάλω,
καὶ κατ' ὅτι ἐλήφθη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων, καὶ τῆς κομήσεως τῆς Πατριάρχης Ἰωάννης τῆς Καματηρῆς ἐν διδυμοτάχῳ,
καὶ τῆς ψόφους Γερεβερῆς, τὴν κατὰ Σαρακηνῶν Στόλον τῶν Λατίνων λάθρα τὰς Ῥωμαῖους κωλύειν εἰπόντες.

Οἱ Λατῖνοι, ὡς εἶρηται, πάλιν χάρις πατῶν
τῶν ἐθνικῶν καὶ τῶν Τυράνων Βασιλέων ἐργάζοντο
ἐν Κωνσταντινῇ πόλει τὰς Ῥωμαῖους ἵνα παπισαὶ γινῇ-
σονται, καὶ μὴ ὡς Χριστιανοί, καὶ δὴ καὶ τὰς Ἐκκλη-
σίας ἔκλεισαν, καὶ ἄλλα ἀνόσια καὶ ἀθεῖα ἔργα ἔπρα-
ξαν. Βάλλω ἡ πόλις εἶτα ἐξακιχλίσω⁹ ἐπὶ ἀκοσῶν
δωδεκάτῳ, ἀνελήφθη δὲ ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων εἶτα ἐξα-

κιχλίσω⁹ ἐπὶ ἀκοσῶν ἐξήκοσ⁹ ὁ αὐτῶν. ἡ δὲ τῆς
Πατριάρχης Κωνσταντινῆς πόλεως Ἰωάννης ὁ Καματηρῆς, 50
ὅς καὶ ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς τὸ διδυμοτάχον, καὶ
ὅκα ἄνεπαύθη ἐκείνης ἐν ἐκείνῳ καὶ σπῆλαις ὁ πολὺς ο-
βος. ἴσονται ὁ Γενεβράδ⁹, ὅτι οἱ Βασιλεῖς τῶν Ῥω-
μαίων ἐκπεπῆκασι τῆς Κωνσταντινῆς πόλεως, καὶ ὅ-
τι κρυφίως ἐκώλυσαν τὸν Λατίνικόν Στόλον ἀπερχό-
μενον

μένον κατὰ τῶν Σαρακηνῶν εἰς Ἱερουσόλυμα, ὡς κα-
τὰ τὴν ἡκολούθησεν καὶ ὁ Τζιχαρίας· ἀλλὰ ψεύδεται·
ὅτι μὴ γὰρ οἱ Ῥωμαῖοι συνέδραμον τοῖς Λατίνοις, καὶ

ὅτι πάντες οἱ Λατίνοις ἦσαν ἐπίβουλοι τοῖς Ῥωμαῖοις,
ἐπὶ φανερῶν ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰρημῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

10 Περὶ τῶν χειρῶν εἰς βασιλείαν Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶ τρίτῳ Ὀνώριῳ, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ συμβαίντων κα-
κῶν ὑπὸ τῶν Λατίνων, καὶ περὶ τῶ ἔτους τῆς ἐκστρατείας τῶν δυτικῶν εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ ὧν ἐργάσαντο
αὐτῶν κακῶν αὐτοῖτε καὶ οἱ Ἀράβες.

15 Σημειώτεον, ὅτι ὁ Πάπας Ὀνώριος ὁ τρίτος ἤξιώ-
θη ὑποτάσσειν τὰς λίαν ἐπιθυμητὰς τοῖς αὐ-
τῷ Πάπαις, τοῖς ἐπιθυμήσασιν ὑποτάξαι καὶ τῶν
Κωνσταντινουπόλεως, καὶ δὴ ἔχρισεν τὸν εἰρημῶν Ῥο-
μπέρτον τῷ Πέτρῳ τὸν ἡὸν παπόμετρον αὐτοκράτορα
20 Κωνσταντινουπόλεως. καὶ ὅτι περίπου πρὸς χίλια θρα-
κόσια ἔκισιν ἔτη ἀπῆλθον εἰς ὑπολύτρωσιν τῆς
Ἱερουσαλήμ πολλὰ πλῆθη τῶν δυτικῶν, ἐδόξε δὲ ὁ-
λογοῖν τοῖς ἀπελθούσι σπύσαι λαβεῖν τὸ Ταμινάθι,
εἴη ὁκόλως ἐκράτην τῆς Ἱερουσαλήμ, εἶγε αὐτὸ ἐλάμ-
25 βανον, ὃ καὶ ἐν σφῶ ἔχον. φοβηθεὶς ἔν μήπως οἱ
Λατίνοι κυριεύσωσιν αὐτὸ ὁ ἡὸς τῶ Σουλτάν, καὶ εἴπα
ἦν αὐτῷ δύσκολον κρατεῖν τῆς Ἱερουσαλήμ, ἐκρήμι-
σεν ὅλα τὰ τέχνη τῆς αἰτίας πόλεως, καὶ μόνον
ἀφῆκε τὸν πύργον τῶ Δαβίδ, τὸν δὲ ἄλλοις τῶν καὶ
30 τὸν Ναὸν αὐτῷ ἀφῆκεν ἀνετόχλητον δεήσει τὰ τό-
τε ὁρθοδόξοι Πατριάρχαι καὶ τῶν ὁκτὶ ὁρθοδόξων
Χριστιανῶν. ἐν τῷτοις τῷ Πάπα μαχομένη τῶ φριδε-
ρικού δύσεως Βασιλεῖ, καὶ ἀφορίζοντες αὐτὸν, ἔμα-
θετε τὸ Ἀργυρίῳ, καὶ κατεπολέμισεν τὰς Λατίνους,
35 οἵτινες ἀνέχοντο μετὰ σιωπῆς. ἐγένετο ὁμοῦ καὶ
τότε τῷ Πάπα καὶ τῶν Λατίνων κατόρθωμα, τὰ κατὰ

κηρύνισαι τὰς Σαρακηνὰς τὸ κάστρον τῆς Ἱερουσαλήμ.
ὑπερέβη καὶ ὁ Βορέννις Ἰωάννης μόνον ψιλῶ
ὀνόματι Ῥῆς τῆς Ἱερουσαλήμ, ὕστερον δὲ ἐποίησεν γαμ-
βρόν τὸν φριδερίκον, καὶ ἔδωκεν αὐτῷ προῖκα τὸ
βασιλεῖον τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ὑπεχρέθη μετὰ τῆς
γάμου ἀπελθεῖν εἰς τὸ κυριεύειν αὐτῇ, καὶ δεῖναι
αὐτῷ αὐτῇ. ἀλλ' ὁ μὴ Ἰωάννης ἐκ ἀπῆλθον, ἀπῆλ-
θε δὲ ὁ φριδερίκος, καὶ χωρὶς τῶ ἐκείνου αἵμα,
μόνον ψιλῶς τέχνῃς ἔλαβε τῶν Ἱερουσαλήμ ὑπὸ
τῶ Σουλτάν εἰς τὰς χίλια θρακόσια τριάνοντα ἔτη,
καὶ ἔβαλεν εὐθὺς καὶ Ῥομπέρτον τινὰ ψυδοπα-
τριάρχῳ εἰς Ἱερουσαλήμ. ταχέως ὁμοῦ ἔλαβον οἱ
Σαρακενοὶ πάλιν τῶν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἐποίησαν τοῖς
ὁκτὶ Χριστιανοῖς πολλὰς αἰχμαλίας καὶ αἰμαῖας, καὶ τὸν
ζωοδόχον πύργον ἐκλέυσαν. ἀφῆκεν ὁ ὕστερον εἶδε-
σι, καὶ ἔμασαν οἱ Σικελοὶ μόνον ψιλῶ Τίτλῳ τῆς
Ἱερουσαλήμ Ῥῆγες. κατώρθω δέ τι καὶ ἄλλο ἐν τῇ
Παλαιστίνῃ καὶ ὁ φριδερίκος καὶ ὁ πενθερός αὐτῶ
Ἰωάννης, ἀλλὰ οἱ πόλεμοι οἱ ἀσεβέστατοι καὶ ἀνέθε-
τα τὰ ἐν αὐτῇ Γρηγορίῳ καὶ τῷ φριδερίκῳ Βασιλεῶς
τῆς δύσεως καὶ αὐτὰς ἐκώλυσαν, καὶ τῶν Ἱταλῶν
κατέφθαρται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ις΄.

Εἰς πόσα διεμερίσθη ἡ τῶν Ῥωμαίων βασιλεία μετὰ τῶν ὑπὸ τῶν Λατίνων ἄλλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως,
καὶ περὶ τῆς ἐν Νικίᾳ βασιλείας Θεοδώρου τῶ Λασκάρεως.

45 Ἀλέξης τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Λατίνων,
ὁ γαμβρὸς Ἀλέξιος τῶ ἀγγέλου Θεοδώρου ὁ Λά-
σκαρις ἀπῆλθον εἰς τὴν Νίκην, καὶ ἔστησε τὴν Βα-
σιλείαν τῶν Ῥωμαίων ἐκείνῃ. Ἀλέξιος δὲ ὁ Κομνηνὸς
50 (ἔχεν γὰρ ὁ τύραννος Ἀνδρόνικος υἱὸν Ἑμμανὴλ,
ἕλνος ἡὸς ἦσαν Ἀλέξιος καὶ Δαβίδ, ὅστις Δαβίδ
ἦρξεν Παφλαγονίων, ἀλλὰ καθῆλθεν ἐκείνον ὁ Λάσκαρις
μετὰ τῶν σωματῶν καὶ πολλὰς πολέμους) ἀπῆλθον
εἰς τὴν Τραπεζούνταν, καὶ ἐποίησεν βασιλείαν Πόντον,
Λαζικὴν, Ἰβήρην, Ἀβασγίαν, Τζερκέτας, καὶ τὰ πέ-

ριξ ἐκείνη ἔθνη, ὡς δηλοῖ καὶ ἡ ἐπιγραφὴ αὐτῶ, κα-
μῶν εἰς τὰ χρυσόβουλα τῶ Μοναστηρίου τῶ Σαμελά,
λέγεται, Ἀλέξιος ἐν χειρῶ τῶ Θεῷ Βασιλεὺς πά-
σης Ἀνατολῆς Ἰβήρων καὶ Περσῶν (Ἀβασγῶν Τζε-
κετῶν) ὁ μέγας Κομνηνός. καὶ δὴ καὶ εἰς Θεσσαλίαν ἦν ἐν-
τησεν ὁ ἀγγέλος Μιχαήλ, ὀνομάσας αὐτῷ παλαιῶν
ἡπειρῶν. ἔσπε τῶν ἀπῆλθεν ἔτερος ἐτυράνησεν,
ἀλλὰ καθῆρθε ὑπὸ τῶ Λασκάρεως. ὅσοι δὲ ἐβυ-
θησαν φυγεῖν τὰς χεῖρας τῶν Λατίνων ὑπὸ Θεσσαλο-
νίκης ἕως Ἀίμονος, ὑπέκυψαν τῷ Λασκάρεϊ καὶ τοῖς
2436.

Δαδὸχος αὐτῷ, οἱ ἱεροσολύμοι ἐς τὴν νῆκειαν·
διεμερίσθη λοιπὸν ἡ χερσηνικὴ αὐτοκρατία ὡς σῶμα
οὐκ ἐκτετακτὸν, ὅθεν καὶ ἡ τοιαύτη διαίρεσις ἐγένετο αἰτία αὐ-
τῇ θῆναι πάσας τὰς ἀντικειμένας, καὶ ὁλόως λοιπὸν τὰ
Ῥωμαίων καταφθῆναι πράγματα. τὴν Θεοδώρου Λασκα-
ρεως τῆς ἐς τὸ ποίημα ὁ Κανὼν τῆς Παναγίας, τῶν λυ-
πηρῶν ἐπαγωγὰ. ἐφάνη δὲ φοβερὸς αἰς τὰς ἀντι-
κειμένας, καὶ ἴδε ὡς τῇ πρώτῃ βιβλίῳ τῆς Γρηγο-
ροῦ· σημειώσαι δὲ, ὅτι γράφει Γεώργιῳ ὁ Ἀλεξ-
πολίτης, Ἐπειδὴ ὁ τῆς Κωνσταντινουπόλεως Βασιλεὺς
Ῥομπέρτος ἐκ ἐφθασε συζυγῆσαι γυναῖκα, ὡς ἔ-

νομόνη προῆλθε· βεβέληται ὁ Βασιλεὺς ἀπαρ-
ξᾶσαι ὑπὲρ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ Εὐδοκίης, καὶ προ-
λαβέσθαι τὴν τοιαύτην γαμμερὸν ἡρετίσσαν, ὡς οὕτως καὶ
ἔστι ἐκ τῆς τότε πατριαρχικῆς μακροῦς τῇ Βα-
σιλεῖς συμπεβήκει, μηδ' ὅλως τῇ τοιαύτῃ ἀφαισμογῶ-
μις συγκατακλινόντος. ἀλλ' ἐκ ἐφθασεν ὁ Βασιλεὺς
τέρματι δέναι τὸ θέλημα, μή πως γὰρ σείας ταύ-
τῃ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἡντιθέτει, καταλύει τῆς
βίον. καὶ σημειώσαι ὅτι καὶ ἡ τότε Ἐκκλησία ἐ-
περὶ τῆς ἐκείνης ἔχει τὰς λατρίδας καὶ ἐτεροδόξας. 10

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

50

Περὶ τῆς Θεοδώρου ἀδελφῆς Μιχαὴλ τῆς ἀγγελίας, τῆς σεφθούρας ἐς Βασιλείαν Θεσσαλίας ὑπὸ τῆς Ἀρχιεπί-
σκοπικῆς, καὶ τῶν Θεσσαλονίκης ἐξουσίαν, καὶ ἀντιπροσώπων ὡς τῇ κατὰ Βαλχάρον πολέμῳ.

Ἀλλὰ καὶ Μιχαὴλ ὁ ἀγγελος ἀποθνήσκει ἐς τὴν
ἡλικίαν, καὶ μὴν Δαδὸχος αὐτῷ Θεοδώρου ὁ
ἀδελφὸς αὐτοῦ, καὶ ποιεῖ καὶ αὐτὸς, ὡς ὁ Σέρβος Βελ-
καστῖν μετέπειτα ἐποίησεν, ἐπειδὴ ἐλὼν τὴν Θε-
σσαλονίκην, ἐζήτησε σεφθῆναι Βασιλεὺς. οἱ ἐπιδιδόντες δὲ
ὑπὸ τῆς Θεσσαλονίκης Κωνσταντίνῳ, ἐξώρισεν αὐτὸν, καὶ
χρίεται ὡς τῇ τῆς Ἀρχιεπίσκοπικῆς Βασιλείας, σεφ-

τάς αὐτὰς ὁμοίως κατὰ Βαλχάρον, ὁ ἦν δὲ τῆς πρώτης Ἀσά-
νης Ἰωάννης ὁ ἀποκτείνων Βορέλιον τὸν υἱὸν τῆς Σκυ-
λοϊωάννης, καὶ ἐπαρσώσας τὴν πατριαρχίαν αὐτῷ ἀρχὴν, 20
Σκυθίας περὶ τὴν ἐκείνην, σιωπᾶσθαι αὐτὸν καὶ ἐν-
φλωσε, καὶ ἔδωκε δίκην τῆς αὐτοῦ βασιλείας ὑβρεως.
σημειώσαι, ὅτι ὁ ῥηθὲς Δημήτριος Ἀρχιεπίσκοπος ἐλεγεν
ἐαυτὸν εἶναι αὐτότομον, καὶ μηδὲν εὐθύναις ὀφείλονται. 25

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

30

Περὶ τῆς ἐκ Λατερανῶν ταταρῆς Συνοδῆς, καὶ τῆς δι' αὐτὴν ἡθροίσθη αἰτίας.

Ἐν ἑκατοσίῳ Ἀθροισμῷ δεκάτῳ πέμπτῳ, ὅντος
Πάπα Ἰννοκεντίου τρίτου, ἡθροίσθη Συνοδὸς Λα-
τινικὴ ἐς τὴν Ῥώμην ἐς τὸ Λατερανόν, ἦσαν δὲ οἱ
συνελθόντες πληθεὺς πολὺ, αἱ καὶ κατὰ τὴν ἀριθ-
μὸν ἀφαιρῶνται οἱ χερσηνογρόφοι. ἡθροίσθη δὲ, κα-

θὼς λέγουσι οἱ Λατῖνοι, ἵνα ἀγάγῃ εἰς συμφωνίαν τὰς
Ἀυθούρας τῆς Δύσεως χάριν τῆς ἀπέλθῃ ἐς τὴν Ἀσίαν
καὶ τὴν Τέρκων, καὶ τῶν Σαρακηνῶν τὴν λαβόντων πάλιν 35
τὴν Φοινίκην καὶ Παλαιστίνην, ἀλλὰ μὴ σιωπᾶσθαι τὴν
Ἀυθούραν τῇ βαλῇ, ἵχυσεν ἡ Συνοδὸς τὸ ἔδω.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

40

Περὶ τῆς μετακίνησης τῆς παρὰ τῆς Συνοδῆς εἰς τὰς ὄντας καλῶς διωρισμένης Πατριαρχίας, καὶ ὅτι τὸ πρῶ-
τον καὶ δεύτερον καὶ καθ' ἑξῆς ὑπὲρ τῶν Πατριαρχῶν, κατὰ μόνην τὴν τάξιν λέγεται.

Ἐν τῇ πέμπτῃ αὐτῆς Κανόνι διορίζει εἶναι τὸν Ῥώ-
μης πρῶτον, τὸν Κωνσταντινουπόλεως δεύτερον, τὸν
Ἀλεξανδρείας τρίτον, τὸν Ἀντιοχείας τέταρτον, τὸν
Ἱεροσολύμων πέμπτον. Ἀλλὰ ῥηθὲν, ὅτι πρῶτος καὶ
δύτερος ἔπρεπε εἶναι τὴν Ἐκκλησίαν ἐκ τῆς, ἀλλ'
ὅτε ἡ δούτρεα Οἰκουμένη ἦν τὸν Κωνσταντινουπόλεως
δύτερον, καὶ μετὰ τὸν Ῥώμης, ἔμεινεν εἶναι τὸν Ῥώ-
μης πρῶτον. τὸ αὐτὸ ἔπειτα ἡ ταταρική Οἰκουμένη,
καὶ ἡ ἐκείνη τεταρτὴ πρῶτη Νισαρὰ τῆς Ἰσπανί-
ας, ῥηθὲς δὲ ἡ ἐκ Τερκῶν Κανόνι τεταρτὴ οὕτως
ἔπειτα πρῶτον τὸν Ῥώμης, δεύτερον τὸν Κωνσταντινουπό-
λεως, τρίτον τὸν Ἀλεξανδρείας, τέταρτον τὸν Ἀν-

τιοχείας, καὶ πέμπτον τὸν Ἱεροσολύμων, ἐνοῦσαι
καὶ Συνοδοὶ καὶ Νισαίαι τὸ πρῶτον καὶ δεύτερον καὶ 45
τρίτον καὶ τὰ ἐξῆς κατὰ μόνην τὴν τάξιν, καὶ ἡ
κατά τι ἀξίωμα, καὶ τὰς Πατριαρχίας ὡς μονάδας
ἀλλ' ὡς τὴν τάξιν ὑπαριθμημένας καὶ ἐπὶ αὐτῶν. αἱ δὲ
ἦσαν διωρισμένοι οἱ τόποι τῶν Πατριαρχῶν, ἡ δὲ πα-
ρὰ τῶν Συνοδῶν τὰ διωρισμένα καὶ κεκυρωμένα διώρισεν, 50
μότῳ ἐργον ἐποίησε, καθὼς ἐποίησε καὶ ἔργον
καὶ ἄλλοι, διορίσας Κανόνι πεντηκοντὴ κατὰ
τὴν ἀρχαίαν διορισμὸν καὶ βεβαιώσας τὴν γὰρ, ὡς
ἡ Ταρξὰ ἀφαιρῶνται.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ΄.

Περὶ τῶν ματαίως καὶ ἐκθίστως πεπραγμένων ὑπὸ τῆς Συνόδου ταύτης, Παλίων Πατριάρχης ὑποτάσσον, καὶ Πατριάρχαις καὶ αὐτοὶ χειροτονέσθαι Ἐπισκόπους, καὶ Ἐκκλησίαν ὑπὸ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας τῇ Πάπᾳ, καὶ ἐτέρας ἐξουχίας Φυλαρχίας.

Ἡ κατὰ θωτίμ Συνόδος, ἥν οἱ Λατίνοι ἀγίαν ἔχουσιν, λέγει κανόνι οὕτῳ, Ἡλθον εἰς τὰς ἀκείρας ἡμῶν, ὅτι οἱ ῥωδόδοχοι Πατριάρχαι χειροτονοῦν ποιεῖν ἀπαγορεύσιν ἰδιοῦ συναπισμόν. Ἰδεῖς ἐν τῇ ἀγίᾳ ταύτῃ καὶ Οἰκουμενικῇ Συνόδῳ μηδαμῶς ὑπὸ τῶν γίνεσθαι τῶτο, πλὴν τῶ κατὰ τύπον καὶ σωτήριον ὑπὲρ τῆς ἀδικεινῆς πίστεως ἡμῶν ἀπαυτεμνῆς κατὰ τὴν ἡμερὴν τῆς τῶν Ἐπισκόπων χειροτονίας. καὶ ταῦτα μὲν ἡ Συνόδος σέβει. ἡ δὲ παρῶσα ὑποκρίνεται ὅτι φροντίξῃ τῇ φυλάξει τῶ ἀρχαίου, ἔπειτα ἱερου-
 15 λιστα τῇ Πατριαρχικῇ συνόμοι, καὶ ἡμιτομνῶσα ἀγεβδῶς, λέγει ταῦτα ῥητῶς. Τὰ παλαιὰ τῶν Πατριαρχικῶν Θρησκ. συνόμοια ἀναγιγνῶσκοντες, τῆς ἱερᾶς
 20 Οἰκουμενικῆς Συνόδου βεβαιώσεως, ὁσφρονόμεθα, ἵνα μετὰ τῇ ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ, ἥτις Θεοῦ ὁδοκῆντες ἐπὶ πάσας τὰς λοιπὰς τῆς κοινῆς ἐκκλησίας κατέχευον τῇ ἡγεμονίᾳ, ὅτι μὴ τῇ ἀπαξία πάντων τῶν πιστῶν καὶ διδασκαλῶν, ἥ ἡ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως δευτέρα, ἡ
 25 Ἀλεξανδρινὴ τρίτη, ἡ Ἀιτιόχου τετάρτη, καὶ οὐ

ἱεροσολύμοις πέμπτη, φυλαρχίᾳ ἔτι τῆς ἰδίας ἰδίας ἔχουσιν, ἵνα μετὰ τῇ λαοῦ αὐτῆς τῆς Πατριαρχίας τοῦ Παλίου καὶ τῇ πάπᾳ τῆς Ῥώμης, ὁμῶς τῇ πλειονότητι τῆς ἀπὸ ἀποστολικῆς ἐπαγγελίας, καὶ τῆς πίστεως καὶ τῆς ὑπακοῆς ἐξῆς εἰς τὴν ἐξῆς καὶ αὐτοῖς τοῖς ὑποκείμετο ἐκείνῳ τῷ Παλίῳ, καὶ λαμβάνει ὑπὲρ αὐτῶν τὸ καὶ ὁμῶς ἐπαγγελμα, καὶ ὑπὲρ τῆς ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας πῶς ὑποκρίνεται τῆς ὑπακοῆς. τὰ δὲ κυριακῆς σταυρῶν καὶ σταυρῶν παντοῦ αὐτῶν ἀπορρέουσιν, πλὴν μόνος τῆς Ῥώμης, καὶ ὅπως αὐτὸς ὁ ἁγῶς Ἀρχιερεὺς παρὼν ἦ, ἡ καὶ ὁ παρ' αὐτῷ τῷ ἀπεσταλμένῳ, τῆς ὁσφονίας ἐκείνης ἐκείνῳ τοῖς σημείοις, ἐν πάσας ἄρας ταῖς Ἐκκλησίαις τῆς αὐτῶν δικηλογίᾳ ὑποκρίνεται, ὅστις ἡμεῖς καὶ αὐτοὶ ἀποσκαλίσαντες Ἐκκλησίαν, πλὴν τῶν Ἐκκλησιῶν τῶν ἀπὸ αὐτῶν τῇ Θρησκ. τῇ ὁσφονίᾳ, καὶ γὰρ μετὰ ταπεινότητος αὐτῇ μὲν τῇ Θρησκ. τῇ ἐκείνῃ αἰσφῆρῃ ὀφείλονται πάντες οἱ Χριστιανοί.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ΄.

Ὅτι ὅτε ὑπὸ τῆς γραφῆς, ἡ τῇ Συνόδῳ κατέχον ὁ τὰ αὐτῶν νομοθετῶν τῶν ἱεροκόντιος ἀποδοξῶν ἔχον, δέκνεται ἐν τῇ Συνόδῳ ταύτῃ ἀποδοξῶν καὶ ἀναθέμεν καὶ ἀποδοξῶν νομοθετῶν, καὶ ἐν αὐτοῖς τῇ.

Ὅλεγων ταῦτα, ἐπὶ ἰννοκέντιος Πάπης ὁ τρίτος ὅτι καὶ οὕτως ὅπως γραφῆς ἡ Συνόδος Οἰκουμενικῆς, ἡ ὅτι καὶ ὅπως ὅπως κατέχευον ὁ Ῥώμης τῇ ἡγε-
 35 μονίᾳ καὶ κοινῇ ἐκκλησίᾳ ἐπὶ πάσας τὰς Ἐκκλησίας, καὶ πῶς ἐλέγετο καὶ τῆς δευτέρας αὐτῇ τῇ τοιαύτην ἐκκλησίαν, καὶ πῶς ἐπὶ τῇ Παλίῳ, καὶ πῶς οἱ Ἐπισκοποι Ῥώμης ἔδωκαν τοῖς Πατριαρχαῖς τῇ Παλίῳ, καὶ πῶς ἀπῆλθον οἱ Πατριαρχαῖς εἰς τὴν Πά-
 40 παν, ἡ καὶ τῇ Ῥώμῃ, καὶ πῶς γέγονε τῶτο εἰς τῇ Ἀντολίᾳ, ἡ Δύσιν, ἡ Ἀφρικήν, ζητῶν δηλαδὴ τῆς Ἐπισκόπων ὁσφονίας τῇ ὑπὸ αὐτῶν χειροτονημένων Ἐπισκόπων ὑποτα-
 45 γνῶν εἰς τῇ ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ πῶς οἱ Λεγάτοι τῇ Ῥώμῃ ἀποτιμῶνται τῇ Πατριαρχίᾳ, φυλάττονται τὰ ἀρχαῖα συνόμοια, καὶ ὁ Ῥώμης ζητῶν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπειλήθη καὶ εἰς τῇ Καρθαγένῳ ὑπὸ τῇ Κυριακῇ καὶ Ἀνθελίᾳ, καὶ εἰς τῇ Ἀσίᾳ ὑπὸ τῇ Πολυκράτει, καὶ πολλαῖς ὑπὸ τῶν Κωνσταντινουπολιτῶν, πῶς οὐκ αὐτῇ ζητῶ ταῦτα, καὶ τὸ σύμβολον τῆς πίστεως προσβύει κα-

ὁλικῇ Ἐκκλησίᾳ, καὶ δὲ ἐρρέθον, καὶ πῶς, ὅτι καὶ Χριστιανὸς ἔχει χρέος πείθεσθαι τῇ ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ, ἡτοι τῇ μερική; ὁπότερ ἐστὶν ἀληθὴς τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, ταῦτον εἰπεῖν ἀδυσχρῶς. ἡ κατὰ θωτίμ Συνόδος καινοῖζα, αὐτῶν τῶν Ἐπισκόπων μὴ ζητεῖσθαι ὑπόχρισιν, πλὴν τῆς σωθεσίμνης, ἡτις ἐστὶν ἀποδοχή τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ ὅχι ὑπακοή εἰς τὴν Ῥώμην. αὐταῦθα ὁ ἰννοκέντιος ἐκείνῃ ἀντινομοθετῶν, καὶ πῶς καὶ ἐστὶν αὐτῇ ἀποδοξῶν ὁσφονίας, τῇ ἀπὸ ἀποστολικῆς καὶ ἀποδοξῶν καὶ ἀναθέμεν ὑποβιβληνῶν νομοθετῶν, ὁρᾶν ἁγίως Γρηγόριος ὁ Διάλογος λέγει, ὅστις νομίζα ἔχον γενικὴν ἐκκλησίαν εἰς τῇ καθόλου Ἐκκλησίᾳ, ὁπότερ ἐστὶν ταῦτον τῇ ἔχον ἡγεμονίαν ἐπὶ πάσας τὰς Ἐκκλησίας, ὅτις περιποιᾶται αὐτῇ Χριστιανικὸν ὄνομα καὶ ἀποδοξῶν αὐτῇ, ταῦτα ἐστὶν Ἀντίχριστος καὶ ὁ δὲ ἐστὶ καὶ Διάβολος.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε΄.

Ὅτι τὸ τῇ Πάπᾳ τῇ εἰς αὐτὴν παπολατικῇ ὑπακοῇ ὑπὸ τῇ χειροτονημένων ζητῶν, ἀπὸ τῆς νομοθεσίας τῆς Συνόδου ταύτης ἐπικρατήσων, ὡς ὁ τῇ ἐν Κύπρῳ γινόμενῳ τῶν παρῶν.

Α πὸ ταύτης τῆς νομοθεσίας ἐπεκράτησεν ἡ καὶ
 εἰς τὸ μετέπειτα ζητῶσιν οἱ παπολάτραι ὡς τῶν
 χριστονομῶν πᾶν εἰς τὸν Πάπαν ὑπακοήν, καθὼς καὶ
 οἱ κυρείων Ῥωμαῖοι Ἐπίσκοποι, τῆς Κύπρου κατεχο-
 μένης ὑπὸ τῶν Λατίνων, χριστονομῶν, λέγει Ἰωσήφ
 ὁ Βρυέννιος, καὶ τῆς χερσονήσου ἀπὸ τῶν ὑπὸ τῶν
 παπιστῶν πᾶν ὑπόχρεσιν ἔτι, ὁ Λατίνος ἐπίσκοπος
 ἐπὶ πρῶτον τὸν Ὑποψήφιον, ἵποτάσσει τῇ Ἐκκλη-
 σίᾳ τῆς Ῥώμης, καὶ ὁμολογεῖ τὸν Πάπαν ἄγονα
 καὶ πᾶν Ἐκκλησίαν τῆς Ῥώμης ἁγίαν καὶ καθολι-
 κὴν Ἐκκλησίαν; Ὁ Ὑποψήφιος, Ἐγὼ ὁ δὲ θάνα Ἐπί-
 σκοπος ἀπὸ ταύτης τῆς ὥρας καὶ εἰς τὸ ἔξῃς ὑπο-
 τάσσομαι τῇ θείᾳ τῆς ἐν Ῥώμῃ Ἐκκλησίας, ὁμο-
 λογῶ τὸν Πάπαν ἄγονα, καὶ ὑποτάσσομαι τῇ κυ-
 ρείᾳ, καὶ πάντων ὁράντων, ἄμυστα εἰς τὰ ἅγια
 Ἐβangelία, τῷ δὲ ὅτι Αἰρετικὸν ἐστὶν ἴδιον, μάρ-
 τυς τεύρεται ὁ σύγκλητος γράφων, ὅτι Ναυῶτης
 ὁ Αἰρετικὸς διδόνς πᾶν περὶ σφοδρὰ τοῖς ὁπαδοῖς αὐ-
 τῷ ἔλεγον, Ὡς μοι κατὰ τῷ σώματος καὶ αἵματος τῇ
 κυρείᾳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, μυδέσσετέ με καταλι-
 πῶν, καὶ ὑπερέβητε πρὸς Κορνήλιον, τὸν Ἐπίσκο-
 πον Ῥώμης δηλονότι, καὶ ὁ ἀσπλις αὐθραπ-
 ῶν πρὸς τὸν γινώσκεται, εἰ μὴ πρῶτον ἑαυτῷ κατακράσῃ,
 καὶ αὐτὸ τῷ ἐπὶ τῷ λαμβάνειν τὸν ἄρτον ἐκεί-
 νου τὸ, ἈΜΗΝ, ὅτε ἔτι ἀνέζη πρὸς Κορνήλιον λέγει.
 ταῦτα γράφει καὶ ὁ Κορνήλιος πρὸς Φάβιον, ὡς γρά-
 φει ὁ Βυσέβιος ἐμβλῶ ἑκτῷ κεφαλῶν τισσαρα-
 κοστῷ τρίτῳ ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας. ὅτι δὲ ἀλή-

Θεα λέγει δὲ τῷ ἡφ, φανεροῦν ἐστιν, ὅ γὰρ Πάπας
Ἀλέξανδρος δώτατος, ὃς ἐπισκοπήσαν ἐν ἔτει Χι-
λίουσῷ Δακρυσιῶσῷ ποιητικῶσῷ τεταρτῷ, διώρυσαν
εἶναι ἐν τῇ Κύρῳ μόναις τέσσαρας Ἐπισκόπους, τὴν
Ἀρχιεπισκοπὴν Γερμανῶν, τὴν Σωλίας, τὴν Καρ-
πάσας, καὶ τὴν Λούκαρων, ἐπειδὴ τόσοι ἦσαν καὶ
Λατῖνοι, καὶ ἱτα, Θαιόντες Ἐπισκόποις Ῥώμαϊς, ψη-
φίζονται ἕτερον οἱ Κληρικοὶ, καὶ βεβαίω αὐτὸν ὁ πλη-
σέχωρος Λατινοἐπισκοπῆ, χερυτονεῖσθαι ὅμως τῆ-
ρον ὑπὸ τῶν Ἐπισκόπων Ῥώμαϊων, καὶ ὁμέλων χα-
ρυνεῖσθαι διδόναι γράμμα ὑποχρετικὸν, Εὔω ὁ δὲ
να Ἐπίσκοπος ὑποτάσσεται τῷ ἀγίῳ Πέτρῳ ἐν τῇ Θε-
νωτῇς ἐν Ῥώμῃ Ἐκκλησίᾳ, καὶ τῷ κυρίῳ καὶ τῷ Ἀρ-
χιεπισκόπῳ Λούκουσις (τῷ Λατίνῳ) σωζομένης τῆς
τάξεως τῆς πατρὸς καὶ ἀξιώματος, καὶ ὅτι μετὰ τὴν 50
δύατον τῷ Ἀρχιεπισκόπῳ Γερμανῶν μνηστὲ εἶναι Ἀρ-
χιεπισκοπὴν Ῥώμαϊων, μόνον τὴν ἀντιπροσώπων
Λατίνων, καὶ εἶναι ἔτι τὰς Σύρους ὡς καὶ τὰς Ῥώ-
μαϊκὰς. Ὡς ἐγράψαν δὲ ἐς τὸ δίπλωμα ὅτι καὶ Καρ-
δινάλλης, Πρεσβύτεροι καὶ Διάκονοι. ταῦτα ὁ Γρη-20
γόριος. ἔμεινεν ἔν καὶ ἔως τῆς Βρυσηνῆς ἡ τοιαύτη
τάξις ἐς πᾶν Κύρῳ, καὶ ἦσαν οἱ ἐν Κύρῳ Ῥώ-
μαῖοι κοινωνῶντες Λατίνοις, καὶ Ἀρτῆτο καὶ Σύροις,
οἵτινες ἐστὶν ἱακωῖται, ἡτοι μονοφυσῖται. καὶ Ἀρ-
τῆτο πρεπόντως ὁμῶς οὐ διδάσκαλος πᾶν μετὰ 25
τῶν τοιούτων ἔνωσαν κατὰ τὸς ἀναγορεύοντας ἱερὰς
Κυριῶν, ἀλλὰ κοινωνῶν τοῖς ἀκοινωνήτοις.

Ὅτι Γραικὸς Πατριάρχας ἐν αὐτῇ ἡ παρ' ὅσῃ Σύνοδος παρῆναι λέγεται, καὶ περὶ πάντων τῶν Νικαίων Πατριάρχων καὶ Βασιλέων, καὶ τῶν κατ' αὐτὸν καὶ τῆς ἀφ' ἑξέως αὐτῆς τῆς ἐν Λατεραίῳ Συνόδου.

Εἰς τὸν τέταρτον αὐτῆς Κανόνα περιφανῶς ψάδε-
ται λέγῃσα, αὐτομολήσαι εἰς αὐτὴν τὰς Γραι-
κὰς, ἀλλ' ἔλεγει ποῖοι. ὥς ἐπαθὴ ἕκ μόνου αἰρετι-
κῇ καὶ ἀγέρωχῃ ἔσσα, ἀλλὰ καὶ ψυδρεπίπλεκτα
λέγῃσα καὶ ὅλως ἀνύπαρκτα, ἐκ ἑστ. Συμῶδ⁹ αἰ-
γία, ἀλλὰ Συμῶδ⁹ πονηροειρήνην, καὶ γὰρ ὁ πα-
πισμός ἐδὸν ἑτέρῳ ἔστιν. ἀλλ' ἡ οἰκ⁹ ὑπερφανῶν,
πονηρὰ τε θεμελιωμέν⁹, καὶ καυχῆσαι ἐκ περιγ-
μῆ⁹, εἰ μή πως τίς κατὰ τι αὐτῶν ἀληθεύσασαν βέ-
λῃται εἰπεῖν, ἐπεὶ δὴ ὁμολογεῖ ἐν αὐτῇ τῷ Κανόνι,
ὅτι οἱ τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἔνθα ἐλατέρουν
οἱ παπισταί, εἰ μὴ ἐπαύειν καθάρσιοι δι' αἰγισμῶν, καὶ
ἐλατέρουν. καὶ ὅτι τὰς Λατίνους περὶ σινοχονίας τῇ
ὀρθοδοξίᾳ, ἀνεδάπτειζον οἱ Ανατολικοί, ἵσως μὴ ἔ-
χοντες διὰ βάπτισμα αἶνον τὸ μὴ γινόμενον κατὰ
τὴν καθόδον τῶν αἰώνων πατέρων, ἐπόμενοι τῇ αἰ-
γίᾳ γενοφῇ καὶ τῇ ἀποστολικῇ ἐκπαυγῇ. καὶ τῶν ἐι-
ρηδικῶν δὲ γίνωσκε φανερώς, ὅτι ἐψύδα διονυσίας Γιε-
ζιβίτης ὁ Πατάβι⁹, εἰπὼν περὶ τῶν Εἰσλήνων εἰς τὴν
ἐν Λατεράνῳ τέταρτον ταύτην Σύνοδον, ὅτι οἱ Εἰσλήνων

λατινοφρονησάτες, ἔπαυλ' ἔδωκε τὸ πρῶτον ἄξιμα,
ἐπεὶ δὴ σὺ αὖθις ἦν ἔχων ὀρθόδοξον, μήτε μὲν
ἦν τις ἀπεσταλμένος ἀπὸ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλη-
σίας, πρῶτον, ὅτι τὸτο εἶπες, μήτε αὐτὸς ὁ
Πατάριος - δεύτερον, ὅτι ὁ ῥηθὲς τέταρτος κα-
νὼν ταύτης τῆς συνόδου λέγει ῥητὰς, Εἰ καὶ τῆς
Γραικῆς τῆς αυτομελήσαντας, ὡς αἱ ἔλεγον, ἦσαν ἐκεί-
τινές αὐτοκάλεσοι καὶ λατινοφρονες, αἱ δὲ τοιούτοις
ἀποστατήσαντες Ἑλλήνων, ἀκύβη, ἐχ' Ἑλλήνες, καὶ δὴ
καὶ ὁ Βλινὸς ψόδιεται, λέγων τὸν Κωνσταντινουπόλεως 45
καὶ τὸν Γερουσιόμων ἀπελθεῖν ἐς Ῥώμην, ἐπεὶ δὴ ἦσαν
οὐ λατινοπατριάρχαι, ἀλλὰ ῥηθὲς καὶ ὀρθόδοξοι Πα-
τριάρχαι ἦσαν ἐς Νίκειαν, τὴν Καματηρὴν μετὰ τῷ
ἀλλοτρίῳ ἀνὰ χωρήσαντες εἰς διδυμότατον, ὡς λέγει
ὁ Κωνσταντῆς, καλέων κοιμηθέντος, οἱ μὲν ἦσαν 50
σαν εἰς Νίκειαν, εἰς αὐτὴν δὲ ἀνεσπότης καὶ ὁ
Ἐφραίμ, λέγοντες, ὅτι εἰς τῷ Νίχμω γεγόνασι πρῶ-
τος Μιχαὴλ Ἀνδρεῖκος σοφὸς αἰὶς, εἶτα Θεόδωρος
Ἰπτατος πῶν φιλοσόφων, εἶτα Μάρκος Ἡγυρίκος Μο-
νῆς πῶν Ἀκοιμητῶν, εἶτα Ματθαῖος φιλόσοφος καὶ αὐτὸς,
εἶτα

ἔτα Γερμανὸς ὄνομαι Μερόδιον ἠγέμενον Μο-
νὴς τῶ Τακίνου, ἔτα Μανηλ ὁ Πρωτοπαπᾶς, ἔτα
Ἀρσένιον, ἔτα Νικηφόρος Εφῆς, ἔτα πάλιν Ἀρ-

σένιον ἐν τῇ ἀλώσει τῆς πόλεως ὑπὸ Ῥωμαίων.
ἐγένετο δὲ ἡ παρῶσα ἐν Λατεράνῳ Σύνοδος, ὅπως Κων-
σταντινουπόλεως Πατριάρχης ἐν τῇ Νίκῃα τῶ Θεοδώρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

10 Περὶ τῆς ἐν Νίκῃα Βασιλείας μετὰ Θεοδώρου Ἰωάννη Βατάτζη, καὶ τῆς ἀρχιερέως αὐτῆς μετὰ τῶ Ἀρχον-
τος Βυλαγάρου, καὶ ἀπὸνομίας τῆς Τερνέβου ὑπὸ Γερμανῶ Πατριάρχου.

15 Ἰωάννης Βατάτζης ὁρμήσας ὑπὸ Διδυμετάχῃ,
ἔρχεται ἀπὸ τοῦ τῶ Θεοδώρου ὡς γαμβρὸς αὐ-
τοῦ, ἔλαβε δὲ εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Θεοδώρου Ἐλένιον
τὸν θυγατέρα Ἀσάνη Ἀρχιερέως Βυλαγάρου, καὶ ἡ-
γονται οἱ γαμοὶ εἰς τὴν Χερσόνησον, ὅτε καὶ ὁ Τέρ-

νοβος ὑπὸ τῶ Κωνσταντινουπόλιν τελευτᾷ, αὐτονο-
μίαν ἔλαβε βασιλικῶ καὶ συνοδικῶ γραμματικῇ
κατὰ τὸν Λογοθέτην τὸν Ἀκροπολίτην δέσσει τῶ Βυλ-
γάρου, ὅτι ἦν ἀρχαία κατοικία τῶ ἔθνους αὐτοῦ.
ἦν δὲ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ Γερμανός.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

20 Περὶ τῆς ἐξ Ἀλαμανίας δούτερας γυναικὸς τῶ Βασιλέως Ἰωάννη Βατάτζη, καὶ τῆς Θεραπείνης αὐτῆς,
ἡ σωμελίγυτο ὁ Βασιλεὺς, τῶν τε τῇ ὁρθοδόξῃ περὶ Θεοῦ ἱερῶν τῶ Βασιλέως, καὶ τῶ τελευτῆς τῶ Βασιλέως.

25 Ὅπως ὁ Ἰωάννης ἔλαβε δούτεραν γυναικα ἐκ τῆς
Ἀλαμανίας ὀνόματι Ἀννα, ἔχε δὲ ἡ βασι-
λισσα Θεραπείνη ὀνόματι Μαρκεσίαν, καὶ συ-
νεφθάρητο ταύτῃ ὁ Βασιλεὺς. ἀπελθούσης δὲ τῆς
Μαρκεσίνας περὶ σκηπτοῦ εἰς τὴν Μορίαν τῶ Βλεμ-
μύδου, ἔκλεισεν ἐκεῖ τὸ μοναστήριον, καὶ ἐδίω-
30 ξεν αὐτὴν ἀκοιωνήτην, ὡς γράφει μάλιστα μόνος αὐτὸς
ὁ Βλεμμύδης ἐν τῇ ἐπιστολῇ. ἡ δὲ Μαρκεσία ὑπέ-
στρεψεν εἰς τὸν Βασιλέα ἐγκαλῶσα καὶ κλαίονσα. ἀλλ'
ὁ Βασιλεὺς ὑδὼν τῶ Βλεμμύδου κατέπειν, ἐξήρνηται
δὲ περὶ αὐτῆς, ὅτι ἐμίσηται τὴν κοίτην αὐτοῦ μόνος.

ἔχε δὲ ἡ Ἀννα καὶ Λατίνους ἱερομονάχους, μάσκεον
Νεκτάριον καὶ Ἰσαάκιον, οἵτινες ἐπειδὴ ὀφείλαν
τὴν παπισμὸν, καὶ περὶ τῆς ἐκείνου τῇ καθολικῇ ἐκ-
κλησίᾳ, ὁ Πατριάρχης Μανηλ ἐδέξατο αὐτοὺς, οἱ
καὶ σωμελίγυτον αὐτῶν εἰς τὴν Μορίαν τῶ Τακίν-
ου, καὶ ἴδε τὴν κεφαλὴν συλλογῶν ἐν τῷ μεγάλῳ Νο-
μίμῳ τῶ Ἐπισκοπεῖς Κωνσταντινουπόλεως. ἀρτίσας
δὲ ὁ Ἰωάννης ἐν τῷ κατὰ τὸν Ἡπείρου τὸν πολέμῳ,
ἐνήνοχεν αὐτῶν ἐξήκοιτα, καὶ θάψεται εἰς τὴν Μο-
ρίαν τὸν Σωσανδριανόν, ὡς αὐτὸς ἐδέξατο εἰς τὴν Νίκην.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

Περὶ τῆς νίκης, ἣν ἐποίησε κατὰ τῶ κρηθούσης κατὰ τὸν Ῥωμαίων δούτερος Βασιλεὺς τῆς Κωνσταντι-
νουπόλεως Βαλδουῖνος ὁ Βατάτζης, καὶ ὡς ἐποίησε τῶ τῶ ὑπόδο βασιλείας Θεοδώρου ἡμῶν, ὡς λαβὼν καὶ τὸν Μελένικον καὶ
40 αὐτὸν τὸν Στρατὸν καβαλῶν. ὁ καὶ τοῖς Ὀθωμανοῖς ἐξῆλθε ποιῆν ἐν τοῖς ἀξιώματι τοῖς.

Ἀλλὰ καὶ Βαλδουῖνος ὁ δούτερος Βασιλεὺς Βυζαν-
τίαν ἀπελθὼν εἰς τὸν Ῥῆγα Φραγγίαν συγγε-
νῇ αὐτῷ, καὶ φύσει ἐχθρῇ Ῥωμαίοις ὄντι, ἡθροί-
45 σεν ἐξήκοιτα χιλιάδας Στρατὸν, καὶ ἤρχετο ἀφα-
νίσαι πᾶσαν Ῥωμαίων ἀρχὴν, ἔδωκεν δὲ αὐτῷ
καὶ οἱ Βύλγαροι δόσον δῆθεν ἀκρίτως αὐτῶν, ἀλλὰ
συμβαλὼν αὐτῷ ὁ Ἰωάννης, ἐτρεπώσατο σὺν Θεῷ καὶ
ἐκάντο τὸ λαβνικὸν πλῆθος, ἔτα ὑποδημήσας εἰς
50 τοιαύτην, λέγει Ἀκροπολίτης Γεώργιος ὁ Λο-
γοθέτης, ὅρην ἐκεῖ τὸν τυφλωθέντα ψυδρὸ βασιλέα
Θεοδώρον, καὶ Ἰωάννην τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ὃν Ἰωάννην
ἐβιάσατο, καὶ ἀφῆκε μεθ' ὅρων τὸ λέγεσθαι Βασι-
λεὺς, καὶ τὰ βασιλικά σημεῖα, αἵτινα ἦσαν κόκκι-
να πέδιλα, Σκιάθιον πεποικιλμένον διὰ μαργάρων,

ἔχον καὶ λίθον πολύτιμον. ἀφῆκε δὲ ταῦτα ὁ Ἰωάν-
νης, ἔμεινε λέγεσθαι μόνος Δεσπότης, ἦν δὲ μεστὸς
καὶ πρεσβυτέρης εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐκείνος μόνος ὁ καινοτομή-
σας τὰ τοιαῦτα Θεοδώρου. λέγεται δὲ περὶ τῆς
τῶ καὶ τῶ Θεοδώρου ἰωάννης, ὅτι ἦν ἀνὴρ ἀγαθός, κα-
θότι Μοναχοῖς ἀεί καὶ ἀχάρι καὶ εὐσεβείας πανου-
χίς περὶ ἔχε, καὶ ὅτε ἐκ ἦν ἀδελφός, ὁσπέραι
ἐβράδιζον εἰς ἀκρίσιν Λατερείας. ἐγένετο δὲ ταῦ-
τα τῷ ἐξακχιλίοντι ἐπίσκοπος τῶ τεσσαρεσκατοῦ πρώ-
τῳ ἔτα. λαβὼν δὲ τὸ τῶ Μελένικον ὁ Βατάτζης ὑπὸ
τῶν Βυλαγάρων, ἐφόρεσεν ἰωάννην τὸν Δραγῶταν χλαῖναν
χρυσούφαντον. καὶ σημεῖσαι ὅτι τῶ χλαμίδα, ἡτοι-
τὸ κοινὴς λεγόμενον καβαλῶν, ὅπερ Φορεῖς νυκτοὶ Ὀθω-
μανοὶ τῶς τιμωμένους ὑπὸ αὐτῶν, ἐπὶ ἀρχαία σιωπήθη.

ΠΑΡΑ-

Περὶ τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνοδῆς, καὶ τῆς αὐτῆς δι' ἣν κηρύχθη ὑπὸ Πατριάρχου Γερμανῆ, καὶ περὶ τῆς ἀλωθούρας, καὶ ἐλευθερωθούρας, καὶ τῆς Κύπρου βασιλεύσαντος Ἰσαάκι ἀντιπῶ Μανηὴλ τῆς Κομνηνῆς, καὶ καθαρῶς ὑπὸ τῆς Ἐγκλιτέρας Ρηγὸς Ἰγκλητερ, τῶ τοῖς Λατίνοι ἀμπεπωλῆσαντες πλὴν Κύπρου. 5

Ἐπὶ τῆς παρῆσης βασιλείας ἦν Γερμανὸς ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις ἦν ἀπὸ τῆς Ἀιαντικῆς Βυζαντίας, περὶ ἧς λέγει ὁ Γρηγοριᾶς ἐν τῇ τελευτῇ βιβλίῳ τῆς ἱστορίας αὐτῆς κεφαλαίῳ πρώτῳ, ὅτι ἦν αὐτῇ συνεπὶ καὶ ἀρετῇ καὶ λόγῳ πρὸς βίαν κεκοσμημένος, γεγονός δὲ Πατριάρχης ἐν ἑταίρι χιλιοσῶν Ἀθακισιῶν ἑκοσῶ, καὶ τήχθη δὲ τῷ θρόνῳ χιλιοσῶν Ἀθακισιῶν ποιητικῶν, καὶ ἀνεκλήθη χιλιοσῶν Ἀθακισιῶν ποικητικῶν τεταρτῶ, ὃν ὧ καὶ ἀπέθανε, καὶ ἔμεινε ὁ θρόνος ἀνὸς Πατριάρχου τῷ ἔξῃς ἔτει, ὅτε καὶ Θεόδωρος ὁ νέος ἐβασίλευσε. ἔτος ἐν ὑπὸ μελεθῆς, κηρύχθη ἐν Νικαίᾳ ἐν ἑταίρι χιλιοσῶν Ἀθακισιῶν τεταρτῶ, ὃν Μηνὶ Ἀπριλίῳ. εἶχε δὲ ἡ ἀθροῖς τῆς Συνοδῆς πλὴν αἰτίαν ταύτην. Ἐῖρηται ἐν τῇ ἀνωτέρῳ κεφαλαίῳ ὅσα κακὰ ἐποίησαν οἱ παπισταὶ τοῖς ὁρθοδόξοις τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐν Κύπρῳ, καὶ ἐν ἄλλοις τόποις, ἀλλ' εἰς σαφεστέραν κατὰ μὲν λέγονται ἐν ταύτῃ πλατύτερον, ὅτι Νεόφυτος Ἱερομόναχος ἔγκλειστος ἐν Κύπρῳ, ἔτι καὶ ὁμιλίᾳ τινὲς εὐρίσκονται βραχέως εἰς ἡνὰς κυριακάς καὶ ἑορτάς, γράφων περὶ τῶν ἐν Κύπρῳ σκαιῶν πρὸς ἡνὰς, λέγει, ὅτι ὁ μακαρίτης Ἀντοκράτωρ Μανηὴλ ὁ Κομνηνὸς ἐπεμψε ἡνὰ ἀντιπῶν αὐτῷ Ἰσαάκιον ὁνόμαϊ Φύλακα πρὸς τὰ ἐν τῇ Ἀρμενίᾳ βασιλικά φέρεται, ὅπερ Ἰσαάκιον συνάψαντα πόλεμον μετὰ τῶν Ἀρμενίων συνέλαβον. οἱ Ἀρμένιοι καὶ ἐπώλησαν αὐτῶν Λατίνοις, αἱ τινες κατέχον αὐτῶν ἐν δεσμοῖς, ἦν δὲ τεθνηκυῖς ὁ Μανηὴλ, ἀναιρεθείς δὲ καὶ τῶ Ἀλεξίῳ τῷ ἡμῶν Μανηὴλ ὑπὸ τῆς Ἀνδρονίκης, δυσωπηθείς ὁ Ἀνδρονίκος πρὸς τῆς Συγκλητῆς, ἔειπε πολὺ τι χρεῖμα καὶ ἐξηγόρασε τὸν Ἰσαάκιον ἀπὸ τῶν Λατίνων,

ὁ δὲ Ἰσαάκιος κακοεργώτατος ὢν, παρεγίειπεν εἰς Κύπρον καὶ ἐκημίθη Βασιλεὺς, καὶ ἐκράτησεν αὐτῆς, ἦν δὲ οὐκ εἶνος ὁμοῦ κατ' ὃν ἔλαβε πλὴν Ἱερουσαλὴμ ὁ Σαλαδῖνος ἀπὸ τῶν Λατίνων. τόσα δὲ κακὰ ἐργάσατο ὁ Σαλαδῖνος τῶν ἐν τῇ Παλαιστίνῃ. κινηθεῖσιν δὲ τότε τῶν Δυτικῶν εἰς Δοδύμεωσιν τῆς Ἱερουσαλὴμ, ὡς εἰρηται ἀνωτέρῳ κεφαλῇ ἐνδεκάτῃ Παράγραφῳ ἐβδόμῳ, ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ Βασιλεὺς τῆς Ἀλαμανίας Κερδός, ὃς 50 μετὰ οὐκ ὀλίγων ποικητικῶν χιλιῶν, ὡς εἰρηκασί τινες, ἀλλὰ μετὰ ἐναντιοῦν χιλιῶν, λέγει ὁ Νεόφυτος. ἀλλὰ δὴ καὶ τῶ Ρηγὸς τῆς Ἐγκλιτέρας Ἰγκλητερ ἔχοντες καράβους μεγάλους, ἦτοι γαλένια, καὶ ἐλθόντες εἰς Κύπρον, φέροντες εἰς Κύπρον τὸν Ἰσαάκιον, ἀπῆλθον εἰς αὐτὸν, μὴ εἰδότες ὅτι ἐφυγὼν Δύκον, καὶ ὑπέπισεν ἄρκτη. ὁ δὲ Ἰγκλητερ πρὸς τὸν Ἰσαάκιον ἔδωκεν, καὶ ἐπὶ πολίσματι τῆς Φοινίκης μαρκαππῶ λεγομένη κατὰ ἑρξ, πλὴν δὲ Κύπρου ἐσκύλευσε, καὶ ἐδῶκεν ὡς λίαν ἀπαύθρευτος καὶ αἰμοβόρος 25 Δύκος, καὶ ὅσα ἀπῆλθον εἰς Ἱερουσαλὴμ, καὶ ἐπαθὴ ἐκ ἐδωκῆθη ποιῆσαι τὸν ἔργον αἷον κατὰ τῶ Σαλαδῖν, ὑπέσχετο ἀπὸ αὐτοῦ, πωλήσας δὲ πλὴν Κύπρου τοῖς Λατίνοις, καὶ λαβὼν Ἀθακισίας λίπρας χρυσίαι, ἀπῆλθον εἰς τὰ Ἰθάλα, ὁλολυγμὸν ἀφ' ὅ 30 ρητον καὶ καπνὸν πεποικημένον ἀφῆκε τῶν Λατίνων ἐν τῇ Κύπρῳ. τῆς μὲν γὰρ θαλάσσης ὑπερμελῆς ὑπὸ κλύδων καὶ καταιγίδος, γαλήνη οὐδέχεται πλὴν ἀγριότητι αὐτῆς, ἐν τῇ Κύπρῳ δὲ ὁ κλύδων τῆς ἀσβεβείας καὶ τῆς ὁμοιότητος τῶν Παπιστῶν κατ' ὥραν 35 ἐπαύξα, καὶ τὸ ῥαγδαῖον αὐτῶς τέλος ἔκ' ἔχε, εἰ μὴ τὸ Θεὸς ἐλέησεν, καὶ παύσῃ τὰ μέγιστα καὶ ἀγρία κακὰ τῶν Λατίνων. ταῦτα καὶ τοιαῦτα ὁ Νεόφυτος.

Περὶ τῆς ἐν πλὴν ἐν Νικαίᾳ Συνοδῶν ἐλθόντος Ἀρχιεπισκόπου Κύπρου Ἡσαΐου ὑπὸ Μανηὴλ Πατριάρχου καὶ συγχωρηθείς εἰς ἡμεῖς ὅπως βιαιῶς ὁμολόγησε παπίσιν.

Ἐν τῇ ἀνωτέρῳ κεφαλῇ ἐρρέθησαν αἱ βίαι καὶ οἱ ὅροι τῶν παπιστῶν πρὸς τῶν ἐν Κύπρῳ ὁρθοδόξων, νυνὶ δὲ λέγονται ὅτι ἐπὶ Μανηὴλ τεταρτῃ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως ἐν τῇ Νικαίᾳ, ἦλθον εἰς Νίκην οἱ Κύπριοι Ἀρχιεπίσκοποι Ἡσαΐας, καὶ ἐζήτησαν ὑπὸ τῆς οὐκ αἰσῆς Συνοδῆς συγχώρησιν, ἀλλὰ τὸ ὁμολο-

γεῖναι πρὸς κατὰ πλὴν πρὸς τὸν Πάπαν ὑποταγῶν, εἰ 45 καὶ βιαιῶς, καὶ ἀλλὰ τῶς ὅπως εἰς ἐποίησαν οἱ Κύπριοι ἡνὰ μένωσιν εἰς τὸν παπισμὸν, καὶ ἔτυχον τῆς αἰτήσεως, καὶ ἴδε ταῦτα εἰς πλάτος ἐν τῇ νομικῇ συλλογῇ τῆς Ἐπισκοπείας Κωνσταντινουπόλεως.

Περὶ τῶν ὑποτακτικῶν τῷ Πάπᾳ ζητημάτων, αἱ οἱ παπισταὶ πρὸς τῶν ἐν Κύπρῳ ὁρθοδόξων ἦσαν, καὶ τῆς πρὸς τῶν Ἀλλὰ ταῦτα σαλῶντος πρὸς τῶν Κυπρίων ἀποκρίσεως τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνοδῆς.

Επειδὴ πάλιν τὰ αὐτὰ κατὰ ἐγένοντο οὐ τῇ Κύπρῳ, καὶ γὰρ οἱ Λατίνοι τὰ αὐτὰ ἐποίαν τῇ τετάρτῃ θιερῶ τῷ Δανιὴλ, ἐδίδοντες καὶ λεηλύοντες τὸ ἐν Κύπρῳ ἱερατεῖον, καὶ τὰς ὑπὸ αὐτοὺς ὀρθοδόξους τοῖς πο-
 5 σὶν αὐτῶν συμπατέρες, ἐπειδὴ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Κύπρου Νεόφυτον, καὶ τὰς ὑπ' αὐτὸν ὀρθοδόξους ἐβίαζον πείθεσθαι τῷ Πάπῃ, καὶ ἠνάγκαζον αὐτὰς ὁρκεῖν ποιεῖν ἵνα μείνωσιν εἰς τὸν παπισμὸν ἀσπόμενοι, ὥστε καὶ τὸν γνήσιον τῶν Ἀρχιεπισκόπων Νεόφυτον, καὶ πο-
 10 λὺς τῶν δοκίμων ἐδίωξαν, οἵτινες ὀρσικόμοι εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς, ἐπεμψαν εἰς τὴν Νίκηαν τὸν Σωλῆας Ἐπίσκοπον Λεόντιον, καὶ τὸν Ἡγμένιον Μοῆς τὸν Ἀψινθίαν Λεόντιον καὶ αὐτὸν, φαίνεται δὲ εἰς τὸ εἰρημὸν Νόμιμον, ὅτι ἤλθε μεταταῦτα καὶ ὁ
 15 Ἀρχιεπίσκοπος Νεόφυτος εἰς τὴν Νίκηαν, κατὰ τὸ παρὸν ὅμως οἱ δύο Λεόντιοι σάτες ἐπὶ Σωλῆα, εἶπον ὅτι ἐδίωξαν οἱ Λατίνοι τὸν Νεόφυτον, καὶ παρ' ὅτις

ραβικὸν πλήρωμα, καὶ ὅτι ὀρσίζονται εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀνατολῆς, ἐπάπαν δὲ, ὅτι ἐξήταν παρ' αὐτῶν οἱ Λατίνοι τέτα τινὰ, πρῶτον, ἵνα ἐμβάλωσιν οἱ ὀρθοδόξοι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐν ταῖς χερσὶ τῶν Λατίνων, καὶ ὕτως ὑποσχεθῶσι τῷ πατρὶ τὸν Πάπαν ὑποταγήν. δεύτερον, ὅτε γίνεται Ἐπίσκοπος ὀρθοδόξος, ἵνα γίνηται καὶ μετὰ ἐδήσεως τῷ Λατινοεπισκόπῳ, ὅπερ ἐπράττετο δι' αἰσχρὰ κείδεναι. τρίτον, ἵνα περινομίῃ τινῶν ὀρθοδόξων εἰς τὸν ἴδιον Ἐπίσκοπον, εἰ τὸ ἐν μέρει ἀπαρέσκεται τῇ κείρῃ, καὶ θελήσῃ ἀνακερθεῖναι εἰς τὸν Λατινοεπίσκοπον, μὴ καλυπταί, ὅπερ καὶ αὐτὸ γίνετο αἰσχρὰ κείδεναι χάριν. ἡ Σωδοὺς ἐν τὰ δύο τελευταῖα φανερώσει γίνεσθαι, ἐπειδὴ ὁμοῦ ἐπ' αὐτῆς ὀρθοδόξους διδόναι χρήματα καὶ εἶναι ἐλευθέρους. τὸ πρῶτον ὅμως ἔκρινε κατὰ πάντα τρόπον μὴ εἶναι συγκαχωρητὸν γίνεσθαι, ἐπειδὴ ἐξ ἐμῆς οἰκονομίας συγχωρεῖ κοινωνίαν τοῖς ἀκοινωνήτοις.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ'.

20

Περὶ τῆς πατρὸς τὸν Πάπαν ὁπισολῆς τῷ ἐν Νικίᾳ Πετεράρχῃ Γερμανῷ, καὶ ὧν περιέχεα παπικῶν νεωτερισμῶν, καὶ τῆς πατρὸς τῶν ἐν Κύπρῳ τυραννικῶς ἐπὶ τὸ παπίσαι δευτέρας αὐτῷ ὁπισολῆς.

Τῶν κυρείων πάλιν ἑμὸν βίαις, ἀλλὰ καὶ σ-
 25 φισαῖς καὶ ἀπάταις πολεμικῶν ὑπὸ τῶν Λατίνων, οἵτινες τῶν Ἀρχιερέων καὶ ἱερέων ἐξέκλινον τῆς ὁδοῦ ὁδῶ. ὁ δὲ ἔτις ὀρθοδόξος Κωνσταντινὸς πόλεως ὁ νέος Γερμανὸς ἐγραψεν ἐπιστολὴν συνοδικῶν δευτέρων εἰς τὴν Κύπρον, ἐν ᾗ σφοδρῶς κατατρέχει
 30 τὸν Πάπα τῆς Ρώμης, ὅτι τυφάμενος νομίζει ἑμὸν τὸν Χριστὸν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν εἶναι κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἀναιρεῖν μὲν τὴν ἰσότητά τῶν πούτε Πατριαρχικῶν Θρόνων, αὐτὸν δὲ ἀποθερασυμώλφον ἀφουοῖν τῷ ὑψίστῳ, ὥστε ὅποτε διλονότι περὶ ἐαυ-
 35 τῶ ἐνόμισεν ὁ Διάβολος. σφάλμα δὲ πρῶτον τῶν ἱεροῶν λέγει, ὅτι ἐπὶ τῷ Συμβόλῳ προσθήκη, ἢ ὁ δεχόμενος, ἔσω ἀνάθεμα κατὰ τὴν ὑποτύπωσιν τῶν Οἰκουμενικῶν Συνοδῶν, καὶ τῆς οἰκτρῆς ἐν τῷ τέλει τῷ πρώτῳ Κανόνῳ αὐτῆς. ὑπογράφον δὲ
 40 τὸ χρίσμα καὶ τὴν ἄρεσιν τῶν Λατίνων, λέγει, Ἐπειδὴ ἐν ταῖς Οἰκουμενικαῖς Συνοδοῖς ἦσαν καὶ οἱ τῆς Ρώμης Ἀρχιερεῖς, καὶ αὐτὰς οἰνοῦ Πάπαις ἀφαιρῶσιν, ὥστε εἶναι τὰς νυνὶ Ἰταλὲς νέας πίστεως δογματιστὰς καὶ ἐτέρων Κανόνων ἐφύρετας, λοιπὸν ζητήσωσαν
 45 ἕτερον Χριστὸν, καὶ ἕτερον Ἀποστόλου, ἐπειδὴ οἱ πατέρες τῶν Οἰκουμενικῶν Συνοδῶν ἐπεπιστάσαν εἰς

Πρόμα ἄγειν ἐκ δύο προσώπων τὴν ὑπαρξίν ἔχον, ἀλλὰ τῷ Χριστῷ ἀπόντι, ὅτι ἐκτὸς Πατρὸς ἐκπορεύε-
 5 ται. ταῦτα εἰπὼν ὁ Γερμανὸς, νεθετῆ τὰς κυρείας λέγων, ὅτι μέγα ἐπὶ κινδύνῳ τὸ ὑποστάσεσθαι ταῖς ἰδιουθμίαις τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης. δεύτερον, οἱ λαοὶ ἵνα φύλῳσιν ἀπὸ τῶν ἱερομάρτυρων τῶν γενόμε-
 10 νων κοινωνῶν τοῖς παπισαῖς. τρίτον, ὅστις ὁπωσδήποτε ὡμολόγησε τὸν Πάπαν εἶναι Ἀρχιερέα, μὴ ἔχει συγχώρησιν ποτε, εἰ μὴ τὸ πρῶτον ἀνίστηται ἐνώπιον τῶ Ἀρχιεπισκόπου τῶν Λατίνων. τέταρτον, ὅσοι ἱερεῖς ὑπετάγησαν τῷ Πάπῃ, καὶ ἀφορίζονται τὰς ὀρθοδόξους τὰς μὴ πεθεμῶν τῇ Ἐκκλησίᾳ Λατίνων, μὴ δεδιέναι τὰς χερσιανὰς τὸν ἀφορισμὸν αὐτῶν, ὅτι ἐπὶ ἀκυρεῖς, καὶ ἐπιστρέφει εἰς τὰς ἀφορσάντας ὡς ἐπιβάτας τῶν ἁγίων Κανόνων καὶ Ἀποστολικῶν ἐπιστολῶν. εἰ δὲ καὶ λέγουν, ὅτι φυλάττει τὰ λοιπὰ πάτρια ἔθνη, ὅμως οἱ θεοὶ Κανόνες ἀφορίζονται τὰς κατεπεμβαίνον-
 15 τας τῶν ἀποτρίων ἐνορίων, καὶ τὰς κηνοτομίας εἰσάγοντας εἰς τὴν ἀμώμητον πίστιν ἀναθεματίζονται. πέμπτον, ἵνα, εἰ καὶ θλίψεις ἔχῃ κοσμιναὶ καὶ ζημίας, νομίζωσιν αὐτὰς κέρδη, καὶ μόνον σπαραζώ-
 20 σιν ἔχον τὸν τῆς πίστεως θησαυρὸν, καὶ αὐτὸς τῷ τοῖς ἐλέγχει τὰς προσδοκᾶς τῆς πίστεως. ταῦτα ὁ Γερμανὸς.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η'.

50 Περὶ τῶν τιμωρῶν καὶ φόνων ὧν ἐργάζετο τὰς τῆς Κωνσταντινουπόλεως οἰκήτορας ἐπὶ τὸ παπίσαι ὁ τῷ Πάπῃ Λεγάτῳ Ἀρχιερέϊ Πελαγίῳ.

Οὐμόνον τὰ εἰρημνία ἔφλεγον τὴν καρδίαν τῶν Κωνσταντινουπόλεως Γερμανῶν γινόμενα, καὶ ἐφρόντιζε ποιῆσαι τινα εἰρήνην, ἵνα ἔχωσιν οἱ ὀρθοδόξοι ἀνε-

στίν τινα ὑπὸ τῆς Φατείας τῷ Πάπῃ, ἀλλὰ καὶ τὰ γενομένη ὡσαύτως ἐς Κωνσταντινουπόλιν ὑπὸ τῶ εἰρημνίᾳ αὐωτέρῳ ἐρυθροπόδοι Πελαγίῳ. γράφει γὰρ ὁ Ἀκρυπο-

Ἀκροπολίτης ταῦτα, Τετρί δὲ τῷ Β' ῥῆ τῆς Κων-
σαντίνης κατὰρχοντες, ἀπεσάλη ὡς τῷ Πάπᾳ πρὸς
τὴν βασιλίδαν τῶν πόλεων Ἀρχιερεῖς, οὗ καὶ Λεγά-
τον αὐτοῖ φασί, τὸνομα Πελάγιον, ἅπαντα τὰ
θευνομία τῷ Πάπᾳ φέρουσι, ἐρυθροβαφῇ καὶ γὰρ
ὑπερίδεται πέδιλα, ἐκ τῆς αὐτῆς δὲ χειρὸς καὶ τὰ
ἐνδύματα ἔχει, καὶ ἡ ἐφεστὶς δὲ τῇ ἱππῃ καὶ τὰ
χαλινὰ τῷ τοιούτῳ ἐβάλλητο χρώματι. ἦθες δὲ
τυχὼν ἀγρωτέρη, καὶ ἀλαζονέα χρώματι, πολ-

λά θειὰ ἐνεδείξατο ἐπὶ τοῖς Κωνσταντίνῃ οἰκήτρῃ,
καὶ ἡ σκῆψις ὡς ὀλογον, ἠνάγκαζε καὶ γὰρ τὰς
πάντας τῇ τῆς πρεσβυτέρης Ῥώμης ὑπαταγῇ ὑπε-
κύψαι ὑποτάσσον καθείργοντο μοναχοί, ἱερεῖς ἐ-
δεσμένω, καὶ καὶ ἅπας ἐκέλευτο, καὶ ἦν ἐν αὐ-
τῷ δυοῖν θάτερον, ἡ ὁμολογήσαι τὸν Πάπαν πρῶτον
Ἀρχιερεῖα, καὶ τότε τὴν μνήμην ἐν ἱεροτελεσίαις
ποιεῖν, ἡ θάτατον εἶναι τῇ μὴ ἀπαρξάμεν τῇ-
τω, τὸ ἐπιτίμιον.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Θ'.

Περὶ ὧν ἐποίησαν τυραννίδων καὶ πολυεδῶν θανάτων τοῖς ὀρθοδόξοις λαϊκοῖς καὶ Ἀρχιερεῶσιν ἐπὶ τῷ παπίσαν
οἱ παπῖσαι οὗ τε Βυζαντίου καὶ Κύπρου καὶ Ἀντιόχειας καὶ Νήσοις διὰ Μανιχῆ τῷ Πορφυρογενήτῃ ἕως ἰωάν-
νη Βατάτζη, ἐφ' ᾧ, καὶ ἐπὶ Γερμανῷ Πατριάρχῃ Φρεμβυρίῃ ὡς ἐγκαθέτας ἀπέσταν οὗ Πάπας ἐπὶ Νί-
κη, τῷ Γερμανῷ ὡς ὑπὸ αὐτῷ πρῶτονόντας, καὶ λόγους οὐσίως λαλῆσαστας, καὶ περὶ τῆς αὐτῆς Γεργο-
ρίου τὸν σῶσαν ἐπιστολῇ τῷ Γερμανῷ, καὶ τῆς καὶ ἀπὸ πρέσβειων δόπουσίως τῷ Γεργορίῳ, καὶ περὶ τῆς
ἐν Νυμφαίῳ Σωμῆς, καὶ ἀλαζονείας, καὶ ἀπρόστα τέλες οὐκ αὐτῶν τῶν μερῶν.

Οὐ μόνον λοιπὸν ταῦτα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐπιγινόμενα
ἐν Κύπρῳ παύσαντα ἦν. λέγει γάρ τις ὀλαβῆς καὶ
σοφὸς ἀνὴρ ταῦτα, ἀπὸ δὲ τῆς βασιλείας κυρῆ Μαν-
ιχῆ τῷ πορφυρογενήτῃ ἕως τῆς βασιλείας κυρῆ ἰωάν-
νη τῷ Βατάτζῃ μόνον ἐπύρηνται τὰς πόλεις καὶ τὰς Νήσους
μανικῶς, καὶ ὅσας ἐδυνάστησαν ἐλαῖν, ἐδίδωκεν ἐκεί-
νου τὰς ὀρθοδόξους Ἀρχιερεῖς, καὶ αὐτ' ἐκείνων ἐποί-
ουν Καρδινάλους ὁμόφρονας αὐτῶν, ἦσαν εἰς τὴν Κων-
σταντινούπολιν, εἰς τὴν Κύπρον, ὡς τὴν μεγάλῃ Ἀν-
τιόχειαν, καὶ εἰς τὰς λοιπὰς χώρας αἱ ἔχον. ἔ-
μῶνον δὲ τῶν, ἀλλὰ καὶ τὸν λοιπὸν λαὸν, τὸς τε
ἱερεῖς καὶ μονάζοντας τυραννικῶς ἐξεβίαζον εἰς τὸ
ὁμοφρονεῖν καὶ συγκοινωνεῖν αὐτοῖς, καὶ μνημονεύειν τῷ
Πάπᾳ. καὶ ὅσοι μὴ ἐπέειπον τοῖς δόγμασιν αὐτῶν,
τέτοις φιλονεικῶς διετίθεντο, ὅσοι δὲ ἤλεγχοι αὐ-
τῶν ὡς Αἰρετικῶς, καὶ τὴν κοινωνίαν αὐτῶν πάντῃ ἀ-
πεσφύροντο, ἐκόλοζον φανερώς, καὶ μαρτυροῦν ἱ-
στῶν κατὰ τὰς πόλεις Βασιλεῖς καὶ τυράννους τῶν ὀρ-
θοδόξων Χριστιανῶν, καὶ μαρτυροῦσι τῷ λόγῳ οἱ
ἐν τῇ Κύπρῳ ἀθλήσαντες ἄνθρωποι μονάζοντες, ἔτι-
νας ἀπὸ τῆς μὴ καταδέξασθαι συγκοινωνῆσαι τέτοις,
τελείαν φυλακίσαντες, καὶ πάντῃ ἐδὲ κολάσεως
αὐτοῖς ἐπαγαγόντες, ὕστερον ὡς ἐκ ἐπειθον αὐτὰς
καὶν ἀπὸ φόβου ὁμολογήσαι τὸ, καλῶς κρατεῖτε,
ἐκμανέντες, ἔς μὴ δῆσαντες ἐν ταῖς ἑρῆς τῶν ἐ-
κείνων ἱππων, ἐντραχέσι καὶ δυσβάτοις τόποις σὺν-
εραντες ἀπέκταναν, τὰς δὲ περικτεῖς αὐτῶν πυρ-
καῖαν ἀνάψαντες μερῶν κατέκαυσαν, ὁ δὲ κα-
θημέριον τέτων Ἀββᾶς ἰωάννης καλέμενος μέ-
χει πολλὰ ἐφάνητο τοῖς πᾶσι ἐν μέσῳ φλογὸς ἱ-
σάμενος, καὶ περὶ τοῦτο, ἐμμανὲς δὲ γινώ-
μενος εἰς ἐξ αὐτῶν τῶν Λατίνων καββαλάριος, ἀκοι-
τίσας κατ' αὐτῶν ῥόπαλόν τι, καὶ κέρσας αὐτὸν, μέ-
σου τῆς φλογὸς ἐρίψε, καὶ ἔτις οὕτως οὕτως τὴν ἀγίαν
αὐτῶν ψυχὴν τῷ θεῷ παρέδωκε. ἐκμαρτυρήσας δὲ
τῆς πυρκαϊῆς ἐκείνης, ἐβρίντες τὸν λαῖψαν σὺν

οἱ τῷ Χριστῷ διώκται παπολάτραι, ὅς ἐα παπολάτραι 20
ζῶν καὶ μαρτῶν θείων ἐπισυνάξαντες, περὶ τῆς ἐπὶ
τῇ λαῖψαν τῶν ἀγίων, καὶ θάτερον πυρκαῖαν πάλιν
ἀνάψαντες ἐπὶ τῇ τοῖς, ἔκ εἰσαν σβεδῆσαν τὸν πυρ, ἕως
εἰς τέλος κατετέφρωσαν. καὶ ταῦτα μὴ ἔτις. ὁ δὲ Πά-
πας καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πληθύνοντες ὑπὸ τῇ σωμαδόντως ἀπὸ
τὸν τέλος χωρισμὸν, ὅν περὶ τῶν παρῶν, οὐ ἐποίησαν
ἐπὶ τῆς βασιλείας κυρῆ Μανιχῆ, ἀπέσταν τινὰς
ὡς ἐγκαθέτας τῶν λεγόμενων Φρεμβυρίων ἐπὶ τῆς βα-
σιλείας κυρῆ ἰωάννη τῷ Βατάτζῃ, οἵτινες διῆθον
ἀπερχόμενοι εἰς ἱεροσόλυμα, καὶ ἐντυχόντες τῷ αὐ-
γιάτῳ Πατριάρχῃ κυρῷ Γερμανῷ ἐν τῇ πόλει Νι-
κη, καὶ χαίρειν μὲν ὡς διὰ τῷ Πάπᾳ ἀπέειπον, εἶπα
σωμῆς λόγους μετ' αὐτῶν ὁ Πατριάρχης ἀπὸ τῶν κατ'
ἐκείνῳ τυραννίδας, αἱ πάχοντι ἐξ αὐτῶν οἱ ὀρθο-
δόξοι Χριστιανοί, ἦσαν ὑπὸ τῶν Λατίνων εἰς τὰς χώ-
ρας ὧν κρατεῖσι, καὶ μάλιστα ἀπὸ τῶν μνημονούσαν-
τας ἀγίως πατέρας, καὶ μαρτυρας ἀπὸ βασιλῶν ἀπὸ
θεῶν ἐν τῇ Κύπρῳ, ἐκείνοι δὲ ὡς διῆθον τῷ λόγῳ
πληγῶντες, αὐτέφησαν ἔτις, ὅτι ὁ Πάπας καὶ οἱ σὺν
αὐτῷ πρῶτοντες ἐμικρῶς εἰς τὰ πρὸ ἀσχάλοιται, λέ-
γοντες, ὅτι εἰ ἡ θέλον ἡ τῶν Γερμανῶν ἔκκλησις
δοσεῖται ὡς εἰς τινὰς περὶ ἡμᾶς, εἰς αὐτὰς καὶ ἡ-
τήσατο σῶμα τῆς εἰρήνης καὶ ὁμοίας, ἀσφαλῶς τῇ-
τω ἐποίησαν αὐτῶν, καὶ γὰρ ἡ θέλον δοσεῖται ἐκείνοι περὶ
ἡμᾶς πρῶτον, ἵνα μὴ φανῶσιν ἐν ἀληθείᾳ κατεγνομέ-
ναι ἐαυτῶν, καὶ ζητῶν διόρθωσιν, ἀλλὰ μόνοντες ἐν τῇ
ὑψηλοφροσύνῃ αὐτῶν καὶ ἀπειθείᾳ, περὶ ἀπάτῃ
ἐσέλαι τὸς ἐκείνους τῷ ἀπειτῆσαι ὅπως ληστέ-
μην ἡμᾶς ἐπὶ τῶν περὶ ἐκείνους, καὶ λαβὴν δώσωμεν, ὡς εἰ
ἐκείνοις ἡμᾶς, ὡς αὐτῶν περὶ ἀπείσελαι περὶ
αὐτῶν, καὶ ὡς ἡ ἐπιστολὴ αὐτῶν ὕστερον ἐδίδασκεν. ὁ δὲ
Πατριάρχης κυρῷ Γερμανῷ ἀσφαλῶς ταῦτα τῷ Βα-
σιλεῖ ἀπέφερε, καὶ γράψαντες ἐπιστολὰς ὅ, πε Βασι-
λοῦς καὶ ὁ Πατριάρχης πεπληρωμένως πᾶσι ἀγά-
πης καὶ τῶν πεποφροσύνης καὶ ὁμοίας, ἀπέσταν
ἐπὶ

πρὸς τὸν Πάπαν, ἡ δὲ τῷ Πατριάρχῃ ὑπεβολὴ ἐστὶν αὐτῇ, ὡς Κύριε σῶσον δὴ, ὡς Κύριε σώσωσον δὴ. ἦν δὲ ὁ Πάπας, πρὸς δὲ ὁ Γερμανὸς ἔγραψε, Γρηγορίου ὁ εὐαγγελιστὴς, ὃν ἔτα χιλιοσῶ Δακκοσιοςῶ εἰκο-
 5 τῶ ἐβδόμῳ. λέγει δὲ ὁ Γερμανὸς ἐν τῇ ὑποβολῇ, ὅτι οἱ Λατῖνοι ἐπὶ χριστιανικοὶ, καὶ σὺχοι τῷ τῷ Παύ-
 λε πρὸς Γαλάτας ἀναθέματι, καὶ ὅτι οἱ αὐτοὶ ἐς Κύπρον ἔρχονται ἡνάγκαζον τὰς ὀρθοδόξους παρίσαν, ὥστε καὶ πολλὰς μαρτυρικὰς ἀγῶνι τελευτᾶσαι, μὴ ἀ-
 10 ρεχωρίσας πρὸς δὲ τὴν ὀρθοδοξίαν, καὶ ὅτι οἱ αὐτοὶ ἀνατολικῶς Αἰθίοπες καὶ οἱ βόρειοι Σύροι καὶ Ἰβή-
 ρες καὶ Ἀβασγοὶ, Λαοὶ, Ἀλανοὶ, Γότθοι, Χαζάροι, Ρῶσοι, Βέλγαροι, ὑποκείμεναι τῇ ἀνατολικῇ Ἐκ-
 κλησίᾳ. ὁ δὲ Γρηγόριος ἀντέγραψεν εἰς τὸν Γερμα-
 15 νόν, καὶ ἐπεμψε καὶ πρέσβεις Οὐγγῶν καὶ Πέτρων ἐκ

τῶν κηρύκων, Ἀμμόνιον δὲ καὶ Ραδάλφον ἐκ τῆς τάξεως τῶν λεγομένων ἀδελφῶν πρὸς Διόκλητον, ὧν ἐλθόντων εἰς Νίκειαν μετὰ τῆς ὑποβολῆς, ἡθροίσθη συνὸς με-
 γάλῃ εἰς τὸ καλέσθαι Νύμφαιον, ἐδεμία ὅμως ἐ-
 20 ρήνη ἡκολούθησεν, ἐπεὶ μήτε οἱ Λατῖνοι ἀφῆ-
 καν τὰς κληρονομίας αὐτῶν, μήτε οἱ ἀνατολικοὶ ἡνέ-
 χοντο πρὸς ἐνωσιν δεχθῆναι τὰς πρᾶτα πολήσαντας παρειαγαγῆν βλάβη καὶ ἄτοπα ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ
 πίστει, πρὸς γενεῶν ὅμως ἐν ἀναγκαῖον, ὅτι καὶ τότε οἱ Λατῖνοι ἐδέχθησαν ἀρεσιόφρονες, καὶ ἀνεθεματίσθη
 25 συνοδικῶς τὰ ὑπὸ αὐτῶν τοληθέντα περὶ τὴν ἐκπορεύ-
 σεως τῆς ἁγίας Πνεύματος καὶ ἐκ τῶν τίτῶν, καὶ περὶ κα-
 θαρτήκει καὶ ἁγίων καὶ ἄλλων πολλῶν. ἔγραψε δὲ καὶ ὁ
 ὑποβολῇ ἡ παρῆσα συνὸς ἡνέκατα ἐν τῇ πρώ-
 τῳ μέρει τῶ ἐνδεκάτῳ Τόμῳ τῶν Συνοδικῶν βιβλίων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ι΄.

Περὶ τῶν συναγωνισαυτῶν τοῖς ἐν τῇ ἐν Νυμφαίῳ Συνόδῳ πατέσι Νικηφόρῳ τῷ Βλεμμύδῃ, καὶ τῷ κατὰ
 20 τῆς ἀθροίσεως αὐτῆς, καὶ τῶν ἐν Νικαίᾳ Πατριαρχῶν, Γερμανῶν, Μεθοδίου, Ναννῆλ, καὶ Ἀρσενίου ὑπὸ
 Θεοδώρου Βασιλέως.

Ἐν τῇ παρέσῃ εἰς τὸ Νύμφαιον Συνόδῳ ἦν συναγω-
 νισθῆναι τῇ ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ τὰ μέγιστα
 25 καὶ Νικηφόρου ἱεραρχοῦ ὁ Βλεμμύδης, ἀνδρω-
 πῶτος καὶ ἀσκητικώτατος, γρόφῃ γὰρ πε-
 ρὶ αὐτῷ Νικηφόρος ὁ Γρηγορίας βιβλίῳ ἐνδεκάτῳ,
 ἀντὶ τοῦ ὅτι ἀρετῇ καὶ πολλῇ τῇ σοφίᾳ ἐξηκολούθησε,
 ὁπόσῃ τε Ἑλλήνων ὑμῶν παῖδες, καὶ ὁπόσῃ οἱ τῆς
 30 κατ' ἡμᾶς Ἐκκλησίας πρὸς αὐτὴν καὶ ῥήτορες εἰς ἡμε-
 τέραν ὠφέλειαν πρὸς ἔθνη. καὶ Λογοθέτης ὁ ἀκρο-
 πολίτης ἐν τῇ ἱστορίᾳ λέγει, Ἐκείνῃ δὲ τελοῦσθαι
 μετὰ τῷ ἐκείνῳ τῶν ποιημάτων σαφέναι, καὶ
 35 τῷ τῆς τῶν λόγων τέχνης διδασκαλίᾳ ὡς τὸν
 Βλεμμύδῃ Νικηφόρῳ, ὃν τότε πᾶντες οἱ διὰ τε-
 λεώτερον τῶν ἄλλων ἐν ταῖς κατὰ φιλοσοφίαν ἐπι-
 στήμασι, ἐφοίτῃσιν αὐτῷ καὶ ὅσοι σὺν ἐμοὶ ἐτε-
 λῶντο τὰ λογικά. ἀλλὰ καὶ ὁ Γεώργιος ὁ Παχυμέ-
 40 ρης φησὶν, ὡς δὲ καὶ εἰς τὰ μάλιστα ὁ Θεομασὸς αὐ-
 τῷ ἀρετῇ καὶ λόγῳ Βλεμμύδης ἦν, ἀλλὰ καὶ ζήλωτις ἦν
 ὁ Βλεμμύδης περὶ τὰ θεῖα καὶ ἀποφθεγνύμενα, βιβλίῳ
 πέμπτῳ. τῶν ἐνεκα καὶ Πατριαρχῆς γινέσθαι
 45 Ἐκκλησίᾳ, ἐφύσθαι γὰρ ὁ Πατριαρχῆς Μα-
 ννῆλ μικρὸν τι τῷ Βασιλέως Ἰωάννῃ πρὸς τελοῦσθαι,
 εἶδει δὲ πρῶτον Πατριαρχὴν πρὸς βλαθῆναι, ἵν' ἐπὶ
 τῷ Βασιλεὶ τῷ σεφθορείᾳ ἐν τῷ ἱερῷ τελεσιουργή-
 50 σι τεμένει, ἐζητήσῃ ὅτι ὁ αὐτῷ τῷ τοιαύτῳ θρό-
 νῳ, ἐδόξα δὲ τοῖς πολλοῖς ὑπὸ τῷ Βλεμμύδῃ ἐτύγ-
 χαναι Νικηφόρῳ τῷ ἐμῷ διδασκάλῳ τῶν τῆς φιλο-
 σοφίας λόγων καὶ δογμάτων, ἀντὶ ἐκ νεότητος
 τὸν ζυγὸν ἀραμῶν τῷ μονήρῳ βίῃ, καὶ περιβοήτῳ
 τυγχάνοντι καὶ περὶ λόγον καὶ ἀρετῇ καὶ ἐνίων
 ὁ φθόνῳ καὶ μάλιστ' αὐτῶν πρὸς ἄλλων ἐμόνον ἐκ ἐκ-

φανῇ τῷ τῷ τῆς ἀρετῆς ἐποία, ἀλλὰ καὶ κακίας
 τινὰς αὐτῷ πρὸς ἐκείνῳ. ἔτι δὲ ἐν πρὸς τὸν Βασιλέα
 Θεοδώρῳ φιλίῳ διεκέτο, καὶ παρ' αὐτῷ ἐφιλοῦτο,
 τῶν γὰρ λόγων, ἐν οἷς τὰ πολλὰ ἐπεγάνυτο. Διδά-
 σκαλον καὶ αὐτὸν ἐπεγράφετο, σφίς γὰρ ἦν εἰς ἀκρὴν ταῖς
 ἀληθείαις ὁ Βασιλεὺς, ὁ δὲ ἀκρὴς πρὸς τὸ
 πρῶτον ἐτύγχανεν, ἐμὴν ἀλλὰ καὶ ὁ Βασιλεὺς αὐ-
 20 τῷ μαλακώτερον αὐτῷ ἐπαρῶν, μᾶλλον γὰρ πρὸς
 βεληφείας ἢ αὐτῷ τῷ πρὸς αὐτὴν μὴ καταδέξασθαι,
 ταπεινότερος γὰρ καὶ μετρίως εἶναι τὸ φρόνημα τῶν
 πατριαρχούντων οἱ κρατύντες ἐδέχοντο, καὶ
 25 πρὸς πᾶσι δὲ ὅσοις αὐτῶν αὐτῶν βεληφείας
 ὡς πρὸς αὐτῶν, τῷ δὲ μᾶλλον οἱ ἀγροικότεροι
 πάσχον, ἐδὲ γὰρ ἔχοντο τοῖς λόγοις διαρῆναι.
 οἱ δὲ περὶ λόγους ἀκαμπέστεροι φαίνονται, καὶ τοῖς
 30 ἐκείνων ὁρῶσι ἀντιτίπῃσιν. ὁ γὰρ Βασιλεὺς Θεο-
 δῶρος διὰ ταῦτα μικρὸν τινα πῆραν λαβὼν τῷ αὐ-
 τῷ, ἐφ' ἑτέρως ἐτρέπετο. ἀλλὰ καὶ ὁ Γρηγορίας
 ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτῷ φησὶν, Ἀλλ' ἡντιμνησάμεθα ὅτι
 35 πατριαρχικὸς θρόνος ὁρῶν σιμείος τῶν δι' ἡμῶν, ἐπεὶ
 πρὸς βεληφείας, ἐφ' ἡντιμνησάμεθα ὅτι πατριαρχ-
 ῆς Γερμανὸς, ἀντὶ τοῦ σωτῆρος καὶ ἀρετῇ καὶ λόγῳ τὸν
 βίον κοσμήσας. σκέμματα τοῖσι καὶ λόγοι πρὸς
 40 τίθειτο περὶ τῷ τῆς Πατριαρχείας ἀναδείξασθαι τῶν
 οἰκίας, καὶ ἦσαν ὑπὸ γλώττης πολλοῖτε τῶν ὑποδό-
 ξων, ἀλλὰ καὶ ἄλλοις, ἐν τοῖς παύτων δ' ἐκεῖτο εὐ-
 45 μασι μᾶλλον ἀπώτων ὅσοις καὶ ἀρετῇ περιώνυμος
 Νικηφόρος ὁ Βλεμμύδης, ἐς ἐτύγχανε ὡς τῷ αὐτῷ
 Μονῷ, ἀθροῦσον ποιέμενος τότε τῷ δίκαιον, καὶ
 ἀσκήσει τραχέα σωτήρων τὸν βίον, βιβλίῳ
 50 τρίτῳ κεφαλῇ πρῶτῳ. ἐνταῦθα σημείωσαι, ὅτι
 ὁ Γερμανὸς ἐπατριαρχήσας ἐν ἔτα χιλιοσῶ Δα-
 κκοσιοςῶ εἰκοσῶ δαυτέρῳ, ἡ δὲ Σύνοδος ἡθροίσθη τῷ
 ἔτα

ἔτα χιλιοσῶ Ἀθακοσιοσῶ ἐκκοσῶ δόλτερω, ἢ δὲ συνω-
δῶ ἠθροίσθη τῷ ἔτα χιλιοσῶ Ἀθακοσιοσῶ τριακο-
σῶ τρίτῳ, ἐν δὲ τῷ χιλιοσῶ Ἀθακοσιοσῶ τεσσα-
ρακοσῶ ἔτα κατεβιβάζθη ὁ Γερμανός, καὶ ἐγένετο
Πατριάρχης Μεθόδιος, ὁ ὅστις ἔγραψε κατὰ ἀζύ-
μων, ὀλιγοχρονίσαντος δὲ τῷ Μεθόδιου, καὶ κοιμη-
σάτος, ἐγένετο Πατριάρχης Μανυήλ, ὁ καὶ κληθέν-
τος τῷ ἔτα χιλιοσῶ Ἀθακοσιοσῶ πεντηκοσῶ τεταρ-
τῳ, ἀνέλαβε πάλιν τὴν θρόνον ὁ Γερμανός, καὶ

ἀναπαύσας τὴν ἐφεξῆς ἔτα, ἥτοι τῷ χιλιοσῶ Ἀθα-
κοσιοσῶ πεντηκοσῶ πέμπτῳ, ἐν ᾧ ἐβασίλευσε καὶ
ἐθεώδωρος, ἐγένετο Πατριάρχης ὁ Ἀρσένιος, λέ-
γοντα ἔτι ὁ μὲν Ἀνεκπολίτης, ὅτι ὑποδαυόντος τῷ Μα-
νυῆλ, ὁ δὲ Γρηγόριος, ὅτι κληθέντος τῷ Γερμα-
νῷ, ἐξήκωτο ὁ Βλεμμύδης εἰς τὸ Πατριαρχεῖον,
καὶ δοκῶν γραφικὸν ἀμάρτημα συμβεβηκέναι ἐν τῇ
συγγροφῇ τῷ Ἀνεκπολίτῃ, αὐτὸν γὰρ Γερμανῷ
ἔγραψεν Μανυήλ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΑ΄.

Περὶ ἐρωτήσεως τῷ Βασιλεῶς Ἰωάννης πρὸς Βλεμμύδην, εἰ καλῶς περὶ τῶ ἀγίου Πνεύματος φρονέσιν αἱ Λατῖνοι,
καὶ ἀποκρίσεως Βλεμμύδης, καὶ λόγων αὐτῶ καὶ Ἀναλεξίων μετὰ Λατίνων, λύοντος τα εἰς πῶ ὑπαρ-
ξιν τῶ ἀγίου Πνεύματος ὑπάρχοντα πάντα Λατίνων, καὶ Θεολογίας αὐτῶ εἰς πῶ ἐκ μόνων τῶ Πατρὸς ἐκπό-
ρουσιν τῶ ἀγίου Πνεύματος.

Ἡρώτησε τὸν Βλεμμύδην Ἰωάννης ὁ Βασιλεὺς, εἰ καλῶς
φρονέσιν αἱ Λατῖνοι περὶ τῆς ἐκπορεύσεως τῶ ἀγίου
Πνεύματος, ὁ δὲ ἰχυρῶς ἀπέδειξε αὐτῷ, ὅτι καὶ τῇ
γλώσσῃ τὰ δύο εἰσάγουσιν αὐτὰ ἡ δύο ἀρχαὶ ἀποφύ-
γισιν, ἀλλὰ πάλιν ἐκ τῶ τῷ Πνεύμα λέγον-
τες ἐκπορεύεσθαι, εἰς τὴν μάλλον τῷ νοῦ ἐμπέτη-
σι, καὶ ὁ Δὲ λόγος ἀποδιδρασκεῖν, εἰς τὴν αὐ-
τῷ Δὲ τῶ ἔργῳ ἐπιτρέπονται, καὶ ἴδε περὶ τῶ
εἰς πῶς ἐν τῷ Τόμῳ τῆς Ἀγάπης, καταβατῶ πεν-
τακοσιοσῶ πρώτῳ. ὅτι δὲ ὁ Βλεμμύδης παρὼν ἐν
τῇ Συνόδῳ, μαρτυρεῖ ὁ λόγος αὐτῶ, ὁ ἡ ἀρχὴ,
Λογίῳ δὲ τῷ τῇ κατὰ πῶ τῆς Βιθυλίας Μη-
τρέπολις Νίκαν, ἐκ τῆς Ῥωμαϊκῆς ὑπηρεσίας ὑπὸ
δεδιμηκότων ἀνδρῶν, καὶ τινων ἐκ ταυτοῦ τῆς Ἐλ-
λάδος συνηθροισθέντων Δὲ πῶ ἀμφήρισον δόγμα.
ὅτι δὲ καὶ ἐν ἄλλῃ Ἀναλεξίᾳ Ἐκλήρωτε καὶ Λατίνων
παρὼν ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τῶ ὁρθοδόξου φρονήμα-
τος, μάρτυς ἕτερος λόγος αὐτῶ, ὁ ἡ ἀρχὴ, Λο-
γίῳ δὲ ἐκ Ῥώμης εἰς αὐτῶς ὑπὸ συστάσει τῶ οἰκείῳ δόγ-
ματος ὑπὸ πεφοιτηκότων ἀνδρῶν. ὅτι δὲ ἐν τῇ Συ-
νόδῳ ἠγωνίζετο ὑπὲρ τῆς ἐκ μόνων τῶ Πατρὸς ἐκπο-
ρεύσεως τῶ παναγίας Πνεύματος, φανερόν ἐστιν ἐκ
τῶ ἐκινῶντος πρώτῳ λόγῳ, ἐν ᾧ πρὸς τοῖς ἄλλοις φησὶ,
τῶς Λατίνους πρὸς αὐτῶ ἐν τῇ Συνόδῳ, ὅτι τὸ Πνεῦ-
μα λέγεται Πνεῦμα τῶ τῷ καὶ τῆς ἀληθείας, καὶ
ἐν τῷ τῷ τῷ δίδωται καὶ χορηγεῖται τοῖς ἀξίοις,
καὶ ὅτι ὁ τῷ τῷ πέμπτῳ, δίδωσιν, ὑποσέβει, καὶ πα-
ρέχει αὐτῷ, καὶ δι αὐτῶ ἐνεργεῖ ὁ τῷ τῷ, καὶ ἐκινῶν
τῷ τῷ λέγεται τὸ Πνεῦμα, λέγεται δὲ ὁ τῷ τῷ ἐκ-
κινῶν τῷ Πατρὶ, καὶ ὅτι ἐκ τῶ τῷ τὸ Πνεῦμα λαμ-

βάνει. ταῦτα τῶν Λατίνων πρὸς βαλομένων, ὁ Βλεμ-
μύδης ἀποκρίθας σφόδρως καὶ κατὰ τῶς ἀγίας πα-
τέρας, ἔλυσε ταῦτα, καὶ συνεπέραςεν, ὅτι μὴδὲ τῶν 20
ἐρητῶν τῶν τῶν λέγει ἔχον τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον πῶ ὑ-
παρξιν καὶ ἐκ τῶ τῷ. ἀλλὰ δὲ καὶ ἐν ἄλλῳ λόγῳ
αὐτῶ, ὁ ἡ ἀρχὴ, τοῖς ὁσίοις τῶ Δεσπότης Χρυσῶ,
καὶ τῶ δὲ ἐν τῷ Τόμῳ τῆς Ἀγάπης, καταβατῶ τε-
τρακοσιοσῶ ἐκκοσῶ τεταρτῳ. περὶ ὁ λέγει, ὅτι 25
ἐν τῷ αὐτῶ πῶς ἐπὶ ἑτέρῳ ὑποτυπώσεως. ἐν τῷ
σχετῶ δὲ ὁ λόγος καὶ ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ τῇ Καισαρι-
κῇ ἐν τῇ Βιθυλῇ τῇ εἰς πῶ Ἀναγνώριαν, ὅτι καὶ μετε-
γράφω αὐτῶ, καὶ ἐπιγράφεται εἶναι ὑπὸ αὐτῶ
λόγος. ἐν τῷ τῷ Ἀναλαμβαίων περὶ τῶ ἀγίου Πνεύ- 30
ματος, φησὶ, Καὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ τῶ Πατρὸς
αἰεὶ ἐκπορεύεται. καὶ κατωτέρω, ἰδιότης δὲ καὶ
ἰδίωμα καὶ ἰδιον λέγεται τὸ μίας ἐκείνης χαρακτη-
ριστικὸν ὑποστάσεως γνώρισμα, Δὲ τὸ ἰδιῶδες ἐκείνῳ
μόνῳ πρὸς αὐτῶ τῷ ἰδιῶ, ἐμὴ καὶ ἄλλῳ τινί, τὸ 35
γὰρ καὶ ἄλλῳ τινί πρὸς αὐτῶ, τῷ κοινῶ καὶ ἐκ ἰδίου, αἰεὶ
ἰδιον τῶ Πατρὸς τὸ ἅγιον ἦν, τῷ ἰδιῶδες πρὸς αὐτῶ
Πατρί, μόνος γὰρ ὁ Πατὴρ ἀγίων ἦν, ἐπεὶ καὶ μόνος
Πατὴρ. ἰδιον τῶ τῷ τῷ γυνήτῃ, ἰδιον τῶ ἀγίου Πνεύ-
ματος τὸ ἐκπορεύεσθαι, ἐν τῷ τῶ Πατρὶ. εἰ ἔν τῳ 40
ἰδίῳ ἀκίνητον ἐστὶ, καὶ μόνῳ πρὸς αὐτῶ τῷ ἰδιῶ, ἰδιον
δὲ τῶ Πνεύματος τὸ ἐκπορεύεσθαι, ἐν τῷ τῶ
Πατρὶ, οὐκ ἐκπορεύεται ἄρα καὶ ἐκ τῶ τῷ, ὁ
ἰδιότης γὰρ ἀκίνητος. ταῦτα ὁ Βλεμμύδης. ἴδε καὶ
αὐτῶ βιβλίῳ πέμπτῳ κεφαλῇ δεκάτῃ ἐκ τῶ 45
Παράγραφον τέταρτον.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΒ΄.

Περὶ ἀποτίσεως παπιστῶν, πωδόντων δεῖξαι Δὲ Γρηγορῶ, Παχυμέρης καὶ Βένκων τὸν Βλεμμύδην φρονέσιν
καὶ ἐκ τῶ τῷ τὸ ἅγιον Πνεῦμα.

Ἐπειδὴ ὁ παπισμὸς σύγκαται ὑπὸ ψευδολο-
γίων, ὑπὸ ἀναιδέως ἐξαγομένων, ἐπόμενοι οἱ πα-

πιστῶ καὶ ἐν τῷ ταῖς ἰδίαις ἀρχαῖς, πωδάζου-
σιν ὑποδείξαι τὸν Βλεμμύδην περὶ τῶ ἀγίου Πνεύματος
φρονέσιν

Φρυνῶν καὶ ἄλλων τῶν ἔχοντων τὴν ὑπαρχὴν, καὶ δὲ πα-
 βαλῶσι τὸν Γρηγοριὸν πρῶτον λέγοντα, ὅτι δὲ ἐπὶ
 τῶν ἀσκήσεων οὐκ ἔστιν ὁ βασιλεὺς, ὡς καὶ πρὸς πάντας
 καὶ ἄλλους ἐπὶ τῶν ἰωάννην τῶν Δέκα βασιλείας
 5 ἡτοιμασμένην λατίνων ἐκινήθη ὑπόθεσις, καὶ ἡ
 τρικαῦτα σφοδρὴς αὐτῶν Νικηφόρος ὁ Βλεμμύδης, θείων
 γραφῶν ἐμπειρῶτατος, ὃς σχολῇ δειδωκὼς ἑαυτὸν,
 ἤρξατο συλλέγειν πολλὰς ἀπὸ τῶν θείων γραφῶν μαρ-
 τυρίας, συγκερταῖν δοκῶντες τῶν τῶν λατίνων δόγ-
 10 ματι, καὶ λογογραφῶν ἐπὶ ταῖς, λάθρα μὲν ἀπὸ
 τῶν τῶν πολλῶν ὑπόληψιν, ἐλογογράφει δ' ἐπὶ ἐπὶ αἰ-
 τῶν δὲ νῦν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν, πέμπει τῶν Βέκκων,
 ἀπὸ αὐτῶν ἀγαθὸς, μετὰ πολλῆς ἀρχιεπισκοπίας τὰς τῶν
 αἰώνων ἐξέγει βίβλους, ἐξ ὧν ὁ Βλεμμύδης τὰς μαρ-
 15 τυρίας ὡς ἐκείνας ἐκωλοχῶς, βιβλίῳ τῶν ἱστορίων
 πέμπει. σφοδρῶς δὲ δεύτερον Γεώργιον τὸν Παχυ-
 μέρον γραφόντα, Πίπτη γὰρ εἰς χείρας ἐκείνῳ τῶν
 Βέκκων τὰ τῶν σοφιστῶν Βλεμμύδης γραφόντα. πρὸς τε
 τὸν Βασιλέα Θεόδωρον ἀρχὴν ἔχοντα, ὃς ἔτι πρὸς
 20 ἡμεῖς καὶ λαμβάνων ἐν ἡμεῖς, καὶ τὰ πρὸς τὸν Βαλ-

λαρίας Ἰάκωβον, ὃς ἔτι πρὸς πᾶσι τοῖς ἐξαγγελοῖς,
 πρὸς ἀκέραια καὶ ἰατρὸν ἀκούειον φέροντα, βιβλίῳ
 ἔκτω. τρίτον σφοδρῶς ἰωάννην τὸν Βέκκων λέ-
 γοντα, ἐπὶ δὲ ταῖς νεώτερον καὶ ὅσον τῆς καθ'
 ἡμᾶς γενεᾶς ἐστὶν αἰσὶν τὸν Βλεμμύδην εὐρίσκων ἐκεί-
 νον, ὃς πολὺ τὸ ἐν λόγοις κλέος ἐστὶν, ὃ τὴν σοφίαν
 5 δ' ὁ παῦς ἀπεχθῶς ἀνακρίνεται. μὴ ἐπὶ πολὺ πρὸς
 θῶν δόξης ἀναβαλεῖ, γραφῆντινα περὶ τῆς ὑπο-
 θέσεως ἐγχαράττοντα ταύτης ἀπὸ τῆς Βασιλείας
 μὲν ἀρχιεπισκοπὸν τῶν χερσὶν ἀναδεικνύοντα, ἀπὸ δὲ
 εἰς Θεοφίλειαν πρὸς τὸ ὄρος τὴν Ἀἰῶνα ἀναχωρητικῶς
 ἐλόντων ζῆν, ὃ καὶ αὐτῶν τοῖς ἐν λόγοις περιστάσις πο-
 λλοὶ μὲν τῶν εἰσέτι ζώντων οἱ μάρτυρες, ἀμελεῖς δὲ
 10 ὑπόθεσις ἀπὸ τῶν βίβλων μετὰ θάλασσαν ἐκείνας τῶν
 τῶν Ἐκκλησιῶν ἀφίστασιν ὑποδύρεται, τῶν κατὰ τῶν
 αἰώνων αὐτῆς ἀντιῶν παρὰ τῶν ἑαυτῶν ἀγαθότητων,
 ποίων δὲ ἔγω, δίδασκον νῦν, μὴ αἰ ποτε τοιαῦτα
 πρὸς ἐκείνους λέγειν καὶ γράφειν, ἐμὴ κακῶς ἐπὶ
 15 τῇ Ἐκκλησίᾳ ὁ δὲ ἡμεῖς διατάσσεται, ὡς καὶ ἐπὶ
 ἐκ τῆς τῶν γραμμάτων ἐχρησισμένην περιλήψεως.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΓ'.

Περὶ λύσεως τῆς πρώτης τῶν παπικῶν ἀντιθέσεως δεκαχῶς, ἐν ᾗ τὸν ὁρθόδοξον ὄντα Γρηγοριὸν μάρ-
 25 τυρα σφοδρῶς τῆς δὲ τῶν λατινῶν γνῶμης τῶν Βλεμμύδης.

Ἀλλὰ ῥητέον, πρὸς ὅτι τὸ πρῶτον, ἡμεῖς ἐμεῖς ἡ
 λέγει ὁ δὲ, ἀλλὰ τί διδάσκει ἡ ἀγία γραφή,
 καὶ τίνα οἱ ἐξηγηταὶ αὐτῆς ἄγιοι πατέρες παρέδω-
 30 καὶ τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ τῆς διδασκαλίας
 καὶ ἀποδοχῆς τῶν Οἰκουμενικῶν Σиноδῶν, διὸ καὶ ὁ
 ὁ αὐτῶν ἀδελφός, Γερμανὸς Πατριάρχης Κωνσταν-
 τινεπόλεως αὐτῶν λόγῳ περὶ τῆς ἀγίας Πνεύματος
 35 φησὶ, ὅτι γινώσκον, ὅτι τὰ κατὰ τὴν κοινὴν συνέ-
 λευσιν τῶν ἁγίων πατέρων γραφόντα καὶ λαλῶν-
 τα καὶ κυρωθέντα κατὰ πολὺ εἰσὶν ἀσφαλέστερα καὶ
 βεβαιότερα τῶν κατὰ μόνους γραφόντων, καὶ τὰ κοι-
 νῶς γραφόντα τῶν ἰδίων γραφόντων ὑπερβατέστερα,
 40 ἐπεὶ πολλὰ τῶν ἰδίων γραφόντων ἀπὸ τῶν ἁγίων
 παρενοθεύθησαν. καὶ περὶ τῶν Νύσσης τὰ αὐτὰ λέ-
 γονται, καὶ μαρτυρεῖται τὰ παρ' αὐτῶν λελεγμένα μα-
 κρύνειν. δεύτερον, γράφει ὁ Ἀρεοπολίτης, ὅτι Θεο-
 δωρος Λάσκαιος ὁ πρεσβύτερος ἐβέλετο δῆλναι ῥομ-
 45 πέρην λατίνῳ τῶν Βασιλέων Κωνσταντινιπόλεως τὴν θυ-
 γατέρα αὐτῶν εἰς γυναικα, ἐκωλίετο ὅμως ὑπὸ
 τῶν τρικαῦτα Πατριάρχων Μανηλ, πρὸς τῶν δὲ λέ-
 γων τινες, τὸν Βλεμμύδην χαρίζοντες τῶν Βασιλέων,
 ποιῆσαι συζυγίαν μαρτυρεῖν, ἵνα δείξῃ ὅτι ἐκείνῳ
 50 ἡμάρτημα τὸ κοινῶν ἐν λατίνῳ, ἀλλὰ τῶν ψαύδους
 ἐστὶν ἀποχάλασιν, ὡς ἀνωτέρω ἐδείχθη λαμπρῶς,
 ὁ γὰρ Βλεμμύδης ὡς ὁρθόδοξος, καὶ αὐτοκράτωρ
 λατίνῳ, καὶ ἐν Σиноδοῖς καὶ ἐν ἀλλέξισι καὶ ἐν
 ταῖς συγγράμμασι αὐτῶν. εἴτα ἐγγράφον ἐναντία
 τῶν Πατριάρχων Μανηλ, ταῦτον εἰπὼν τῇ κατ' ἐκείνους
 55 κατὰ Σινόδῳ, πρὸς ἡ Σινόδῳ ἐκ ἐπιτήρησης αὐτῶν;

καὶ ἐὰν αἴτηται, ὅτι ἔγραψον ἐπεροδομῶν. εἰς τὴν
 ἔκτασιν τῶν Βασιλέων, ὅτι ὁ ἐκωλίετο καὶ ἡ Σινόδος
 ὑπακούει αὐτῶν. ἀλλὰ ῥητέον, πρὸς ἐν μεταταῦτα
 5 ἐπετιμήθη, ὅτε ἐκκλησίᾳ ὑπότιμος ὡς ἐναντία
 τῇ Ἐκκλησίᾳ Φρυνῶν; ἰωάννης ὁ Ζωαράς γράφει,
 ὅτι Ἐπίσκοποι τινὲς θάρσεν τῶν πρὸς τὴν Γαλιαν
 τῶν μεγάλων Ἰεσυνιανῶν Θεοδώρων ἀντίπραπτον τῶν
 Πάπῶν Ἀγαπητῶν σπυδαίοντι καθελεῖν τῶν θείων τὸν
 Κωνσταντινιπόλεως Ἀνθίμου τὸν Αἰρετικόν, ἀλλὰ δὲ καὶ
 10 ἄλλοι Ἐπίσκοποι καὶ σοφοὶ αὐτῶν πολλοὶ τῶν ὁρ-
 θόδοξων Πατριαρχῶν χαρίζοντες τῶν Βασιλέων τι-
 σὶν, ἀλλ' ὅτε ἡ ἀληθεῖα ἐβλάβη, ὅτε τῆς Ἐκκλη-
 σίας ὁ ζῆλος μετεβλήθη, ὅτε ἡπίσις ἐξημάρτη,
 καὶ οἱ τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀντιλέγοντες, εἰ καὶ μὴ ὁφεί-
 15 ἀλλὰ μεταταῦτα κατεκρίθησαν, πρὸς ἐν ὁ Βλεμ-
 μύδης συγγράφας μαρτυρίας κατὰ τῶν καιόνων,
 ἐκαστήρεθαι, ὅτε κατεκρίθη, καὶ μάλιστα τῶν κατ'
 αὐτὸν Πατριαρχῶν Μανηλ, Γερμανῶν, Μεθεδίων,
 Μανηλ, Ἀρεσίων, Νικηφόρων καὶ Ἰωάννου ἀγωνισα-
 20 μῶν κατὰ λατίνων; τρίτον, εἰ ὁ Βλεμμύδης ποτὲ
 μὲν ἔγραψον ὁσεβῶς, ὡς εἴρηται ἀνωτέρω, ποτὲ
 δὲ αἰρετικῶς, ὡς βέβαιον οἱ λατίνῳ, φαίνεται ὅτι
 ἦν ἀμφιλαφὴς καὶ παλίμβολος, ὅτι δὲ συγγράμ-
 25 μῶν τῶν τοιούτων παλίμβολων, ἐπὶ βλαβήσεται ἡ
 ἀλήθεια. τέταρτον, ὡς Εὐσεβίος τῶν Παμφίλων καὶ
 Ὀριγένης καὶ ἑτέρων ἱερῶν τοιούτων δεχόμεθα τὰ
 καλὰ, ἀποχάλασιν δὲ τὰ ἀντιδόξα, ὅτι καὶ τῶν
 Βλεμμύδης, εἴγε καὶ δώσωμεν συγγεγραφοῖς μαρ-
 30 τυρίας σιωπῶντας καὶ ἐκ τῶν τῶν ἐκπόρουσιν τῶν
 ἀγίων

ἀγίῃ Πνεύματι, τὰ ὅτι ὑπὲρ τῶν κυριακῶν δόγματι,
 τὸ ὅτι τῶ Πατρὶς μόνῃ διαλαμβάνοντα, δεχόμεθα,
 ἐπειδὴ πάντοτε ἐν τῇ κοινῇ τοιαῦτα ἐδίδαξα, τὰ δὲ
 καὶ ἐκ τῶ τίς, ὡς βλάβη πᾶσι δόγματι βαλίζοντι, ἐ-
 πὶ καὶ ἀποκριφῶ καὶ λαθραῖως καὶ καταμόνας ἐξα-
 φη κατὰ τῶν κοινῶν διωρεϊσάντων μυριάκις. πέμ-
 πτον, εἰ ὁ δευτέρως Θεοδώρως καὶ ὁ Πλάτων αὐτε-
 πάντες τοῖς ἀγίοις Ταρσίο καὶ Νικηφόρῳ περὶ τῆς
 ὑπονομίας οἰκονομίας ἐς τὸν πρεσβύτερον τὸν Σεφαιώ-
 σαυτα Κωνσταντῖνον τὸν Βασιλέα, καὶ περὶ τῆς δόξαι
 καὶ χειρουργίας, καὶ τοῖς δίκαια καὶ κανονικὰ λέγον-
 τες, κατεκρίθησαν ὡς ἀσπληνῆς τινες, πῶς ὁ Βλεμ-
 μύδης συγγράψας ἐκείνῃ τῇ Πατριάρχῃ καὶ τῇ
 Συνόδῳ, καὶ τέως τοῖς ἱεροῖς Κανόσι, μεμόνηκεν,
 ὡς εἴρηται, ἀνεπιτήρητος τὸ ὡρίαν; οὐκ ἔστιν, Γεώρ-
 γιῳ ὁ Ἀκρεπολίτης ὁμολογῶν, ὅτι εἶχε διδασκαλὸν
 τὸν Βλεμμύδην, ἔγραψε δὲ κατὰ Λατίνων ὁ Ἀκρε-
 πολίτης, καὶ πῶς ὅτι ἔγραψε καὶ κατὰ τῶν ἰδίῃ δι-
 δασκάλων, εἶπε λατίνους αὐτὸν ἐγνώ, καὶ μάλι-
 στα ἐν τῇ περὶ τῶ ἀγίῃ Πνεύματος καὶ ἐκ τῶ τίς ἀπο-
 δῶ, αὐτὰ δύο εἰσάγονται αἴτια ἐν τῇ Γραδί, ταύ-
 τὸν εἶπεν δύο ἀρχαί, καὶ δύο Θεοί; καὶ ἀσπληνῆ πολ-
 λά περὶ τῶ Βλεμμύδης ἔγραψεν ὁ Ἀκρεπολίτης,
 καὶ τῶ εἰ ἦν κατόρθωμα ἢ ἀσπληνῆ τῶ Βλεμ-
 μύδης, πῶς αὐτὸν ἐσώπηκεν εἰ ὅπως ἦν; καὶ πῶς
 ἔτε μεταταῦτα εἶπε ὁ ὁδοῦς συγγραφεὺς ἡλεγ-
 ξε τῶ, καὶ δὲ ἐμνήσθη ὡς λατίνους τῶ Βλεμμύ-
 δης; εἰδομον, ὁ ὅτι Γεωργίου λέγει, ὅτι σινέγρα-
 ψε τὰς μαρτυρίας ἐπὶ Ἰωάννης τῶ Δέκα, ὁ δὲ Πα-
 χυμέρης, ὅτι ἐπὶ Θεοδώρως Λαοσάρεως τῶ νεώτερος,
 αἰδοί δὲ, ὅτι ἐπὶ Θεοδώρως τῶ πρώτου, ὡς εἴρηται
 ἀνωτέρω, πάντα δὲ ταῦτα ἀμφίβολα, καὶ καὶ δὲ μία
 ἀλήθεια ἐκτέτων συνάγεται, ἐδέτεσι ὑποδείξις συμ-
 περικύεται ὅπως, ἀλλὰ λογομαχία ματαία, ὑπὸ
 τῶν ἀσπληνῶντων πᾶσι τρόποις τῶ ἀλήθειαν πείν
 ὡς περιττὴν καὶ καὶ ἀσπληνῶν καὶ ἀσπληνῶν ἐπὶ
 βλαβὲς ὑποδοκίμου περὶ ὅσον, εἰ ἔγραψεν ὁ
 Βλεμμύδης μαρτυρίας συγκερταῖν δοκῶσας τῇ Λα-
 τίνων δόγματι; ἀλλ' ἔγραψεν οὐκ ἔστιν ἀσπληνῶν καὶ
 μελέτης πρὸς μέλλουσα, ἢ μάλλον εἶπεν πρὸς τελείαν
 ὑποβολὴν τῶ λατινικῶν δόγματι, ὅσον συγκερταῖν
 δοκῶσας εἶπον οἱ ἱεροῖς, ὅτι ἔστιν, ὅτι τὸ δο-
 κῶν, ἐξ ὅτι ἀπατάσθαι τῶ ἀπληνῶν, ἐκ τῶν
 τοιούτων μαρτυριῶν σινέβαινον, ὅσον ἡθέλησαν ὁ
 Βλεμμύδης ἀλλὰ τῶ τοιαύτης συλλογῆς εἰς φῶς ἀγα-
 γῆν καὶ ἀσπληνῶν, διὸ καὶ λαθραῖα ἐλογονοῦνται,
 ἵνα οἱ μὴ εἰδότες Νόμους μελέτης καὶ ἀσπληνῶν καὶ
 ἐπὶ σημερινῆς διδασκαλίας μὴ νομίσωσιν αὐτὸν λατι-
 νους εἶναι, καὶ μὴ καὶ λαθραῖα τῶν σοφῶν ὁδοῦς
 ἐλογονοῦνται, ἡτις λογογραφία ἐπειδὴ ἦν ἐνεκεν
 τῆς ὁδοῦς, καὶ δὲ Πατριάρχης, ἢ ἀλλ' ἐπὶ ἱερο-
 πῶ, ἢ Συνόδου, ἢ σοφῶν, ἢ ἱεροῦ, ἢ ἄλλος ὁδοῦς
 εἶπε καὶ ἔγραψε κατὰ Βλεμμύδης, ὅτι τὰ τοιαῦ-
 τα συγγράψας, ἐλατίνους εἶπον, ἐπειδὴ ἦσαν ὁδοῦς
 καὶ ἵσως ὑπὲρ ἐκείνων τῶν ὁδημάτων σινέ-

γραφῇ τῶν ρηθιζόντων ἀνωτέρω Παραγράφῳ εἰδικα-
 τῶν, τῶν ἀσεβηθιζόντων ὑπὸ τῶν Λατίνων ἐν τῇ συ-
 νόδῳ, ἅπερ εἰσι, Πνεῦμα τῆς Ἰᾱ, Πνεῦμα τῆς ἀ-
 ληθείας, χορηγῆται, πέμπεται, δίδεται, καὶ λαμ-
 βάνει ἀπὸ τῆς Ἰᾱ, καὶ ὅτι δι' αὐτῆς ἐνεργεῖ, καὶ ὅ-
 πως τάτοις, ὅτι δι' Ἰᾱ ἐκπορεύεται, καὶ ἰδίῳ ἐν-
 τῇ Ἰᾱ, καὶ ἐκ τῆς ἐξουσίας ἐπὶ Πατρὸς καὶ Ἰᾱ, καὶ
 ἐν τῇ τῇ Ἰᾱ λαμβάνει, καὶ δι' Ἰᾱ ἐκπορεύεται, ἄ-
 τινά οἱ μὴ Λατίνους παρεξηγῶνται καὶ λαμβάνουσιν ἐν
 ὁμοίᾳ, ὅτι καὶ ἐκ τῆς Ἰᾱ ἐπὶ τὸ Πνεῦμα τὸ ἄγιον, ὃ ἰο-
 δὲ Βλεμμύδης ἡρμηνεύει πλατύτερον ταῦτα ἐκ πα-
 ράστασιν τῆς ἐκ τῆς Πατρὸς μόνῃ ὑπαρξέως τῆς ἁγίας
 Πνεύματος. ὃ δὲ Βασίλειος Μιχαὴλ τὰς μελέτας καὶ
 συλλογὰς ἔδωκε τῇ Βέκκῳ διολίως καὶ πανέργως ἐν
 ἐκκλησιαστικῇ, ἔδωκε ὅλην λαβὼν, μετήλλαξεν ἐν τῇ 50
 δοκῇ αὐτῇ, ὡς ἂν ποτε ὁ Αὐγουστίνος Σεβηριανὸς
 κατὰ τὸν Μονομάχον Πέτρον μετέφρασε ῥήσεις τι-
 νὰς Κυρίλλου, Νύκτος καὶ Ἀμφιλοχίᾳ, ἵνα δέξῃ, ὅτι
 ταυτὸν ἐπὶ φύσιν καὶ ὑπόστασιν. ἔδωκε ὁμοκαρῶς Κυ-
 ριλλῷ γραφῇ πρὸς Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχείαν, ἐν τῇ ἐ- 20
 πιστολῇ, ἥς ἡ ἀρχὴ, Εὐφραίνεσθαι οἱ Οὐρανοί,
 ταῦτα, ὅταν δέτιναι τῶν τὰ ὁρθὰ διὰσφύρασαν ἐν-
 δότων τὰς ἐμας ἐκκλησιαστικὰς Φωνὰς ἐν τῷ ἑαυτοῖς
 δοκῇ, μὴ θαυμαζέτω τῆτο ἥσῃ ὁσιότης, εἰδὼς,
 ὅτι καὶ πάντες οἱ Αἰρετικοὶ ἐκ τῆς Θεοπνεύστου γραφῆς 25
 τὰς τῆς ἑαυτῶν πλάνης συνάγεισιν ἀφερμένους, τὰ
 διὰ τῆς ἁγίας Πνεύματος ὁρθῶς ἐρημνίᾳ τῶς ἑαυτῶν
 κακουργίας ἐκφραζέσθαι. ὅσα καὶ τῇσι ἐκκλη-
 σιαστικῇ τῇ ἁγίᾳ Ἀθανασίᾳ, ὡς ὁμοκαρῶς, ὅτι ἡ
 ἐκκλησιαστικὴ Ἀθανασίᾳ πρὸς Ἐπίκτητον παρεφθάρη. 30
 τὸ αὐτὸ φησὶ καὶ ἐν τῇ πρὸς Ἀκάκιον ἐπιστολῇ, ἥς ἡ
 ἐπιγραφὴ, Ἀμοιβαία ἀποσηγορέα, Εἰδὲ ὡς παρ' ἐ-
 μὲν γραφόντα ἐκκλησιῶν ἀποσφύραται, ὅτι μετεμε-
 λήθην περὶ τῶν αἰὲν τῇ Ἐφροσύνῃ ἐπεσφύραται, γε-
 λαθῆναι καὶ τῆτο, ἐσφύραται γὰρ διὰ τῆς τῆς ἐξ ἁ- 35
 λειῶ καλῆς νοός. ὡς ἔν καὶ Κυρίλλου καὶ πολλῶν ἐ-
 τέρων ἁγίων Φωνὰς μετήλλαξαν καὶ παρεφθάραν ἡ-
 νὲς κατὰ τὴν ὁρῶσαν αὐτῶν, ἔτω καὶ τὰ καλῶς
 γραφόντα τῇ Βλεμμύδῃ μετήλλαξεν ὁ Θεοσυγῆς Βέ-
 κκος, ὅτι δὲ φθορὰς τῶν βιβλίων τῶν ἁγίων ὁ Βέ- 40
 κκος, ἐρῶν ἐν τῇ δεκάτῳ βιβλίῳ. ἐξήτει δὲ ὁ
 Βέκκος τὰς τῶν ἁγίων βίβλους, ἐξ ὧν ὁ Βλεμμύδης
 συνῆξε τὰς συγκερταῖν δοκίας τῇ Λατίνῳ δόγμα-
 τι μαρτυρίας, ἵνα καὶ τὰς μαρτυρίας μεταλλάξῃ,
 καὶ τὸν ἑνὲν τῶν ἁγίων ἐκκλησιαστικῶν ἐν τῷ ἀρῶσιν αὐτῷ 45
 ἐκτεχνικώτερον. ὅσα τιν, οἱ Λατῖνοι ἐκ σύστασιν τῶν
 Αἰρέσεων αὐτῶν, καὶ αὐτῶς ὁ Βέκκος πλάττεισιν ἡ-
 γαλόφως, αἱ γὰρ συκοφαντικαὶ τῆς ἁγίας, καὶ ἀρ-
 καὶ ἐκ ὑποδείγματος τὸ, ὅτι ἡν ἡ ἐκκλησιαστικὴ ἐπὶ Δα-
 μάσκῃ ἐν τῇ Συμβόλῳ. ἔτω καὶ τὰς συλλογὰς ταύ- 50
 τας τῆς Βλεμμύδης διὰ τὸ εἶναι ὁδοδείκους ἐκ ἐφρα-
 ξαν, ἐπὶ ὁμοίᾳ ἡσαν, ἀλλὰ διέφθαραν καὶ ἡράσαν,
 ἵν' ἔχωσι λέγειν περὶ αὐτῶν τὰ ὁρῶσιν αὐτοῖς.
 δεκάτην, ὅτι ὁ Γρηγόριος εἰ καὶ διὰ Φιλονικίαν καὶ
 φθορῶν, ὅτι εἶχε πρὸς τὸν ἐν ἁγίοις Γρηγόριον τὸν Πα-
 λαμά,

λαμῶν, ἔλεγε ταῦτοι εἶναι ἕσταν καὶ ὀνέργειαν ἐπὶ
 Θεῷ, ἀλλ' ὅτι τοῖς λοιποῖς ἐφύλαττε πῶς ὁρῶδοξίαν
 ἀποδιδόντες, ὡς λέγει Γεώργιος ὁ Ἀχολαριεύς, ὅτι
 τῷ σημειώματι πρὸς αὐτὴν συγγραφῆται ὡς πῶς καὶ
 5 Βέκκος Συμμόδον, καθύψω ἐν τῷ Τόμῳ τῆς Ἀγάπης
 φύλλοις ἐπὶ αὐτῇ, καὶ μάλιστα ἐθαμνὲ φαίνεται συγ-
 γραψῆσαι τὸν Γρηγοριῶν, ἡ συμπλοκήσας τῇ καὶ ὅτι τῷ
 Γίῳ ὑποτάξας τὰ ἀγία Πράγματα. καὶ πρὸς ταῖς οὐ
 αὐτὸς, αὐτάντων τινῶν ἱταλῶν Ἐπισκόπων Διόκλη-

10

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΔ΄.

Περὶ λύσεως τῆς δούτερος τῶν παπιστῶν ἐπιθέσεως, ὃν ἡ ἀποστροφή τὸν Παχυμέρη ὡς δὴ θῶν γράφοι-
 να, ὅτι τὰ πρὸς Θεόδωρον τὸν Βασιλέα καὶ Ἰάκωβον τὸν Βαλγαρίαι γράμματα τῷ Βλεμμύδῃ ταις τῷ
 15 Βέκκῳ χερσὶν ἐμπιστύντα, ἐγνωσθῶσαν συμπλοκήσας τῷ παπισμῷ, καὶ περὶ ὁδοῦ καὶ ἐρρηνόμεως ὡς
 τῷ Βλεμμύδῃ πλατύτερον τῷ πῶς νοεῖται τὸ δι' αὐτὸν ἐκπεριεσθῆναι τὸ Πράγμα τὸ ὅριον, καὶ ὅτι ὁ Παχυμέ-
 ρης καὶ ὁ Βασιλεὺς Θεόδωρος ὁρῶδοξοί.

Πρὸς δὲ τὸ δούτερον ῥητέον, πῶς ὁ Παχυμέρης ἀπέστει-
 20 ῶν τῷ Γρηγορίῳ, καὶ σύγχρονος χερσὶν τῷ Βλεμμύδῃ,
 ἐκ ἐμνήσθη τὴν συλλογὴν ταύτην τῷ μαρτυριῶν τῷ Βλεμμύ-
 δῃ, ὡς περὶ τὸ ὁ Ἀχιλλοῦς, καὶ μόνων ἐμνήσθη τῶν
 τῶν δύο λόγων, ὡς καὶ ἐμνήσθη ὁ Γρηγοριῶς; δούτερον,
 ὁρῶδοξος ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Παχυμέρης, ἔγραψε τὸ γινώσκον
 25 νοι, καὶ ἐμνήσθη τὸν δύο λόγων τῷ Βλεμμύδῃ, ὡς ἐγνώ-
 λατινοφρονος, ἡλεγξεν αὐτὸν τὸν Βλεμμύδῃ καὶ ὁρῶ-
 να, ἀλλ' ἐκ ἡλεγξε, μάλιστα δὲ ἐυφρόνως σοφώτατον
 αὐτὸν εἶπον, ἐπειδὴ κατὰ πάντα αὐτὸν ὁρῶδοξον ἐγνώ-
 σκε. τρεῖς δὲ ὁ Βασιλεὺς Θεόδωρος ὁρῶδοξος ἦν, καὶ τοῖς
 30 Λατίνοις ἀντίπαλός, ὡς καὶ οἱ πρὸς αὐτὸν Βασιλεῖς
 Ἰωάννης καὶ Θεόδωρος, καὶ πῶς ἠνέχετο ἵνα γρά-
 ψῃ αὐτῷ ὁ Βλεμμύδῃ μαρτυρίας λατινοφρονίας; ὡς
 ἡ ψυχοειπλάσει εἰσι διόλου αἰτοιαῖται συλλογῇ καὶ
 μαρτυρίαι, ἡ ὑπὲρ τῆς ὁρῶδοξίας συλλαβήσας
 35 καὶ ἐκ ὑπὲρ τῶν Λατίνων, ὅτι δὲ ὁ Βασιλεὺς Θεο-
 δωρος ἐκ ἦν μόνον ὁρῶδοξος, ἀλλὰ καὶ Λατίνους
 ἀντίπαλός, καὶ ἄλλους ζηλωτῆς τῷ πατρὶς δόγμα-
 τος, μάρτυς ὁ ἀπολογητικὸς λόγος ὃν ἔγραψε πρὸς
 τὸν Ἐπίσκοπον Κορώνης κατὰ τὸν ἱταλῶν, ἥτοι καὶ
 40 τῶν Λατίνων, ὅπως ῥητὸς ταῦτα φησὶν, ὅτι ἡ κατ'
 ἡμᾶς ἀγνοία τῷ Θεῷ μεγάλη ἔκκλησις, ὡς αὐ-
 μέλλας γνωρίζεται ἐκ τῶν κατωτέρω ῥηθισσομένων ἐγ-
 γραφῶν μαρτυριῶν καὶ ῥησεων ἀναγγελικῶν, τὸ
 Πράγμα τὸ ὅριον ὅτι τῷ Πατρὶ καὶ μόνον ἐκπεριεσθῆναι
 45 θῶν δόγματιζα, ἐκ τῷ Γίῳ δὲ ἐκ ἐκπεριεσθῆναι μὴ
 φωνῶν, ἀλλὰ τῷ Γίῳ δὲ χορηγεῖται ἡμῖν πρὸς καθάρσιν
 καὶ ἀγασμὸν καὶ πιστεύοντες καὶ δοξάζοντες, αἱ δὲ
 χρήσεις ἀναλεξομένης ἡ βασιλεία μὴ συντόμως τῇ
 σὴν ὡς ἀντίφασιν ἰερότητι. ἀρχεται δὲ ἐκ τῆς αὐ-
 50 ραληθείας αὐτῆς. Καλὸν γὰρ ὅτι Θεῷ τ' ἀρχεῖται,
 καὶ εἰς Θεὸν ἀναπαύεται. Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ Παρά-
 κλητος, ὃν ἐγὼ πέμψω ὑμῖν. ὅτι οἱ σημεῖα
 δουρὶν θαύτερον γενομένη, ἢ γὰρ ὁ Βασιλεὺς συλλο-
 γῇ μαρτυριῶν ἐπεμψεν τῷ Κορώνης, καὶ ἐδὲ μία ἦν
 χρεία αὐτῷ τῶν ὡς τῷ Βλεμμύδῃ συλλαβῶν

ἔως ἐν Κωνσταντινὸς, ἐκώλυσε πῶς Διόκλητον,
 καὶ ἴδε κατωτέρω βιβλίῳ ἐν αὐτῷ κεφάλαιον δεκάτην.
 τοῖς τῶν ὁ Γρηγοριῶς, ἔπειτα αὐτῇ, εἰ αἱ τοιαῦται συλ-
 λογῇ τῷ Βλεμμύδῃ ἐλαττοφρονος, καὶ ἡλεγξεν αὐ-
 τὸν, ἀλλὰ ἐκ ἡλεγξε, καὶ δὴ καὶ τὸν Βλεμμύδῃ ἐλατ-
 τῶς σοφὸν εἶπε, καὶ τῶν θείων γραφῶν ἐμπειρέτα-
 τιν, ἔπειτα ἐκ αὐτῶν, ἔπειτα ἐγὼ αὐτὸν τῆς ἀλη-
 θείας ὡς ἀποστροφῇ. καὶ ταῦτα μὴ πρὸς τὸ πρῶτον.

μαρτυριῶν, ἡ λαβὼν ὡς τῷ Βλεμμύδῃ τὰς τοιαύ-
 τας συλλογὰς, τοιαύτας ἔλαβον, εἰαι ἦσαν αἰδοῦσθαι
 παρ' αὐτῷ τῷ Κορώνης. καὶ τρεῖς, πῶς τὰ μὴ
 καὶ Βασιλεῖ γραφόμενα πρὸς τὸν Κορώνης εὐρίσκονται,
 καὶ δὲ τῷ Βλεμμύδῃ γραφόμενα πρὸς τὸν Βασιλέα ἀπώ-
 λεσαν οἱ Λατίνοι; τέταρτον, Μιχαὴλ ὁ Παλαιολό-
 γος ἐμβαλὼν τὸν Πατριάρχην Ἀρσένιον, αὐτὸν
 σήγαγε τὸν Ἀδελανκπόλεως Γερμανὸν, εἶτα τὸν Ἰω-
 σήφ, ὅς τις ἐν Κωνσταντινὸς ἔσειε τὸν μὲν αὐτὸν
 Ἀνδρόνικον ἐν ἑστῇ ἐξωκίχλιος ἐπὶ ἀποστολῇ ἐβ-
 δομικῶς πέμψῃ, ὅπερ ἐστὶν ὑπὸ Χριστῇ χιλιοσὸν
 Διόκωσθον ἐξηκοσθὸν ἐβδομον, καὶ ἐν τῷ περὶ τὸν
 ἐστὶ ὁ Βλεμμύδῃ, ὡς φαίνεται ὑπὸ τῷ δούτερος κε-
 φαλαίῳ τῷ πέμψῃ βιβλίῳ τῷ Παχυμέρῃ, καὶ ἴδε
 κατωτέρω βιβλίῳ ἐν αὐτῷ κεφαλαίῳ πρῶτον Παρά-
 γραφῇ εἶπον. ὡς τὸ Βλεμμύδῃ ἡκαρῶν ἐν τοῖς
 ἡμερῶν τῶν Βασιλείων Θεοδώρου τῷ πρεσβυτέρῳ, Ἰωάν-
 νη τῷ Δέκα, Θεοδώρῳ τῷ νεωτέρῳ, Ἰωάννῃ τῷ ἡ
 αὐτῷ καὶ Μιχαὴλ τῷ Παλαιολόγῳ, καὶ ὅτι τῶν Πα-
 τριάρχων, ὡς εἴρηται, Μαυρίῳ, Γερμανῷ, Μεθ-
 δίῳ, Μαυρίῳ, Ἀρσένιῳ, Νικηφόρῳ, Γερμανῷ καὶ
 Ἰωσήφ, ὑπὲρ τῶν πρυτάνεων ἐστὶν Θεολογῶν καὶ
 λόγους συγγραφῶν καὶ διαλεγόμενων ἐν τῷ κοινῷ
 τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐλαττοφρονος ἐπὶ στήθεσσι,
 πῶς αὐτῷ ἐμνήσθη ὑδείς; καὶ μάλιστα ὡς λέγει ὁ
 Ἀχιλλοῦς περὶ αὐτῶν, ὅτι τινες τῶν πρυτάνεων
 ἐφθάνον αὐτῷ, καὶ καί τις ἵνα αὐτῷ ἀποστροφῇ.
 πῶς ἐν καί τις μὴ ἄλλας κατηγόρει τῷ Βλεμμύδῃ
 οἱ σπέρχοντες, περὶ δὲ τῶν κακῶν κακίς φρο-
 νημάτων τῶν Λατίνων ἐκ ἡλεγξεν αὐτόν; ἐκ ἡλεγξεν
 δὲ, ἐπειδὴ ἦν ὁρῶδοξος. πέμψον, ὁ Βλεμμύδῃς εἰς
 τῷ πρὸς τὸν Βαλγαρίαι Ἰάκωβον αὐτῷ λόγῳ ἐδίδου
 τῶν Λατίνων, καὶ συνιγέρει τῷ δόγματι αὐτῶν, πῶς
 τῶν τόπων ἐκ ἐσημείωσαν ὁ Βέκκος, καὶ ῥητὸς τοῦ
 φωνῶν ἐκ ἐνέθηκον ἐν ταῖς καὶ τῶν ὁρῶδοξων συγ-
 γραφαῖς αὐτῷ, καὶ ἐν ταύτῃ τῇ ὡς χείρας; ἀλλὰ
 εἶπον, ἐπειδὴ ἐκ εἶχε ψυχοειπλάσει τοιαῦτον ἀποστροφῇ

ὑποσφην

ὑποσημῖται . Δύο τινὰ φέρονται ἐν τῷ λόγῳ τούτῳ τῇ
 Βλεμμύδῃ κατὰ τὸν Βελαγαρίαν, ὡς περ οἱ Λατῖνοι νο-
 μιῶσι συναγορεῖν αὐτοῖς, πρώτων, ὅτι ὁ Βλεμμύ-
 δης μέμφεται τὰς μὴ θεολογίας . τὸ δὲ τίς ἐκπι-
 ρεῖσθαι αἰῶν ἵκανον φωνῶν, δεύτερον, ὅτι μὴ δι' ὅπου
 σὺν ἀλλήλοις ἐναντία ἐπὶ κατὰ γὰρ τὸ ἀλλήθες τὰ ἀληθῆ
 αἰῶν λεγόμενα, καὶ θεοῖ τοῖς ἀπερυσκέτοις . Ἀλλὰ
 εἰρησὶν, ὅτι καὶ τὰ δύο ὑπὲρ τῶν ὁρθοδόξων σω-
 γράψαι, πρώτων, ὅτι οἱ μὲν ὑποβαλλόμενοι ὁρθοδόξοι
 λογογράφαι τὸ δι' τίς ἐκπορεύεται, διακρίνουσι ἐὰν
 τὰς μὴ εἶναι μήτε τὰ συγγραμματα, μήτε τὸν σκο-
 πὸν τῶν αἰῶν πατέρων, ὅσον ἀρνεῖται ὅπερ εἶπε
 Βασίλειος, Ταράσιος, Μάξιμος καὶ ἄλλοι, νομι-
 ζοντες τὸ πᾶν ἐκπορεύσιν ὑποδηλῶν, ὅπερ ὅτι ἐχ-
 ῖτως ἔχει, εἴρηται αὐτοτέρῳ βιβλίῳ ἐκτὸς κεφαλαίᾳ
 ἐβδόμῃ Παραγράφῳ δεκάτῳ ἐβδόμῳ, καὶ βιβλίῳ
 πέμπτῃ κεφαλαιῇ δεκάτῃ ἐκτὸς Παραγράφῳ δέ-
 τερῳ καὶ εἰρησὶν βιβλίῳ ἐκτὸς κεφαλαιῇ τετ-
 τῳ . οἱ δὲ Λατῖνοι δέχονται πᾶν φωνῶν, ἀλλὰ κα-
 κήρως, ἐπαιδὴ δέχονται αὐτῶν ἐξ ἁπλῆς τὸ σημαίνον

[illegible]

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΕ΄.

Περὶ λύσεως τῆς τρίτης τῶν παλαιῶν ἀντιθέσεων, τὰς Πάπας τῆς Διαστάσεως τῶν Ἑκκλησιῶν αἰτίαι διακυσ-
σεως, καὶ περὶ τῆς ψευδοπίστεως γράφοντος Βέκκε, σπύδοντος δαξαι πῶς πρὸς Ἰάκωβον Βαλγαρίας ὤψο- 25
λὼ τῷ Βλεμμύδῃ λατινὸφρονι.

Πρὸς δὲ τὸ τρίτον ῥητέον πρῶτον, ὅτι ἔμεινον ὁ
Βλεμμύδης καὶ ὁ Βηλαρείας, ἀλλὰ καὶ ἡμῶς πᾶσι
τῶν Ἐκκλησιῶν ἀλάσσειν ἀποδεδεῖσθαι, καὶ
ἐδωκεῖσθαι, καὶ χάριτας παντὸς ἀρετῆς νομίζουσαν
τῆς ταύτης ποιήσαντας, ἐμὸν ἐπαθὲν ἀποδεδεῖσθαι πᾶσι
ἀλάσσειν τῶν Ἐκκλησιῶν, νομίζουσαν ἀλλως, ἀλλ' ἢ
ὅτι λατύνει ἐπὶ καὶ οἱ Πάπαι Ῥώμης οἱ ποιήσαντες
αὐτῶν, ἀποχριστιέντες τῆς καθόλου Ἐκκλησίας ἀλά-
σας ἐν τῇ καθόλου πίσει κληρονομίας αὐτῶν. δούτε-
ρον, πῶς ὁ Βλεμμύς ἐξ ἑκαστῆς τῆς ἀρετῆς τῆς Βηλα-
ρείας καὶ τῆς Βλεμμύδης ἔνεκεν τῆς ἀλάσσεως τῶν
Ἐκκλησιῶν νομίζει μὴ αὐτὸς λατίνους φεροντας, ἐκ
ζήτησε δὲ ἐν τῇ συγγραφῇ αὐτῆς ταύτῃ, καὶ δὲ ἐ-
μνησθε ὅτι τῶν μαρτυρῶν αἱ συνάσεις οὗ Βλεμ-
μύδης, ὡς ἐμπέσασιν, ὡς φησιν, ἐς χάριτας αὐτῆς,
γέγονον ὁ Βλεμμύδης ἀπὸ ὁρθοδόξου ἐτεροδόξου,
πᾶσι ἡγουμένη τῆς Βλεμμύδης ὡς τῆς Βηλαρείας

ἐσημείωσε, πῶς δὲ ἐπελάθετο τῷ λόγῳ καὶ τῶν
 συλλογῶν τῶν πρὶν τῆς βλεμμύδης πρὸς θεόδωρον
 τὸν βασιλέα; καὶ πῶς μεγίστη ἡγήθη δέδοικτος (ἔφη 39
 λεκτέον γάρ) τὰς συλλογὰς τὰς συγκερταῖν δοκέ-
 σαι τῷ δόγματι τῶν Λατίνων, τὰς δοθείσας αὐ-
 τῷ ὑπὸ Ἰωάννου τῆς Δέκα πρὸ ἐκκοσπέυτες ἐπὶ τῆς
 πρῆταρτης τῆς βασιλείας Μιχαήλ; πῶς ἔνδοξόν τι
 μερμολύκειον, ἢ λακωνικὸν κωιδιον ἐξήτα ἐν τοῖς 35
 συγγράμμασιν αὐτῷ εὗρεν τινὰς μάρτυρας πρὸς βε-
 βαιώσειν τῆς καλῶς φρενῆς τῆς λατίνος; καὶ ἴδε κατωτέρω
 διβλίη ἐν ταῖς κεφαλαῖς πρώτης Παραγράφου δέκα-
 τοῦ τέταρτου, καὶ ἑστέων ἀναγκάων ὁ σοφώτατος
 ἐπελάθετο Βέκκου, καὶ μόνης τῆς πρὸς τὸν Βελαγ- 40
 ρίαν ὀψιολῆς ἐμνήσθη, καὶ ταύτης αὐτὸν τῶν ἐπῶν
 τῶν ἐν αὐτῇ τόπῳ τὰς συνηγορῶντας τῷ δόγματι τῶν Λα-
 τίνων; καὶ ἐν καὶ οὐκ ἔστι πρὸς τὴν βλεμμύδην συκοφαν-
 τίας, ἢ καὶ ἐλπίδος ἀφελήθησαν αἰσοφοὶ τῶν παπιστῶν;

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

5

Περὶ τῶν πολέμων Φρειδερίκου Βασιλέως Γερμανίας, Γρηγορίου τε ὁνόματι καὶ Ἰννοκентίου τεταρτῆς τῶν παπῶν, καὶ τῆς εἰς Φραντζῆαν φυγῆς τῶ Ἰννοκентίου, τῆς τε ἐν Λαυδενῶ Σιωδῆ καὶ τῆς δι' ἡν ἠθροίσθη αἰτίας, καὶ τῆς πότε τὰ κόκκινα ἐφόρεσαν οἱ Καρδινάλοι, καὶ περὶ τῆς εἰς Αἴγυπτον καὶ Ἰερουσαλήμ ἐκστρατείας Λοδοβίκου Ῥωγὸς τῆς Φραντζῆας καὶ τῆς δυστυχίας αὐτῆς, τῆ καὶ ἀπατηθείσης κατὰ τὴν Κύπρον ὑπότινων Τατάρων δεδιωγμένων ἀπὸ τῆς αὐθουσίας τῆ Βέρχαλτας Χάης.

10

Εἰς τὰς χιλίους Διακοσίας τεσσαρακοσιταπέντε γέγονε Σιωδῆ λατινικῇ εἰς τὸ Λαυδενὸν τῆς Φραντζῆας, ὅτε ἦν Ῥώμης Ἰννοκέντιος ὁ τέταρτος, καὶ ὅτι ὁ Γερμανὸν Ῥήξ Φρειδερίκος ἔχων τὰς Γαβελίνας εἰς τὴν Ἰταλίαν βοηθῶν, ἐπολέμησε μετὰ τῷ αὐτῷ Πάπᾳ Γρηγορίῳ, ὃ καὶ κατεπολεμήθη ὑπὸ τῷ Γρηγορίῳ, ὁμοίως καὶ τῷ μετ' ἐκείνου Ἰννοκентίῳ, καθὼς καὶ ὁ Θωμὸς ὁ Σάξων, Γερμανὸς καὶ αὐτὸς Βασιλεύς, ἀφώρθη ὑπὸ τῶν Παπῶν, οἵτινες ἐρέευσαν, καὶ ἔλαβον καὶ θυμῶν καὶ μάχων, καὶ πάλιν λέγουσιν εἶναι ἀναιμάρτητα. ὁ δὲ Ἰννοκένσιος τὴν Σιωδὴν ἠθροίσαν, ἵνα καταπραΰνη τὰς συγχύσεις τῶν Φρειδερίκου, περιποιήσας τοῖς δώροις τῶν κύκλων Ῥήγας, καὶ κατακλύων τὰς ἐκκλησιαστικὰς, ὅθου καὶ τοῖς Καρδινάλοις ἔδωκε φορεῖν κόκκινα Σικιάθηα καὶ χλαμύδας, ἵνα μὴ ἰσχύῃ τί τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἠθῶν ἀνίστασθαι. Ἀέγρον πάλιν, ὁ Ἰννοκέντιος διακόμει ὑπὸ τῷ Φρειδερίκῳ, καὶ ἀποδράς εἰς τὴν Φραντζῆαν, ἠθροίσαν Σιωδὸν, καὶ ἐκάλεισεν τὸν Φρειδερίκον εἰς κρίσιν, ὃν μὴ ἐλθόντα, ἀφώρσε καὶ ὑπέστη τῆς Βασιλείας. μαθὼν δὲ ὁ Φρειδερίκος ταύτην τὴν ἀνίστασθαι ἀπὸ

Ἀλεξανδρίας τῷ ἐβδόμῳ, καὶ ἀλογήσας τῶν ἀφορισμῶν ὡς ὠχρόνῳ, τί συνεξένησε κατὰ τῷ Πάπᾳ καὶ τῆς Ἰταλίας, ἴδε τὸν Πλάτωνα. Ἐν τῇ Σιωδῇ ταύτῃ διώρισαν ἀνμαχεῖσθαι καὶ τοῖς Σαακκηνοῖς, καὶ ἀνικήσασθαι τὰ Ἱερουσόλυμα, καὶ δὴ ὁ Λοδοβίκος Ῥήξ τῆς Φραντζῆας (αὐτὸς ἐστὶν ὃν λέγουσιν ἄγιον) συχερίζεται στρατηγὸς τῷ τοιαύτῳ πολέμῳ, καὶ ἡτοίμασεν καὶ ἐπορεύθη πρὸς τὴν ἀπολυτρωσιν τῆς ἁγίας πόλεως, πλὴν λίαν ἐδυσχύνθη καὶ ἡ χαλμαστίδῃ, καὶ ὅτι ἀπελθόντες αὐτῶ εἰς τὴν Κύπρον μετὰ τῶν στρατομάτων αὐτῶ, ἦλθεν οἱ Χωρυσμῖνοι Τατάροι δεδιωγμένοι ὑπὸ τῶν ἰδίων Τατάρων μετὰ γραμμάτων, ὡς δὴ θοὶ ἀπεσπασμένοι ὑπὸ τῷ Αὐθέντῃ τῆ Βέρχαλτας, ὃν εἶπον Χριστιανισαί τε βασιλεύειν μετὰ πάντων τῶν πρώτων αὐτῶ Ἀρχόντων, καὶ συνεθύμως ἔχοντα ἐλθεῖν καὶ αὐτὸν εἰς τὰ Ἱερουσόλυμα μετὰ τῶν στρατομάτων αὐτῶ κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς πίστεως. τῶν γραμμάτων ἐκείνων πότισον ἔχεις φιλασγνώστα εἰς τὸν συγγραφεῖα Βικέντιον, βιβλίῳ τρίτῳ κεφαλῇ ὀννεηκοστῇ πρώτῳ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

35

Περὶ γραμμάτων φιλικῶν καὶ σκεπῆς, τοῖς διωχθεῖσι Τατάροις δοθέντων πρὸς τὴν ἀντιθέω Λοδοβίκῳ Δαὶ τὸν Βέρχαλταν, καὶ τῆς μάχης Φρειδερίκου Βασιλέως Γερμανίας καὶ Ἰννοκентίου Πάπα, καὶ τῆς αἰλώσεως Λοδοβίκου Ῥωγὸς Φραντζῆας ὑπὸ τῷ Σαφανδίνῳ, καὶ τῶν τῶν ἐν Ἀσίᾳ Φράγγων καταπολεμησάντων Γρυσόλων.

40

Πέρμπη γὰρ ὁ Λοδοβίκος εἰς τὸν Ταταρχάνην Ἐρχάλταον φιλικώτατα γράμματα, ὡς καλῶν ὁμῶ καὶ ὡς ἀκινῶν αὐτὸν ἐλθεῖν ἀφ' ὧν τάχως εἰς Σιωδὴν καὶ βοήθειαν, ὅθου χάριν φιλίας ἐσθλῶς αὐτῷ καὶ μίαν κοκκίνην σκεπὴν, ἥτοι τένδαν, ἥτις ἐ-

45

Φερε τύπον μιᾶς ὠραίας ἐκκλησίας, ἔχουσα ὡτέχιος ποικίλμασι, ὅλα τὰ κύρια τὰ πάθη καὶ τὰ θαύματα, ἕτα ἀπῆλθε τῷ λαβῶν τὸ Ταμιάθι, ὃ καὶ ἔλαβε, καὶ ἐποίησε καὶ ἄλλα ἔργα θαυμαστά, ἀλλ' ὁ Φρειδερίκος, ὡς εἴρηται, ἀνιήψας τὴν ἡθοῦν,

50

πάλιν μάχεται τῷ Ῥώμης Ἰννοκентίῳ, καὶ ἔργονται τὰ πλεῖν στρατόματα, καὶ ὕστερον ἐποίησε τὰ χείρῃ Μαυρέδῳ ὁ Δὲξ μετὰ τῷ τεταρτῷ Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἔλαβον ἡ βοήθεια. τέλος πάντων ὑπὸ τῷ Ταμιάθι τὸ κάστρον τὸ διωκτὸν καὶ ὠρεῶν, καί-

μουν κατὰ τὸ Πηλῆσον νόμα τῷ χρυσοῦρῳ Νέλμῳ, ἐλήφθη αἰχμάλωτος ὑπὸ τῷ Σαφανδίνῳ τῷ ἡν τῷ Σαλανδίνῳ ὁ Ῥήξ Λοδοβίκος εἰς τὰς χιλίους Διακοσίας πενήκοντα. ὅθου ὕστερον ἐξηγοράσθη πλάσῃ ἡμῶματι, διδὼς ἐνέχυρον τὸ μυστήριον ταῖς χερσὶ τῷ νικητῇ Σαφανδίνῳ, τὸ πιστὸν παρέχοντα τῷ Σαφανδίνῳ τῆς ἐξαγοράσεως αὐτῶ. Σὺ δὲ σημείωσον, ὅτι καὶ οἱ ἐθνικοὶ ἐγίνωσκον, ὅτι οἱ Χριστιανοὶ πρὸς τὸν πλὴν τῷ μετὰ τῶν ἀφ' ὧν ἐδέξατο καὶ μυστήριον ἐνέχυρον τῷ Ῥωγῷ. Σημείωσον, ὅτι τότε Γρυσόλοι, ἔθνος αὐστηρὸν τῆς Ἀραβίας, ὡς ἀκινῶντες ὑπὸ τῷ Σαλτῶν Βαβυλῶνι, καταπολέμησαν τὰς Φράγγους τὰς ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὅθου δύκολως ἔλαβον καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ.

Περὶ τῶ ἐξ ἀνδραπόδων ἰχυρῶ Στρατόματ'· τῆ τῆς Αἰγυπτῆς Σουλτάν, καὶ τῶ ὅθ' οὐ γόρασι τόπῳ ὁ Σουλτάν'· ἔτ'· τὰ ἀνδραπόδα ταῦτα, καὶ ὅπ'· τὴν βασιλείῳ Ρωμαίων, καὶ περὶ τῆς κατασεφῆς καὶ διώξεως δὲ τοῦ Λιβύης ἕως Γαδάρων καὶ Κιλικίας τῶν Κελτῶν καὶ Γαλατῶν· ἀπὸ τῆς Στρατόματ'· τέτε, καὶ ὁ ἀστρατέας Βερδάρδ'· ἡ δὲ Ρηγὸς· Ἐγλητέρας εἰς Ἱερουσαλήμ, καὶ τῶ βοηθῶ αὐτῇ Κασινὸς Ταταρχαίη, καὶ τῶ τελευτῇ διωγμῶ τῶν Λατίνων δὲ τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ τῶν κακῶν ὅσων αὐτῇ γέγονεν ἐν Ἀνατολῇ καὶ Δύσει ὁ ἰσχυρὸς ἔτος πόλεμος.

Ὁ Σουλτάνος τῆς Αἰγυπτῆς ἔσταλτο πρέσβας εἰς Μιχαήλ τὸν Παλαιολόγον εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἀφῆκεν ὁ Μιχαήλ τὰ καράβια τῆς Αἰγυπτῆς ἀμειβαθὲν πλεῖν τῶν μαύρων θαλάσσης, καὶ ἀγοράζειν αἰχμαλωτῆς δὲ τῶν πύργων αὐτῆς βαρβάρων ἔθνων, καὶ λοιπὸν ἐποίησαν οἱ Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν τοιῶντων ἀνδραπόδων ἰχυρὸν Στρατόμα, καὶ κατέστρεψαν δὲ τὸν Λιβύης ἕως Γαδάρων καὶ ἕως Κιλικίας· Κελτὰς καὶ Γαλατὰς, καὶ ἐδίωξαν αὐτὰς ἐκ τῆς οἰκίας. ἀλλὰ δὴ καὶ τὰς Σουλτάνους τῆς Αἰγυπτῆς σμύβη γίνεσθαι ἐξ ἐκείνων τῶν δέλων ἕως ἐπὶ τῶν χιλίων πεντακοσίων δεκαπέντε, ἐν οἷς διέλυσε τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ὁ Σουλτάν Σελήμ. ἀλλ' ἔλθων μὲν μικρὸν ἀνιόντα. Ἐπὶ τῷ παρόντι Μιχαήλ περὶ πᾶσι τὰ χίλια Διόκοσια ἐβδομήκοντα ἔτη Βερδάρδ'· τῶ Ρηγὸς ὁ ἦος τῆς Ἐγλητέρας ἀπῆλθε ἵνα ἐλθὼ θέρωσιν καὶ αὐτὸς τὴν Ἱερουσαλήμ δὲ τῶν Σαρακηνῶν, ὅτε καὶ εἰς τὴν Πτολεμαῖδα περιέρχοντο ἐλθόντες δὲ τῆς Ἀφελῆς Λοδοῖσκον τὸν Ρηγὸν τῶν Κελτῶν, ἀλλὰ μῆτε τότε ἐδυνήθησαν ἐνεργησάμενοι αἰετοῖς. μετὰ μερικὸν δὲ χρόνον, ἦτοι εἰς χίλια Διόκοσια οὐδὲν ἔκοντα ὅκτω ἔτη, ὁ Μέγας Σιαραφοντίνης ἔλαβε τὴν Λατίνων τὰ εἰς τὴν Φοινίκην ἐμπορία, Τύρον, Τρίπολιν, Σιδῶνα, καὶ τὰ λοιπὰ, καὶ τὴν Πτολεμαῖδα ἔλαβον εἰς τὰς χιλίας Διόκοσις ἐκονήκοντα καὶ οὐκ ἔχοντες, ἔτυχεν δὲ βασιλεῦσθαι τότε τὸν Κασινὸν Ταταρχαίην, καὶ τῇ ἐκείνῃ βοηθῶν ἔλαβον οἱ Λατῖνοι ὅπισθεν τὰ ἐρημῶν κάστρα, καὶ ὅλην τὴν Συρίαν, καὶ αὐτὴν τὴν Ἱερουσαλήμ εἰς τὰς χιλίας Διόκοσις ἐκονήκοντα ὅκτω, ἀλλ' εἰς τρεῖς χρόνους ὁ Σουλτάν' ἔλαβε πάλιν καὶ τὴν Συρίαν καὶ τὴν Ἱερουσαλήμ, καὶ ἴδε τὸν Σαβέδικον εἰς τὸ ἔβ-

δομον τῆς ἐκείνης αὐτῆς. εἰς τὰς πολέμους δὲ αὐτῆς ἰοφάνθη καὶ τὸ τάγμα τῶν Τεμπλαρίων, ὅθ' οὐ καὶ οἱ Πιτάλιδες ὑπερηφάνους τῆς Πτολεμαίδος, καὶ ἀπελπίσθησαν δὲ τὸν ἰσχυρὸν ἔτι τὰς Λατίνους ἐξουσιάζειν τῆς Παλαιστίνης καὶ Συρίας, ἐπειδὴ τὰ πλείονα κάστρα καὶ αὐτὴν τὴν Τύρον καὶ Πτολεμαῖδα, Ἰόππην, Ἰσκαλῶνα καὶ ἄλλα ἐκρήμνισαν οἱ Αἰγύπτιοι ἐκ τῶν πόλεων, ἀνέχοντο, καὶ ἀπελθόντες ἔλαβον Νόμῳ πόλεμῳ τὴν Ρόδον ἐν ἑτῇ χιλίῳ τετρακοσίῳ ὀγδόῳ, καὶ ἐκράτησαν αὐτῇ ἔτη Διόκοσια δεκατέσσαρα, ἕως ἃς ἔλαβον αὐτῶν ὁ Σουλτάν Σελήμ δὲ τὸν λονότι, καὶ αὐτοὶ ἀπῆλθον εἰς τὴν Μάλταν. τοιούτων τέλει ἔλαβον οἱ τῶν Λατίνων ἀγῶνες περὶ τῆς Ἱερουσαλήμ δὲ τῶν χιλίων ἐκονήκοντα ἑπτὰ ἕως χιλίων τετρακοσίων ὅκτω, ὥστε ἀφανισθῆναι τὰς πόλεις καὶ χώρας καὶ τὴν πλῆθ'· τῶν Χριστιανῶν τὸ ἐν τῇ Συρίᾳ, Φοινίκῃ καὶ Παλαιστίνῃ, καὶ κατασεφῆσαι τὰς Ἐκκλησίας καὶ τὰ μοναστήρια καὶ τὰς πλείονας οἰκοδομὰς τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ αὐτὸν τὸν ἀρχιεπίσκοπον, καὶ τὸν Νάον αὐτῆς, καὶ ἀφανισθῆναι τὴν ἀπὸ τῶν αὐτῶν, καὶ γονέσθαι ὡς ἐρείπιον, καὶ ποιῆσαι καὶ τὸν Σαλαδῖνον τὸ Πατριαρχεῖον τζαμί, καὶ ἀλῶσαι τὴν Κωνσταντινέπολιν ὑπὸ τῶν Λατίνων, καὶ μελεθῆναι εἰς βασιλείαν τῶν ὀρθοδόξων, καὶ λαβεῖν τὰς Λατίνους ἡσάυτας Νήσους καὶ τόπους τῶν Ρωμαίων, καὶ ἀδυνατήσας τὸ βασιλεῖον, καὶ καταπολεμηθῆναι ἀκόλως ὑπὸ τῶν ἔθνικων, ὅπως γὰρ τὸ τέλος τέτε τῆς μαρτυρίας πολέμου, ἵνα ἀφανισθῶσι οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ ἀληθινῶσιν οἱ ἔθνη, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς θείοις τέτοις τοῖς ἀγίοις, οἱ Πάπαι τῆς Ῥώμης σωμαῖται καὶ πρωταῖτοι.

40

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

Ὅτι τὸ τῆς ἱερᾶς πολέμου καὶ τῶν διηγεμένων ἐν Δύσει παρχῶν αὐτῶν ἐπὶ, τὸ ζήτην τὰς Πάπας εἶπαν καὶ αὐτὸς αὐτὰς ἔχον τὰς τῆς Δύσεως Βασιλεῖς, καὶ περὶ τῶν κατ' ἀλλήλους καὶ κατὰ τῶν δυτικῶν Βασιλέων καὶ τῶν Ῥηγῶν παπικῶν πολέμων, καὶ ὧν ἐποίησαν ἀλλεπελλήλων κακῶν Γρηγόρι'· ὁ ἐβδόμος καὶ οἱ λοιποὶ Πάπαι, καὶ περὶ τῆς δι' ἰννοκεντίου τῆς τρίτης ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινιπόλεως ὑπὸ τῶν Λατίνων καὶ τῶν ὧν ἔφαθ' ἔτεκε.

Ποιούντες τέλος τῆς ὑψηλῆς ταύτης, καὶ περὶ τῆς πολέμου τέτε τῆς ἱερᾶς, ταῦτα ἅπαντα ψαλμῶν τρεῖς λέγουσιν, ὅτι εἰς τὸν πόλεμον τῶν ὅλων ἦν πάντοτε ἡ Δύσις εἰς συγχύσεις καὶ παρχαί, ἐξήταν γὰρ οἱ Πάπαι εἶπαν τὰς Καίσαρας. λέγουσιν δὲ ὅθ' οὐκ ὁ φελλογόνος Ἐπίσκοπος· βιβλίῳ πέμπτῳ, κεφαλῇ τριακοσῷ πέμπτῳ, ὅτι ἐμάχοντο μάλιστα

Βενέτικ' καὶ ὁ Γρηγόρι'· καὶ Πάπαι κατὰ Παπῶν, καὶ ἠκολούθησαν ὁρίσματα καὶ φθορά. ὅθ' οὐ καὶ ἕως ἄρα τῆς σοφίας καὶ ἀγιότητος αὐτῆς (καὶ οἱ μοναχικῶς) ὁ Θεσσαλονίκης Βασίλει'· ἔπειτα τὸν Πάπαν Ἀδριανὸν εἰκόνα καὶ ἀφομοίωμα τῆς Χριστοῦ καθότι πάντα μετὰ τὸ χρίσμα Πάπας τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης ἀδυνατῶν ἐστιν εἶναι τοιούτον, μάλιστα δὲ τινες αὐτῶν φανερ-

φανερῶς ἐγώνοντο ἀφομοίωμα τῶ Ἀντιχρίστου, ὡς ἦν καὶ αὐτὸς ὁ ἑσθόμενος Γρηγόριος, ὅστις ἔλεγον, ὁ μὴ περσιωνῶν αὐτὸν, ἐστὶν Βιδωλολάτρης, τὰς μεγάλας ἀφώριζε, τὰς μικρὰς ἐκίει καὶ συνεχώρει κατὰ τὸν Ἀνθιστῶν αὐτῶν, καὶ ἔκ ἐκ ἐδωάτο καταβαλεῖν, ἐδίδα γράμματα συχωρητικά ὡς ἀνέλεθωσιν εἰς τὸν ἱερὸν πόλεμον. τὰ αὐτὰ λέγει καὶ ὁ Ἀββᾶς Οὐρσπεργύσης, καὶ ὅτι ὅτε ἦν εἰς τὸν πόλεμον ὁ Φρειδερίκος, ὁ Γρηγόριος οὐκ εἰς ἐσπᾶδαζε λαβεῖν τὰς ῥόπας αὐτῶν. λέγει δὲ εἰς Φρειδερίκον πρώτον καὶ Ἐνρῆκον πέμπτον καὶ Φίλιππον, καὶ ἕως τέλους τῶ χρο-
 10 νικῶν αὐτῶν ὁ Ἀββᾶς τὰς ἐπιτοχίας καὶ ἀσυμφωνίας καὶ δόλους καὶ ἀπιστίας καὶ πολέμους καὶ περδοσίας καὶ ἐπαναστάσεις τῶν Παπῶν, καὶ τὰς ἀνυπακοῦν καὶ
 15 ἀφαισισμὸς ὅς περὶ αὐτῶν πρὸς τὸν Χριστιανὸν, ὡς ἐκείνην δηλονότι ἡ ἀποστασία αὐτῶν τῶ Παπᾶ, καὶ ὅτι ἐνόμισεν ὁ Πάπας Διὸς τὴν πολέμους τῶν Χριστιανῶν Πατριάρχας καὶ Ἐπισκόπους τῆς Ἀνατολῆς, ὡς

Εὐαγγέλιος ὁ τρίτος Πάπας ἀπεβλέπων εἰς τὴν τὸ πρῶτον δαγμα, καὶ ἐθέλησε ποιῆσαι τοῦτον πόλεμον ὑπὸ Μα-
 10 νηλ τῶ Κομνηνῶ Διὸς πρὸς αὐτὸν αἰτίαν, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Ὁθων βιβλίῳ πρώτῳ τῆς ζωῆς Φρειδερίκου τῶ πρώ-
 15 τῳ, κεφαλαίῳ τετακτῶ τετακτῶ, καὶ ὅτι ἐσῆλ-
 20 θησαν εἰς Ἀντιόχειαν καὶ ἱερουσόλυμα Ἐπίσκοποι Λατῖνοι, διὸ ἐσπᾶδαζον καὶ περὶ τῆς Κωνσταντι-
 25 πόλεως. ὁθων Ἰννοκέντιος ὁ τρίτος παρεκίνησε τὸν πόλεμον κατὰ τῆς Κωνσταντινῆς πόλεως, ἦν καὶ ἔλα-
 30 βον οἱ Λατῖνοι πρὸς ἑκατὶ χιλιοσῶ Δακνοσῶν τετακτῶ κατὰ τὸν Χριστιανὸν, καὶ ἦν γέμων ὁ κόσμος ὅλος αἰ-
 35 μάτων Χριστιανικῶν, Φθορᾶς γράμματων, ἀφορισ-
 40 μῶν Ἐπισκόπων, ταλαιπωρίας ἱερῶν, διωγμοὶ Μο-
 45 ναχῶν ἐγίνοντο, ἀφαισισμοὶ Μονακῶν, διωγμοὶ δούλων καὶ ἐλάττωσις, αὐξήσεις δὲ καὶ πληθυσμὸς τῶν ἐθνικῶν μιᾶς καὶ μόνῃς οἰκεν αἰτίας, ὅτι τῶ
 50 ἀποστάτῃ Πάπᾳ ἔκ ἐκείνου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

25 Περὶ τῆς ἐκ Νικηῆς βασιλείας Θεοδώρου τῶ νέου, καὶ τῆς μοναρχίας Ἀρσενίου.

Εὐαγγέλιος ὁ υἱὸς τῶ Ἰωάννου Θεοδώρου νεώτα-
 30 πος, καὶ γυνάμνος ἐπὶ τῶν τελευτῶν ὀκτώ, ἐγένετο μοναχός, καὶ πολλὰ Διὸς πρὸς αὐτὸν, οὐκ ἴσθῃ. ὑπὲρ τῶν ἐξ ἐκείνου ὁ Βλεμμύδης γενέσθαι Πατριάρχης, χερσὶν τῶ Θεοῦ, καὶ ἐπεδὴ ἔκ
 35 ἐκείνου, περὶ αὐτοῦ Ἀρσενίου τῶ, ὅς ἐκείνου εἰς τὴν Ἀπολωνιάδα, ὡς ἔστιν μὴ, ἀλλ' ἀπεργύ-

μων. λέγει δὲ ὁ Γρηγόριος, ὅτι διὰ τὸν ἀπεργύμνα εἶναι ὅν τοις ὅρεσιν, ἐπεδὴ ὅν ταῖς πόλεσιν ἡ ἀρετὴ
 40 δαίται καὶ πολιτικῶν χαρμητῶν. λέγει γὰρ ὁ Κύ-
 45 ριου, βλέπετε πῶς ἀκρῶς περιπατεῖτε. καὶ τὰ
 50 ἐξῆς, πῶς πολιτικῶν τῶ λόγῳ δύναμιν ὅν τῶ Χρι-
 55 στιανῶ Ἀρχοντὶ ἀναγκάσθαι εἶναι ὑποτασσέσθαι.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

Περὶ τῆς μετὰ τὸν σφαγὴν ὑπὲρ τῶν Βασιλέων Ἰωάννη τῶ νέου, καὶ τῆς Μιχαὴλ Παλαιολόγου ὑπὲρ
 35 τῆς, καὶ αὐτῶν βασιλείας, ἐξορίας τῶ Ἰωάννη τῶ νέου, καὶ φυγῆς Ἀρσενίου Πατριάρχης, καὶ Πατριάρχης Νικη-
 40 φόρος Ἐφέσου, ἀλώσεως τῶ Μαιώτιδος καὶ τῶν ἐκ τῶ Ῥωμαίων χωρῶν ὑπὸ τῶν Τατάρων, τῶν καὶ καταδραμόντων
 45 αὐτῶν Γότθους, Ρώμους καὶ ἄλλοις πῶ τῶν Ῥωμαίων γῆν.

Εἶμινε τῶ Θεοδώρῳ Διάδοχος ὁ υἱὸς αὐτοῦ Ἰωάννης, ὡς ἐπὶ τῶν ἐξ, ἔχων ὑπὲρ τῶν μετὰ τὸν
 40 τῶν Πατριάρχην Ἀρσένιον, ἀλλ' εἰς τὰ ὅντα τῶ πα-
 45 τῶν αὐτοῦ σφάπεται ὅσον εἰς τὸν αἰὶον βῆμα εἰς τὴν
 50 μονὴν τῶν Σωσανδρῶν ὀμειζάτων, καὶ ἐπεδὴ ἐδόκει
 55 Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος ἰλαρὸς περὶ σφῶν, χρη-
 60 στὸς οὐκ ἴσθῃ, καὶ ἀσῆ, χαρὶ φιλότιμῳ, πε-
 65 ραίεται ὑπὲρ τῶ Βασιλέως, μέγα δὲ
 70 ὡν, ἔχων δὲ εἰς τὴν Διὸς αὐτῶν κατὰ τῶ Ἰωάν-
 75 νη, ἰκολοῦσε τὸν Πατριάρχην, καὶ καὶ ὑπὸ τῶ μα-
 80 κρῶσθαι ἐρχομῶν εἰς τὸν Βασιλεῖα, εἶπε κερτῶν τῶ
 85 χαλινῶ τῆς Ἡμιόνῃ ὅν ἡ ὁ Πατριάρχης ἐκείνην,
 90 ἦρχετο πρὸς αὐτὸν τῶν ἀνακτόρων. παρεβλήθη ὁ Πα-
 95 λαιολόγος Δεσπότης, φανὴς δὲ αὐτῶν εἰς τῶ πο-

λέμους κατὰ τὸν Ἡπερωτῶν, ἀναγορεύεται Βασιλεὺς
 100 εἰς τὴν Μαγνησίαν, σφῶν ὑπὸ τῶ Μητροπολίτη καὶ
 105 τῶν Γρηγορίων. ἔβαλε δὲ αὐτὸν εἰς φερετὸς ὅρμους ὁ
 110 Ἀρσένιος τῶ μήνῃ ὑπὲρ τῶν ἀρτύσθαι κατὰ τῶ
 115 παιδὸς, ἦτοι τῶ Ἰωάννη, καὶ σέφει αὐτὸν, ὅμως ἕως
 120 αὐτῶν εἰς ἡλικίαν ὁ Βασιλεὺς. πλὴν ὁ Μιχαὴλ
 125 ἀλογήσας τῶν ὅρων, ἐξώρισε τὸν Βασιλεῖα εἰς Μα-
 130 γνησίαν. ὅθων Διὸς πρὸς αὐτὸν διὰ τῶ καὶ ὁ Ἰωάν-
 135 νης κατεφρονεῖτο, καὶ ὁ Πατριάρχης ἐκ ἐσθῆς πε-
 140 ρὶ τῶν ἐκ τῶ Ἐκκλησίᾳ καθηκόντων, αἶμα ἐπὶ τῶν
 145 τῶν κλήρων, καὶ αἶμα ἐρμήσας, πῶς πύλῳ τῆς Νι-
 150 κηίας καταλαμβάνει ὁ Ἀρσένιος περὶ, καὶ ὡς ἔχε
 155 τὸν περὶ αὐτὸν ὅχλον ἀποταναξάμεν, φάσμα μετ'
 160 ὀλίγῃσιν, καὶ περὶ αὐτοῦ Πατριάρχης ὁ Ἐφέσου

Νικη-

Νικηφόρος, ὅς καὶ μετὰ τῆς ἀλώσεως τῆς Βυζαντίου ἀπέθανον. Εἰς τὰς τότε ἡμέρας καὶ οἱ Τατάροι ἦλθον καὶ εἰς τὴν Μαιώτιν, καὶ λαβόντες καὶ ὅκῃ τῶν Ῥωμαίων χώρας, ἰδιοποιήσαντο, ἔπειτα Φιλιθούσις μετὰ τῶν Γότθων καὶ Ῥώσων καὶ Ἀλανῶν, κατέστει-

χον τὴν Ῥωμαίων γῆν, καὶ αἰσὶ ὁ βασιλεὺς ἐδε-
ξιᾶτο αὐτοὺς δώροισι, ἀλλ' ὅκῃνοι κατὰ τὴν σωτήθειαν
τῆς Γηγυγίης Χάνη τὰ πρωτόρχα αὐτῶν κατέτρεχον
καὶ κατέφθειρον.

5

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

Περὶ ἀναγκασμῶν τῆς Ναὺς τῆς ἁγίας τάφου ὑπὸ τῶν Ἀρμενίων Ῥήγος, καὶ ἐτέρων αὐτῆς οἰκοδομιῶν, καὶ
σφαγῆς τῶν ὡς Σικελίᾳ Κελτῶν ὑπὸ τῶν Σικελιωτῶν, ἐξ ὧν ἡ παροιμία, Σικελικὸς ἑσπερινός.

10

Α' φ' ἔλαβον οἱ Λατῖνοι τὴν Κιλικίαν εἰς τὰς χι-
λίους ὡνενηκόντα ἐτη, ἰχθυομάτις καὶ Ῥήξ
Ἀριωρίων εἰς τὴν Κιλικίαν, καὶ διέμειναν ἡ ἀρχὴ αὐ-
τῶν ἕως τῶν νῦν. καὶ ἐπειδὴ ὁ Ναὸς τῆς ἁγίας τάφου ἦν
συσσώρευσις, καὶ ὁ Σατράπης τῆς Δαμασκῆς Κάπ-
πακῆς ἦν κρύφιος Χριστιανός, ἐδεήθη αὐτὸν ὁ Ῥήξ
τῶν Ἀριωρίων, ἵνα εἰσέλθῃ αὐτὸν ἀναγκάσαι τὸν Ναὸν,
καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν καὶ ἀνεκίνησε τὸν Ναὸν εἰς ποταμὸν,
καὶ ἄλλας οἰκοδομὰς ἐποίησεν εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ,
ὅθεν καὶ ἦλθον ἀφ' ὁκάσας ἐρηγὰς Χριστιανοὶ καὶ κα-
τάκησαν εἰς Ἱερουσαλήμ, γινώσκοντες ὅτι πλῆθος ὁ
Συλταῖος, ἔσταλε καὶ ἠρώτησεν ἵνα μὴ ᾤσιν ἄλλο
ἀνταρσίαν, ἀφῆκεν ὁμοῦς αὐτὰς εἰς ἡρώτων. Σὺ δὲ

σημείωσαι ὡς ἡδίστα ὅπερ ἵσταθον εἰς τὰς ἡμέρας
τάτας οἱ Φραντζέζοι, οἵτινες ἐπειδὴ ὁπωσδήποτε
ἐξέσπασαν τῆς Σικελίας, ἐποίησαν ὅκῃ καὶ τὰ ἀπάν-
θρωποι τῆς φύσεως αὐτῶν, καὶ ὅκῃ καὶ τὸ ὑπὸ κρον, 15
ἀλλ' οἱ Σικελιώται εἰς τὸν ἑσπερινὸν τῆς Πάσχα κατέ-
σφαζαν ὅκῃ χιλιάδας Κελτῶν, ὅθεν ἡ παροιμία,
Σικελικὸς ἑσπερινός. μετεπέμψαντο δὲ πρὸς αὐτοὺς
τὸν Πέτρον τὸν Ῥήγα τῆς Ἀραγωνίας καὶ ὑπετάχ-
θῃσαν αὐτῷ ἕως τῆς σήμερον. ἀλλ' ἔλθωμεν εἰς μὲν 20
καὶ τὸν Παλαιολόγον, ἵνα ἀπωμύσῃ καὶ τὰ κακὰ
ἀπερ' ἐβέβλητο προσενηῆσαι καὶ ψυχικῶς οἱ Λα-
τῖνοι εἰς τὰς Ῥωμαίους.

Καὶ ταῦτα ληξὶς βιβλίου τῆς ὁδοῦ.

ΔΟΣΙΘΕΟΥ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΤΣΑΝΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ Θ'. ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

5 Περὶ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων ὑπὸ Μιχαὴλ τῷ Παλαιολόγῳ καὶ τῷ Κάισαρι Ἀλέξιῳ, καὶ ἀποδιώξεως τῶν Λατίνων . .

10 **Μ**ιχαὴλ τοῦτον ὁ Παλαιολόγος, ὃς ἐβασίλευσε χεῖρας ἐκκοπτόμενος, ἔλαβε τὴν Κωνσταντινὴν πόλιν εἰς τὴν οὐκ ἔχοντι τῆς βασιλείας αὐτῆς, ὁκβαλὼν τὸν Βαλδουίνον τὸν σοφῶς στρατηγήματι τῷ Κάισαρι Ἀλεξίῳ, ὅστις στρατηγὸς περὶ τὴν πόλιν κατὰ τὴν τελευτήσαντων νεανίων ὑπεσθὺς κρυφίως εἰσὼ τῶν παλαιῶν καναλίων, εἰσῆλθον εἰς τὴν βασιλικὴν Παλάτιον, καὶ βοήσας μεγαλοφώνως, καὶ προκαλὼν μεγάλῳ ἀνάσας εἰς πλάσας καὶ ἀμφό-

ρους τόπους, τόσον ὥστε καὶ φόβον καὶ τρέμον ἐπέβαλε τοῖς πύργῳ καὶ ἑκατοικοῖς καὶ παροῖκοις, οἱ πάντες οὖν ἀσπάλκτες κατέχοντο τὴν πόλιν, καὶ ἀπὸ τῆς οὐκίας αὐτῆς, ὥστε πᾶν Ἀλέξιον αὐτὸν ἀφόβως ἀπελθὼν καὶ ἀνοῖξαι τῆς πόλεως τὰς πύλεις, καὶ εἰσαγαγεῖν ἄλλους ἐπὶ τοὺς ποταμούς, οἵ κ' ἦσαν ἔξω ἐνεδρεύοντες. τοῖς τῷ γὰρ τρέπῳ ἐκρυβίσαν πάλιν οἱ Ῥωμαῖοι τῆς κλεινῆς μεγαλοπόλεως. ὁ φιλαναγωγὸς ἰδέτω καὶ πλάτῃ τὴν ἰσορίαν καθὼς αὐτὸν ἐξηγάτο ὁ Γρηγορίας Νικηφόρος εἰς τὸ τέταρτον βιβλίον τῆς ἰσορίας αὐτῆς ὁμῶς καὶ ὁ Παχυμέρης .

29

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

Περὶ τῆς πρὸς τὸ Πάπαν πρέσβευον Μιχαὴλ τῷ Βασιλεῖ καὶ τῷ πατριᾷ αὐτῶν, καὶ ὡς ἐπαθὺν οἱ πρέσβεις αὐτῶν ὑπὸ τῷ Πάπῃ.

25 **Α**λώσεως τοῦτον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ Ῥωμαίων, εἰσῆλθον ὁ Βασιλεὺς Μιχαὴλ εἰς αὐτὴν γυμνοκέφαλος καὶ πεζός. φοβέμενος δὲ τὴν ἐπέλθουσαν τῶν Λατίνων κατὰ τῆς πόλεως πάλιν, ἀφ' αὐτῶν τὸν Θεόν, διενοήθη βασιλεύειν μετὰ πονηρίᾳ. ὅθεν ἤνυσεν μέσον χλοῦσάν τὴν Ἐκκλησίαν, ἵνα ἑσυχά-

ζη αὐτοῖς. καὶ δὴ εἰλκε πρέσβεις πρὸς τὸν τότε Πάπαν τὸν Νικηφορίτζην Ῥωμαῖον, καὶ τινα Ἀλεβιάδην ὑπογορεφία καλθεῖν, τῷ χρηματίσαντι ἐν Βυζαντίῳ Βασιλεῖ. ἀλλὰ πρὸς αὐτοὺς ἠρησάμενοι οἱ Λατῖνοι, τὸν μὲν Νικηφορίτζην ζῶντα ἐξέδηραν, ἅμα καὶ διὰ αἰχμῶν τῷ Μιχαὴλ, ὃ δὲ Ἀλεβιάδης φυγὼν ἐγώθη .

30

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

Περὶ τῆς μετὰ τελευτῶν Νικηφόρου Πατριάρχας αὐθις Ἀρσένιος, καὶ ἀνακαθάρσεως τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν λατινικῶν δυσφημιῶν.

Περὶ καλῶν δὲ πάλιν τὸν Ἀρσένιον, καὶ διδόναι αὐτῷ τὸν θρόνον μόνῳ ὁ Βασιλεὺς, ὑπολογισάμενος πρῶτον

πρωτον περὶ τῶν ἰωάννη, καὶ τινὰ μοναχὸν ῥέσαν
ἐπὶ τῶν ὑποστάτων καὶ ἐκαθάρισε πῶν μεγάλων ἐκ-

κλησίαν ὑπὸ τῶν λατρινῶν δυσωδιῶν, καὶ ἀνεκρί-
ναι πάντα τὰ ἐν αὐτῇ σεσημασμένα.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Α'.

Περὶ τῆς ἡν ἐποίησεν ἀθιμιτογαμίας πρὸς τὰς τατάρους Μιχαὴλ ὁ Παλαιολόγος.

Ἐπεκράτησαν δὲ καὶ οἱ τατάροι τότε περὶ πῶν Μαιώ-
τιν, ὁ δὲ Μιχαὴλ ἐποίησεν ἀθιμίτην ἔργον, καὶ
ἔστειλε Μαρίαν πορνογοῦν αὐτῇ θυγατέρα τῆς κα-

λαῖ εἰς γυναικα μετὰ ἴνους ἀρχιμανδρίτη ὅς Παντοκρά-
τορος, καὶ μετὰ πολυτίμων δώρων, ἐπειδὴ δὲ ὁ κα-
λαῖ ἀποπέθανεν, ἔλαβον αὐτῶν ὁ υἱὸς αὐτῆς Ἀπαργός. 10

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

Περὶ τυφλώσεως ἰωάννη τῆς ἐκ Μιχαὴλ Παλαιολόγου, καὶ συχνῶν τῶν Μιχαὴλ πρέσβων καὶ δώρων πρὸς
τὴν ῥώμην, ἐξορίας τε ἀδικῶν τῶν Πατριάρχων Ἀρσένι, καὶ Πατριάρχας Γερμανῶν Ἀδριανῶν πόλιν καὶ 15
παραιτήσεως, καὶ Πατριάρχας Ἰωσήφ.

Τὸν δὲ ἰωάννην ἐκ ἦκου ὅτι ἔχον ὑποβλήπτην τῆς
βασιλείας, ἀλλὰ καὶ ἐτύφλωσεν αὐτὸν καὶ ἐξώρι-
σε, καὶ δὲ δύο αὐτῶν ἀδελφὰς πρὸς γάμον ἐξέδω-
κον εἰς φεαγγίαν, ὅθεν ὁ Πατριάρχης ἀφώρυσεν
αὐτὸν φανερώς διὰ τὸ πᾶν τὸν ἔργον, ὑπεμένον
ὅμως τὸ ὑπὲρ τὸν φόβον. δὲ πάλιν τὰς λα-
τρινῶν, λέγει ὁ Παχυμέτης βιβλίῳ δεύτερῳ καὶ τρί-
τῳ, συχνάκις μὲν πρὸς τὸν Πάπαν πρέσβας ἐξήγε,
καὶ δώροις ὑπέχετο, αὐτὸν γὰρ ἐκείθου τὸν κινδύ-
νον καθυπὸπτεῖν, ὡς μὴ δ' ὁπωσὶν ἐρεμψόντων πῶν
ἐπὶ τῶν, δι' ὧν καὶ τὰ καὶ ὡς ἐνὸν κατασφαλιζό-
μεν, ἐπεχέει τοῖς ἄλλοις θάρεσιν. συχνάκις
γὰρ πρεσβείας καὶ δεξιώσεις μὴ μόνον τὸν Πάπαν,
ἀλλὰ καὶ πολλὰς τῶν καρδιῶν καὶ τῶν παρ' ἐκεί-
νῳ θωαυμένων ἐξεμελίωσε. καὶ ταῦτα μὲν ἔτω.
ζητῶν ὅμως συγχώρησιν ὑπὸ τῶν Πατριάρχων, ἀπεγύ-
μνε πῶν κεφαλῶν τῆς καλύπτρας, ἐκύπτην, ἐδέε-
το, ὁ δὲ μῦλλον αὐτὸν ἤλεγχε. ἀνελκομένη δὲ τῇ
Βασιλείᾳ εἰς Βυζάντιον, δειδῶκασι αὐτῇ τινὲς λίβελλ-
λον κατὰ τῶν Πατριάρχων, ὁ δὲ σιωπῶν μερικῶν Ἀρ-
χιερέων Σωόνδον, καὶ ἐμήνυσεν αὐτῇ εἰς τὸ Βυζάν-
τιον διὰ δύο Ἀρχιερέων ἐλθεῖν εἰς ὁτολογία. φο-
βησάμενος δὲ πῶν κατὰ τὴν Ἀρσένι, ἀκονομήσας
καλῶς, σιωπέεσθαι τὸν καὶ τὸν Βασιλέα δὲ ἐλθόντα
εἰς Βυζάντιον ἤλεγχε σφοδρῶς, ὅτι κατὰ ὁμοφύλων
ἐστράτευσεν πῶν Ἡπειρωτῶν, καὶ ἀφῆκε τυχὸν τὰς
ἐχθρὰς εἰς πῶν Ἀνατολῶν καὶ ἐπὶ λατρινῶν. με-
τα ταῦτα δὲ πάλιν ἐδόθη λίβελλος τῷ Μιχαὴλ καὶ
αὐτῷ, ὁ δὲ μνητὶν δέχεται ἀσπίδος, καί τοιγε καὶ αὐ-
κατηγορεῖται ἦσαν τὰ καὶ, καὶ κατὰ τὸν Σωόνδον ἀδελ-
φαὶ ἐν τῇ Τεκλίῳ, ὡς ἦσαν καὶ ὁ Ἀλέξανδρος
Μικολά, καὶ ὁ Ἀντιστοχίας Εὐθύμης, ἦσαν δὲ
καὶ Ἀρχόντες, καὶ μοναχοὶ ὑπὸ τῶν Μοναρχῶν,
κληθεὶς δὲ ὁ Πατριάρχης εἰς κλίσιν, ἔπειθ' ὅτι ἐκ
ὑποφύγιον πῶν Σωόνδον, ἀλλὰ τὸν τρεῖς τῆς Συ-
ρόνης, καὶ τότε ὁ Βασιλεὺς ἐχθρὸς, ὁ τόπος αὐτοί-
κα, τὰ πρὸς ὡς ἀσκήθῃ. καὶ δὲ πῶν κατηγο-
ρῶν μία καὶ αὐτῇ, ὅτι ἐπειδὴ οἱ τατάροι διέβησαν

τὸν Εὐφράτην, καὶ ἐκυρίευσαν εἰς ἐντὸς Ἀλφῶν,
καὶ κατέδραμον μεσοποταμίας, Συρίας, Κιλικίας,
Φθιάσσαντες καὶ εἰς Λυκαονίας, φάλλον πῶν κατὰ 20
δραμῶν τῶν ὁ Σαλατῶν τῶν ἰωνίῳ Ἀζαντίνης, ἦλ-
θον εἰς τὸν Μιχαὴλ ὡς πρὸς ἀρχαῖον αὐτῷ φίλον,
Χριστιανῶν δὲ υἱὸς ὢν, ἐφίλει τὰς ἀγίας εἰκόνας,
καὶ πολλάκις ἀπερχόμενος καὶ εἰς πῶν Ἐκκλησίαν συ-
νωμίλει τῷ Πατριάρχῃ ἐκεῖ, κατηγόρει ἐν τῇ Πα- 25
τριάρχῃ περὶ τῶν, ὁ δὲ ἀπεκινυβάλλει τὰς κατη-
γορίας, ἀλλὰ μὴ εἰσακχόμενος, αὐτὸς ἐκείθῃ ὅμνη
δέποτε ἰππύσας, τότε ἀπῆλθεν εἰς τὸν Βασιλέα
ἐφίππῳ, νομίζων ἀναχωθεῖναι τὸν Βασιλέα καὶ παῦ-
σαι πῶν συνοφανῶν. ὁ δὲ Βασιλεὺς νομίσας ἔχει 30
ἄνχερσι τὸν Λέοντα, καὶ εἶρεν καὶ τὸ λαβεῖν συγ-
χώρησιν, ἐδέξατο αὐτὸν μετὰ χαρᾶς, καὶ ἐλάλη-
σεν αὐτῷ ἡδύως. ἐλθὼν δὲ ὡς Λατινῶν, καὶ
χρεῖα ὡς ἀναγορεύει αὐτὸς εἰς τὸ λατινεργεῖναι, καὶ
δὲ σιωπῶν πρὸς τὸν Βασιλέα εἰσερχόμενος εἰς πῶν 35
Ἐκκλησίαν ἀσπάζεσθαι τὰς ἀγίας εἰκόνας, ἔπειθ' ἄρ-
χεσθαι ἐπὶ πελῶσθαι πῶν Λατινῶν, ἐγίνωσκε δὲ
ὁ Μιχαὴλ ὅτι σιωπῶν μὲν ἐκείθῃ ὁ Ἀρσένι εἰς
πῶν Ἐκκλησίαν, μετὰ δὲ τὸν ἀπασιρὸν πῶν εἰκόνας
ἐξήχετο, ἵνα μὴ συλλατνεργηθῇ τῷ ἀφώρυστῳ, ὁ 40
θὼν ἐμήνυσεν κρυφίως τῷ λατινεργεῖναι ἱερεῖ, ἵνα ἄρ-
χεσθαι τῆς λατινῶν περὶ τὴν ἀσπασμῶν αὐτὸν τὰς
εἰκόνας, ἵνα μὲν ὁ Πατριάρχης συλλατνεργηθῇ
αὐτῷ, καὶ δόξῃ ὅτι σιωπῶν αὐτῷ κρυπῶν αὐ-
τῷ τὸν δὲ Πατριάρχῃ κρυπῶν διὰ τῶν Μαιώτιν, 45
αἶμα δὲ καὶ κολακῶν σιωπορούσθαι αὐτῷ, ὡς δὲ ἐ-
σῆλθον εἰς τὸν Ναὸν, καὶ ἔπειθ' ὁ ἱερεὺς πρὸς τὴν ἀσ-
πασμῶν τὸν Βασιλέα τὰς εἰκόνας τὸ, εὐλογησάμενος
ἡ βασιλεία, ὁ Ἀρσένι κατανοήσας τὸ δόγμα, καὶ
ὄντας τὸν Βασιλέα, ὅτι μετὰ δολιότητος καὶ χω- 50
εἰς φόβῳ θεῷ βέλεται λαβεῖν πῶν συγχώρησιν, καὶ
ἀπασσας εἰς τὸν τῆς βασιλείας χαρᾶς κατῆλθε
δραμῶν εἰς ἀκρίαν, καὶ ἐπανήγει εἰς πῶν. ὁ
δὲ Μιχαὴλ μετὰ πῶν Λατινῶν ἀδελφῶν Σωόνδον ἀ-
πομον καὶ ἀκρίαν αὐτὸν, καὶ ἐμήνυσεν αὐτῷ διὰ
δύο

αὐτοῦ Ἀρχιερέων τὴν καθάραισιν, ὃ δὲ περιέειρε τὸ πρὸς
ἐξορίσει αὐτὸν, εἶχε δὲ παλαιόραστον καὶ βιβλίον ἵνα λα-
βῇ μετ' ἑαυτοῦ, καὶ τρία μόνα φλωρία, αὐτίνα καὶ
αὐτὰ εἶχε λαβὼν ὑπὸ καλλιγραφίας αὐτοῦ. ἐξελ-
5 θη ἔν τις Προϊκόντησον, πολλῶν ἀσραπῶν καὶ βερ-
πῶν γουορμῶν, καὶ ζάλης πολλῆς. ἐκοινώνησε δὲ εἰς
τὴν καθάραισιν καὶ ὁ Ἀντιοχέας Δαδὲ πᾶσι, ὁ Ἀλε-
ξανδρείας ὁμοῦ καὶ μὲν κατέστησαν. περιβλήθη δὲ
Πατριάρχης ὁ Ἀδριανουπόλεως Γερμανὸς, ἀχρεΐστα-

10

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ 5'.

Περὶ τῆς αἰσεως μοναχῶν δι' Ἀρσένιον καὶ Γωσήφ τῶν Πατριάρχων, καὶ ὡς ἔπαθον κακῶν ὑπὸ Γεωργίου Ἀκροπολίτου.

15 Ἐξέστειλαν οἱ Μοναχοὶ τῶν Μοναστηρίων τῶν Κωνσταντινου-
πόλεως, καὶ τὴν περίεχεν Δαδὲ τῶν Πατριάρχων Ἀρσένιον
καὶ Γωσήφ, καὶ οἱ μὲν τέτοι, οἱ δὲ ἐκείνους ἐδέχοντο. ἀλλ'
ἐξέστειλαν λαβὼν ὁμολογίας Λογοθέτης Γεωργίου ὁ Ἀκρο-
πολίτης κατ' αὐτῶν, δῆθον ἐρίμωσαι αὐτοῖς, τό-
20 σα κακὰ ἐποίησαν αὐτοῖς, ὅσα καὶ ὁ Καθολικὸς
ἐποίησε εἰς τὰς καὶ αὐτῶν τοῖς Μοναχοῖς, ἥξανε
ὁμοῦ τὸ μέρος τῶν Ἀρσένιου, καὶ περιεβλήθη ὁμολογίας
καθότι πᾶσι τρόποις ἔλεγον τὸν Γωσήφ ὡς ἀπομνη-

ῆσαν δὲ εἰς τὸ χρίσμα καὶ πολλοὶ τῶν οἰκόντων εἰς τὴν
Ἀνατολήν, ἀνθρώποι δόλοισι καὶ ἐνέμενοι. ὅθεν
ἐυλογον ἐνόμισαν ὁ Γωσήφ ἀπελθεῖν ὁ αὐτοῦ ὡς αὐ-
εἰρηνίστη αὐτοῖς. ἦν δὲ ἐκεῖ καὶ ὁ Βλεμμύδης, καὶ λέ-
γει περὶ αὐτῶν ὁ Παχυμέρης εἰς τὸ δεύτερον κεφάλ-
λαιον τῆς πέμπτης βιβλίας, ὅτι Δαδὲ τὸ εἶναι σοφὸς ἦν
καὶ ἀπαθής, ὅθεν ἐδέξατο τὸν Γωσήφ καθῶς καὶ τὸν
Ἀρσένιον, λέγων, ὅτι μόνον ἐστὶν ἀνάγκη τὸν εὐσεβεῖς.

25

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ 2'.

Περὶ τῆς παρέκτροπῆς Μιχαὴλ τῶν Βασιλέων, ὅτι οὐκ ἐβλήθη, Ἀστυρίας τε καὶ Σύρους καὶ τὸν Πάπαν
αἰτίαι αἰσώσεως ἐλπίσαντος.

30 Ἀνέθη τὸν πολέμων ὁμολογίας Κωνσταντίνου, τὴν ἐ-
ποίησαν; ὅσα τὸ δεύτερον καὶ τρίτον βιβλίον
ἐσημείωσαν. ἀνέθησαν τὸν πολέμων Διοκλητιανὸς καὶ
Ναζιριανὸς; τί ἐποίησαν; ὅσα ἐσημείωθη εἰς τὸ
τέλος τῶν πρώτων βιβλίων. καὶ ὅπως ὁ Μιχαὴλ
35 ἐτύφλωσε τὸν γνήσιον Βασιλέα Γεωργίον, περιώρισεν
αὐτὸν, ἐξέδωκε πρὸς γάμον τὰς ἀδελφὰς αὐτοῦ εἰς
Φραγγίαν, ἵνα ἡ ἐστρεβλὸν τὸ γένος τῶν Λαοσκάρεως,
ἐξέβαλε τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ τὸν Πατριάρχην, ἔλαβε

συγχώρησιν, ἔσειπε τὸν υἱὸν αὐτοῦ Βασιλέα, καὶ ἐβε-
βαιώθη πᾶσι τρόποις Βασιλεὺς, τὴν ποιῶν; ὅπως
καὶ ἡ Ἐκκλησία, καὶ ἀφ' οὗ τὸν Θεόν, ἐνόμισαν ὅτι ἀφ'
ἑαυτοῦ ὑψώθη; ὅθεν ἐκ ἐξήτα βοήθειαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἱσ-
τορή, ἀλλὰ ὑπὸ Ἀστυρίων καὶ Σύρων, καὶ δὴ καὶ περὶ ὑγιείας
ἐπεμψεν εἰς Βάαλ, καὶ εἰς Μῆαν Θεὸν Ἀκκαρῶν. ἀκένων
ἐν τὸν Φραγγίαν Ρήγα Κάρυλον μελετῶνται στρατοῦσαι καὶ
τὴν Βυζαντίαν, ἐθεράπευσεν τὸν Πάπαν ποικίλως,
καὶ τὸ μέσον ἦν πάλιν ἡ τὴν Ἐκκλησίαν οὐκ ὡς.

40

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η'.

Περὶ τῶν πρὸς Μιχαὴλ Βασιλέα πρέσβων Γρηγορίου δεκάτης χερὶν αἰσώσεως, καὶ τῆς ἡ ἐποίησαν ὁ Μιχαὴλ
Συνόδου καὶ ἐποίησε σεσοφισμῶν Τόμῳ πρὸς Γωσήφ τὸν Πατριάρχην.

45 Θεοβάλδος τις, ὁ ἀπελθὼν εἰς τὴν Παλαιστίνην μετὰ
Ἐρδάρδου τῶν ἡ τῶν Ρήγος τῆς Ἐκκλησίας, ἐν-
σκόμους εἰς τὴν Πελεμαΐδα, ἀνηγορεύθη Πάπας
μετονομασθεὶς Γρηγόριος δεκάτης. ὅπως περιεβλήθη
τὸν σκοπὸν τῶν Μιχαὴλ, αἰαγόμους εἰς ἱταλίαν
50 ὑπὸ Συρίας, ἔσειπε πρέσβας περὶ αἰσώσεως τῶν Ἐκ-
κλησιῶν, ἐν οἷς καὶ Γεωργίον σοφιστὴν τίνα καὶ πε-
ρίεργον, ὅστις πολλὰ ἐσπένδαζε ὁφθαλμοῖς συμνηγορεῖ
τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἵνα ἀπατήσῃ τὸν
Ἑλληνα, ἀλλ' ἐδὲν ἦν, Συνόδου γὰρ γουορμῶν μό-
νος Κωνσταντίνου ὁ μελιτηνιώτης καὶ Ἀρχιδιάκονος

Βασιλικὸς, καὶ ὁ Πρωτοποσελάριος Γεωργίου ὁ Κύ-
πριος ἦσαν μέτοχοι τῆς γνώμης τῶν Βασιλέων,
οἱ δ' ἄλλοι καθάπαξ πάντες ἀντικείμενοι περὶ αὐτοῦ,
ὅτε καὶ ὁ Βένκος μέγας Χαρτοφύλαξ ἦν, εἶπε περὶ
τῶν Λατίνων, εἰ καὶ Αἰρετικοὶ λέγονται, ἀλλ' εἰσὶν Αἰ-
ρετικοὶ, φυλακίζοντες εἰς πύργον. ἐπεὶ δὲ Δαδὲ Συ-
νόδου ἐκ ἱχυσεν ὁ Μιχαὴλ, συγγράφει Τόμον ὑπὲρ
σεσοφισμῶν, καὶ ἐξέειπε αὐτὸν τῷ Πατριάρχῃ ὡς αὐ-
τογραφεῖ, ἀλλὰ γυμνᾶται ἡ αὐτοῦ βλασφημία,
καὶ ἀποσκυβαλίζεται ὡς τῶν Πατριάρχων Γωσήφ.

Περὶ τῶν βένκων παρεξηγήσεων, τῶν συμβαινέσασθαι τῇ γνώμῃ τῆ βασιλέως, καὶ τῆς αὐτῆς ὑποβολῆς καὶ παλιμδολῆς γνώμης.

Εἴμελλε φανεροῦντα ἔστι καὶ τῶν βένκων ὑποκρίσεις, καὶ διαχθίσεις, ὅτι ἐκ τῶν ἐρριζωμένων εἰς τὴν δύσεως οὐ βένκος, ἀλλ' ἦν ὑποκριτής, ὅθεν οἱ ἀρριμένοι Κωνσταντίνου καὶ Γεώργιος ἔδωκαν αὐτῷ τεμάχια τινὰ ἔχοντα τινὰς ῥήσεις ἀγίων καὶ τινὰς μαρτυρίας σωμαλευγμίας δῆθον τῷ Βλεμμύδα περὶ Τριάδος, καὶ ἔτι πολλὰ βιβλία ἀγίων, ὁ δὲ ἄνομος σοφιστεύεται καὶ παρεξηγᾶται καὶ τὴν γραφὴν καὶ τὰς ἀγίας, καὶ ἐκκόσως ἀμαρτῶν, κλίνει εἰς τὴν γνώμην τῆ βασιλέως, κλώθων τὰ ἀκλῶσα δῆθον

2 Ἀλλ' κυβέρνησιν. ὅτι δὲ ὁ βένκος ἦν καὶ ἐπίσκοπος καὶ ψάψας καὶ, ὡς εἴρηται, παλιμδολος, δῆλον καὶ ἐξ ἄλλων τινῶν, γράφα γὰρ ὁ Παχυμέρης βιβλίῳ ἐκτῷ, ὅτι ἐποίησαν ἀμολογίας πρὸς τὸν μέγαν Οὐκινόμον τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας Θεόδωρον τὸν Σιφιλίτιον, ὡς ἐ γράφοι, ὡς ἐκ αὐταῖσι περὶ δογμάτων, καὶ ὅτι λέγοιεν ἄλλοι, ἀλλ' ὅσμηραι δεχόμενον τὰ τῶν ἄλλων, καὶ τὰ ἐξῆς, ὁ δὲ αὐταῖσι, καὶ αὐτέγραψεν σχεδὸν ἅθεα.

15

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ι΄.

Περὶ τῶν πρὸς τὸν Πάπαν πρέσβειον τῆ βασιλέως Μιχαὴλ, καὶ ὧν ἐργάσατο Διοφύρων κακώσεων τὰς ὁρθόδοξας, καὶ εἴ μεθ' ὁρκῶν ἐποίησε τόμους τῶν γινέσθαι σῶσιν ὅππ' Ἐκκλησίῳ, μνημοσύνη καὶ πρωτεύοντες τῆ Πάπας. 20

Εἴπεμψε δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν Γρηγόριον πρέσβη τινὰς, καὶ Γερμανὸν τὸν πρῶτον χρηματίσαντα Πατριάρχην τῆ Βυζαντίας, καὶ ὁκείνων ὄντων ἔτι ἐν τῇ ὁδῷ, ὁ βασιλεὺς τῶν ἐδράμων εἰς τὴν πίσιν τινὰς μὴ ἐπιδραμόντας αὐτῷ, τινὰς δὲ ὑβρίσαντας, ἐδήμιον, ἐξώριζεν, ὁκείνους, ὡς περὶ Ὀφιλιππικὸς, ὁ Καμαλέων, καὶ αὐτὸς ὁ Καββαλῆρος, καὶ δὴ καὶ Ὀλόβωλόν τινὰ ῥήτορα ἐξώρισεν εἰς Νίκαν αἶμα τῷ ἰωάννῃ καὶ ἑτέροις δέκα, ὅς στυφοφανήσας, δι' ἑτέρας αἰτίας, ἦσαν πρεσβύτων ἔδρασε, καὶ ἄλλα μυρία κακὰ αὐτοῖς ἐπέησεν. ὅθεν οἱ λοιποὶ βλέποντες αὐτὸν ποιεῖντα πάντα καὶ τυραννικά, ἐσιώπων μὴ καὶ συνεδίδαν, ὁ δὲ τύραννος

ἐδὸν αὐτῶν, ποιησέμεται καὶ πρεσβύτης χρυσοβύλλον γέμον μύριον ὁρκῶν, εἰς τέλος μὲν γινέσθαι τὴν οἰκίαν, εἰς Ἐκκλησίαν, μνημοσύνη καὶ πρωτεύοντες ἐν αὐτῷ Δαλαμδαίων. καὶ περὶ μὲν τὰ πρῶτα 25 ἔλεγε, καὶ τίς ἀπέρχεται εἰς τὴν Ῥώμην κριθῆναι. περὶ δὲ τὰ δεύτερα, ὅτι μνημονόμοι καὶ ἀσεβῶντες εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. περὶ δὲ τὰ τρίτα, ὅτι νεμίζον αὐτὸ καθὼς αὐτὸ ἔχον ὁ Πάπας ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐκ καθὼς νῦν αὐτὸ βέλεται ἔχειν. τὸ σύμβολον ὁμῶς 30 κατὰ πάντα τρεῖς μὴν ἀκωνοτόμπων. ἐγένετο δὲ ταῦτα εἰς Κωνσταντινέπολιν, ὅτε καὶ ἡ ὁ Λαυδένω Σωμὸδος ἡθροίζετο.

35

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΑ΄.

Περὶ τῆς παραιτήσεως Ἰωσήφ καὶ Πατριάρχης βένκων, ἐξουσίας τῆ Ἰωσήφ καὶ ἑτέρων πολλῶν.

Τὸν ἔν Πατριάρχην Ἰωσήφ εὐλαβέωτος ὡς λύσαντα αὐτὸν τῶν ἀφορισμῶν, ἔκκακε αὐτὸν, ὁκείνος ὁμῶς ὁρῶν βιαζομένῳ τὴν Ἐκκλησίαν οὐκ εἶναι τῶν κοινῶν τῇ Αἰρέσει τῶν πατισμῶν, παραιτᾶται μετὰ τὸ ἐπακοῦσθαι τὰς πρέσβεις ἀπὸ τῆς Ῥώμης, καὶ πρεσβάζεται ὁ βένκος Πατριάρχης. ὁ δὲ Ἰωσήφ ἀπῆλθε καὶ ὁκείνητος εἰς μόνῳ τινὰ καρδίῳ ἐν τῷ Ἀνάπλῳ (Ἀνάπλως δὲ λέγεται κατὰ τὸν Γρηγορίου βιβλίῳ πέμπτῳ, ὁ τόπος ἀπὸ Βαθπύρου ἕως τῆς ἱερᾶς)

ἀπέρχοντο δὲ εἰς αὐτὸν ὁκείνοι οἱ μὴ κοινῶντες τῇ 40 Αἰρέσει, καὶ προσεκλάοντο, καὶ σιμέβαινε γίνεσθαι μέτερον χρίσμα, ἀφ' ὧν οἰνωτέρως ἐδυχεύοντο. ὅθεν ἐμήνυσεν αὐτῷ ὁ βασιλεὺς κωλύσαι τῆς πρὸς αὐτὸν ἐσόδου τὰς ἀπερχομένας εἰς αὐτόν. ὁκείνος δὲ ἀπεκράθη, ὅτι πρεσβεῖν ἐξομᾶσθαι, ἢ ἀποβαλεῖν τὰς 45 ὁρθόδοξας, καὶ λοιπὸν ἐξορίζεται εἰς κηλὴν. ἐξέλσει δὲ καὶ ἄλλος ὁ βασιλεὺς ὁκείνῳ προσκαυόμενος ἀλλοχῶ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΒ΄.

50

Περὶ τῶν ἀπὸ τῆ βασιλέως Μιχαὴλ προκαταρχειθῶντων συγκλητικῶν καὶ συγγενῶν αὐτῷ, τῶν παρέρσιον αὐτὸν ἐλεγχάτων λαλίσαντα, καὶ γράμματα πρὸς Νικόλαον τὸν τρίτον ἀπὸ τῶν τῶν συνέδων δῆθον δεχομένων ὑπογεγραμμένα πέμψαντα, καὶ περὶ τῶν ἐκατέρωθεν πρέσβειν.

Εβαλε δὲ εἰς φυλακὴν καὶ τὰς παρθένους ἀνδισ-
 5 μύνας αὐτῷ ἅλ' ἅν' αἰς τὴν ὀρθοδοξίαν κρητομίαν
 Συγκλητικῆς, Μανηλ, Ἰσαάκιον, Ἰωάννην τὸν
 Καντακζηνὸν καὶ τὸν Πρωτοερατορεῖον Ἀνδρόνικον. ὅν
 10 τούτοις ἦλθον καὶ πρέσβεις ἀπὸ τῆ Παπᾶ Γρηγο-
 ρίου, λέγοντες αὐτῷ, μὴ εἶναι μόνον τοῖς λόγοις λαλι-
 σθῆναι, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις. ὅθεν παρρησιασ-
 15 τικῶς τὰς ἐκκλησιαστικὰς, καὶ εἶπον αὐτοῖς, ὅτι τὴν
 οὐσίαν ποιεῖ οἰκονομικῶν, καὶ φανῆναι λοιπὸν καὶ
 20 αὐτὰς κοινωνίας τῆς γνώμης αὐτῆς ἐνώπιον τῶν πρέσ-
 βειων. εἶτα παρρησιαστικῶς καὶ τὰς πρέσβεις, καὶ εἶ-
 πα αὐτὰς μετὰ τῶν ἑφῆσιν Ἰσαάκ εἰς τὴν φυλακὴν,
 καὶ ἔδωκεν ἐκείναις τὰς ἀρετὰς Συγκλητικῆς καὶ συγ-
 25 γράφει αὐτῶν τὰς μὴ συμφωνήσας τῇ οὐσίᾳ εἰς τὴν δι-
 30 σκρίψιν. ἔπειτα γράφει εἰς τὸν μετὰ τὸν Γρηγόριον Πα-
 πᾶν γράμμα μετὰ πολλῶν ἐπισκόπων ὑπογεγραμῶν,

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

10 Περὶ τῆς εἰς αὐτὸν γνώμης κατὰ τῆς παρθένου καὶ τῶν παρθενῶν ὁ Βένκος, καὶ τῆς ὑστερῶν αὐτῆς παραρηγορίας.

Ὁ Βένκος, ὡς εἶρηται, ἔχων ὡς δεχόμενος ἀπλῶς
 τὴν λατινικὴν δόγμα, τὴν γὰρ παρθένον ἐν τῇ
 25 συμβόλῳ εἶχον ἀσυγχώρητον, ἀλλὰ τὴν ἐνθουσιᾶν
 λατρίαν δι' οἰκονομίαν πραγματοδότης διῆθον τὸ
 πρὸ ἀνεπιτήμητον, συνέγραψεν, ὅθεν καὶ ἐν τῇ Συνο-
 30 δικῇ τῆς ὀρθοδοξίας ἀντιμαρτυρεῖται τὰς αἰτίας,
 ἡσιωαίτιον τὸν τίον τῇ Πατρὶ τῆς Πνεύματος λέγον-
 τας, καὶ ἅλ' αὐτὰ ὁ Παχυμέρης ἐν τῇ πρώτῳ βί-
 35 βλίῳ λέγει περὶ αὐτῆς, Δεδίωκε δὲ (ἦγε ὁ Βένκος)
 καὶ τὰς καταρτίδας τῆς πόλεως, ὡς κωμότα μὴ κα-
 ταγινώσκων τὴν ἡμετέραν, ἡ ἐγκαλῶν ἐλπίσιν,
 καὶ αἰετοῖς παρρησιαστικῶς ὡς κρείττενα λέγουσιν, ἢ τὴν τοιῶ-

τῶν δεχομένων διῆθον τὴν συνέδον. ἔπειτα δὲ αὐτῷ
 καὶ τινὰς τῶν χιζομένων, ὡς ὁκείως φιλοδωρησάμενος,
 ἔστειλεν εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ ἔγραψε καὶ περὶ αὐτῶν
 μέτρια. ὁ δὲ Βένκος εἰ καὶ ἦν νεωτεριστὴς ἅλ' κρητο-
 5 δοξίαν, ἀλλὰ χριζομύνας τὴν κρητοδοξίαν αὐτῆς καὶ ἐν τοῖς
 θελήμασιν αὐτῆς πρὸς τὸν Βασίλειον, ἐμίσσετο. ὅθεν
 ἔφερεν ὁ Βασίλειος ἀπὸ τῆς Χηλῆς εἰς τὴν Μονὴν
 τῆς Κοσμιδίας τὸν Ἰωσήφ (ἦτις ἔκπετο ἔξω τῆς πό-
 10 λεως κατὰ τὸ μέτρον τῆς Βλαχερνᾶς) καὶ ἔλεγον
 αὐτῷ, ἵνα λάβῃ πάλιν τὸ Πατριαρχεῖον. ὁ δὲ ἀπε-
 κριθὴν, ὅτι λαμβάνει αὐτὸς ἐκ τῶν λυθῶσιν οἰκονομισμοί.
 ἐν τούτοις δὲ ἔστειλε καὶ ὁ γυνώσκων Πάπας Νικόλαος τρι-
 15 τῶν πρέσβειν περὶ τῶν αὐτῶν εἰς τὸν Μιχαήλ, καὶ
 αὐταπέσταλε καὶ ὁ Μιχαήλ πρέσβειν μετὰ τῆς
 αὐτῆς ὑποκρίσεως καὶ ὑπεβόλητος.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΔ'.

Περὶ δοξοματίας καὶ φθόνου τῶν Βένκων, καὶ τῶν αὐτῶν παρεξηγήσεων τῶν γεγραμμένων, καὶ τῶν δι' αὐτῶν Συνοδῶν τῶν
 Βασιλέως ὑπὲρ τῆς παπισμῆς, καὶ τῆς ἐν ἐποίησιν φθορᾶς τῆς πατρικῆς βιβλίου ὁ Βένκος εἰς βεβαίωσιν τῆς παπισμῆς.

Ὁ μὲν ἀλλὰ καὶ δοξοματίας ὦν, καὶ φθόνου τῆς
 40 πρὸς τὸν Βασίλειον οἰκονομίας τῇ Ἰωσήφ καὶ τῇ
 ἑφῆσιν Ἰσαάκ, ἔκπετο ἐν οἷς ἔλεγε κατὰ τὸ
 ἴδιον τῶν Αἰρετικῶν, ἀλλ' ἐκκεκτῶν ἑαυτὸν εἰς τὴν
 κακίαν, παρρησιαστικῶς τὴν γεγραμμένην καὶ τὰς αἰτίας πρὸς
 45 τὴν ἅλ' ἅν' ἐνέσταν, ὅθεν καὶ παρρησιῶν τὸν Βασι-
 λέα εἰς τὴν ἀρετῶν, πολλὰς Συνοδὸν ποιῆσαι πα-
 ρρησιαστικῶς αὐτὸν καὶ κηρύττειν τὰς ὀρθοδόξους πρῶ-
 50 τῶν ἀφ' ὁρίων Βασιλέων, ὑστερῶν δὲ καὶ τινὰς πλα-
 νῶντα καὶ λέγοντα αὐτοῖς, ὅτι καὶ Παῦλος περὶ
 55 τῆς τῆς Τιμόθεον οἰκονομίας, καὶ οἱ ἄντιοχος καὶ
 Κύριλλος ὁ ὀρθόδοξος ὡμολόγησαν τὸν Μωυσεῖος Θεό-
 δωτον, καὶ Βασίλειος ἐσιώπησε τὴν περὶ τῆς Πνεύ-
 ματος Θεολογίαν, ταῦτα λέγει ὁ Παχυμέρης.
 ἀλλὰ δὴ καὶ ὁ Βένκος ἐν τῇ σημείωσιν τῶν βιβλίων
 αὐτῶν, Παραγράφῳ τετάρτῳ, καὶ ἐν τῇ ὑπολογίᾳ

περὶ τῆς ἀδικίας ἧς ὑπέστη, ἀγωνίζεται εἰς αὐτὸν, ὅτι ἅλ' ἐκ
 ἐκκλησιαστικῆς οἰκονομίας συνέθετο λατρίαις. φέρει
 δὲ μαρτυρίας Βασίλειον, Ἀθανάσιον, τὸν Ναζιανζηνὸν
 καὶ τὸν Κύριλλον κατὰ ταῦτα τοῖς οἷς ἔγραψε καὶ
 ὁ Μονοθέλης Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννης πρὸς
 τὸν Ρώμης Κωνσταντῖνον δικαιολογούμενος, ἀλλ' ἐδὲν
 10 ὠφελήθη ἔτι ὡς καὶ ὁκείως, καὶ ἴδε ἀνωτέρω
 βιβλίον ἔκπετο κεφάλαιον δεκάτην ὀγδοὴν. ἐφέρει
 γὰρ ὁ Βένκος, ἅλ' ὡν, πρὸς αὐτὸν κώδιον, ὡς λέγει ὁ
 15 Ἐπιφάνιος. Αἰρεσις τεσσαρκοσύνη περὶ τῆς ἀρχον-
 τικῆς πέτρας, καὶ ἐκκεκτῶν ὡς ἐκείνος ἐκπαλαίῳ
 ὑποκρινόμενος εὐσεβέσων, ἀλλ' ἐκ ἐλάθε τὰς ἐκδι-
 20 κῆς τῆς ἐκκλησίας, ὅθεν καὶ ὁ ἴδιος λέγει ἐν ταῦτῃ,
 ὅτι τρεῖς συναλεύσεις ἐγένοντο κατ' αὐτῶν παρόντος
 καὶ τῶν λαῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐπαρωχῶν αὐτῶν,
 25 δηλονότι ὡς ποτε ἐγένετο περὶ τῆς Θεοσυγῆς Σεβήρης,
 καὶ

καὶ ἴδε αὐτὴν βιβλίᾳ πέμπτῃ κεφαλῇ
πρῶτον. φέρει δ' αὐτὴ καὶ τὸν Βαλαάριον καὶ Βλεμ-
μύδην καὶ τὸν Ἀντιοχέαν Πέτρον μόνον κακίζοντας
τὴν παρθένον καὶ τὸ δόγμα, ἡτοί τὴν ἐκ τῆς ἱε-
ραρχίας, ψεύδεται ὁμοῦ, καὶ ἴδε αὐτὴν βι-
βλίᾳ ὀγδόῃ κεφαλῇ δούτῃ Παράγραφοι ὀγδόῃ
καὶ βιβλίᾳ τῇ αὐτῇ κεφαλῇ πρῶτῃ Παράγρα-
φοι ἑξῆς. ἔτι δὲ προσφέρει ὁ Βένκος ἐν τῇ δού-
τῃ λόγῳ πρὸς τὸν Συγκλητικὸν Θεόδωρον, καὶ ὁ
μελιτηνιώτης λόγῳ δευτέρῳ καὶ τρίτῳ πρὸς τὸν αὐ-

τὸν τὸ ῥῆτον τῇ βασιλείᾳ ἐν τῇ τρίτῃ κατ' ἑνὸς
νενοθυμένον, ὡς εἶπον αὐτὸ καὶ οἱ Λατῖνοι ἐν τῇ δε-
κάτῃ ὀγδόῃ καὶ ἑκστῇ τρίτῃ πράξει τῆς ἐν Φλωρεν-
τίας Συνοδῆς, καὶ δοκεῖ ὁ Βένκος ἀποφθεῖραι πολλὰ
βιβλία τῶν πατέρων, ὡς ἔλεγον εἰς τὰς ἐρημένους
τόπας ὁ ἑφῆστος. ὁ μὲν δὲ Βένκος ἀτωγράφῳ καὶ ἀδύ-
δῳ καὶ συλλογισμῷ, ἐγένετο θεξία χάρις τῆς δυ-
σεβείας τῇ αὐτῇ βασιλείᾳ εἰς βεβαίωσιν τῆς ἀι-
ρέσεως, λέγων πάλιν ἐπαμμίοντο Βένκοι.

10

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΙΒ΄.

Περὶ ὧν εἶπεν ὁ Ἀθηνῶν μελέτιος ἑσάων ἄμα καὶ γενναίων λόγων, καὶ περὶ τῶν τυραννησάντων ὑπὸ τῇ βασιλείᾳ μι-
χαὴλ Συγκλητικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν ἀσφόροισι εἰδὲσι κολάσεων ἀπὸ τῇ μὴ δεχθῆναι τὴν κληρονομίαν αὐτῶν. 15

Ὁ Ἀθηνῶν ὅμοιος μελέτιος ἐμύμφετο μάλα γου-
ναίως τὴν περὶ τὴν πλὴν κληρονομίαν, ὡς καὶ
εἰς μίαν τὴν Συνοδὸν ἐλόθετο μὴσας, εἶπε τὰ ἐ-
κκλησιαστικὰ ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου, καὶ τέλει πάντων
ἔδωκε τὸ ῥῆσιν αὐτῇ τῇ ὑπαρχῇ, εἰπὼν εἶναι ἑτοι-
μον εἰς ἐξορίαν, τὰ αὐτὰ καὶ εἶπε καὶ ἐποίησε καὶ ὁ
ἑφῆστος. τὴν δὲ εἰς τὴν φυλακὴν Συγκλητικῶν ὁ μὲν
Ἀνδρόνικος ἐκοιμήθη ἐκεῖ, λαβὼν τὸν σέφανον τῇ
μαρτυρίᾳ. τὰς δ' ἄλλας τρεῖς ἔφερον ὁ τυραννὴς ἑμ-
πορεύον αὐτῇ, καὶ τῇ μὲν Μαννῇ καὶ Ἰσακίῃ ἐ-
ξορεύθη τὰς ὀφθαλμούς, διότι πικρῶς ἠλέξαν αὐ-
τὸν ἀπὸ τῆς ὑπαρχῆς τῆς πίστεως, ἔτα ἔξωλε-
σε, χωρίσας ἀπ' ἀλλήλων. καὶ δὴ καὶ ἰωάννην τὸν

ἀδελφὸν τῇ Δεσπότη Μιχαὴλ ἐτύφλωσαν. ὁ δὲ Κων-
σταντῖνος ὁ κλάσας ἀπὸ φόβου ἀνθρώπων, οὐκ αἰνῶ-
νησαν. ἐμίσεν δὲ ὁ βασιλεὺς τὰς ἀποπολεσθῆσας
Μοναχάς, τὰς ἀποβαλόντας τὴν ἑνότητα, ὅθεν καὶ 20
εἰς τὰς ἐξορίας ἐκάκει αὐτὰς, πλάττων ἄλλας αὐ-
τῶν αἰτίας. καὶ δὴ τὸν μὲν Γαλακτίωνα ἐκτυφλοῖ,
μελέτιος δὲ γλωσσοκοπῇ, καὶ πρὸς τούτοις Λάζαρον
καὶ Μακάριον, πρῶτον εἰπὼν περὶ τῆς ἐνώσεως, καὶ
ταύτην μὴ καταδεχόμενος, ἐν οἷς καὶ τινὰ Καλοθεῖον 25
καὶ ἄλλους ἐτύφλωσε, καὶ ἐξώλεσε, καὶ τὸν Ἀκροπο-
λίτην Θεόδωρον καὶ τὸν Μεζαλωνα καὶ τὰς Συγκλη-
τικὰς καὶ οἰκίας ἀπάσας.

30

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Περὶ τῶν διορισάντων ἐν τῇ ἐν Λευθένῳ ἀθρητικήᾳ Συνοδῷ καὶ τῇ ἁγίᾳ Πρώματι καὶ ὑπὲρ τῶν ἀλλοκίτων πρὸς 35
νομίων τῇ Πάπᾳ, καὶ περὶ τῆς ἀσεβείας Μιχαὴλ τῇ Παλαιολόγῃ καὶ Γρηγορίῳ τῇ δεκάτῃ.

Ῥητέον δὲ, ἐπαλαβόντες ἀπ' ἀρχῆς, περὶ τῆς
ἐν Λευθένῳ Συνοδῆς, ἀθροισάσης ἐν ἑταίρι χιλι-
σὺν Ἀκακίσιος ἑβδομηκοντὶ τέταρτη. ὁ Παλαιολό-
γος τοῦτον Μιχαὴλ ἐγκαταλαθῆς ὑπὸ Θεῷ,
ὡς ὡς βασιλεὺς προσέταξε φερντὸς ὄρκος, ἐξεμαῖν κα-
τὰ τῇ βασιλείᾳ ἰωάννῃ καὶ παντὸς τῇ οἴκῃ αὐτῇ,
καὶ Πατριάρχῃς συχνοῦς ἐξέβαλον ἀδίκως. καὶ
λαβὼν ὑπὸ τῶν Λατίνων τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ
ἡλπισεν εἰς Θεὸν τὸν ἐλεήσαντα αὐτὸν, ἀλλ' ὡς
λέγει ὁ Παχυμέρης εἰς τὸ δεύτερον βιβλίον αὐτῇ καὶ
ἄλλοι, Φοβέμενοι τὸν δυτικὸν Κόρον, αὐτοῦ καὶ
ἀπαμύρπον ὄντα, καὶ μαριόλῳν ἀπὸ τῆς ἐκκλησι-
αρχίας ἡν ἔχει μετὰ τῇ βαλδάρῃ κατὰ τῇ Μιχαὴλ,
ἐκολάκους τῇ Πάπᾳ ἑωμῆς, καὶ μέλιστα τὸν ἐ-

ρημόν Γρηγόριον, ὅς καὶ ἠθροισε τὴν Συνοδὸν εἰς τὸ
Λευθένον ὡς καὶ αὐτὸς ἐκείνη καλῶν. λέγουσι δὲ, ὅτι
ἦσαν ποταχόσιοι ἑπίσκοποι καὶ ἄλλοι τόσοι ἡγέ- 40
μῆται, καὶ διώρισαν τὴν ἐκπρόδον τῇ ἁγίᾳ Πρώ-
ματι καὶ ἐκ τῇ τῇ. δούτερον, τῇ Πάπᾳ τὸ μνημό-
συον, ὅταν καὶ οἱ Πατριάρχαι μνημονοῦνται. τρεῖς
ποιν, ὅταν τις καταφύγῃ εἰς τὴν Πρώμην ἀπὸ κρίσεως
ἢ ἔχει μετὰ τῇ ἑπισκόπῃ αὐτῇ, ἢ Πατριάρχῃ αὐ- 45
τῇ, μὴ κωλύεσθαι τῇ τῇ, καὶ ἀνίστασθαι τῇ
ἐκκλησίᾳ. τέταρτον, ἵνα ἔχῃ ὁ Πάπῃς τὰ πρῶτα
ἐν πᾶσι. καὶ ταῦτα μὲν οἱ Λατῖνοι ἐνομοθέτησαν
περὶ αὐτῶν, ἐναντία οἷσι τῇ Εὐαγγελίᾳ καὶ ταῖς
Συνοδοῖς καὶ πάσῃ ἐκκλησιαστικῇ ὑπαρχῇ. 50

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β΄.

Ὅτι καὶ μὲν τῇ Πατρίᾳ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ὁ Χριστὸς καὶ οἱ πατέρες εἶπον, καὶ ὅτι κατὰ τὴν γραφὴν καὶ
τὴν

πῶς οὐκ ἐκκλησιαστικῶς ᾤοντο δὲ εἶναι τὸν ῥώμης Ἐπίσκοπον τὰ παρόνομα ὡς καὶ οἱ λοιποὶ τῶν Ἐπισκόπων, ἀλλ' ἐκ αὐτοχρηστικῶς καὶ ἀποστατικῶς.

5 Ὅτι μὴ γὰρ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον οὐκ ἀπορρίπτεται ἐκ τῶν Πατέρων μόνων, εἴπε τὰ τοιαῦτα οὐκ ἔχουσιν καὶ οἱ πατέρες, ὅτι δὲ ὁ Πάπας εἶχε τὸ μνημόσυνον, εἶχε τὰ τοιαῦτα ὅτι ἦν κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, ὅσον μὴ γὰρ κατὰ τὴν μόνω καὶ ἰδιούρως κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶπε μόνον ὁ Χρῆστος, καὶ οἱ τινες λέγουσιν ὅτι 10 ἐστὶν ἀποκριτικὴ κεφαλὴ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας πᾶσι τῶν Χριστῶν, οὐκ ἔστιν ἀναμφισβήτητος ἐστὶν ὁ ἑξουσιαστικὸς πατριάρχης. τὰς ἀντιθέσεις. ὅσον δὲ καὶ πῶς οὐκ ἐκκλησιαστικῶς διοίκησιν, καὶ ἦν κυβερνᾷ τὴν Ἐκκλησίαν εἰς μέγιστον αὐτοκρατορικῶς κατὰ τὴν γραφὴν 15 καὶ πῶς ᾤοντο, ἐστὶν ἕκαστος Ἐπίσκοπος, καὶ ἰδιούρως ἕκαστος τῶν πρώτων Πατριαρχῶν, καὶ καθὼς εἰς τοιαύτην κεφαλὴ καὶ οἱ πρώτοι Πατριαρχαί, ἐμνημονεύοντο εἰς τὰς Δίπτυχα. Διὰ τὴν αὐτὴν πάλιν μίαν κεφαλὴν τὸν Χρῆστον ὁρθόδοξον ἀναγωγῶν τε καὶ εἰσάγουσιν, ἐπεὶ δὲ μία πίστις καὶ εἷς Κύριος. ἀφ' οὗ δὲ ὁ Πάπας τῆς ῥώμης ἐφαινόθη ἀλλόκοτος περὶ αὐτῶν, καὶ ἐκρηγοῦντο εἰς τὸ ἅγιον Σύμβολον, μὴ

καταδεξάμενοι πῶς διορίζωνται, ἀπεβλήθη καὶ ἐξέβληθη καὶ ὅτι τῶν μνημοσύνων, ὡς ὅτι Σεργίος καὶ Κηρελλός τῶν ἀνωτάτων Πατριαρχῶν, καὶ εἰς τὴν μὴ ἀποδοχήν, ὁ συγχωρῶν ἀσυγχώρητος εἶπε καὶ ὁ Βεγγαρίος Θεοφύλακτος. περὶ δὲ τῶν τῆς Ἐκκλησίας τυραννικῶν, καὶ τῶν τῆς ἐσφοδρίας ἀποστατικῶν ἰδίων ἐπὶ, καὶ αὐτίκην αὐτῇ κατὰ μέτρον οἱ καιόνες καὶ οἱ πατέρες, καὶ μάλιστα ὁ γραφὸς. περὶ δὲ τῶν πρώτων ἐν ἅπασιν εἰς τὰς οὐκ ἐκκλησιαστικὰς, ἐκωλύοντο εἰς τὸν ὁ ῥώμης ὁρθόδοξον. ἵνα ἡ πρώτη καὶ τὰς τῶν, καὶ ἵνα γράφεται ὡς θέλει, ἡ οὐκ ἐκκλησιαστικὴ, ἡ ὅπως δόξῃ αὐτῇ, καὶ ὡς καὶ ὁ Κωνσταντινουπόλεως φημιζέται οὐκ ἐκκλησιαστικῶς, καὶ ὁ Ἀλεξανδρείας κρείττερος τῆς οὐκ ἐκκλησιαστικῶς, καὶ ἡμῶν ἑδὼν μέλει. εἰ δὲ ζητεῖται πρώτη μνημονικῶς, ἡμῶν εἰς τὸν ἑξουσιαστικὸν τὰς φρένας, ἀξιωματικῶς τὰς ἀντιθέσεις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐκ καταδεχόμεθα, καὶ ἐκείνους ὁ λόγος, ἀλλὰ Τρηγορίαν τῶν διαλόγων, ὡς εἰρηθίσεται.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

25

Περὶ τῆς ἀποφορᾶς τῶν ἐσκακῶν τὸν Βασιλέα τῶν Πάπων, πόπρον τὸν Βασιλέα τῶν Πάπων πείθεσθαι, ἢ τῇ κοινῇ τῶν πατέρων γνώμῃ καὶ μὴ τῷ Πάπῃ, ἢ οὐκ ἐκκλησιαστικῶς Συναγῶν, καὶ περὶ τῶν ὧν τίς ἐκ τῶν Πάπων ὁ Βασιλεὺς.

30 Εἰ δὲ καὶ θέλει ἵνα πρώτη καὶ εἰς τὰς κεσμικάς, ἀνέστη αὐτὸς τὸν ἀντιπαράστατον καὶ εἶπε αὐτῷ ἡ Καισαρεία, ἡ Βασιλεία, ἡ Περγάμη, ἐξουσιαστικῶς αὐτῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς Βασιλείας καὶ ἀντιπαράστατον γνήσιον, ὅσον μὴ εἰς τὰς οὐκ ἐκκλησιαστικὰς πείθεται τῷ Πατριάρχῃ αὐτῶν, εἰ δὲ καὶ εἰς τὸν Πάπαν ὁρθόδοξον, καὶ λέγει σοφώτερον καὶ ἐκ 35 κλησιαστικῶν τε, ἀλλ' ἐκ μᾶλλον ἐκείνους. εἰ δὲ ζητήματα δύσκολα, καὶ ἀναφυῶν ἀμφισβητήσεων πείθεται τῇ κοινῇ

καὶ γνώμῃ τῶν Πατριαρχῶν τῶν καθολικῶν θρόνων, εἰ δὲ καὶ ἐκείνοι ἐδωκεν αὐτοῖς λύσιν, ὡς βλάπτει εἰς οὐκ ἐκκλησιαστικῶς Συναγῶν ἵνα λύσιν καὶ ἐρμηνεύσιν αὐτῶν, ὡς ἀνέστη τὸ ἅγιον Πνεῦμα τὸ λαλήσαν. εἰς δὲ τὰ πολιτικά τὸν Πάπαν ἐκέχευε, ἀλλὰ τὰς νόμους καὶ τὸ δίκαιον, καὶ τὸν ἐπὶ αὐτὸν, τὸν Πάπαν δὲ ἐκείνους οὐκ ἔχοντες Ἐπίσκοπον, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

40 Περὶ συνάγωγης τῶν τελεθούτων ὅσων τῆς ψυδενώσεως κακῶν ὑπὸ τῆς λατινοφροσύνης Μιχαὴλ τῶν Παλαιολόγων μέγιστον τέλος, ὡς οἱ δέονται καὶ τὸ παπικὸν ἀξίωμα ἀπαύθρωνον, πολεμικόν, φοιτικόν, τυραννικόν καὶ ἀποστατικόν, ἐξ ὧν καὶ σωρίζεται.

45 Σημείωσαι εἰς τὴν Συναγῶν ταύτην πρώτον, ὅτι ὁ Μιχαὴλ ἐκείνη τὴν πάλιν αὐτῶν τῶν Πάπων Διὰ εὐλαβίαν, ἀλλὰ ἐξ ἀνάγκης τῆς ὑπὸ τῶν Καρόλων, ὡς ὁ Παχυμέρης λέγει, ὅτι ἔλεγον ὁ Βασιλεὺς τοῖς Κωνσταντινουπόλεως ἀπαρσεκορῶν τῇ τοιαύτῃ σώσει, ὡς ἀνθρώποι ἀποστάτῳ τὰς τῶν ἡμετέρων δόγματις 50 ἔσαν, τρία μόνον ἀπονεμόμενοι τῷ Πάπῃ, Πρωτοῖον, Ἐκκλησιῶν καὶ μνημόσυνον, ταῦτα δὲ λύτρωμα ἔσονται πολλῶν αἱμάτων ῥωμαίων ἐκχυθῆναι κινδυνολούτων. δεύτερον, ὅτι καὶ τοιαῦτα λέγοντος τῶν Μιχαήλ, ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ σῶμα αὐτῆς ἐκείνη τὴν ὥραν οἱ Πατριαρχαὶ Ἀρσένιος καὶ Ἰωσήφ καὶ Τρη-

γόριος ἀντιθέονται, καὶ ἀλλοῦ ἀφίησι τὸν θρόνον καὶ ἀναχωρεῖ, ἀλλ' οὐκ ἀφίηται, καὶ οἱ ἐγκρίτοι Ἀρχιερεῖς καὶ Κληρικοί, καὶ δὴ καὶ Ἀρχόντες μαρτυροῦνται, δημεύονται, φυλακίζονται, πάσχουσιν ὑπὸ τῶν ῥώμης Τρηγορίων, καὶ τῶν Μιχαήλ, ὅσα ἔπαθον οἱ παλαιοὶ ἀπὸ τῶν Νέων, Δεσπῶν, Διοκλητῶν καὶ Μαξιμιανῶν, ὅτε καὶ ὁ Βέκκος Φυλακίζόμενος ἀπεφύνατο, ὅτι οἱ Λατίνοι αὐτῶν ἐλέγωνται εἰς τὰ νῦν Αἰρετικοί, ὅμως Αἰρετικοὶ εἰσιν. τρίτον, ὅτε τὸ ῥώμης μνημόσυνον εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ἐξεφωνήθη, γέγονε ταραχὴ, σύγχυσις, θόρυβος, καὶ ἡ κοινὴ θῆκε χάσμα μέγα, ὡς οἱ ῥωμαῖοι ἐκ τῆς θείας σαγο-

σαγορεύει τὰς πλησίον, ἢ συναθίσκειν, ἢ συμπίνειν, ἢ ὅλως συναναστρέφειν οἷς ἔχον ἐς ὑποψίαν, καὶ οἱ εὐρέθησαν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ὅτε ὁ Πάπας ἐμνημονεύθη. τέταρτον, ἡ Συνοδος μακάριος ἐστὶ πολλῶν συνέκρινε, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐς τὴν τρίτην αὐτῆς συνελεύσιν ἐξέφωνηθη ἡ ἀποφάνη, καὶ ἐς τὴν τετάρτην ἀνέγνωθησαν αἱ ἐπιστολαὶ τῆς Μιχαήλ. ὅθου καὶ ἀποτίμωτος ἔμεινον, ὡς ἐπὶ πρόωμ, ἀλλὰ γε καὶ ἐς τὴν ἑλπίαν. εἰ δὲ καὶ ἦσαν καὶ τῇ Βασιλείᾳ πρόσβες, ἀλλὰ ἦσαν καὶ τοποτηρηταὶ ἐς τὴν ἡμετέραν ἀφελῆναι, καὶ πολυπληθεῖς ἦν ἡ ἐν Ἀρμενίᾳ, καὶ ὅτι τῇ Κοπρυνύμῃ, ἀλλὰ πάντοτε ἡ ἀλήθεια ὀνείκα, καὶ τὸ ψῆφον ἐσληπίσθη. ἴδε τὰς τόπας τῶν Συνοδῶν τῶν ἐπὶ πρόωμ, ἀλλὰ τῇ Βασιλείᾳ, καὶ τὸν Μάξιμον, τὴν ἔλεγε περὶ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει Συνοδῶν τῶν Μοροθελετῶν βιβλίῳ οὕτως κεφαλῶν ἐβδόμῃ, καὶ βιβλίῳ ἐβδόμῃ κεφαλῶν ὀγδόῃ. πέμπτου, ὅτι ὑποψήσαντο τὸ κοινὸν τῆς Ἐκκλησίας ἵνα μὴ διαδίσκῃ ὑπὸ τῇ Βασιλείᾳ καὶ ἐς πλείονα τῶν Πρωτῶν, Ἐκκλησίᾳ καὶ Μνημοσύνῃ, Ἀσκήτω ὁ Βασιλεὺς ποιῇ χρυσόβυλλον γράμμα μετὰ φρενῶν ὁρῶν καὶ μεγάλων ἀρῶν, ἵνα μὴ πλέον αὐτὸς βιάσθῃ ἐπὶ ἀλλότῃ, ἢ ἐν ἐργασίᾳ γενέσθαι ἐς τὸ Σύμβολον καὶ μικρὰς κεραίας, καὶ ἀπέστειλον αὐτὸ ἐς τὴν Ἐκκλησίαν. οὕτως, ὅτι ἔπεισεν ἐς τὴν Ῥώμην πρόσβες τὸν ποτὲ Πατριάρχην Γερμανόν, καὶ τὸν Νικηταίᾳ Θεοφάνῃ, καὶ τὸν μέγαν Λογοθέτην καὶ τὸν ἀρεστήτην τῆς Βασιλείας Πανώρετον, καὶ τὸν μέγαν Διερχομένον, ὅτι δέχεται τὰ τῆς ταύτης κεφαλῶν, ἐξ ὧν οἱ ἄλλοι ἄρχοντες καταπορεύσιν ἐν τῇ Σαλασσῇ, οἱ δὲ Ἀρχιερεῖς ἀπῆλθον ἐς τὴν Ῥώμην, ἀλλὰ ἐπὶ λόγῳ, ὅτι ἐδέχθησαν ἡ τὴν ἀποφάνη, ἡ τὴν ἐκ τῆς ἑξῆς ἀπόδοσιν. ἑβδόμου, ὅτι οἱ φράγροι οἱ ἐλθόντες ὑπὸ τῇ Ῥώμῃ ἐς τὴν Βασιλείαν, ἀπαῖξεν καὶ μόλις αὐτὸς ἀφῆκε λατρυγῆσαι ἐς τὴν Βλαχέρναι, καὶ μὴ καὶ ἔχον ἀλλήν τινά παρρησίαν, ἐπειδὴ ἦσαν ὅλα δροῦμα Ἀλλὰ μόνον τὸν Κάρλον, καὶ τοιγὰ καὶ ἐς αὐτὸν ἐματαιώθησαν, ἐπειδὴ ὑπὸ τῇ Πάπᾳ ἐκ ἑξῆς βοήθησαν καὶ ἐμίαν, ἀλλὰ ὁ Βασιλεὺς θώρεος καὶ ἐρατορήμασιν ἤγαγε τὰς Σικελίας καὶ Βουετίνους κατὰ τῇ Κερρόλῃ, καὶ ἐκάλυσεν αὐτὸν, καὶ ἴδε τὸν Γρηγορίον ἐς τὸ πέμπτου βιβλίον. ὀγδοῦ, ὁ Γρηγορίος ῥητὸς λέγει ἐς τὸ πέμπτου βιβλίον, ὅτι ὁ Βασιλεὺς προσβύεται ἐς τὸν Πάπαν περὶ οὐσίας τῶν Ἐκκλησιῶν, ἐκ τῶν Κάρλον παύσῃ τῆς ὁρμῆς, καὶ γίνεται ἡ ἐνωσις ἐπὶ τριῶν, Μνημοσύνῃ, Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Πρωτῇ, σιωπῇ δὲ γίνεται περὶ τῆς ἀποφάνης καὶ ἄλλων. ἀναχωρεῖ ὁ Πατριάρχης Ἰωσήφ ἐς τὴν Μονὴν τῇ Βισπόρῃ, θεωρεῖται ἡ Συνοδος, χαίρεται ὁ Βασιλεὺς καὶ ἀνακεία πολλὰς, φεύγει πολλοὶ, ἔσονται ἐδραῖοι οἱ δόκιμοι. οὕτως, ὅτι ὁ Βέκκων ἐν ἐς τὴν φυλακὴν, καὶ ἰδὼν δὴ τὸν τῇ Βλαχέρνῃς τῆς μαρτυρίας τὰς περὶ τῆς ἁγίας Τριάδος, οὕτως ἐς λατρινισμόν, ἦσαν δὲ τῇ Βασιλείᾳ, ὅς δὲ ἡ ἀπῆλξεν γυνώσκουσα θειόλογος, καὶ κλήνας ἐς ἀσέβειαν, ἀπατᾷ καὶ τῇ βασιλικῇ Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντίνῳ τὸν Μεσιτηνὸν καὶ Γεώργιον

τὸν μετὰ τῇ, οἱ τῆς καὶ πρόσβες ἀπεμφοῦντες ὑπὸ τῇ Βασιλείᾳ, ἐπορεύθησαν τῇ Πάπᾳ λατρυγῆναι ἐς τὴν Λατρυγίαν αὐτῆς, καὶ ὡς καὶ οἱ ὑπὸ τῇ Πάπᾳ ἐλθόντες φράγροι ἐσῆκασιν ἐς τὴν Λατρυγίαν τῇ Πατριάρχῃ Ἰωσήφ, ὅμως ὁ Μεσιτηνὸς τῆς καὶ μετὰ τῆς Ἀλλὰ τὸ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐπὶ ἀποφάνῃ ἐς τὴν Ἐκκλησίαν λατρυγῆναι τῇ Πάπᾳ, ὡς παρθεναίτες τὰ μέγιστα, τελείᾳ ἀπέπεσον καὶ ἀνέστησαν ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ σημείωσαι τὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης οὐσίας. δέκατον, ὅτι μετὰ Γρηγορίον τὸν ἐρημίτην γυνώσκον Πάπᾳ Ἰννακέντιον, ἔπειτα Ἀδελφόν, ἔπειτα Νικολάον, ἔπειτα Μαρτίνον, ἐφ' ἧ ἦσαν ἐς τὴν Ῥώμην πρόσβες ὁ Ἡρακλείδης Λέων καὶ ὁ Νικηταίᾳ Θεοφάνης, μαθόντες οἱ Ἰταλοὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει οὐσίας ἀπαρξῆσαι κατ' ἐρωσίαν, καὶ ἔων ἐκείλως τῆς 15 πρόσβες ὄντο καὶ τῇ Μαρτίνῳ, καὶ τῇ Βασιλείᾳ μὴ καὶ τὰς περὶ αὐτὸν ἀφώρῃσαν, καὶ γὰρ τὸ κακὸν μάλιστα αὐτὸ ἐκείνῳ, τὰς δὲ πρόσβες ἀπέδιδξαν. ἀπέθανον δὲ καὶ ὁ Λέων καὶ ὁ ὄθον, ὁ δὲ Θεοφάνης ἐλθὼν ἐν τὸν Μιχαήλ, ἔπειτα αὐτῷ ἀκριβῶς τὰ γενομένα, ὅθου ἐς τὴν Ἐκκλησίαν ἐν μίᾳ τῶν ἡμερῶν μνημονύοντες τῇ διακόνῃ τῇ Πάπᾳ, ἐκάλυσεν ὁ Μιχαήλ τὸ μνημόσυνον αὐτῶν, ἔγχε μετὰ τῶν εἰκόνων ἐποίησα τόσα σκαῦδαλα, καὶ ἐποίησα αὐτοῖς τόσα κακὰ, καὶ πάλιν οἱ Λατῖνοι εἰσὶν ἀχάριστοι. ἡβλήθη 25 ὅθου δὲ βαλεῖν τὸν Ἰωσήφ ἐς τὸ Πατριαρχεῖον, καὶ ἀφανίσαι τὴν ψαλμωδίαν καὶ τὰς ἡμερομῖνας, ἀλλὰ πάλιν συνεπέσανε τὸν ἡμερῶν, ἵσως τῇ Θεῷ μὴ δεχόμενος τὴν μετὰ τῶν αὐτῶν, ὅτι ἐκείνως ἐκείνως τὴν Ἐκκλησίαν, Παχυμέρης βιβλίῳ οὕτως. ἔπειτα 30 ἀπέθανον Ἰωσήφ ὁ Πατριάρχης, καὶ ἐς τὴν Ἀδελφὴν καὶ αὐτῇ μὴ ἐπὶ τῇ Βασιλείᾳ ἄλλοι κατὰ τὴν σιωπήσαν, ἐδυαχέρων ὁ Βασιλεὺς, ὅμως ἦκεσαν, ὅθου ὁ ὁρῶν ὁ ὄθου Πατριάρχης καὶ κατεδέχθη αὐτὸν ἄλλοι τὸν αὐτόν, καὶ δὲ μίᾳ γὰρ κοινωσίᾳ. φωτὶ τῆς σκότῃς 35 ἵεον δὲ, ὅτι ἐπὶ τῇ Ἀδελφῇ ὁ Μιχαήλ ἐς τὴν τοιαύτην οὐσίαν, ἦν ὅμως ὅλα βέβαιος, πολεμῶν γὰρ μετὰ Κερρόλῃ βιάσας δυτικῇ, ἐδέθη τὸν Ἀρχιερεῖν καὶ τῇ Πατριάρχῃ καὶ ἐποίησαν Εὐχέλαιον, καὶ ἡ λειψαν τὰς Στρατιώτας τῇ ἐλαίᾳ, καὶ ἔως ἐνίκη 40 σον. οὐδέκατον, ὅτι τὸν Βασιλέα Μιχαήλ ἀποθανόντα, καὶ ἔθανον βίσιπικῶς ὡς λατρινόφρον, ἀλλὰ ἐς τὴν ἐρημίαν αὐτὸν ἔθανον ὡς ἀνίσχον ἐπιστάτης γεγονότα Ἀλλὰ τὸν λατρινισμόν. δωδέκατον, ὅτι βασιλεύσαντα τὸν Ἀνδρόνικον, ὁ λαὸς ἐκ ἀφῆκε σφοδρῇ 45 καὶ, πρὶν ἢ ἀναβῆναι ἐς τὸν Ἀμβωνά τῆς ἁγίας Σοφίας, καὶ ἀναθεματίσαι πρὶν τὸν πατέρα αὐτῶν, καὶ περὶ δυαχέρως, ὅτι ἐκείνῳ ἀσέβει, ἀλλὰ πατήρ ἦν. ἀλλὰ καὶ τὸν μέγαν Λογοθέτην, ὅς ἦν σύμβουλος τῇ Μιχαήλ ἐς τὴν τοιαύτην οὐσίαν, ἐκάλυσεν ὁ Ἀνδρόνικος 50 καὶ ἐς ὅλην αὐτῇ τὴν ζῶν ἐς τὴν φυλακὴν, καὶ ὑπὸ ἐκείνῃς τῇ δέμῃ, ὡς λέγουσιν οἱ Λατῖνοι, ἀλλὰ ὑπὸ κείνῃς ἰδίᾳ καὶ τῇ Συγκλήτῃ, καὶ μὴ ἀλλὰ καὶ τῇ Μιχαήλ γυνὴ λόγον συνετάξε τῆς ὁρῆς νήσεως, καὶ ἡ ἀρχὴ, Θεοδώρα ἐν Χρυσῇ πύλῃ Λυγῆς

γῆσα καὶ Ἀυτοκράτορις αὐτῶν Δέκοντα Κομη-
 τη Παλαιολογίᾳ. Οὐχ ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἄλλων κα-
 πορθωμάτων ὅσα τις ἐπὶ σωτηρίας καπορθώσει διωή-
 σιται, ἔτι μᾶλλον ἐπὶ τῆς οὐσεβείας αὐτῆς δοκεῖ. καὶ ταῦτα δὲ
 5 τὰ γράμματα τὰ ἐν τῇ Βισυνῇ τῇ ἐν τῇ Αὐγύστῃ ἐν τῇ βασι-
 λικῇ Βιβλιοθήκῃ, ἐξ ἧς μετεγγραψάμεν αὐτό. δέκατον
 τείπον, ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Ἀνδρόνικος ἀφ' ἐαυτοῦ ἐπιστά-
 σι Διὰ τὴν οὐκὴν τῆς Ἐκκλησίας, ὅθεν καὶ ἐν τῇ
 τῶν Χρυσανθίνων ἐορτῇ εἰς ὑπερέβη λετσεγύσσει τὸν
 10 Βέκκον λατίνον ὄντα, ἀλλ' ἐμήνυσεν αὐτῷ Διὰ τὴν χαρ-
 τοφύλακον τὴν μελιττινιώτη καὶ κατέβη κατὰ τὴν θέρ-
 ρην, καὶ ἀνάγειται εἰς τὸν πατριαρχικὸν θρόνον οἰώ-
 σῃς, καὶ πρῶτον γίνεται Ἀγασμός, ἔπειτα Λατσεργία.
 γέγονε δὲ καὶ πρῶτον σημασίως ἀξιον, ὅτι ὁ Μιχα-
 15 ἦλ' ὅτε ἐβίβλιν εἰς παπισμόν, καὶ αὐτελεγον αὐτῷ οἱ ὁρ-
 θόδοξοι, ἐκοίσε τὴν γλώσσαν μελετῆς τὰ ἐποιομαζο-
 μὲν ἄγιν (ἀλλὰ καὶ ἀληθῶς ἄγιν). ἐγνώσθη, καὶ ἐ-

καπο τὸ λείψανον αὐτῆς εἰς τὴν Μοιρὴν τῆς Λαζάρου) ὅ-
 τις Μιχαὴλ καὶ Γαλακτίων τὸν Γαλλοῦτον τὸν ἐνέγ-
 ξαντα αὐτῶν Διὰ τὸ εἰς τὴν Ἀνατολίαν ἐρεγγῆσαι τὸν ἱε-
 ρεῖα αὐτῆς δι' αὐτῶν, καὶ ἐπὶ αὐτῶν νέον ἱγλιανόν,
 ἐτύφλωσαν. ἔτι δὲ ὁ Γαλακτίων εἰς τὸν τότε Ἀγασμόν
 τῶν Θεοφανείων, λέγει ὁ Παχυμέρης βιβλίῳ ἐβδόμῳ κε-
 φαλαίῳ ἐβδόμῳ, ὅτι ψηλοφῶν ἑλάμβανεν ἁγίασμα
 καὶ ἡγίαζε τὰς κίονας καὶ τὰ παλαιώτα καὶ Βικόνιας τῆς
 Ἐκκλησίας, ἵνα δηλαδὴ ἁγιάσῃ αὐτὰς ὡς μιανθρόντα
 πρὸς τὴν λατινοφροσύνην. Σὺ δὲ σημείωσαι, ὅτι ὁ Ἀδρι-
 ανόπολεως Γερμανὸς ὁ ἐπικληθεὶς Μαλχετζας, Πα-
 χυμέρης βιβλίῳ τετάρτῳ, ἐπὶ τῷ αὐτῷ Βασιλεὺς με-
 τετέθη εἰς Κωνσταντινῆσιν ἀφ' ἑκείνης, λατινοφροσύνης,
 καὶ ἐξήγερε μέγαν διωγμὸν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Διὰ τὸν
 παπισμόν. τοῖς τὸν γὰρ ἐπὶ τὸ ἄλγος τὸ νῦν τῆς Πάπας
 τῆς Ῥώμης, δηλονότι ἀπαύθρωνον, ἐπεδὴ πολέμοις,
 μάχαις, φόβοις, τυραννίαις καὶ ὀδυνομίαις σπώσεται).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε'.

20

Περὶ τῆς ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς συνόδου ταύτης τῆς λατινοφροσύνης Μιχαὴλ Παλαιολόγου ὑποσημειώσεως τῆς πρὸς τὸν
 Ῥώμης, καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ὁκτώ ἀτόπων ὑπὲρ τῆς μοναρχίας τῆς Ῥώμης.

Εἰς τὰ πρακτικά τῆς ψευδοσυνόδου ταύτης ὁρ-
 25 τῶν ὑποσημειώσεως τῆς Παλαιολόγου Μιχαὴλ ταῦτα τὰ
 λατινοφροσύνης, ἡτις καὶ περὶ καὶ κατὰ τῆς φρε-
 σιως αὐτῆς (ἢ γὰρ ὡς ἀληθῆς τῇ ὑφ' ἑαυτοῦ ἡ-
 νορήσῃ ἢ σωθεῖσιν αὐτῆς, ἐχέσθαι καὶ τινὰ ὀνόματα
 λατικά ἐκφραζόμενα κατὰ τὸ ἰδίωμα αὐτῶν) φαίνεται
 30 νόθη, ἀλλ' ἀληθῆς ὁμοῦς, εἴτε ὑποσημειώσεως, περιέχει αὐτοῦ.
 πρῶτον, ὅτι ἡ ὑπογραφή αὐτῆς ἐστὶ τῷ ἀγνωστῷ καὶ μα-
 καριωτάτῳ τῷ πρῶτῳ καὶ ἀκρῷ Ἀρχιερεῖ τῆς ἀπὸ τοῦ
 θρόνου, τῷ Οἰκουμενικῷ Πάπᾳ, καὶ κοινῷ πατρὶ πάντων
 τῶν Χρυσανθίνων, Μιχαὴλ, καὶ τὰ ἐξ ἧς. δεύτερον,
 35 ὅτι πέμψας ὁ Ῥώμης Γενόμενος πρὸς βασιλῆς εἰς τὸν
 Μιχαὴλ καὶ ὑποσημειώσας, ἐκτίθεται ὁμολογίαν πί-
 σιως ἐκείνου ἢ κατὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ῥώμης.
 τρίτον, ὅτι ὁ Μιχαὴλ ἐσδέχεται τὸ σὺν τῷ Γίῳ, καὶ
 τὸ Περιεχόμενον ὑποτίθεται, τέταρτον, ὑποσημειώ-
 40 μεν τὴν ἀπόλαυσιν τῶν ἁγίων, ὁμοίως καὶ τῶν ἁ-

μαρτωλῶν τὴν τελείαν κόλασιν, λέγει, ὅτι εἰς τὴν
 ἀνάστασιν, μόνον τὰ σώματα λαμβάνουσιν ἀμφοτέρω,
 καὶ εἰς ἃ. πέμπτῳ, ὅτι ἡ Ἐκκλησία Ῥωμαίων
 κρατῇ ἐπὶ Μυστήρια. σῆκον, ὅτι ἡ Ἐκκλησία Ῥω-
 μαίων πρῶτος ἀκρῶν καὶ τέλειον, καὶ ἀρχὴν ἐπὶ
 πάντων τῶν καθολικῶν Ἐκκλησιῶν κατέχει, ἥν ὁ
 Χρὶστος ἔδωκε τῷ Πέτρῳ, ἢ Ἀδάμ. ὁ Ῥώμης, ἵνα
 διορίσῃ τὰ περὶ πίστεως εἰς τὰς ἀναφορὰς ζητήσεις,
 καὶ εἰς τὴν πρὸς ἐκείνην καὶ τὴν Ἐκκλησίαν πάντων τῶν βα-
 ρυνομένων. ἐβδόμον, ὅτι τὰς ἐτέρας Ἐκκλησίας,
 ἐξαιρέτως δὲ τὰς πατριαρχικάς αὐτῇ ἡ Ἐκκλησία τῆς
 Ῥώμης ἐτίμησε Διὰ τοῖς σεσημασμένοις, πλὴν τῶν ἰ-
 δίων πρεσβείων, ὅπερ πάντοτε φυλάττειται εἰς τὰς Οἰκου-
 μενικάς Συνόδους καὶ εἰς τινὰ ἕτερα πρῶτα. ὅγ-
 45 δον, ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῆς Ῥώμης τῶν πᾶσι πιστῶν,
 καὶ σεβείων βεβαιῶν. ταῦτα ἡ ὑποσημειώσας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Σ'.

Περὶ ἀναγνώσεως τῆς πρώτης ἀτόπης τῆς τῆς Μιχαὴλ Παλαιολόγου ὑποσημειώσεως, ὅτι ἐστὶν ἡ ὑπογραφή αὐτῆς:

45

Ἀλλὰ ῥητέον περὶ μὴ τὸ πρῶτον, ὅτι ἔτις ἔγρα-
 φον οἱ ἀρχαῖοι Βασιλεῖς τοῖς Πάπαις, Κωνσταν-
 τίνος σεβαστοῦ Μιλτιάδου Β' επισκόπου Ῥωμαίων. Εὐσέ-
 50 βίου ἐκκλησιαστικῆς ἐσορίας βιβλίῳ δεκάτῳ. Οὐα-
 λεντιανὸς καὶ Μαρκιανὸς νικηταί, ἐνδοξοί, τρυπαῖ-
 χοι καὶ πρῶτοι Βασιλεῖς Λέοντι τῷ εὐλαβεστάτῳ
 Επισκόπῳ τῆς ἐνδοξῆς πόλεως Ῥώμης. Συνόδῳ τε-
 τάρτῃ μέρει πρῶτῳ. Αὐτοκράτωρ Φλαυῖος Κωνσταν-
 τίνος πρὸς μέγας Βασιλεὺς Δόμνῳ τῷ ἀγνωστῷ καὶ
 μακαριωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης

καὶ Οἰκουμενικῷ Πάπᾳ. συνόδῳ ἑκτῇ, μέρος πρῶτον.
 Οὐαλὸς, Λέοντι τῷ ἀγνωστῷ καὶ μακαριωτάτῳ Ἀρ-
 χιεπισκόπῳ τῆς ἀρχαίας καὶ περὶδοξῆς πόλεως Ῥώ-
 μης καὶ Οἰκουμενικῷ Πάπᾳ. ἔτις ἔγραφε οἱ ἀρχαῖοι
 Αὐτοκράτορες περὶ τῶν Επισκόπων Ῥώμης, καὶ δὲ Μι-
 χαὴλ ὁ γεννηθεὶς γράφει αὐτομοίως, πρῶτον, ὅτι περ-
 τάτῃ τὸ ὄνομα τῆς Πάπας, ὑποτίθεται δὲ τὸ ἐαυτοῦ.
 δεύτερον, ὅτι λέγει αὐτῶν ἀκρῶν Ἀρχιερέων - τείπον,
 ὅτι λέγει αὐτῶν κοινὸν πατέρα πάντων τῶν Χρυσαν-
 θίνων. ἐν οἷς σημείωσαι πρῶτον, ὅτι αὐτομοίως ἡ ὑπογρα-
 φή

φη τὴν Μιχαὴλ πρὸς τὸν Πάπαν ταῖς ὑπηρεφαις τῶν ἀρχαίων Αὐτοκρατόρων πρὸς τὸν αὐτὸν, ἀδελφοί, ἀδελφὴ καὶ ὁ Βασιλεὺς ἐκείνους τοὺς Βασιλοῦσι, καὶ ὁ Πάπας ἔτ' τοῖς ἀρχαίοις Πάπαις. δούτερον, ἡ ἀνομοιότητες ἐστίν, ὥστε τὸν Πάπαν τὸν νῦν εἶναι τύραννον, τὸν δὲ Μιχαὴλ Βασιλέα, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τύραννον καὶ βασιλίσκον. τρίτον, ὅτι ὁ Πάπας ἀκροῦς κληθεὶς, ἦτοι μόνος ὡς μοναχὸς, ὁ αὐτὸς ἐστὶ τῶν ἀπόντων,

ὁ δὲ τὸν θρόνον μὲν ὑπὸ τῶν νεφελῶν. καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ, ὅτι οὐκ ἐστὶν ἀδελφὸς Ἐπίσκοπος, ἀλλὰ τύραννος, τοῖς ἀγίοις πατέρεσι καὶ ἀρχαίοις Πάπαις ἀντίδοξος, ὁ δὲ καὶ ἀντίθετος. τέταρτον, ὅτι πατρὴς πάντων τῶν Χριστιανῶν, ἀλλὰ πρὸς τὸ ὑψίστου τῆς μονογονίας καθήκοντος, Χριστιανικῇ σεσηγορίᾳ πατρὸς ὑπὲρ τῶν Χριστιανῶν, ἀλλὰ τῶν ἀπεχισμένων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ'.

10

Περὶ ἀναγνώσεως τῶν δούτερον καὶ τρίτου ἀτόπου τῆς αὐτῆς ὑπὸ σολῆς, ἃ εἰσιν οὐδεὶς τῆς παπικῆς πίστεως τῶν Μιχαήλ, καὶ ἡ καὶ οὐκ ἐστὶ τῶν ἀγίων Πνεύματος ἐκπόρευσις.

Πρὸς δὲ τὸ δούτερον ἀποκρίνεται ὁ μέγας Ἀθαλάσσιος κατακρίνων τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖον περὶ τῶν τοῖς Ἀρεταῖς, καὶ ἀφροσύνας Συμβόλων πρὸς ταῖς ἀλλοδαπὰς καὶ Ἀρμένιον καὶ Νίκην τῆς Θράκης, αἱ ἐποίησαν ἔκθεσιν πίστεως εἰς ἀθέτησιν τῆς ὁ Νικητῆρος πίστεως, καὶ ἴδε αὐτὸν βιβλίῳ δούτερον κεφαλῶν δέκατον. λέγει δὲ ὁ ἅγιος, ὅτι ζητῶντες οἱ Αἰρετικοὶ ἔκθεσιν πίστεως, μαρτυροῦσιν μὴ ἐγνωκέναι πίσιν, ὥσπερ ἐκοιμῶντο καὶ τότε ἐξύπνισαν, ὁ δὲ καὶ ἀσεβεῖς ἐκείνησαν, ἐπεὶ δὲ εἰδείξαν ὅτι ὑπὸ Κωνσταντῖν ἤρξατο ἡ πίστις αὐτῶν, ἀφ' οὗ καὶ ἐπεσθῆσαν καὶ χροῖον καὶ μήνα καὶ ἡμερὰν τὴν τότε βασιλεύοντος, ὅπρ' ἐστὶν ὁ χρόνος. ἀλλ' οἱ Ἀρεταῖοι εἰδείξαν κατὰ τὴν ὅτι νεώτερον ἐστὶ τὸ ἐφόρεμα τῆς πίστεως αὐτῶν καὶ ἡμεροτομία, ἔχ' ἔτις ὅμως ἡ ἐκ Νικητῆρος Συμβολῆς, ἀλλ' ὅσον περὶ τῆς Πάχας, ἐπεὶ δὲ διωρίσθη τότε πότε γίνεσθαι, ἔταξαν καὶ ἵστασθαι καὶ ἡμερὰν, περὶ δὲ τῆς πίστεως εἶπον, οὕτω πιστεύει ἡ Ἐκκλησία, ἦγιν' ὅτι ἀρχῆς. λοιπὸν καὶ νῦν ἐκθέμενος ὁ Μιχαὴλ ὁμολογίαν πίστεως ἣν προσβύει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ῥώμης, δέκνυσθαι δύο τινὰ, πρῶτον, ὅτι ἐκ ἐγνώσκον εἰς ὁ δὲ ἡμερὰς. δούτερον, ὅτι ἐξέθετο πίστιν μετὰ σεσημασμένην ὡς ἀνέκδοτον, ἀλλὰ ῥωμαϊκῇ, καὶ ἴδε αὐτὸν βιβλίῳ ἔκτε κεφαλῶν τεσσάρων Παράγραφον πέμπτον. καὶ γὰρ ἐκθέμενος τὴν πίστιν αὐτῆς εἰς τὴν Συμβολὴν ἡ Γρηγορίου ἔτις, Εὐσεβεῖ καὶ πιστῇ ὁμολογίᾳ φαιδρὸν αἰδίως τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐκ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ, ἔχ' ὡς ἐκ δύο ἀρχῶν, ἀλλ' ὡς ἐκ μιᾶς, ἔθυσεν πνύσεσιν, ἡ ἐκπορεύεσιν, ἀλλ' ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ἐκπορεύσει, ἐπήγαγε, τῆς αὐτοῦ ὁμολογίᾳ ἡ ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ μήτηρ πάντων τῶν πιστῶν καὶ διδασκαλῶν. ἔπειτα κρίνεται τὴν καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ Αἰρετικῇ, καὶ μόνον τὴν ῥωμαϊκῇ ὁρθόδοξον, μετὰ τινὰ εἶπον, ἀλλ' ἐπειδὴ τινὲς ἀφ' αὐτῶν ἡγοῦνται ταύτης τῆς ἀληθείας εἰς ποικίλας Αἰρέσεις ὑπωλιθίσαν, ἡμεῖς πάντες ὁδὸν τῶν ταύτων Αἰρέσεων ἀποφράττειν ὅπως θυμαίντες, τῆς ἐρεῖς συμψηφίζοντες Συμβολῇ, κατακρίνομεν καὶ ἀποδοκιμάζομεν πάντας τὰς ἀρεσθῆσαι πολυμῶντας αἰωνίως ἐκ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ τὸ ἅγιον ἐκπορεύεσθαι Πνεῦμα. ἔτι γὰρ τὴν ῥωμαϊκῇ ἀποκρίνεται, καὶ ἐξυβρίζοντος τὴν ἀρχαίαν

καὶ κοινῇ ὡς ἀποδοκιμῆς τῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν 15 Γρηγορίᾳ, καὶ κοινῇ τὰς ἑξῆς τῶν Μιχαήλ, ὁ δὲ καὶ εἶπον περὶ αὐτῶν ὅτι ἐλεγε περὶ τῆς Ἀρείᾳ ὁμέγας Κωνσταντῖν ὡς ὁ Γελασίῳ, καὶ ἐρμηνεύει τῆς πίστεως καὶ αὐτὸ ἡμερὰς Εἰκόνες καὶ Ἀνδράγατες τῆς Διαφόρου Γρηγορίου καὶ Μιχαήλ. ὅρατε δὲ, ὅρατε πάντες, ὡς γοητῶς ἡ δὲ ἀνέχονται φωνῆς, τὸ τῆς ἑξῆς ὡς ἀρχαῖοι δὴ γὰρ, καὶ αἱ φλῆβες αὐτῶν σάρκες, τὰ ἴω ἐγκατελημμένα, καὶ σιωπῶντες αὐτοῖς ὁμῶς οὐκ ἐρεῖς μιᾶς καὶ μετασώτης. πῶς γὰρ διωκτῶν μιᾷ 25 πνύσει ἐκπορεύεσθαι ἐκ Πατρὸς καὶ Υἱοῦ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον; ὡς δὲ τὸ μιᾶς ἐστίς; καὶ λοιπὸν ἐτέρας ἐστίς τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, πάντα γὰρ τὰ κοινὰ Πατρὶ καὶ Υἱῷ, κοινὰ καὶ τῷ ἁγίῳ Πνεύματι κατὰ τὰς ἁγίας πατέρας, εἰ δὲ κοινῇ ἐστίς ἔχει ὁ Πατὴρ καὶ ὁ Υἱός, ἂν ἐκ ἔχει τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον, 30 ἐτέρας ἐστίς λοιπὸν εἰσονται, καὶ τρεῖς καὶ δύο ἐσσι ἐν τῷ Θεῷ. εἰ δ' ὡς ἐκ δύο ὑποστάσεων, ἴδ' ὅτι δύο ἀρχαὶ ἐν τῇ Τριάδι, καὶ ἐγγὺς ἡ πολυθεΐα πλάττει. καὶ πῶς τὸ ἐκ εἶπον ἡ γὰρ φησὶ, ἐκ εἶπον οἱ πατέρες, ἐκ εἶπον αἱ Συμβολοὶ, ἐκ ἐφ' ὧν ἡ Ἐκκλησία; ἀλλ' οἱ φρονιζέοντες πρῶτον ἐφύερον, οἱ καὶ ἐζητήσαν ἡ βεβαιώσῃ αὐτὸ ὁ Πάπας Λέων ὁ ὀρθόδοξος, καὶ ὑπερὶν ἐπείσεσθαι οἱ ἀποδοκιμῶντες εἰς τὸ σύμβολον. καὶ δὲ πάλιν εἰς τὴν φράσιν τὴν τελευταίαν ὁ καλὸς 35 φωνῆς ἀσεβείας, καὶ νεκροῦται κατὰ πᾶν τὸν ῥωμαϊκὸν ὁ πάντων καὶ Αἰρετικῶν καὶ ἀμαρτωλῶν χεῖρας τῆς Γρηγορίου, καὶ συμψηφίζεται ἡ ἐκείνης ἐκείνη καὶ ἐπ' αὐτῇ Συμβολῇ τῶν ὡς ἀνέκδοτον, καὶ πείθεται αὐτοῖς ὁ ὡς ἀνέκδοτος Βασιλεὺς. κατακρίνει δὲ ὁ Πάπας τὰς ἀρεσθῆσαι εἶναι καὶ ἐκ τῆς τῆς Πνεύματος τὸ ἅγιον, 45 καὶ ἀναθεματίζει, ὅτι τῶν ἐστὶν ὅτι ἀναθεματίζει πάντας τὰς ἁγίας πατέρας, καὶ πάντας τὰς ὁρθόδοξους Χριστιανούς, καὶ αὐτὸν τὸν ἴδιον τὸν Θεόν τὸν εἰπόντα, ὅτι ἐκ τῆς Πατρὸς ἐκπορεύεται, καὶ τὰς ἀγίας ἀποστόλους τὰς γραφάσας καὶ κηρύττας τὰς 50 τὰς ἐν πάσῃ τῇ κτίσει, καὶ τὰς βεβαιώσας τὰς πατέρας τῶν Οἰκουμενικῶν Συμβολῶν, ὁ δὲ εἶπον εἶναι ὑπὸ πάντων τῶν ἀναθέματι ἀποβεβλημένων τὰς τὰς κακοτομήσας τὰς Πάπας.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η'.

Περὶ ἀναίρεσως τῶ πέμπτῃ, ἔκτῃ καὶ ἐβδόμῃ ἀτόμῃ τῆς αὐτῆς ὀπποσῆς, αἱ εἰς τὰ ἐπὶ αὐτῇ Μυσήρια, αἱ ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία λέγει κρατεῖν, καὶ οἱ ἐν Ἀρχιερεῶς ὁ ῥώμης ἡ κριτῆς, ἀλλὰ λαϊκὸς καὶ ἀθέωτος ψωριῶν, καὶ ψευδοὶ τὸ παρ' αὐτῶ τῶ Πατριάρχῃς τελεῖσθαι πονομοίς.

Πρὸς δὲ τὸ πέμπτον (ἐπειδὴ τὰ λοιπὰ γινώσκουσιν καὶ τὰ μικρὰ παιδία, ἀπεφωκὼς γὰρ εἶπεν ἀδελφὴ περὶ ἀφάνομα) τὸ λέγον τῶ ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ κρατεῖν ἐπὶ αὐτῇ Μυσήρια, ῥητέον πρῶτον, ὅτι γελοῖον εἶναι εἰ γὰρ αὐτὰ ἐκράτῃ ἡ ῥώμη καθότι αὐτῇ ταῦτα παρέδωκεν, ἀπεβῆς αὐτῇ ὅστις ἔφερεν κρατεῖν Μυσήρια ἀπὸ ἡ ῥώμης παρέδωκεν, ἐπειδὴ Μυσήρια ἐδῶκε διώκεται ἀφ' αὐτῶν, ἀλλ' ἡ ὁ Κύριος ἡμῶν ἰη-
 15 σὺς Χριστὸς, ὅσον ὅσα παρέδωκεν ἡ ῥώμη μόνῃ Μυσήρια, εἰς κατὰπίστα. δεύτερον, ὅτι τὰ ἐπὶ αὐτῇ Μυσήρια παρέδωκεν ὁ Κύριος, καὶ σωζέχονται ποῖα εἰς τὴν γεωγραφίαν ῥητέως, λέγω εἰς τὸ εὐαγγέλιον, ποῖα εἰς τὰς ὀπποσῆς τῶν ἀποστόλων, ἀφ' ὧν ἡ καθόλη
 20 Ἐκκλησία ταῦτα ἐδέξατο καὶ κρατεῖ ὡς ὑπὸ τῶ Σωτῆρος ἀφ' αὐτοῦ. καὶ ἀληθὺς ἐν ὁ Πάπας τὰ κοινὰ λέγων ἰδοὺ, καὶ κατὰ ἀλήθειαν τοῖσιν πατῆρσιν ὁ Γρηγόριος εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοιαῦτα λαλῶν, οἷος ἐκείνος περὶ τοῦ ἐλεγεὶν ὁ Κύριος ὅτι ψόβος ἐστὶ,
 25 καὶ ὁ πατὴρ αὐτῶ. ἀλλ' οὐδὲ τὸ σὺν ἐρηται καὶ ῥηθῆσεται πολλαῖς, καὶ ἐν ταῦτα ἄρκον εἶπεν τὸ εἰρημῶν ἐν τῇ ἀφ' αὐτοῦ Μιχαὴλ. Ἀγχιὰλῃ Πατριάρχῃ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ Μανυῆλ Αὐτοκράτορος τῶ Κομνηνῶν περὶ αὐτῶ, ἦν τὸ Πάπα τῆς
 30 ῥώμης. Τῆς Ἀρχιερατικῆς ἐκκλησίας ὑποπερῶν, καὶ

αὐτῇ πρῶτος τῶν οἱ τῶν χερσὶν διεφυλάξατο, λαϊκὸς δέγει καὶ παρ' αὐτῶν ἀγιοζόμενος, ἀλλ' ἐν αὐτῶν ἀγιοζῶν ἀλλῶς, ἡ καὶ πρεσβυτέρους καὶ διακόνους καὶ τὰς τῶν μαζόνων βαθμῶν ἀποβαλλόμενος, πολλῶν δὲ πλείον ἐδὲ τῶν τοιούτων κριτῆς, τὸ γὰρ ἀφίεναι τὰς τοιούτας τὰ ἀμαρτήματα, ἡ καὶ ἀμαρτάνουσι συγχωρεῖ, καὶ αὐτὰς ἀνέχεται ἐγώ γε κρίναι. οἶδα δὲ ὡς καὶ αὐτῆς ὅσοι συγκαταλεγμένοι τοῖς γεγενημένοι ἔχουσιν, ἴσως δὲ ἐδὲ τῶν ὁρδοδόξων ἀπλῶς καθ' ἑαυτῆς ὁρδοδόξας, ἵνα τὸν λόγον ἐπαυλῇ ψωμι, ἐγὰρ ποιμῶν, ἀλλὰ ἀθέωτον ἀπὸ τῆς, καὶ ἀθέωτον ψωριῶν καὶ ἁτρεῶν θεόμωρον ἀποδέδεικται, ὅσον καὶ χεῖρον ἔσται κατὰ πολὺ καὶ τῶν ἐτέρων θρεμμάτων, οἷς τὸν γένος ἀφ' αὐτοῦ. ἀλλ' οὐδὲ τὸ ἐβδομον ῥητέον, καὶ τοῖς καὶ τὸς μὴ γελοῖον, ἢ μὴ κλαύση τὴν πῶρσιν αὐτῶν, λέγουσι γὰρ, ὅτι ὁ Πάπας τῶν Πατριάρχῃς ἐτίμησε πονομοίς, καὶ πῶς τῶν ἐπ' αὐτῶν ἦν, ἐκ ἐνίστηκεν ἐν τῇ ἐκθέσει αὐτῆς ἡ ψόβος αὐτοῦ τῶν διαγορεύοντας καὶ οἷας, ἡ τὰς μαρτυρίας τῶν Σωτῶν, ἡ καὶ οἷος τῶν ἐγκρίτων ἱσχυρῶν, ἡ ἀγίων πατέρων; ὁ ὧν ἐκ τῆς γῆς, ἐκ τῆς γῆς λαλεῖ, ἐλεγεὶν ὁ Περδερμῶν, κατ' ὅλην ἀμαρτήρα λαλεῖ, καὶ ὁ αὐτῇ τῇ γεωφῇ, τοῖς Κανόσι, τῇ ἔθῃ, τῇ ἀφ' αὐτοῦ καὶ ἀπλῶς τῇ ἀληθείᾳ.

35

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Περὶ τῆς καὶ Βέκκῃ ἐν Κωνσταντινουπόλει τὸ πρῶτον γονομῶς Σωδοῦ ἐπὶ Ἀνδρονίκῃ τῇ Παλαιολόγῃ καὶ Ἰωσήφ Πατριάρχῃ, καὶ τῆς ἐμπροσθεν τῶν ὑπὸ τῶν παπίζοντων συγγραφόντων Τόμων, καὶ τῆς παλαιῆς
 40 σῶς Θεοδοσίᾳ Ἀντιοχείας φόβῳ καθαιρέσθαι, καὶ ἀποχρίσεως Διονυσίου αὐτῶν αὐτῶ εἰς τὴν Θρόνον.

Ὅκτῳ χροῖνις ἐπεκράτησαν ὁ παπισμὸς τῶ Μιχαὴλ εἰς τὴν Κωνσταντινουπόλιν εἰς μόνον αὐτῶν καὶ ἵνα δὲ ἀρξάμενός. ἦν δὲ ὅργανον αὐτῶ ὁ Βέκ-
 45 κῶς, ὡς ἔρηται, ὅς καὶ αὐτὸς οὐκ ἔστι ἐπατριάρχης, ὡς γεωφῇ Γεωργίῳ ὁ Κύριος ἐν τῷ Τόμῳ. ἀλλ' ὁ Ἀνδρόνικος μετὰ τὸ καθελῆναι τὴν Θρόνον τῶν Βέκκων, ἀφροῖσα Σωδοῦν εἰς Κωνσταντινουπόλιν, καὶ ἐπειδὴ ὁ Ἰωσήφ ἠδούσα, ἦν ἐν τῇ Σωδοῦ μό-
 50 νῳ ὁ Θρόνος αὐτῶ. παρῆν δὲ τῇ Σωδοῦ ὁ Ἀλεξανδρείας Ἀθανάσιος, ἀγίος ἀνδραπῶς (ἔτος εἶναι ὁ ἀπὸ τῆς Γεωργίῳ τῇ Παχυμέρει ποιῆσαι τὴν ἀφ' αὐτοῦ εἰς τὸν Ἀρεοπαγίῳ) καὶ Ἀρχιερεῖς καὶ οἱ ἄρχοντες, καὶ μάλιστα ὁ μέγας Λογοθέτης, καὶ ὁ Κύριος Γεωργίῳ, ἐν ἡ τῶς Τόμῳ εἰς σωζέχαι-

ψαν εἰ πατίζοντες, καὶ ὅλα τὰ ἀπογεγονότα τοιαῦτα κατέκασαν, καὶ τῶν Βέκκων ἡτιώδον, ὡς λαβόντες ἐρησείδῃ τῶν πατέρων, καὶ παρερμηνεύσανται αὐτῶ, καὶ αὐτῶν δεδοκῶς τῇ ἡμνοτομῇ, καὶ γινώσκειται καὶ μόνῃ τῇ ποιηρίᾳ, ὅτι φανερὰ τὰ ῥητὰ ἦσαν ποιηρῶς ἐρμηνεύματα. ἐξ ὧν σημεῖωσαι, ὡς ἐλέγχετο αὐτῶν βιβλίῳ ὁ γδὲ κεφαλαῖον δεκάτῳ ὁ γδὲ, ὅτι καὶ τῶν βλεμνύδων τὰς μαρτυρίας διέφθερε. ἀποκαλέσαντες λοιπὸν αὐτῶν εἰς τὴν Σωδοῦν, ἐκάθισαν αὐτῶν εἰς τὸν ἑαυτῶν τόπον, καὶ ἐλέγχθη ὡς ἡμνοτόμος, καὶ ὡς ἐκβλητῶν τῶν Κανόνων τῶν ἰδίων Πατριάρχῃ, ἔδωκε λίβελλον ἀποβαλλόμενος τὴν ἡμνοτομίαν, καὶ δὴ καὶ ἀπὸ τῆς βασιλείας Θεοδώρου ἐζήτησαν λίβελλον πίστεως, ἵνα ἀποβάλλῃ τὰ

ἀπογε-

850

περγεγονότα, καὶ μὴ ζητήσῃ εὐταφιασθῆναι τὸν Μι-
χαὴλ μετὰ ψαλμωδῶν, ὡς εἴρηται, ὃν καὶ ἔδωκεν,
ὡς εἴρηται ἀνωτέρω. ἔπειτα καὶ ὁ Ἀλέξανδρος συ-
νέθετο εἰς τὴν καθάρσει τῶν κηνοτόμων, καὶ ἀπλῶς
εἰς τὴν Σιών, καὶ ὅσους ὁ Βέκκ⁹ ἐχερρύνεισθαι,
ἐκάθησαν, ὅσοι δηλαδὴ ἦσαν ἐνδον εἰς τὴν πόλιν,
ἐπερὶ τὴν ἐφάνετο ὅτι καὶ σωθήσων. τοῖς δὲ ἔξω τῆς πό-
λεως συγγνώμην ἔδωκεν, ὡς τὸν λατινισμὸν ὑπελάβο-
μεν, τοῖς δὲ Κληρικοῖς συμεχώρησαν τὸ ἀμάρτημα,
πρῶτον κανονίσαντες, ὁ δὲ Ἀντιοχείας ἐπεδόσθαι ὑφορώ-
μεν⁹ τὴν καθάρσει, ἔσθαι κρυφίως εἰς τὴν Ἀντιό-
χειαν καὶ παρητήτα, καὶ ἐγώ⁹τε αὐτῷ⁹ Πα-

τελευτῆς ἐκείνου· ὁ δ' Ἀγιοσυμεωνίτης, ὅτινα
 αὐτὸς τὸ ἀπέλαθ' ἐν τῷ Ἐκκλησίᾳ μετὰ τῆς Ῥηγὸς τῶν
 Ἀρμενίων, ἐκείθ' ἔγραψεν, εἰς δὲ Πατριάρχην ἐκλογὴν χρί-
 ζοντες οἱ Ἀγιοχαῖς καὶ οἱ Κίλικες, καὶ εἰς αὐτὴν ἐκλέγασαι
 κύριον τὸν Τύραν, οἱ δὲ τὸν Πομπηϊανόλεως Διονύσιον, ὃς
 ἰσχύσιν ὁμοῦς οἱ Ἀντιοχαῖς, καὶ περὶ βέλτεται εἰς τὸ Πα-
 τριάρχῃ οὗ Διονύσιος. Σημείωται ὅτι καὶ τὸν θάκοντα
 Ἰωσήφ τὸν Πατριάρχην ἐμέμψατο αἰετος δύο ἡνῶν,
 πρῶτον, ὅτι σιωπῶντος τοῦ Μιχαὴλ αὐτὸς πρὸς
 τὸν Βασιλεῖα Ἰωάννην ἐπὶ βαλὼν. δεύτερον, αὐτὸς τὸν
 ἀναβίβασιν, ζῶντος τοῦ Ἀρσενίου.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

Περὶ τῆς κατὰ Βέκκην διότρεως συνοδῶς, ἢ τῆς καθ' αὐτὴν καὶ ἀσθενεστέων ἡμῶν τοῖς ἀπὸ ἐμὸφθουσι, συνὲς αὐτοῖς ἐξωρεμένη.

Εὐελοποιῶνς ἐς ἐξορίαν τῷ Βένικῳ ἐς Πρῶσαν, καὶ γὰρ ἐκεῖ ἐξορίσθη, καὶ ἶδε τὸν Παχυμέρη ἰσορῶν βιβλίῳ ἑνὶ . ὁ Πρῶσος κρύφουτε Διὰ τὸ πωυγεγόνος τῷ Πάπα μνημόσμων, ὁκαόνισσε τὰς Πρεσβῆς διωρεσθῆναι κησῆσαι κρεῖν, καὶ ἄλλαις γέροις . ὁ δὲ Βένικος ἐδυσχέραινε, καὶ πάλιν ἔγγραψεν ὁμολογίαν, ἣν ἔδωκε καὶ ἀπεβάλετο τὸν παπισμὸν, ἀτεπῶν, ἐζήτηε γασθῆναι Σιώνδου καὶ εἶπεν ἐν αὐτῇ τὸ ἀληθές . ὁ Θεὸς καὶ ὁ Βασιλεὺς συγκαταρθῶσαι, ἄγε αὐτῶν ἐς πάλιν Μονῶν τῷ Κοσμιδίῳ, εἶτα ἀθροῖσε Σιώνδου, ὡς γράψα ὁ Παχυμέρης ἰσορῶν βιβλίῳ ἐξῆμῳ, ἐς τὸν Ἀλεξικὸν Τρέκλινον, παρόντων πῶν Πατεράρχων Γρηγορίῳ Κωνσταντινῶν πόλεως καὶ Ἀθανασίῳ Ἀλεξανδρείας καὶ Ἀρχιερέων καὶ Μοναχῶν καὶ τῶν τῆς Συγκλήτης περὶφανῶν . περὶεκάθητο δὲ ὁ Βασιλεὺς, οὐκ ἔσχενατάρχα ὁ Ῥήτωρ τῆς Ἐκκλησίας, εἶπα ὁ Πατεράρχης Γρηγόριος καὶ ὁ σοφώτατος Λογοθέτης, ἔπατα ὁ Βένικος καὶ ὁ Μελιτηνιώτης καὶ ὁ Μετοχίτης ἔλαγον μὴ εἶναι αἴτιον ἡ σωμαίτιον πῶν τῶν, ἀλλὰ τὸν Πατέρα Διὰ τῶν τῶν περὶβάλλειν, καὶ λέγῃ ὅμως ἡ σοφισσῆα αὐτῶν, ὡς ἐρηθίσεται . περὶεβάλλον εἰ αὐτοὶ καὶ τὸ ἐρῶν τῷ Δαμνισκῶν, λέγοντες, Διὰ λόγους Προβολοὺς ὁφθαλμοπρὶν

Πρώματος, καὶ ἴδι περὶ τῆς ἀγατέρας βιβλίας πέ-
 πης κεφαλαῖς δεκάτας οὗτος Παράγραφον πέμπτον. 20
 ἀνέββαλον εἴη τὸ τῆς Νύσσης, διὰ τῆς ἀσσιχῆς ἀπὸ
 τῆς πρώτης, ἀλλὰ τῆς ἀνέββαλον ἀπὸ τῶν Λατίνων
 ἐκ τῆς Νίκης, ἡμεκένεθι ἀπὸ τῆς τότε κωνσταντι-
 νουπόλεως Γερμανῶν, καὶ ἀνθεματίστησαν οἱ παρρη-
 μηκούντες αὐτὸ. ἀπὸς τέτοις εἰπόντων πολλὰ καὶ ἀν- 25
 θέας μετὰ τῶν περὶ Βέκκον, ὁ Ἀλέξανδρος ἀπε-
 κείθη κατὰ τὸν οὐκλήσιασιν ἐν τύπῳ, καὶ εἶπε ἀπὸς
 τὸν Βέκκον, εἰ ταῦτα κατέχον ἡ Ἐκκλησία, πῶς ἡ-
 μῖς ἀγορεύω αὐτά; ἡμῖς οὐκ εἶνα ὡς ἡ Ἐκκλησία
 ἀπ' ἀρχῆς παρέδωκεν εἰς αὐτὴν μόνον οὐδὲν, καὶ οὐκ εἶνα 30
 κρατεῖν, καὶ οὐδὲς αὐτὴν φέρειν μένον. ὅσα δὲ
 καὶ τα λοιπὰ ἐπὶ χειρήματα τῶν περὶ Βέκκον αὐτὰ
 τὰ κατωτερωμένα καὶ σοφιστικὰ παρέγγραψα. ὁ-
 θεν τὸν Βέκκον καὶ τὸς ἀρχιδιάκονους ζητῶντας ἐπῆ- 35
 σαι πῶς ἴδιαν δικαιοσύνην, καὶ ἀπὸς τέτοις, ἀσση-
 δη τινὰ βεληθόντας εἰσενεγκεῖν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν,
 καθαρῶς καὶ ἀναθεματίζησιν αὐτοὺς, καὶ ἐξείρεν
 αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ Φράγιον τῆς ἀγίας Γενουῆς
 εἰς τὸν Ἀσκανθὸν κόλπον, ὅπως καὶ ἐτελεύτησεν,
 Παχυμέρης βιβλίῳ ἐβδόμῳ.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Γ'.

Περὶ τῶν περιχοιῶν ἐν τῇ καθάρσει τῆς Βένκκς καὶ τῶν αὐτῶν ὁμοφύων .

Περὶ ἧς καὶ θάρσεως αὐτῶν πρῶτον, τοὺς αἰτίας
τῶν κηνοποιῶν αὐτῶν. δεύτερον, ἔκθεσιν τῆς ὁ-
δοδιέξεως. τρίτον, πῶς ὁμολογίαν τῷ Βέικκν,
ἢ ἔδωκεν εἰς πῶς ἡ γῶσφ συνοδοῦν πρὸς τὴν ἔξο-
δῆσαι, ὅν ἡ ἀποβάλλεται πῶς ἐκ τῆς γῆς ἐκ πόρευ-
σιν, καὶ ὁμολογεῖ πῶς ἐκ τῆς Πατρὸς μόνῃ, καὶ ἀνα-
θεματίζει τὰς μὴ ἔτω φρενύοντας, καὶ εἰς τὸ μέλλον
φρενύοντας, καὶ λέγει αὐτοὺς εἶναι ἀκοινωνήτας καὶ
ἀποβλήτας, καὶ πόρρω τῆς τῶν χριστιανῶν ὁδοῦ.

δόξῃ πείσῃ, καὶ δέχεται τὴν κατ' αὐτὰ συνοδικὴν
καθάρσειν ὡς δικαίαν, καὶ ὅτι ὠδέποτε δοκίμασεν
τὴν ἱεροσυλίᾳ ἀνακαλέσασθαι. τέταρτον, λέγει τὴν
αἰτίαν τῆς ἀλλοθίσεως συνοδικῆς πέμπτον, ἐκείνη 50
σιν ἡ σύνοδος κεφάλαια ὡςδεκα ἀναθεματίζοντα τὴν
κηνοτομίαν καὶ Βέκκον καὶ τὰς περὶ αὐτὸν. ἕκτον,
περιέχει ἀπειλήν καὶ νουθεσίαν εἰς τὰς ὁμοδοξίας,
καὶ τελευτᾷ τὸν τῶν υπογραφῶν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Δ'.

Περὶ τῶν περιχοριῶν ἐν τοῖς ἐνδεκά κεφαλαίοις τῆς παρῆς Σινόδου, κατὰ Βέκκου καὶ πάντες παπισ-
 5 μὲς τὴν ἀναθεματισμὸν ἐπαγομένης, καὶ περὶ τῆς ἐκ Πατρὸς ἐκπορεύσεως τῆς ἁγίας Πνεύματος καὶ αὐ-
 τῆς τῆς ἁγίας Τριάδος θεολογίας, καὶ περὶ τῶν ἐν αὐτοῖς τοῖς κεφαλαίοις υπογραφῶντων.

Εἰς τὸ πρῶτον κεφάλαιον ἀποβάντες Βέκκον, Γεώρ-
 γιον καὶ Κωνσταντῖνον, ὅτι ἀλλότρια δόγματα καὶ
 10 ὡς ἀνέκδοτα ἐστίνεγκαν ἐς τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἐξοθή-
 σαι τὴν ἡμετέραν τὴν Πάπαν καὶ λόγοις καὶ συγγράμ-
 μασι, καὶ πρὸς τέτοις ὅτι μετανοήσαντες, πάλιν
 ὑπέστρεψαν ἐς τὸ ἴδιον ἔμεν. ἐς τὸ δεύτερον, ἡ
 αὐτὴ ἀπόφασις, ὅτι ἐς τὴν Ἐκκλησίαν ἐστίνεγκαν
 15 ἐναντία τοῖς διδασκάλοις. ἐς τὸ τρίτον, ἡ αὐτὴ
 ἀπόφασις, διότι ἔπον σιωαίτιον τὸν τῶν τῶ Πατρὶ
 ἐς τὴν ἐκπόρευσιν, ἀποβάλλοντες τὸ ῥῆτον τὸ δαμα-
 σκηνῆς, καὶ τοῖς αὐτοῖς ὁ δαμασκηνὸς ἐς τὸ αὐτὸ κεφά-
 λαίον λέγει ῥητῶς, Μόνος γὰρ αἴτιος ὁ Πατήρ.
 καὶ ἀλλοχῆ, Ἐκ τῆς γίνεσθαι αὐτὸ (τὸ ἅγιον Πνεῦμα)
 20 ὡς λέγουσιν. ἐς τὸ τέταρτον, ἡ αὐτὴ, ὅτι ἔπον Ἀπὸ
 τῆς γίνεσθαι καὶ ἐκ τῆς γίνεσθαι τὸ ἅγιον Πνεῦμα, φέροντες
 ὡς ἀδύνατον τινῶν, ὅτι τὸ φαιέντων δηλοῖν ὅτι
 τῆς γίνεσθαι, ὡς τὴν ἐκπόρευσιν, ὡς δὲ ἐκπορεύεται. ἐς τὸ
 πέμπτον, ἡ αὐτὴ, ὅτι ἔπον σημαίνει τὴν ΔΙΑ
 25 τὴν αὐτὴν Ἐκ ποσέσει, ὅθεν καὶ τὸ ἅγιον Πνεῦ-
 μα ἐκπορεύεται ἐκ τῆς γίνεσθαι καὶ ὅτι τὸ τῶ Πα-
 τρὸς, καὶ ἀφ' ὧν ἐστίν ἡ Ἐκκλησία καὶ αὐτὸς δοξάζει,
 καὶ οἱ ἄλλοι λέγουσιν, ὅτι Πατὴρ τῆς γίνεσθαι καὶ Πνεύματος ὁ Πα-
 30 τὴρ, καὶ μόνος πᾶσι τῆς Θεότητος ὁ Πατήρ, καὶ μόνος
 αἴτιος ὁ Πατήρ, εἰ δὲ καὶ ἔπον τινὲς τὸ ἐκ τῆς
 γίνεσθαι, ἀλλὰ τὴν αἰδίον ἐκφασιν δηλοῖ ἐκεῖ ἡ Ἐκ,
 ὡς τὴν ἐκπόρευσιν, ὅτι ἔως ἀκολουθεῖ μὴ εἶναι τὸν
 Πατέρα μόνον αἴτιον, καὶ πρὸς τὸ θεο-
 λόγον Γρηγόριον, λέγοντες, Πάντα ὅσα ἔχα ὁ Πατήρ
 35 τῆς γίνεσθαι, πλὴν τῆς αἰτίας. ἐς τὸ ἕκτον, ἡ αὐτὴ,
 ὅτι λέγουσιν τὴν μίαν ἐξίσιν καὶ Θεότητα Πατρὸς καὶ γίνεσθαι
 τῆς τῆς Πνεύματος ὑπαρξέως εἶναι αἴτιον, ἀλλ' ἐκ-
 σιν ἡ ἐξίσιν αἰτία ὑπὸς αὐτοῦ, ὡς μὴ τε ἀποβλητι-
 κή μὴ τε γυναικική, ἡ δὲ μετὰ ἰδιωμάτων ἐξίσιν,
 40 ἡ τις καὶ ὑποστάσις κατὰ τὸν Μάξιμον καὶ κατ' αὐτὸν
 δὴ τὸν μέγαν Βασίλειον ἐστὶν ὁρίζεσθαι τὴν κοινὴν καὶ ἀπε-
 ρίγασθαι ἐν τῇ τινὶ πράγματι, Ἀλλὰ τὴν ὑποφαινο-
 μένων ἰδιωμάτων παριστάσθαι καὶ περιγράφασθαι αὐτῶν, ὅ-
 θεν καὶ ἄπμον τὸ ἄρμον γυνῆ, καὶ κατ' αὐτῶν
 45 τὴν ἐκόντα ἀναγκάως ὁ Πατήρ μόνος γυνῆ, καὶ μόνος
 ἐκπορεύει, ἐπειδὴ ὡς τὸ γυνῶν ἄπμον, ἔτω καὶ τὸ
 γυνῶν ἄπμον, καὶ ὡς τὸ ἀποβάλλον, ἔτω καὶ τὸ
 ἀποβάλλον, Πατὸς δὲ καὶ γίνεσθαι ἡ ἐξίσιν μία, ἀλλ'
 50 ὡς ἄρμον. ἐς τὸ ἑβδόμον, ἡ αὐτὴ ἀπόφασις,
 ὅτι αἴτιος τὸ Πνεῦμα τὸν Πατέρα καὶ τὸν γίνεσθαι λέγου-
 σιν, ὡς καὶ ὡς δύο ἀρχαὶ καὶ δύο αἰτία τετρατεύουσιν,
 ἀλλὰ καὶ καὶ ἀντιπῶνται, ὅμως ἐπεται τῇ τοιαύτῃ λόγῳ
 ἡ μὴ δύο ἀρχαὶ τῆς Πνεύματος. ἐς τὸ ὄγδοον, ἡ αὐ-
 τὴ, ὅτι λέγουσιν τὸν Πατέρα καὶ τὸν γίνεσθαι αἴτιον τῆς
 Πνεύματος, ἀλλὰ τῇ λόγῳ τῆς φύσεως, καὶ ὡς τῇ

λόγῳ τῆς ὑποστάσεως, καὶ ὡς ἐπεται πρῶτον,
 εἶναι καὶ τὸ Πνεῦμα τινὲς αἴτιον, ἐπειδὴ ἐστὶ τῆς αὐ-
 τῆς φύσεως Πατὸς καὶ γίνεσθαι. δόξουν, ἀκολουθεῖ ἐς
 5 πλὴν τῆς ἀποχωρῶν τὰς αἰτίας, ἐπειδὴ ὅσα ὑπο-
 στάσις μετέχου τῆς φύσεως, δὲ ταύτας μετέχου
 καὶ τῆς αἰτίας. τρίτον, ἐπεται τὴν κοινὴν φύσιν καὶ
 ἐξίσιν ὑποστάσεως εἶναι αἰτίας, ὅπερ κοινὴς ἀπα-
 γορεύεται. ὡς τὸ εἶναι, ἡ αὐτὴ, ὅτι λέγουσιν, ὡς ἐς
 τὴν ἡμετέραν ἡ δὲ τῆς φωνῆ σημαίνει τὸν Πατέρα
 ἀποκαταρκτικῶς αἴτιον, ἀλλ' ἐκ ἀποβάλλει εἶναι τὸν γίνεσθαι
 σιωαίτιον καὶ σιωαίτιον, ἔτω καὶ ἐς τὴν θεολο-
 γίαν, ὡς ἀρχικὸν αἴτιον γίνεσθαι καὶ Πνεύματος ὁ Πα-
 10 τὴρ λέγεται, ὅμως καὶ ὁ γίνεσθαι τῆς Πνεύματος ἐστὶν
 αἴτιον, καὶ ἐδιαίρεται τὸ Πατὸς ὁ γίνεσθαι ἐς τὴν ἐκ-
 πόρευσιν, ἀλλὰ τῇ ἐσμὸν ἐπάγει βλάσφημιαν.
 ἡ αὐτὴ δὲ περὶ τῶν ἐμοίων γίνεται ἀπόφασις καὶ ἐς
 τὸ δέκατον. ἐς δὲ τὸ ἐνδέκατον τὸν Βέκκον λέγουσιν
 συκοφαντῶν τὸν ἅγιον, ἐπειδὴ ἐκαὶ τὸν Πατέρα
 αἴτιον Ἀλλὰ τῆς γίνεσθαι εἶποι, ὅτι τὸν Πατέρα τῇ λόγῳ
 τῆς φύσεως ἔπον τῆς Πνεύματος αἴτιον, εἶνα καὶ
 15 σιωαίτιον νομιᾶν ὁ γίνεσθαι, ἀλλὰ τῇ λόγῳ τῆς ὑπο-
 στάσεως. ἀποβάλλει δὲ τὴν γυναικὴν πρῶτον ὑπὸ
 Μιχαὴλ, καὶ ἀναθεματίζει καὶ τὸν Βέκκον καὶ τὸς
 τοιαύτας καὶ φρονήτας καὶ φρονήσαντας. ἦν δὲ ὁ Βα-
 σιλαῖος ἐς τὴν ὑπογραφὴν πρῶτος, ὡς περὶ καὶ ἐς
 20 τὴν ἐν Τρεῶν ὑπογράψαι πρῶτος ὁ Γεωργίου, καὶ
 ἐς τὴν ἐν Μανυῆλ αὐτὸς πρῶτος ὑπογράψαι ὁ Μα-
 νυῆλ. ἔπειτα ὁ Κωνσταντινουπόλεως Γρηγόριος, καὶ τε-
 τραπεσόντων δύο Ἀρχιερεῖς, καὶ Κληρικοί, καὶ κα-
 θεγῆς οἱ Ὀφφικιάριοι τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ
 25 τῆς βασιλικῆς Κλήρος Πρεσβύτεροι καὶ Διάκονοι ὡς
 τὸν Νοταρίων. λέγει δέ τις ὁρῶν δόξουν περὶ τῆς συ-
 νόδου ταύτης, ἦτεν περὶ τῆς αὐτῆς, ἀρχαῖος καὶ
 ὡς ὁ γίνεσθαι, ἦτεν τὸ τῆς ἀλλοθέως αὐτοῖς ἐπέλαμ-
 30 ψε φῶς ταῖς Ἐκκλησίαις τῆς Θεῆς, τὴν ψαρεύσαν
 τῆς Ρώμης Ἐκκλησίαν ἐκ τῆς πόμνης Χρυσῆς ἀπο-
 σκορακίσαντες τῆς ὁσεβῆς Βασιλέως Λιδερνίκου τῆς
 Παλαιολόγου, τῆς μετονομασθέντος Ἀντωνίου Μονα-
 χῆς, τῆς τῆς πατρικῆς καὶ ἀδελφικῆς σκηπτοῦ, πο-
 λὺν δὲ ζῆλον ὑπὲρ τῆς ὁσεβείας καὶ τῶν ὁρῶν
 35 δογμάτων τρέφοντες, καὶ ἀφ' ὧν πάλιν τῇ Ἐκ-
 κλησίᾳ τὸν ἴδιον κόσμον καὶ τὴν ἀστέραν ἐνύνεσαν
 ἐπασιώσαντες, ὡς δὲ καὶ Σινόδον σιωαίτιον ἔχου
 τῇ ὑπὲρ τῶν ὁρῶν δογμάτων ἐξοριᾶν ἐστὶν ἡμετέραν
 40 Πατριάρχῃ τῇ ὁμολογητῇ, καὶ τοῖς λοιποῖς τῆς κα-
 τηάρχειας, ἀναθεματίζει Ἀλλὰ τῆς Σινόδου καθυπέβα-
 λε τὸν τε Πάπαν καὶ πᾶσαν τὴν τῶν Λατίνων Ἀίρε-
 σιν, καὶ ὡς ἐστὶν ἰδεῖν ὅτι τῶν πραγματικῶν καὶ τῆς
 45 ὁρῆς τῆς Σινόδου ταύτης ἐς δόξαν τῆς παναγίας Πνεύ-
 ματος,

ματ⁹, τὰ ἐκ Πατρὸς μὴ ἐκ πορεύμενα, δι' ἧς δὲ χορηγούμεναι τοῖς ἀξίοις. Ἰδε αὐτῶν βιβλίον τρι-
τα κεφαλαῖς δεκάτῃ πέμπτῃ Παράγραφον τετακο-

ζὸν τρίτον, καὶ βιβλίον πέμπτῃ κεφαλῶν δεκάτῃ
ἐκτον, καὶ βιβλίον ὀγδόῃ κεφαλῶν δεκάτῃ καὶ δέκα-
τον ὀγδοὺν, καὶ μάλιστα κεφαλῶν δώδεκον.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ε΄.

5

Περὶ τῶν ἐκ τῆς Ἀνδρονίκου τῶν Βασιλέα Τόμου τῶν ἐν τῇ Ἀθῶν ὁρῶν πατέρων κατὰ τὰ Πάπια Ρώμης, καὶ
ὧν ἐργάσαντο φόνον οἱ λατινὸφρονες τὰς ἐν τῇ Ἀθῶν.

Εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς ἐπὶ Γρηγορίου Συνόδου ταύτης
ἐπισυνάκτου ὁσυνέξεως καὶ ἐπιστολῶν τῶν Ἀγιορι-
τῶν καὶ Ἀνδρονίκου τῶν τῶν Βασιλέα, ὧν ἡ κατε-
τρέχοντες τῶν περὶ Βένκου, καὶ ἀγωνιζόμενοι κατὰ
τῆς ἐκ τῆς Τίμης ἐκπορεύσεως καὶ ἄλλων, φάσκοντες καὶ
τοῖς ἄλλοις, ὅτι ὁ Τόμος τῆς ἐνώσεως λέγει, Ἀπαν-
τα τὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πατέρων καὶ δι-
δασκαλῶν καὶ ὑποτύπωσιν τῶν μακαρίων πατέρων
πραχθέντα καὶ πραχθήσονται, ἀνάθεμα. καὶ ὅτι
οἱ Λατίνοι κοινῶν καὶ ἱεραίων καὶ τοῖς Ἀρμενίοις
καὶ Γαλιταῖς καὶ Νεστοριανοῖς καὶ Μονοθελῆταις, καὶ
ἄλλοις, ὧν οἱ φανεροὶ τῶν Λατίνων τὰς ἡμερομηνίας,

καὶ περὶ τῶν συγκαταμένων τοῖς Λατίνοις λέγουσιν, ὅτι ἰο-
εῖν ἀσυγχώρητοι καὶ ἀκκοινώητοι, καὶ περὶ τῶν Πά-
πια λέγουσι, πῶς ἐπὶ δυνάμει πρῶτον δέξαι αὐτῶν
ἀρετίζοντες, τὰς γὰρ τελείας ἀποδοχὰς ἐστὶν, καὶ ἐπὶ
οἰκουμένη, καὶ ὅτι ὁ Πάπας μὴ τῆς ἐσχάτης τά-
ξεως ἐστὶν ἄξιος νῦν. ὅσα δὲ βύσανα καὶ αἰκισμὸς 15
καὶ τιμωρίας, καὶ ὅσας πονηρὰς θανάτους ἐποίησαν
οἱ λατινὸφρονες τοῖς ἐν τῇ Ἀθῶν τῇ Ἀθῶν πα-
τέροις, ἐδὲς εἰδωλοπάτης διώκτης ταῦτα ἐποίησαν. ἦν
δὲ ὅτε ἐποίησαν τὰ ταῦτα οἱ λατινὸφρονες ἐς τὸν
Ἀθῶνα ἔτος ἑξακισχίλιον ἐπὶ ἑκατοστὸν ὀκτωηκο- 20
ζὸν τρίτον.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ ΣΤ΄.

Περὶ τῶν ἐκ τῆς Ἀνδρονίκου τῶν Βασιλέα Τόμου τῶν ἐν τῇ Ἀθῶν ὁρῶν πατέρων κατὰ τὰ Πάπια Ρώμης, καὶ
ὧν ἐργάσαντο φόνον οἱ λατινὸφρονες τὰς ἐν τῇ Ἀθῶν.

Εν τῇ Συνόδῳ ταύτῃ ἀπεβίβασεν ὁ Βένκος τὸ ἐπὶ
τῶν ἐκ τῆς Ἀνδρονίκου τῶν Βασιλέα Τόμου τῶν ἐν τῇ Ἀθῶν ὁρῶν πατέρων κατὰ τὰ Πάπια Ρώμης, καὶ
ὧν ἐργάσαντο φόνον οἱ λατινὸφρονες τὰς ἐν τῇ Ἀθῶν.

βλάσφημον, καὶ τῶν ὑποσολικῶν ἀποδόσεων ἀλλό-
τερον. παρήνεν δὲ τὸν Πατριάρχην μεταθῆναι τὰς 30
λέξεις καὶ μὴ ἀκκοινώητοι καὶ ἀκκοινώητοι. ὁ Γρη-
γόριος ὁμοίως τὰ τῆς παραινεσεως γινέσκει ἡ ὑγία καὶ
ἀνύποπτος, ἀλλὰ τῇ καθολικῇ πίστει ἀντικείμενα,
κατεφρονεῖ τῶν παραινεσεως, μὴ ἔχον δὲ τὸν βοη-
θῶντα μὴ τὸν Βασιλέα, μὴ ἄλλον τινὰ τῶν 35
δυναμῶν, ἀνεχώρησε τῇ θρόνῳ, καὶ κατόκησον εἰς
τὴν μονὴν τῆς Θεοτόκου τῶν Ὁδωγῶν, Παχυμέρης βι-
βλίου ὀγδόῃ κεφαλῶν πρώτῃ, καὶ Γρηγορίου βιβλίου
πρώτῃ. ὅτι ὁμοίως ὁ Γρηγόριος ἐφρόνεν καλῶς, ὁ δὲ Εὐφεί-
σας καὶ Κυζίκης καὶ οἱ περὶ αὐτῶν ἐφρόνεν κακῶς ἐκ παρρη- 40
νῆς, καὶ μάλιστα ἐξ ἀγνοίας, ἡ δὲ καὶ αἱ ἐρη-
μίται λέξεις δηλῶσι καὶ τὴν ὑπακοήν τῇ ἐκ τῆς Πνεύ-
ματ⁹, καὶ τὴν δι' ἧς φανέρωσιν καὶ χορηγίαν,
καὶ ἰδε αὐτῶν βιβλίον πέμπτῃ κεφαλῶν δεκάτῃ
ἐκτον. καὶ ἰωσήφ ὁ Βρυέννιος τὸν Τόμον ἐξολοκλή- 45
ρως ἀποδέχεσθαι, γράφει γὰρ λόγῳ ὁνόματι, ὅτι δὲ
ταῦτα ἐσοχαζόμενοι λέγουσιν, καὶ ὁ κατὰ Λατίνων γε-
νόμενος Τόμος συνοδικὸς καὶ χρίτων πρῶτος καὶ ἄ-
λλοις τῶν ἐκ τῶν ἑτῶν δέξιν, ἡ τῇ θείᾳ Δα-
μασκηνῇ ῥησις, ἡ ὅτι Προβόλεως ἐπὶ τῇ ἐκ τῆς Πνεύ-
ματ⁹ ὁ Πατὴρ Δὲ τῇ Τίμῃ, ἀδελφὸς τῶν ὑ-
παρχῶν Δὲ τῇ Τίμῃ καὶ τὸ εἶναι τὸ Πνεῦμα δίδωσιν
ὁνομα, ἀλλὰ βέβαιον τεχνικῶς τὴν δι' ἧς ἐκ τῆς Πατρὸς
φανέρωσιν τῇ Πνεύματ⁹ παρῶν, καὶ Γεώργιος ὁ
Σχολάριος ἀποδέχεται καὶ ἄλλοις ἐκ τῶν πατέρων
αὐ-

αὐτὸν, καὶ ἴδε ὅτι τῷ Τόμῳ τῆς Ἀγάπης κατε-
 βατὴ ὁ γόδιος. καὶ ἀλλοχὴ περὶ αὐτῷ Φοῖ, τῶν δὲ
 ὑσέρων ἀπαύτων βέλτιον μὴ καὶ ἰκανώτερον καὶ τῷ
 μεγέθει τῆς ὕλης ταύτης συμμέτρως, μάλιστα μὴ
 5 ὅ, τε θεοπέσι Νηλῶ καὶ ὁ ἱερεὺς Θεοφάνης,
 μετ' αὐτοὺς δὲ καὶ τῶν ἱερῶν Γρηγορίων (ἦτοι
 ὁ παρὼν καὶ ὁ Παλαμᾶς) οἱ οὐ μόνον οἱ τε καὶ ἀκρι-
 βῆς ὁπαδοὶ σωτηρίας, ἀλλὰ δὴ καὶ ὁ Γρηγορί-
 10 ος ἐν τῷ ἐς μέσον, καὶ πάντι τῇ γυναικί παλαμῇ τῆς
 γλώσσης σφοδρῶς συγκυκλῶν, καὶ ἀντιζάνοντο
 ὅποσα οἱ τ' ἀσφαλὲς περὶ φέρωντες δόγμα ἐπέφερον,
 αἱ μὴ Γρηγόριος ὁ Πατριάρχης καὶ μετ' αὐτῶν ὁ μέγας
 Λογοθέτης σοφίας περιεπὶ καὶ γραφῶν ἱερῶν ἐκ-
 15 λογαῖς αὐτῶν, καὶ τὴν σφοδρῶς ἐκείνων χαμιῶτα
 τῆς παλαμναίας ὁκλήνης ἀνέσταντο γλώττης, τὰς αὐ-

τὴν ψυδὸν κατὰ τῆς ἁλυσίας ἐλάμβανε κρατῶν,
 βιβλίῳ οὐτῷ. ἐν ταῖς σημείωσαι ἔτι, ὅτι ὁ Γρη-
 γορίος, ὡς ὁ λέγοντο αὐτῶν, ἦν ὁρθόδοξος καὶ τῇ
 ὑπὲρ τῶν Λατίνων διδασκαλίᾳ τῶν Βέκκων ἰσχυρῶς ἀν-
 20 τικείμενος. Ἐθαλπε δὲ ἐξ αὐτῆς καὶ ἐπηρεάζει τὸν
 Γρηγόριον ἡ Πρωτοβεσπαρίος Ραββίαν, ἀντιπῶν τῷ
 Βασιλέως, Παχυμέρης βιβλίῳ ὁ γόδιος κεφαλῇ ἐ-
 νάτω. ἀποκρίσας δὲ πολλὰς ἡμέρας ὁ Γρηγόριος,
 ἡ δὲ λέγειται τινὲς Διὰ τὴν αὐτῶν παρέχασιν ἐκ
 μικροψυχίας τελευτᾶ τὸν βίον, καὶ ἐπὶ τῇ ἐν πᾶσι
 κατὰ τὸ εἶκος. ἐκώλυον ὁμοῦς ὁ Βασιλεὺς ἵνα καὶ
 ὡς Ἀρχιερεὺς ταφῇ, Παχυμέρης βιβλίῳ τῷ αὐτῷ,
 κεφαλῇ δεκάτῳ οὐτῷ, καὶ ἴσως διηκῶς, διότι ἐκ
 25 ἐνέμενον ἐν τῷ θρόνῳ καὶ διόρθωσιν τῶν σκανδα-
 λιστῶν, ἀλλ' ἀνεχώρησεν ἰδίᾳ γνώμῃ, ὅπερ ἐκ ἐξήν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Ζ'.

20 Ὅτι ὁ κατὰ Βέκκων καὶ κατὰ τῆς ἐν Λαυδενίῳ Σωδοῦς Τίμου τῶν αὐτῶν ἐνθρόνου Γρηγορίου Σωδοδιότου ἐστίν.
 καὶ περὶ τῆς ἀτιμίας τῆς λαψάνης Μιχαὴλ Βασιλέως Παλαιολόγου τῶν λατίνων φρονέοντος.

Σημείωσαι, ὅτι ἐς τὸ τέταρτον κεφάλαιον τῶν ἐν-
 25 τὴν τμήματι τῶν Συρράβων Σιλβέρου ὁ Ἡρακλείας
 θέλων ἀναγνῶναι ἐν τῇ Φλαυριανῇ τοῖς Ἀνατολι-
 καῖς τὸν Τόμον τῶν, ἀπελύθη ὑπὸ τῶν μεγάλων πρω-
 τοσυγκέλευ. φαίνεται δὲ, ὅτι ἦσαν παλαιὰ τὰ τοιαῦ-
 30 τα βιβλία, Διότι ἐν τῷ οὐτῷ ὁ Συρράβος τῷ Πρω-
 τοσυγκέλευ ἐρξάνη αὐτῶς τῆς ἐκείνου αὐτῶς, λέ-
 γει δὲ αὐτὸν Τόμον Σωδοδιόν τὸν κατὰ τῶν Βέκκων καὶ
 τῆς ἐν Λαυδενίῳ συστάσεως οὐσίας, ὁ δὲ Γεώργιος Λο-
 γοθέτης ἐς τὸ τρίτον βιβλίον τῆς ἱστορίας αὐτῶς λέ-
 γει, ὅτι ὁ Μιχαὴλ θάων, ἐκ ἐξήκωτα ταφῆς αὐτοῦ
 35 τῶν ἡ, ἀλλὰ σὺν ἁλῶν ἐκτεπάρθη ὑπὸ αὐτῶν, ἵνα
 μὴ οὐραῖος βροχὴ γένηται. τῶν αὐτῶν λέγει καὶ ὁ Γρη-

γορίος βιβλίῳ πέμπτῳ, ὁ δ' ἡδὲ καὶ Βασιλεὺς Ἀν-
 40 δρόνικος τίτω καὶ παρὼν, μὴ ὅτι γε τῆς τοῖς Βα-
 σιλεὺς νεομισμῆς ἐκ ἐξήκωτα τὸν πατέρα ταφῆς,
 ἀλλ' ἐδ' ἐποίας βαναύσοις ἡ σκαπανεύσιν ἐφείκει, πλὴν
 ἡ δὲ παρεκλεύσατο νύκτωρ βραχὺς τινὰς ἀνδρας
 πόρρω πρὸ τῶν Στρατοπέδων ἀπαγαγόντας, πλείον ἐ-
 πισωρεῦσαι γῆν, τὰ τοιαῦτα αὐτῶν ἐκρηκνόμε-
 45 νος, μὴ οὐραῖος γόμασι ἴσως σῶμα βασιλικὸν Δι-
 μεριδῇ, τὸ δ' αὖτις, ἡ δὲ ἐρξῇ τῆς Ἐκκλησίας δόγ-
 ματος ὑπὲρ χε ἐπὶ ταπεινῇ, ἡ δὲ μὴ ἐκείνη, ὡς
 αὐτῶν ἐρξάνη, ἔτ' δὲ λαθρα ἐκείνου οὐ-
 50 λαις ἀπέστρεψε τῆς ψυχῆς.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Η'.

Περὶ ὧν ἐπαθε ὑπὸ τῷ ἐν τῇ Εὐρείᾳ παπισμῷ καὶ ἐν τῇ Θήβῃ τῇ Βοιωτίας συμφορῶν Ἀθανάσιος ὁ Ἀλεξανδρείας.

40

Σημείωσαι δὲ, ὅτι ὁ ἐρξῶν Ἀλεξανδρείας Ἀθανά-
 45 σιος ὑπέλθοις ἀποδημῆσαι ἐς τὴν Ἱταλίαν, ὅμως
 Σιναιτῆς ὡς ἐστέρεον, ἐδοῦν αὐτῷ ἀπελθεῖν ἐς τὸν
 Χαλδαιανὸς ἐς τὸ μετόχιον τῶν Σιναιτῶν ἡσυχίας χά-
 50 ριν, καὶ δὴ ἀπερχόμενος καὶ περὶ τῶν Διὰ τῆς Εὐρεί-
 πιν, φιλοξενεῖται ὑπὸ τῶν δημοτικῶν ὁρθόδοξων,
 ἀλλὰ γινόντες αὐτὸν οἱ Λατῖνοι, σπείλαβον αὐτὸν, καὶ
 ἔχεον αὐτῷ δεχθῆναι τὸν παπισμὸν, καὶ μάλιστα
 55 περὶ τῶν ἀζύμων. ὁ δὲ Πατριάρχης ἔλεγον, ὅτι ἐκ
 ἔστιν ἀνάγκη δεχασθαι τὸν παπισμὸν. διώρσαν ὁμοῦς
 ἡ αἰεὶ, ἡ μὴ, κατακαῦσαι αὐτὸν ὡς ἀμαρτανόσιτα
 ἐς τὴν ἰδίαν Ἐκκλησίαν. ἡθροισαν δὲ καὶ ἵνα σύλ-
 60 λογον λαῶν, καὶ ἐβιάζον αὐτὸν εἰπεῖν, καὶ ἐκείνη ἔ-

λεγον, ὅτι ἐκ ἔστι Σωδοῦς αἰνῶν. ἐπεχέρωνται
 65 γὰρ αὐτὸν καῦσαι. τινὲς δὲ πραγματεύονται φοβε-
 ροὶ ἵνα μὴ αὐτὸς ἐνοχλήσῃ ἐς τὴν Ἀλεξανδρείαν
 οἱ συγγενεῖς τῶν Ἀθανασίᾳ περὶ τῶν αἵματων αὐτῶν,
 ἀπὸ τῶν αὐτῶν τῶν θανάτων, φυγόντα δὲ ἐς τὰς Θή-
 70 βας, συλαμβαίνει αὐτὸν ὁ ἀρχηγὸς τῶν τόπων (ὁ μέγας
 τυχὸν Κύριος, ἡ κατὰ τὸ πάλαι δοθὲν ὑπὸ τῶν με-
 γάλων κωνσταντίνῃ τῇ Βοιωτίᾳ παρόντων, ὡς ὁ Γρηγο-
 75 ρίος λέγει, Πριμικλήριος) καὶ φυλακίζει αὐτὸν, καὶ ζητᾷ
 αὐτὸν δύο χιλιάδας νομίσματα, ἀλλὰ θίγει εἰς νομίσμα
 ἀρξωσῆς καὶ ὠφελῆθαι παρ' αὐτῶν τῶν Πατριάρχων,
 80 ἀπέλυσεν αὐτὸν καὶ ἀπῆλθε.

Περὶ αὐτιθέσεων πόντι παπιστῶν, ἀποδιδόντων δόξαν ὁμοθρήσκους ἑαυτοῖς τὰς ἑλλήνας μέλει τῷ βασι-
λέως Ἀνδρονίκου Διάσωκεσίων καὶ ἑτέρων ψευδολογίων, καὶ περὶ τῆς αὐτῶν ἀνατροπῆς.

ΑΝΤΙΘΕΣΙΣ τῶν Λατίνων πρώτη. Ὁ βασιλεὺς Ἀν-
δρονίκος μὴ ἔχων γυναικα, ἐζητήσα λαθεῖν δὲ
τὴν γυναῖκα τῆς Ἰωάννης, καὶ ἔσταλον αὐτῇ οὐκ ἔχον
τὴν γυναῖκα αὐτῆς τὴν γυναικὴν βασιλίσσαν Εὐφροσύνην,
μὴ ἐρωτήσας τὴν Πάπαν κατὰ τὴν συνθήκην τὴν ἐν-
τιμωτέραν Λατίνων, οἵτινες ποιεῖντες χάριτας μετὰ Ρω-
μαῖων, λαμβάνουσι τὸ ἀπόδεικτον τῆς Πάπας, ἀλ-
λὰ λάθρα ταύτην ἀπέμψας, Γρηγορίου βιβλίῳ
ἐκτῷ κεφαλῷ τεταρτῷ. λέγουσιν ὅτι οἱ Λατίνοι,
ὁ δὲ Φιλήματι τῆς Πάπας χάριτας ἐποίει Ἕλληνες καὶ
Λατίνοι, ἐπεὶ περὶ τὸ δόγμα πάλιν τότε ἐκ ἑ-
χοι Διαφορῶν, ἀπὸ ἧσαν ὁμοθρήσκοι. Ἀλλὰ ῥητόν
πρῶτον, ὅτι ὁ Πατριάρχης Μανυὴλ ἐκώλυσε Θεό-
δοστον τὸν πρεσβύτερον τῆς δυνάμεως τῶν θυγατέρων αὐ-
τῆς τῇ Λατίνῳ Ῥομπέρτῳ, ὡς ἐκτερέω βιβλίῳ οὐ-
δόξ κεφαλῇ δεκάτῃ οὐδόξ Παράγραφῳ δεκάτῃ
τρίτῳ ἔρηται, δόξτερον, ὅτι Ἰωάννης ὁ Δέκας ἔλαβη
γυναικα ἐκ τῆς Ἀλαμανίας Λατινίδα, ὡς ἔρηται αὐτῇ
βιβλίῳ οὐδόξ κεφαλῇ δεκάτῃ οὐδόξ Παράγραφῳ
δουτέρῳ, ἀλλὰ τὴν οὐδοδόξῃαν αὐτῇ μετεβαλὼν Διά-
πῃν ἐδίωκεν τῆς Ἐκκλησίας, ἔχε γυναικα, καὶ
ἔησαν παῖδες αὐτοῦ ὡς γυναικῶν ἐδέχοντο τὰς Λατί-
νας ὡς οὐδοδόξους οἱ Ἕλληνες, λέγουσιν αὐτὸς ὁ Πάπας
Ἰννοκέντιος ὁ τρίτος καὶ ἐν τῇ κατ' αὐτὸν ἐν Λατορῶν
Συνόδῳ, καὶ ἰδε αὐτῶν βιβλίῳ οὐδόξ κεφαλῇ
δεκάτῃ ἐβδόμῃ τῇ Παράγραφῳ, ἐξ ὧν δέκνυται ὅτι
ἔχ ὁμοθρήσκοι ἦσαν καὶ οἱ τότε Ἕλληνες καὶ Λατί-
νοι, ἀλλ' ἑτεροθρήσκοι, καὶ οἱ μὲν οὐδοδόξοι, οἱ δὲ ἐπ-
ερόδοξοι, ἀνάθεμα γὰρ ἐρέθη συνωδικῶς πολλαῖς
τοῖς λέγουσι τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον καὶ ἐν τῇ τῇ ἔχον
τὴν ὑπαρξίν, καὶ τοῖς ποιήσας καὶ ἀποδεχομένους τὴν
ἐν τῇ Συμβολῇ περὶ τῆς ἐν ὁμοθυμαδὸν ἀποχρίσεως.
ἔπειτα οἱ πιστοὶ εἰς τὸ σῶμα τῆς Χριστοῦ, ἐπεὶ κεφα-
λὴ αὐτῶν ἐστὶν αὐτὸς ὁ Χριστός, εἰ δὲ Λατίνοι ἐβλάστη-
σαν ἑαυτοῖς κεφαλῇ ἰσοδύναμον τῇ Χριστῷ τὴν Πάπαν,
ἢ αὐτὸ σῶμα γενομένης, ἢ πῶς τὸ σῶμα τῆς Χριστοῦ ἢ
τὸ σῶμα τῆς Πάπας συνέρχονται; ὁ Θεὸς δὲ ἐν ὁμοθυμαδὸν
γίνεται ἀναμεταξύ Ἑλλήνων καὶ Λατίνων, καὶ
οἱ γυναικῶν, περὶ καὶ ὡς μὴ γεγονότες εἰς τὴν Διά-
ταξιν καλῶς ἐποίησε Μανυὴλ ὁ πρῶτος, καλύων τὴν
Βασιλείαν δίδωσι τῇ Ῥομπέρτῳ τῇ θυγατέρῃ αὐτῆς.
ΑΝΤΙΘΕΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ. Ὁ βασιλεὺς Μιχαὴλ πα-
ρέβαλε τὴν ἑλληνικὴν ἐξέλιξιν καὶ μετὰ τὴν Λα-
τίνων τῇ τῇ ἐξέλιξιν καὶ Ἰωάννης ὁ Δέκας ἔρηται,
ὡς γὰρ λέγει ὁ Παχυμέρης ὑποσχέθησαν ὅτι Ἰωάν-
νης ἔπος καὶ ἔπειτα αὐτὸς συνόδους μνημονεύει τῆς Πά-
πας, μόνον ἵνα μὴ βοηθῇ τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει
Λατίνοις, ἐπεμψεν δὲ καὶ πρέσβεις τὴν Σάρδεων Ἀν-
δρόνικον καὶ τὸν Κωνσταντίνου Γεωργίου, καὶ ἐγένετο τῶ-
ν, οἱ Πάπας κατεδέχετο τὴν πρεσβείαν, κατέβα-

λεον ὅτι ὁ Μιχαὴλ τῇ Συγκλήτῳ δηλαδὴ καὶ τῇ Συ-
νόδῳ, ὅτι ὁ Πατριάρχης Μανυὴλ καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς καὶ
Ἰωάννης ὁ Δέκας ἤθελον μνημονεύειν τῆς Πάπας, καὶ
τὰ ἐξῆς, βιβλίῳ πέμπτῳ. Ἀλλὰ ῥητόν, ὅτι καὶ
τὸ ψεῦδος ἐστὶν ἀλικρινές, ἐπεὶ καὶ ὁ Μανυὴλ ἰο-
ῦτος ὁ δεύτερος ἦν οὐδοδόξος, λέγουσιν γὰρ ὁ Εὐφραίμ
περὶ αὐτῆς, ὅτι ἦν γέρον καὶ πρῶτος, καὶ ἔτι ἐποί-
μήθη. καὶ Γεωργίου ὁ Ἀκροπολίτης γράφει περὶ
αὐτῆς, ὅτι ἦν ἀνὴρ εὐλαβὴς καὶ βίβη καὶ πολιτείας
σεμνῆς, ὡς λέγει δὲ ὅτι ἦν καὶ λατινόφωνος, ὅπερ ἐ-
15
λέγουσιν αὐτὸν, λατινομάξῃ ὡς ὁ Ἀκροπολίτης, ἔπει-
σεν αὐτὸν τὴν Μανυὴλ. καὶ ἐν τῇ Συνωδικῇ τῆς
οὐδοδόξῃας μακαρίζεται ἔτι ὁ Μανυὴλ, ὅτι καὶ
Μοναχὸς γυναικῶν, μαρτυροῦν μετεκλήθη. ἔπειτα ὁ
αὐτὸς Μωδοδὸς ἔγραψε κατὰ ἀξίωμα, καὶ ὁ μετ' αὐ-
20
τὸν Γερμανὸς ἠγωνίσασα κατὰ Λατίνων, καὶ μα-
καρίζοντα ἐν τῇ οὐδοδόξῃ ὡς οὐδοδόξοι καὶ αὐτοῖς,
καὶ πῶς ὁ αὐτὸς μέσῳ τέτων πρῶτος καὶ γέρον καὶ εὐλα-
βὴς καὶ βίβη καὶ πολιτείας σεμνῆς καὶ μακαρίζωμενος
ὑπὸ τῆς Ἀσιατικῆς Ἐκκλησίας ὡς οὐδοδόξος λα-
25
τινόφωνος; πρὸς ταῦτα οἱ κατ' αὐτὸν καὶ Ἀρχιε-
ρεῖς ἦσαν οἱ τὰς Συνόδους καὶ τὰς ἀναθεματισμῶν
συμβεβημένοι κατὰ Λατίνων, καὶ πῶς πάλιν ὑποχέ-
30
35
40
45
50
55
60
65
70
75
80
85
90
95
100
105
110
115
120
125
130
135
140
145
150
155
160
165
170
175
180
185
190
195
200
205
210
215
220
225
230
235
240
245
250
255
260
265
270
275
280
285
290
295
300
305
310
315
320
325
330
335
340
345
350
355
360
365
370
375
380
385
390
395
400
405
410
415
420
425
430
435
440
445
450
455
460
465
470
475
480
485
490
495
500
505
510
515
520
525
530
535
540
545
550
555
560
565
570
575
580
585
590
595
600
605
610
615
620
625
630
635
640
645
650
655
660
665
670
675
680
685
690
695
700
705
710
715
720
725
730
735
740
745
750
755
760
765
770
775
780
785
790
795
800
805
810
815
820
825
830
835
840
845
850
855
860
865
870
875
880
885
890
895
900
905
910
915
920
925
930
935
940
945
950
955
960
965
970
975
980
985
990
995
1000
1005
1010
1015
1020
1025
1030
1035
1040
1045
1050
1055
1060
1065
1070
1075
1080
1085
1090
1095
1100
1105
1110
1115
1120
1125
1130
1135
1140
1145
1150
1155
1160
1165
1170
1175
1180
1185
1190
1195
1200
1205
1210
1215
1220
1225
1230
1235
1240
1245
1250
1255
1260
1265
1270
1275
1280
1285
1290
1295
1300
1305
1310
1315
1320
1325
1330
1335
1340
1345
1350
1355
1360
1365
1370
1375
1380
1385
1390
1395
1400
1405
1410
1415
1420
1425
1430
1435
1440
1445
1450
1455
1460
1465
1470
1475
1480
1485
1490
1495
1500
1505
1510
1515
1520
1525
1530
1535
1540
1545
1550
1555
1560
1565
1570
1575
1580
1585
1590
1595
1600
1605
1610
1615
1620
1625
1630
1635
1640
1645
1650
1655
1660
1665
1670
1675
1680
1685
1690
1695
1700
1705
1710
1715
1720
1725
1730
1735
1740
1745
1750
1755
1760
1765
1770
1775
1780
1785
1790
1795
1800
1805
1810
1815
1820
1825
1830
1835
1840
1845
1850
1855
1860
1865
1870
1875
1880
1885
1890
1895
1900
1905
1910
1915
1920
1925
1930
1935
1940
1945
1950
1955
1960
1965
1970
1975
1980
1985
1990
1995
2000
2005
2010
2015
2020
2025
2030
2035
2040
2045
2050
2055
2060
2065
2070
2075
2080
2085
2090
2095
2100
2105
2110
2115
2120
2125
2130
2135
2140
2145
2150
2155
2160
2165
2170
2175
2180
2185
2190
2195
2200
2205
2210
2215
2220
2225
2230
2235
2240
2245
2250
2255
2260
2265
2270
2275
2280
2285
2290
2295
2300
2305
2310
2315
2320
2325
2330
2335
2340
2345
2350
2355
2360
2365
2370
2375
2380
2385
2390
2395
2400
2405
2410
2415
2420
2425
2430
2435
2440
2445
2450
2455
2460
2465
2470
2475
2480
2485
2490
2495
2500
2505
2510
2515
2520
2525
2530
2535
2540
2545
2550
2555
2560
2565
2570
2575
2580
2585
2590
2595
2600
2605
2610
2615
2620
2625
2630
2635
2640
2645
2650
2655
2660
2665
2670
2675
2680
2685
2690
2695
2700
2705
2710
2715
2720
2725
2730
2735
2740
2745
2750
2755
2760
2765
2770
2775
2780
2785
2790
2795
2800
2805
2810
2815
2820
2825
2830
2835
2840
2845
2850
2855
2860
2865
2870
2875
2880
2885
2890
2895
2900
2905
2910
2915
2920
2925
2930
2935
2940
2945
2950
2955
2960
2965
2970
2975
2980
2985
2990
2995
3000
3005
3010
3015
3020
3025
3030
3035
3040
3045
3050
3055
3060
3065
3070
3075
3080
3085
3090
3095
3100
3105
3110
3115
3120
3125
3130
3135
3140
3145
3150
3155
3160
3165
3170
3175
3180
3185
3190
3195
3200
3205
3210
3215
3220
3225
3230
3235
3240
3245
3250
3255
3260
3265
3270
3275
3280
3285
3290
3295
3300
3305
3310
3315
3320
3325
3330
3335
3340
3345
3350
3355
3360
3365
3370
3375
3380
3385
3390
3395
3400
3405
3410
3415
3420
3425
3430
3435
3440
3445
3450
3455
3460
3465
3470
3475
3480
3485
3490
3495
3500
3505
3510
3515
3520
3525
3530
3535
3540
3545
3550
3555
3560
3565
3570
3575
3580
3585
3590
3595
3600
3605
3610
3615
3620
3625
3630
3635
3640
3645
3650
3655
3660
3665
3670
3675
3680
3685
3690
3695
3700
3705
3710
3715
3720
3725
3730
3735
3740
3745
3750
3755
3760
3765
3770
3775
3780
3785
3790
3795
3800
3805
3810
3815
3820
3825
3830
3835
3840
3845
3850
3855
3860
3865
3870
3875
3880
3885
3890
3895
3900
3905
3910
3915
3920
3925
3930
3935
3940
3945
3950
3955
3960
3965
3970
3975
3980
3985
3990
3995
4000
4005
4010
4015
4020
4025
4030
4035
4040
4045
4050
4055
4060
4065
4070
4075
4080
4085
4090
4095
4100
4105
4110
4115
4120
4125
4130
4135
4140
4145
4150
4155
4160
4165
4170
4175
4180
4185
4190
4195
4200
4205
4210
4215
4220
4225
4230
4235
4240
4245
4250
4255
4260
4265
4270
4275
4280
4285
4290
4295
4300
4305
4310
4315
4320
4325
4330
4335
4340
4345
4350
4355
4360
4365
4370
4375
4380
4385
4390
4395
4400
4405
4410
4415
4420
4425
4430
4435
4440
4445
4450
4455
4460
4465
4470
4475
4480
4485
4490
4495
4500
4505
4510
4515
4520
4525
4530
4535
4540
4545
4550
4555
4560
4565
4570
4575
4580
4585
4590
4595
4600
4605
4610
4615
4620
4625
4630
4635
4640
4645
4650
4655
4660
4665
4670
4675
4680
4685
4690
4695
4700
4705
4710
4715
4720
4725
4730
4735
4740
4745
4750
4755
4760
4765
4770
4775
4780
4785
4790
4795
4800
4805
4810
4815
4820
4825
4830
4835
4840
4845
4850
4855
4860
4865
4870
4875
4880
4885
4890
4895
4900
4905
4910
4915
4920
4925
4930
4935
4940
4945
4950
4955
4960
4965
4970
4975
4980
4985
4990
4995
5000
5005
5010
5015
5020
5025
5030
5035
5040
5045
5050
5055
5060
5065
5070
5075
5080
5085
5090
5095
5100
5105
5110
5115
5120
5125
5130
5135
5140
5145
5150
5155
5160
5165
5170
5175
5180
5185
5190
5195
5200
5205
5210
5215
5220
5225
5230
5235
5240
5245
5250
5255
5260
5265
5270
5275
5280
5285
5290
5295
5300
5305
5310
5315
5320
5325
5330
5335
5340
5345
5350
5355
5360
5365
5370
5375
5380
5385
5390
5395
5400
5405
5410
5415
5420
5425
5430
5435
5440
5445
5450
5455
5460
5465
5470
5475
5480
5485
5490
5495
5500
5505
5510
5515
5520
5525
5530
5535
5540
5545
5550
5555
5560
5565
5570
5575
5580
5585
5590
5595
5600
5605
5610
5615
5620
5625
5630
5635
5640
5645
5650
5655
5660
5665
5670
5675
5680
5685
5690
5695
5700
5705
5710
5715
5720
5725
5730
5735
5740
5745
5750
5755
5760
5765
5770
5775
5780
5785
5790
5795
5800
5805
5810
5815
5820
5825
5830
5835
5840
5845
5850
5855
5860
5865
5870
5875
5880
5885
5890
5895
5900
5905
5910
5915
5920
5925
5930
5935
5940
5945
5950
5955
5960
5965
5970
5975
5980
5985
5990
5995
6000
6005
6010
6015
6020
6025
6030
6035
6040
6045
6050
6055
6060
6065
6070
6075
6080
6085
6090
6095
6100
6105
6110
6115
6120
6125
6130
6135
6140
6145
6150
6155
6160
6165
6170
6175
6180
6185
6190
6195
6200
6205
6210
6215
6220
6225
6230
6235
6240
6245
6250
6255
6260
6265
6270
6275
6280
6285
6290
6295
6300
6305
6310
6315
6320
6325
6330
6335
6340
6345
6350
6355
6360
6365
6370
6375
6380
6385
6390
6395
6400
6405
6410
6415
6420
6425
6430
6435
6440
6445
6450
6455
6460
6465
6470
6475
6480
6485
6490
6495
6500
6505
6510
6515
6520
6525
6530
6535
6540
6545
6550
6555
6560
6565
6570
6575
6580
6585
6590
6595
6600
6605
6610
6615
6620
6625
6630
6635
6640
6645
6650
6655
6660
6665
6670
6675
6680
6685
6690
6695
6700
6705
6710
6715
6720
6725
6730
6735
6740
6745
6750
6755
6760
6765
6770
6775
6780
6785
6790
6795
6800
6805
6810
6815
6820
6825
6830
6835
6840
6845
6850
6855
6860
6865
6870
6875
6880
6885
6890
6895
6900
6905
6910
6915
6920
6925
6930
6935
6940
6945
6950
6955
6960
6965
6970
6975
6980
6985
6990
6995
7000
7005
7010
7015
7020
7025
7030
7035
7040
7045
7050
7055
7060
7065
7070
7075
7080
7085
7090
7095
7100
7105
7110
7115
7120
7125
7130
7135
7140
7145
7150
7155
7160
7165
7170
7175
7180
7185
7190
7195
7200
7205
7210
7215
7220
7225
7230
7235
7240
7245
7250
7255
7260
7265
7270
7275
7280
7285
7290
7295
7300
7305
7310
7315
7320
7325
7330
7335
7340
7345
7350
7355
7360
7365
7370
7375
7380
7385
7390
7395
7400
7405
7410
7415
7420
7425
7430
7435
7440
7445
7450
7455
7460
7465
7470
7475
7480
7485
7490
7495
7500
7505
7510
7515
7520
7525
7530
7535
7540
7545
7550
7555
7560
7565
7570
7575
7580
7585
7590
7595
7600
7605
7610
7615
7620
7625
7630
7635
7640
7645
7650
7655
7660
7665
7670
7675
7680
7685
7690
7695
7700
7705
7710
7715
7720
7725
7730
7735
7740
7745
7750
7755
7760
7765
7770

ἐπικλήσας εἰς τὸν Βασιλέα αὐτῷ Ἰωάννῃ, ὃν καὶ
ἐξώρισε καὶ ἀπέκτανε, καὶ τοὺς ἀδελφὰς αὐτῶν τῶν
Ἰωάννην ἔδωκε τοῖς Λατίνοις, πλὴν θυγατέρα αὐτῶν ἔ-
δωκε τῇ Εἰδωλολάτρῃ Χαλαῶ, ἐνεκεν τῆς παπισμῶς
5 ἐδίωξε πλὴν Ἐκκλησίαν ὑπὲρ τῆς Εἰδωλολατρίας, Πα-
τριάρχας ἔβαλε, καὶ ἐξέβαλε, καὶ ἐκώκωσεν ἀδί-
κως, καὶ ἄλλα ἐποίησε πᾶν ῥῆμα, τὴν Θωμάσον
καὶ τὸν Πάπαν ὠμολόγησεν εἶναι ἑκτον Ἀρχιε-
ρέα καὶ Διδάσκαλον καὶ πατέρα τῶν Χριστιανῶν, ἵνα
10 καὶ εἰς συγχώρησιν τῶν πρὸς τὸν Βασιλέα καὶ Αὐθούτων
αὐτῶν μῦθος παροικησέται; ἔπειτα ὁ Μιχαὴλ ἔπε-
ταῦτα, τὸν ἴδιον Πατριάρχην τῶν Ἀλεξανδρινῶν, καὶ ἐξ-
ήγειρεν ὁμοῦ συγχώρησιν πρὸς τὴν Ῥώμην περὶ ἑδου-
καμαρτημάτων, ἐπεὶ τὰ πάντα ποιεῖ οἰκονομικῶς, ἢ
15 καὶ κακοτρόπως πρὸς τὸν Πάπαν, ὡς εἴρηται. ὅτι δὲ
ὁ Μιχαὴλ ἦν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτῷ ὀρθόδοξος, καὶ μετ-
μέλει ἐγκραδίως ἐφ' οἷς ἔπραξε, λέγει αὐτῷ ὁ Γρη-
γοράς, ὡς εἴρηται περὶ αὐτοῦ λέγει ταῦτα, Εἴχε-
ρε καὶ, ὡς τινες ἔφασαν, σωτηριεβήν τινα λογισμῶν,
20 κοινῶσαν αὐτῷ τὸ σωθεὶς τῆς ψυχῆς διὰ τὴν ὑποπο-
μίαν τῆς δόγματός, ὡς ἢ ὑπὲρ τῆς εἰς τὰς παῖδας
Ἀνδοχῆς τῆς Βασιλείας ἐαυτὸν κατήνεγκον, ἀφ' ὧν
ὡς τὸ εἶδος αὐτῶν ἀπώματο, μὴ δὲ ταφῆς τελευτῶν
ἀξιοῦσθαι βασιλικῆς, τὰς τῆς Ἐκκλησίας Θεσμὰς
25 τῆς πατρικῆς σοφίης πολλῶν ἀρετῶν, βιβλῶν
πέμπτη. ΑΝΤΙΘΕΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ. ὁ Βασιλεὺς Μι-
χαὴλ ἀποκρίσας πολλὰ, ἀπέθανε, καὶ ἐτάφη ἐν
τῇ Ναῶ τῶν ἁγίων Ἀποστόλων, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Τζι-
γάλας λέγει ἐν τῇ συνόψει τῶν ἱστοριῶν, καὶ μαρ-

τυρεῖ ὁ μονεμβασιλας μαρτυρεῖ. Ἀλλὰ ῥητέον, ὅτι τῶν
ταυτῶν ἐστὶν ἐκείνῳ τῷ τῷ Θεῷ Ἀκρίβια, ὅστις
μαρτυρεῖ, ὅτι Γρηγόριος ὁ Διάλογος ἐδίδοι τὰ συγ-
χωρητικά ἅπερ δίδωσι νυνὶ ὁ Πάπας, ὡς ἐρεμυκτω-
τέρως. ἔπειτα ἀληθές ἐστι περὶ τῶν ἀρχαίων τὰς ἀρ-
χαίας μάρτυρας πρὸς ἀλλήλους, Γρηγορίαν καὶ τὰς
κατ' αὐτὴν ἐγκρίτας, καὶ ἀνέστησαν τοῖς Χριστιανοῖς
καὶ Λατινικοῖς, καὶ ἕκαστον κατὰ τὸ δόγμα τῆς δι-
σεβείας, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν ζωὴν αὐτῶν μικροῖς ἔσσι
καὶ διόλου βεβήλοις, καὶ ψευδεπίπλαστα γράφουσιν.
ΑΝΤΙΘΕΣΙΣ ΠΕΜΠΤΗ. Δημήτριος Ῥαβὼλ Κα-
βάκ Σπαρτιάτης καὶ Βυζαντινὸς ὁπλοποιὴ πρὸς
τὸν ἡνὶ αὐτῷ Μαυρόλιον λέγει, ὅτι ὁ Ἀνδρόνικος ἔφε-
ρον ἀπὸ τῆς φυλακῆς μετὰ παρέλευσιν πολλῶν ἐτῶν
τὸν μέγαν Λογοθέτην, καὶ ἔπειτα αὐτῷ μετανοῦσαν καὶ
συγχώρησιν αὐτῷ δόναι, ὃ δὲ ἔπειτα αὐτῷ βέλτιον εἰδέναι
τὴν βασιλείαν καὶ τὴν γνώμην τῶν Αὐθούτων καὶ πατέρος
σε, καὶ ὁ ἡνὶ καὶ ἐμὴν ἢ ἡμεῖς πλὴν ὑμετέρων, ὅθεν
πρὸς ἄλλα καὶ Βασιλεὺς ἔσπευσαν αὐτὸν εἰς τὴν φυλακὴν,
καὶ ἔμεινον ἐκεῖ μέχρι τελευτῆς. Ἀλλὰ ῥητέον, ὅτι
τὸν μέγαν Λογοθέτην ἐκ ἑκείνου ὁ Ἀνδρόνικος ὡς λα-
τινικοῖς, ὅτι ἦσαν καὶ ἄλλοι Λατινικοῖς, καὶ οὐκ
ἐκείνου αὐτῶν, ἐκείνου δὲ τὸν Λογοθέτην, διότι
ἐγένετο σωτηριεβὴς τῇ Βασιλεῖ Μιχαὴλ εἰς τὴν μετὰ
Λατίνων εἰσιν, νομίζων μὴ εἶναι ἁμαρτίαν τὸ τοιοῦ-
τον μῦθος, ἀλλ' οἰκονομικῶν. ταῦτα εἰσι τὰ τέλη τῆς
ἐν Λαυδενίῳ Σωόδου. ὅποιος δὲ διωκόμενος ἐστὶν ἢ καὶ
Βέκκας Σωόδου, ἴδε τὸ περὶ αὐτοῦ σημεῖον τῶν
Σχολαριῶν ἐν τῇ Τόμῳ τῆς Ἀγάπης ἐν Φύλλοις ἐπὶ ἁ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

35 Περὶ τῆς ἀναδείξεως τῶν Ὀτμαῶν, καὶ πᾶς ἐγένετο Σουλτᾶνος, καὶ πόθεν ἔχει τὸ γένος, καὶ πᾶς ἐγεννήθη καὶ ἐτάφη.

ΕΝ τοῖς καιροῖς κατ' οὗς ἡ Θροῦνη ἦν ἐν Λαυδενίῳ
Συνόδου κατὰ τὰς ἀγίας Πνόμενους, καὶ ἐκείνους
ἀπεφανή καὶ ὁ Ὀτμαῶν. ἡ Σύνοδος ἦν τὸ ἔτος χιλι-
40 σὸν Ἀκακοσιεὶς ἐβδομηκοῦς τέταρτον. ὁ Ὀτ-
μαῶν ἀνέλαβε πλὴν πατρικῶν ἀρχῶν κατὰ τὸν Γεώρ-
γιον Λογοθέτην τὸν Φραντζῆν τὸ ἔτος ἑξακχιλιο-
ς ἐπτακοσιεὶς ἐξήκοις ἕνατον, καὶ ὅτε ἐγένε-
το ἡ Σύνοδος, τότε ἤρξατο φαίνεσθαι ἰσχυρῶς, καὶ
45 μετααὐτὰ καὶ Σουλτᾶν. καὶ γὰρ ἀποθανόντος τοῦ
Σουλτᾶνος τῶν ἱκονίων τῶν ἑταυτῶν ἑξακοσιεὶς ἑν-
νενηκοσιῶν ἐνάτῳ, ἡ γερυσία τῆς ἐν τῇ ἱκονίᾳ ἡγεμο-
νίας τῶν Τούρκων παρσηκελεύσαντο τὸν Ὀτμαῶν, καὶ
περὶ ἐξῆς αὐτὸν ῥομφαίαν, καὶ ἀνέδειξαν αὐτὸν
50 Σουλτᾶνον, ὡς εἴρηται ἐν τῇ συνόψει τῶν ἱστοριῶν
ἐννενηκοσιῶν ἐνάτῳ, ὅπερ ἐστὶ σωτήριον χιλιεὶς ἐν τετα-

κακοσιῶν. ὅτε δὲ ἐπῆλθεν ὁ βλαστόφρων Φλωρεν-
τινὸς ὄρεος, καὶ εἰς τὸ Βυζαντινὸν ἐπαραματόετο ἡ
ὀρθοδοξία χάριν τῇ ἐλθῆναι δῆθαι βοήθειαν ἀπὸ
τῶν Λατίνων, τότε ὁ κύριος παρέδωκε πλὴν ὅπλων
πόλιν, ἵνα φυλάξῃ πλὴν πνόμενικῶν, πλὴν ἁγίων λέ-
γω Ἐκκλησίαν ἀνταλωβήτων ἀπὸ τῶν πυλῶν τῶν ἁγίων,
ὅστις ἐστὶν ὁ παπισμός. κατὰ γὰρ τὸν Ὀτμαῶν καὶ
μὴ τὸν Φραντζῆν ἀπὸ τῶν γένους τῶν Κομνηνῶν, καὶ δὲ
Λαόνικον καὶ ἄλλους, ἀπὸ τῶν ἀρχαίων γένους τῶν Τούρ-
κων. ἐγεννήθη δὲ εἰς τὸ Σοχρὶν κώμην Βιθινίας,
ἀπέχουσαν Νικαίας ἀπερχομένης εἰς ἱκονίον ὡς εἰς ὥρας
δεκαπέντε. φαίνεται δὲ ἐκεῖ καὶ τὸ μνημα αὐτοῦ ἕως
τῆς σήμερον, πλὴν κατμεληθῆναι, καὶ μόνοις δει-
δρεῖν ἵσιν περιγυρῶν. εἰς αὐτὸ ἔν ὁ Ὀυγκῆς γε-
νὴ ὀρθογυρῶν, καὶ ἐκείνῳ τὸν Ὀτμαῶν.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΝ Β'.

Περὶ Ἀνδρόνικου τῶν δούτερων τῶν Παλαιολόγων, καὶ ὧν ἡθροισε Σωόδων κατὰ Βέκκας καὶ τῆς Λαυδενικῆς
Σωόδου

Συνόδε ὑπὲρ διορθώσεως τῆς Ἐκκλησίας, καὶ περὶ τῶν Ῥωμαίων πολέμῳ Ῥογέρῳ, καὶ ὧν ἐποίησαν ἀθέσμων ἔργων ὁ τῷ Ἀνδρόνικῳ τότε ἔγγονος Ἀνδρόνικος, καὶ ὅπως αὐτῷ σωεβασίλευσε, καὶ περὶ τῆς ἐν τῇ Ἀσίᾳ τῶν Ὀθωμανῶν αὐξήσεως.

Ἐβασίλευσε μετὰ τὸν Μιχαὴλ ὁ γνησίος Ἀνδρόνικος, ὁ ἀδελφεός, ὡς ἔρηται αὐτότερον, τὰς κατὰ τὰ Βέκκας καὶ τῆς λαυδαϊκῆς ἀδελφείας συνόδους, καὶ πέμψας θεασίσματα βασιλικά πρὸς τῆς Ἐκκλησίας διόρθωσιν διαγγελίζόμενα, καὶ ἐλθούσας τὰς ἐξουσίας αὐτῶν πρὸς δισέβαν. Ἢν τότε ὁ Ὀτμάν ἐξήπλωσε πρὸς ἀρχὴν αὐτῶν, ἐπειδὴ ἦλθεν ὑπὸ τῆς Ἰσπανίας Ῥογέρῳ τις μετὰ τινων κατελάνων, καὶ ἐχρημάτισε πολέμιος Ῥωμαίοις. Ἢν ἔχοντος δὲ Ἀνδρόνικου καὶ Μιχαὴλ καὶ Μαννὴλ, ὁ υἱὸς τῶν Μιχαὴλ Ἀνδρόνικος ἀπέκτεινε προηδὶς τινὸς οὐκ ἐπὶ Μαννὴλ, δι' ὃ λυ-

πηθῆναι ὁ Μιχαὴλ, ἀδελφικὸς εἰς Θεσσαλονίκην ἀπέθανον. ὁ δὲ Ἀνδρόνικος φοβηθεὶς μὴ ἀποκτενυχθῇ τῆς βασιλικῆς ἀδελφείας ὑπὸ τῶν πάππων ἀπὸ τοῦ μύσους, ἔφυγε, καὶ πορεύσας, καὶ ἀδελφείας στρατόματα Σέρβων, Βουλγάρων καὶ Ῥωμαίων τινῶν, ἦλθεν καὶ Ἰσπανίᾳ, καὶ σωεβασίλευσε ὡς ἔτα ἐξακχιλίσκων ὁκτακισσὼν τετρακοσίων ἔτη. ὁ δὲ γνησίος πῆ μὴ συμβασιλεύων, πῆ δὲ καὶ ἡσυχάζων, ἐκὼν καὶ ἄκων ἀπέθανε. Ἀπὸ τῶν κατελάνων καὶ τῶν συνεχεῶς πολέμους Ῥωμαίων, Σέρβων, Βουλγάρων καὶ ἡπαισίων, ἠυξήθησαν οἱ Τέρκοι εἰς τὴν Ἀσίαν, λέγει ὁ Γεργόριος. 15

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

Περὶ ὧν τῶν Ἀκρίων, πότε ἦν, καὶ ὧν σωέγραψε ὑπὲρ Λατίνων καὶ κατὰ τῆς ὑγιᾶς ἡμῶν πίσεως, καὶ περὶ τῆς μυθολογίας ἀγιότητος αὐτῶν ὡς ἡ Λατίνοις ἐπιθυμία τυχίδων, ἥτοι σαρδέων. 20

Τότε ἡμαῖον (ἦγεν εἰς τὰς χεῖρας τῶν Παλαιολόγων Μιχαὴλ) καὶ ὧν τῶν Ἀκρίων, Λατίνος διδάσκαλος, καταγόμενος ὑπὸ τῆς Νεαπόλεως, ὅς τις ἀπελθὼν εἰς τὴν Κολωνίαν, γέγονεν ἐπιστήμων, ἦν εἰς τὴν Παρίσιον ἐδίδου διδασκαλίαν, ὡς δὲ πολὺς εἰς τὰ ἀριστοτελικὰ μαθήματα, καὶ εἰς τὴν παιδείαν τῆς γραφῆς, ὡς μαρτυρεῖ μαθητὴς κοινῶς Ἀγγελῶς ὁ Πανάρετος. ὅθεν οἱ Λατίνοι ἐνόμιζον αὐτὸν δούτερον Χρυσόσομον. Σωεργῆ δὲ μάλιστα οὐρβαρὶ τῶν ὁσίων ἔγραψε εἰς γλῶσσαν Λατίναν χολαστικὴν Θεολογίαν, καὶ ἔνι ἔγραψε εἰς τὰ πλείω μέρη τῆς αἰτίας γραφῆς, πλείω χωλῶν εἰς ὅλα, ἐπειδὴ Θεολογία κατὰ τὰς κληρονομίας τῶν Λατίνων, ὧν αὐτὸς ὑπέλαβον εἶναι καὶ βεβαιωτῆς, ἐπειδὴ καὶ εἰσεῖρε τὸν ἀριστοτέλειον τῶν Εὐαγγελίων, καὶ ἐνόμισε τὰ ξένα καὶ ὑπερφύλα αὐτῶν δόγματε συμπερῆναι ὑπὸ τῆς ἐξωσοφίας. Σωέγραψε δὲ περὶ τῆς καὶ ἐρωτήσεως καὶ λύσεως εἰς τὴν αἰτίαν γραφῶν, ἐμβριάζων καὶ ἀμφισβητῶν καὶ ὑπὸ τῶν, καὶ ὡς εἰπεῖν καθάπαξ ὅλην τὴν γραφὴν ἀνάλυσιν καὶ ἀναλύων καὶ περὶ μολογῶν ἐριστικῶς καὶ σοφιστικῶς, καὶ ἀπαυδύτως μάλλον, ἢ κατὰ τὴν σοφίαν τῶν αἰτίων Πυλάμας. Σωέγραψε δὲ καὶ κατὰ τῆς ὑγιᾶς ἡμῶν πίσεως ποτὰ βιβλία, ἀσφάτων τὴν αἰτίαν γραφῶν, καὶ ἐπεκτείνων τὰ λατινικὰ δόγματα, ὡς ἔρηται, ἀπὸ ἐκ τῶν γνώσεων τῇ Ἀραπολικῇ Ἐκκλησίᾳ ἕως τῆς βασιλείας Ἰωάννη τῶν Καντακζηνῶν, καὶ εἰς τῆς βασιλείας τὸ τέλος Δημήτριον Κυδωνίης ὁ Θεσσαλον-

ικῶς ἐξέδωκε ἵνα, καὶ μάλιστα τὰ δοκῶντι ἐπιστήμας τὴν ἐκκλησιαστικὴν γλῶσσαν, ὡς ἀδελφὴ δοκῶντι καὶ τῇ Κυδωνίᾳ καὶ τοῖς ὁμοφροσιν αὐτῶν, ἦν γὰρ λατινόφρων, καὶ ἴδε περὶ αὐτῶν ἐν τοῖς ἀσφάτων εἰς τὴν ἀγάπην, ἐξ ὧν καὶ ὁ Βασίλειος ἐκείνῳ με- 30 τέγραψε μερικῶς, καὶ ἐβλάπεν αὐτὸν εἰς τὴν βιβλιοθήκην αὐτῶν. εἰς δὲ τὸ περὶ καθαρτηρίων περὶ σωέγραψε αὐτὴν ῥητικὰ ὁ ῥηθῆς Πανάρετος, ὅς ἔνι ἔγραψε καὶ ἐν ἄλλοις φρονήμασι Λατίνων. Ἀπὸ δὲ τὸ γράψαι τὸν ὧν ποτὰ ὑπὲρ τῆς αἰτίας τῶν Πά- 35 πα, ἐχρηστόνησον αὐτὸν ὁ Πάππας ἄγιος, ὁρῶν τυχὸν αἴτιον ὅτι σωέγραψε ποτὰ βιβλία. εἰς σύστασιν δὲ ὅτι ἦν ὁσίων, ἀσφάτων οἱ Λατίνοι θάυμα, ὅτι πεποινηκῶς αὐτὸν λέγουσιν, τὸ δὲ ἦν τυχίδες, ἥτοι θρίσσαι αἰκοινῶς λεγόμεναι σαρδέ- 40 λαι, ἐπιθυμῶσαντ' ὡς φασιν αὐτὰ φαγεῖν σαρδέλας, ὁ Θεὸς ὁψάρεά τιν' ἔδωκε ἐτέρω, καὶ ἐν τῆς αὐτῶν ἀγάπης τὸν ὧν μετέβαλον εἰς σαρδέλας. γράφει ὁ μέγας Γεργόριος, ὅτι Γεωργίου Πατριάρχης ἡὸς Ὀνωρχῆτος καλῶμενος μονάσαι θεί- 45 λων, κρέας ἐκ ἡδύς, καὶ ἀντὶ τούτου αὐτῶν ὕδωρ εἰς ὑπερλίαν τῶν συμποσίων, ἀνέβη ἰχθυὶς ὑπὸ τῆς πίσεως, βιβλία πρώτῳ τῶν ἀσφάτων. Ἐμετὰ ταυταβαλὼν τὸν Θεὸν τὰ ἐτέρω εἰδος ὁψάρεα εἰς τὰς δέλας, τῶν ὁσίων ὑπὸ τῶν μεταμορφώσεων τῶν ἀσφάτων. τὰς δὲ κυριώτερας αἰρέσεις αὐτὰ κατα- 50 ριθμῶν τῶν ὁσίων ὁ Βρεννῆτος ἐν τῇ πρώτῃ ἀσφάτῃ μετὰ τῶν λατινόφρων μαζίμης, καὶ ἴδε τὸν τόπον ἐκείν.